BOLŞEVİK

Devrimci teori olmadan, devrimci pratik olmaz!

TEMMUZ 1987 FİATI 7,5 DM, 25 FF, 60 ÖS, 500 TL

TKP/ML (B) OLAĞANÜSTÜ PARTİ KONFERANSI RAPORU

Sayı 21

YAYINCININ NOTU
oooooooooooooooooooo

TKP/ML(B)'nin Birinci Olağanüstü Parti Konferansı Raporu'nu elimize geçtiği şekliyle olduğu gibi yayınlıyoruz.

Metin içindeki (...) vb. işaretler metnin orijinalindedir.

*

İÇİNDEKİLER

TKP/ML(BOLŞEVİK)

BİRİNCİ OLAĞANÜSTÜ

PARTİ KONFERANSI

RAPORU

TKP/ML(BOLŞEVİK) Birinci Olağanüstü Parti Konferansı .. tarihleri arasında ..'da toplandı. Konferans, Merkez Komitesi adına yapılan şu açış konuşması ile başladı:

"Çeşitli milliyetlerden kadın ve erkek yoldaşlar,

TKP/ML(B) Merkez Komitesi adına Olağanüstü Parti Konferansımıza katılan delegeler olarak sizleri komünist bir saygı ile selamlıyorum.

Konferansımızı açarken, sizleri bütün dünyada Komünizm davası için mücadelede, yeni bir dünya yaratma mücadelesinde canlarını çekinmeden feda eden, anıları mücadelemizde, bütün dünya komünistlerinin mücadelesinde yaşıyan şehitlerimizin anısı önünde sizleri saygı duruşuna çağırıyorum.

Yoldaşlar,

bugün burada Partimizin Birinci Olağanüstü Konferansını yapmak için toplanmış bulunuyoruz.

Partimizin olağan Dördüncü Konferansına hemen hemen ... yıllık bir süre varken, yapmak zorunda kaldığımız bu Olağanüstü Parti Konferansının nedenleri ve gerekçeleri hepimizin bilgisi dahilindedir. Bu Olağanüstü Parti Konferansı, Partimizin içinde ortaya çıkan, özelikle III. Konferans sonrası sistemleşen inkarcı-tasfiyeci bir akımın, Partimizin olumlu çalışmasını felç etme durumuna son

vermek; Partimizin bir anlamda "yerinde sayma" durumuna son vermek için Parti Merkez Komitesi çoğunluğunun önerdiği Olağanüstü Parti Konferansı planının Parti çoğunluğu tarafından onaylanması sonucu toplanan bir konferanstır.

Konferansımız, Partimizde ortaya çıkan buhranın ideolojik-siyasi kökleri üzerine tartışacak; III. Konferansta alınan ve kendini bilmez azınlığımızın üzerine; bunların Partinin bilinçli tercihini yansıtmadığı, yanlış olduğu vb. konusunda çokça gürültü kopardığı kararları, hepsinden önde de Bolşevik Parti İnşası ve Marksizm-Leninizmin Güncel Kıstasları konusundaki kararları, bu noktalarda azınlıkla yürütülen ideolojik-siyasi mücadeleyi ele alıp bir kez daha değerlendirecektir.

Konferansımız örgütsel alandaki —en başta Merkez Komitesi içindeki azınlık ile— ortaya çıkan bunalımı, bunalımın gelişmesini değerlendirecek; bu konularda kesin sonuçlara varmaya çalışacaktır.

Konferansımız, III. Konferanstan bu yana yürütülen çalışmaları değerlendirecek, bundan sonra atılacak somut adımları tespit edecektir.

Ve bütün bu tartışmalar sonrasında Konferansımız uyumlu, Parti çizgisini hayata uygulamaya kararlı bir şekilde önderlik etmeye hazır, kişisel sürtüşmelerle vakit öldürmeyi reddeden bir Merkez Komitesini seçme görevini yerine getirecektir.

Bu Olağanüstü Parti Konferansının yapılmasının amacı, Parti içindeki bölünmede ortaya çıkan açık tasfiyeciliğin tasfiyesi, Partinin doğru Marksist-Leninist çizgisi temelinde ilerlemesinin yolunu açmaktı, açmaktır. Olağanüstü Parti Konferansı bilindiği gibi Parti tarafından Merkez Komitesi çoğunluğunun önerisi doğrultusunda, aynı zamanda azınlık içinde yer alan ve tasfiyeci görüşler savunan tek tek yoldaşların Parti içinde nasıl birlikte bir çalışmaya devam edebilecekleri sorusuna da cevap verme görevine sahipti.

Pratik olarak azınlığımızın daha bu Konferans yapılmadan önce örgütsel ayrılığı gündeme getirip, ayrı bir örgüt olarak ilkesiz bir birlik oluşturup çekip gitmesi, bu Olağanüstü Parti Konferansının önüne koyduğu bu görevleri çözmesinin engeli değil.

Azınlığımız, saflarımızı terkeden ilk geçici yol- arkadaşları değil. Ve biz planımızı-programımızı, azınlığın örgütsel olarak varlığı ya da yokluğu üzerine kurmadık, kurmuyoruz.

Azınlığımız, gerçekte Olağanüstü Parti Konferansını beklemeden —ki bildiğiniz gibi, Merkez Komitesi çoğunluğu ile aynı anda bir Olağanüstü Parti Konferansı çağrısı da azınlığımız tarafından yapılmış, daha doğrusu azınlığın en hızlı unsurunun başını çektiği bir Parti Hücresinin yaptığı Olağanüstü Parti Konferansı çağrısı, sonradan tüm azınlığımızın ortak Olağanüstü Parti Konferansı çağrısı haline gelmiştir— örgütsel ayrılık adımını atarak; çok sözünü ettiği Marksist-Leninistlerin birliği sorununa ne kadar değer verdiğini göstermiştir.

Bir grup insan düşünün ki, bunlar savundukları görüşlerin tartışmaya açık görüşler olduğunu, kesin görüşler olmadığını savunuyor; eleştirdikleri görüşleri savunan kişilerin çizgisini Marksist-Leninist olarak, kişileri Marksist-Leninist olarak değerlendiriyor —en azından resmen böyle söylüyor— ve bu insanlarla aynı Marksist-Leninist örgüt içinde çalışıyor; ama azınlıkta kaldığının kesin olduğunu gördüğü noktada örgütsel ayrılığı gündeme getirip, hem de bunu birleşik bir parti yaratmak amacıyla yaptığını söyleyebiliyor. Marksist-Leninistlerin birliği sorununa bu kadar gayri-ciddi yaklaşımlar, ancak Marksizm-Leninizmin lafzını ağzına sakız eden ve ama özünden birşey anlamayanlarda görülür.

Bir grup insan düşünün ki, Olağanüstü Parti Konferansının sonucunu bekleyecekleri, Partinin

aldığı kararın uygulanacağı sözlerini, bu sözler edildikten çok değil bir-iki ay sonra unutabiliyor. Ve bunlar "siyasi tutarlılık" üzerine ahkâm kesebiliyorlar. Ne yazık ki, bu arkadaşlar bizim içimizden çıkan arkadaşlardır.

Azınlığımız, gerçekte içinde bulunulan ortamın ürünüdür. Ortam, Marksizm-Leninizm adına konuşan bütün örgütlerde; herşeyden önce de bizi öncelikle ilgilendiren anti-sosyal-emperyalist olduğunu söyleyen örgütlerde, bir dağılma, arama, yeni birleşmeler içine girme ortamıdır. 12 Eylül'ün üzerine tuz-biber ektiği, iyice derinleştirdiği ideolojik-siyasi buhran, bütün ağırlığı ile Marksizm-Leninizm adına konuşan örgüt ve kişilerin üzerine çökmüştür. Dünün kör inançları, örgüte körce güven önemli ölçüde yıkılmış; yerine bilimsel temellere dayalı alternatifi, herkesi ikna edecek açıklıkta ve berraklıkta geçirilememiştir. İşte böyle bir ortamda Marksist-Leninist olma iddiası; ideolojik olarak sağlam olmayanlar için, kendilerine güvenlerini yitirmiş olanlar için, ayakta tutulamaz bir iddia haline gelmiş; Marksizm-Leninizm kendinde değil, dışarda aranmaya başlanmıştır. Çizgileri oportünist örgütler için bu bir anlamda olumlu bir gelişmedir. Ama aynı gelişme, Marksist-Leninist bir çizgiye sahip Partimiz açısından, oportünizme yönelmekten başka bir anlama gelmez. Ve azınlığımızın yönelimi de tam da budur. Biz bu yönelimi önce Parti önünde mahkum edip, onun Partide hakim kılınmasını, Partinin tasfiyesini engellemek için; ve buna bağlı olarak da bu yönelim içine giren tek tek yoldaşları bu batağa giden yoldan çekip çıkarmak; Marksist-Leninist yola getirmek için bir mücadele yürüttük. Bu mücadelede örgütsel ayrılık adımını Olağanüstü Parti Konferansını bile beklemeden atanlar, batağa giden yolda yürümeye kararlılıklarını belgelemiştir.

Bu konuda kararlı olanlara bu Konferans şunları söylemelidir:

"Kaynaşmış bir grup halinde, sarp ve zorlu bir

yolda, birbirimizin ellerine sıkı sıkıya sarılmış olarak ilerliyoruz. Düşman tarafından her yandan sarılmış durumdayız ve bunların ateşi altında hemen hemen hiç durmadan ilerlemek zorundayız. Özgürce benimsediğimiz bir kararla, düşmanla savaşmak amacıyla, daha başında kendimizi tek başına bir grup olarak ayırdığımız için ve uzlaşma yolu yerine mücadele yolunu seçmiş olduğumuz için, bizi suçlayan kimselerin bulunduğu yakınımızdaki bataklığa çekilmemek amacıyla birleşmiş bulunuyoruz. Ve şimdi aramızdan bazıleri şöyle bağırmaya başlıyorlar: Gelin, bataklığa gidelim! Ve onları ayıplamaya başladığımız zaman da, karşılıkları şu oluyor: Ne geri insanlarsınız! Sizi daha iyi bir yola çağırma özgürlüğünü bize tanımamaktan utanmıyor musunuz! Evet beyler! Yalnızca bizi çağırmakta değil, istediğiniz yere, hatta bataklığa bile gitmekte özgürsünüz. Aslında bize göre sizin gerçek yeriniz bataklıktır, oraya ulaşmanız için size her türlü yardımı yapmaya da hazırız. Yeter ki ellerimizi bırakın, yakamıza yapışmayın ve o büyük özgürlük sözcüğünü kirletmeyin, çünkü biz de dilediğimiz yere gitmekte "özgürüz"; yalnızca bataklığa karşı değil, yüzlerini bataklığa çevirenlere karşı da savaşmakta özgürüz!" (Lenin, "Ne Yapmalı?", s. 17-18, Sol Yayınları)

Bataklığa gitme yönünde kararlı olmayanlara ise doğru yola gelmeleri için her türlü yardıma hazır olduğumuzu bu Konferans ortaya koymalıdır, ve koyacaktır.

Yoldaşlar,

Konferansımız daha önce alınan, önemli bölümü Partinin oyuna sunulup onayını alan kararlar doğrultusunda, hücrelerde yapılan demokratik seçimler temelinde seçilip buraya gelmiş delegeler aracılığı ile Partimizin tümünün iradesini temsil etmektedir. Açıktır ki, bu tüm içinde, kendi kendisini Olağanüstü Parti Konferansı öncesinde Parti dışına

örgütsel olarak çıkaranlar yoktur.

Konferansa delege seçimleri, azınlığın ayrılmasından sonra, Merkez Komitesinin önceden tespit edip, Partinin de onayladığı sistemle; hücrelerde çoğunluk sistemi ile yapılmıştır. Buraya gelen her delege, belli sayıda üyeyi temsilen bir oya sahiptir.

(...)

Konferansta Partimizin çoğunlukla aldığı karar üzerine ... resmen temsilci düzeyinde katılmak üzere davet edilmiştir. Ancak son ana kadar bu yoldaşlar katılıp katılmayacakları konusunda bir bilgi vermemişlerdir.

..'ya ise çağrının gönderilen yolla ulaşıp ulaşmadığını denetleme imkanımız yoktur."

*

Konuşmasının son bölümünde, Merkez Komitesi adına konuşan yoldaş, Konferansın teknik gidişatı; kuralları, vb. üzerine bilgiler verdi ve sözlerini şöyle bağladı:

"Sözlerimi kaparken, Konferansımızın gerek Dünya Marksist-Leninist Hareketi açısından, gerek Türkiye'de Bolşevik Parti İnşası çalışmamızda ileri bir adımı temsil etmesi için elimizden geleni yapacağımıza inancımı belirtiyor; hepinizi Bolşevizmin bayrağını daha yükseklere kaldırma mücadelemizde bir kez daha selamlıyorum."

*

Daha sonra Konferans Divanının seçimine; tutanakçıların/Rapor Komisyonunun seçimine geçildi.

.. yoldaş Konferans Divanına seçildi. .., .. yoldaşlar ise Tutanak/Rapor Komisyonuna seçildiler.

Merkez Komitesinden .. yoldaş, Konferans öncesinde karar tasarıları ile ilgili olarak gelmiş olan bütün yazılı belgelerin bir dökümünü Konferansa sundu.

Eksik olan yazılar, henüz tek tek delege yoldaşların eline geçmemiş olan yazılar, eksik olanlara verildi.

Ayrıca her gündem maddesinde ilgili yazıların bir kez daha bilince çıkartılması, gerekli görüldüğü noktalarda birlikte bir kez daha okunması karara bağlandı.

Gündem Üzerine Tartışma

Merkez Komitesinin Konferans öncesinde Partiye ve çevresine sunduğu gündem taslağı şöyle idi:

"Olağanüstü Parti Konferansının gündemi (taslak)

Konferans öncesinde Merkez Komitesi Parti Hücrelerinde yapılan delege seçimlerinin tutanaklarını gözden geçirir; seçimlerin kurallara uygun yapılıp yapılmadığını tespit eder.

1. Açılış — Merkez Komitesi adına bir yoldaş Olağanüstü Parti Konferansını açar. Hazırlık/delege seçimleri/gidişat üzerine bilgi verir.

(Hücrelerin seçim tutanakları Konferansta delegelerin denetimine sunulur.)

(Konferans Tutanağı/Rapor bağıntısında:

Konferans söz tutanağı tutulmaz. (Banta alınmaz.)

Konferans içinde bizzat Konferans tarafından bir Konferans Raporu çıkartılır.

Bu Rapor'da, alınan kararlar; önemli tartışmalar ve görüş ayrılıkları yer alır.

Görüş ayrılıklarının tarafları, görüşlerini bizzat kendileri yazılı olarak (aralarda) formüle ederek, Konferansa sunarlar.)

2. Divan Seçimi .. kişilik bir divan oluşturulur.
3. Partideki buhranın ideolojik-siyasi kökleri üzerine tartışma; özellikle ve öncelikle de:
   * Bolşevik Parti İnşası sorunu üzerine
   * Marksizm-Leninizmin Güncel Kıstasları sorunu üzerine
4. Ortak Tartışma Yayın Organı sorunu üzerine
5. Azınlığın ayrılığının değerlendirilmesi

   Merkez Komitesinin faaliyetlerinin değerlendirilmesi

   Özellikle azınlık/çoğunluk ayrışmasında çoğunluğun hatalarının değerlendirilmesi

   Üçüncü Yol'un tavrının değerlendirilmesi

   (Merkez Komitesi Faaliyet Raporu)

   Üçüncü Konferans sonunda seçimler noktasında çıkan çelişmenin değerlendirilmesi

   "Mücadele Bayrağı" ile ilişkiler sorunu / Parti değerleri konusunda alınan kararın uygulanması ile ilgili
6. Çalışma Planı üzerine
7. Kişi değerlendirmeleri ve yeni Merkez Komitesi'nin seçimi.**

*

Parti Hücrelerinde ve Parti çevresinde yürütülen tartışmalar temelinde daha önce "Azınlığın hakları sorunu üzerine tartışma"nın Bolşevik Parti İnşası sorunlarının tartışması içinde; "Yayın siyaseti üzerine tartışma"nın ise Çalışma Planı ile ilgili gündem maddesinde ele alınması önerisi Merkez Komitesi

tarafından benimsenmiş ve Merkez Komitesinin gündem önerisinin parçası haline gelmişti.

Bir grup kadın yoldaşın hazırlayarak Konferansa sunulmasını talep ettiği Kadın Sorunu ile ilgili bir karar tasarısının görüşülmesinin de Konferans gündemine alınması yine Merkez Komitesi tarafından da benimsenmişti.

Bunun dışında, bir sempatizan hücrenin tartışmalarında III. Konferansın aldığı Demokratik Halk Devrimi ile ilgili kararın eklektik bir yapıya sahip olduğu, bu eklektikliğin kaldırılması için sorunun Konferansta görüşülmesi önerisi vardı.

Türkiye'de sınıf mücadelesinin durumunun değerlendirilmesi, özellikle referandum konusunda takınılacak tavrın tartışılması; bunun yanında, Marksizm-Leninizm adına konuşan örgütler içinde son dönemde olan gelişmeler üzerine tartışma ve bunların bize yüklediği görevler üzerine tartışmanın da, Konferans gündemi içine alınması Merkez Komitesi adına önerilmişti.

Bütün bu önerileri toparlayan gündem önerisi şu şekli ile Merkez Komitesi adına konuşan bir yoldaş tarafından Konferansa sunuldu:

" GÜNDEM

1. Açılış
2. Divan seçimi
3. Konferansın toplanması/yetkisi üzerine tartışma-karar
4. Partideki buhranın ideolojik-siyasi kökleri üzerine tartışma

   * Bolşevik Parti İnşası sorunu üzerine

   (Bu noktada:

   - Ayrı ayrı yürüme
   - Ajitasyon/Propaganda bölümlerinin tartışması

- Bir sempatizanın düzeltme önerileri
- Azınlık Hakları sorunu
- Alınmak istenen kararın anlamı/uygulanması üzerine
- Bu noktada "Mücadele Bayrağı"nda söylenenlerin de somut tartışılması)

* Marksizm-Leninizmin Güncel Kıstasları sorunu üzerine

(Doğrudan karar tasarısı)

Merkez Komitesi çoğunluğu yazısına eleştiriler varsa bunların görüşülmesi

5. Ortak Tartışma Yayın Organı sorunu üzerine

Genel tartışmada Merkez Komitesi çoğunluğunun yazısı üzerine/"Seçilecek Yol" üzerine

Değişik karar tasarılarının görüşülmesi

6. Merkez Komitesi Faaliyet Raporu üzerine tartışma / Mali Rapor

"Mücadele Bayrağı"nın somut önerilerine tavır

7. Türkiye'de sınıf mücadelesinin durumunun değerlendirilmesi / özel olarak referandum konusunda tavır

Marksizm-Leninizm adına konuşan örgütler içindeki son dönemdeki gelişmeler hakkında görüşme

Bizim durumumuzun değerlendirilmesi/ve görevler

8. Çalışma Planı üzerine - Temel Eğitim vb.
- Yayınlar/Plan

Somut Plan

9. Kadınlar Üzerine karar tasarısı

10. Demokratik Halk Devrimi kararı üzerine tartışma

11. Değerlendirmeler/Seçimler"

*

Gündem üzerine tartışma özellikle iki noktada yoğunlaştı:

1. Bir yoldaş (6), Demokratik Halk Devrimi ile ilgili tartışmanın Konferans gündemine alınmasına ilkesel olarak karşı olduğunu; sorunun Parti içinde kollektif olarak tartışılmamış olduğunu ve daha önce de bu Konferansın gündeminde olmadığını; sorunun bu Konferansta çözülmeye kalkılmasının yanlış olduğunu belirtti. Bunları söylerken, kendisinin de bu kararda eklektik yanların bulunduğunun bilincinde olduğunu; buna rağmen yöntem olarak karşı çıktığını belirtti.

Bir başka yoldaş (10) bu bağıntıda Demokratik Halk Devrimi ile ilgili kararın ancak doğru dürüst bir araştırma-inceleme sonrasında ele alınabileceğini düşündüğünü; bu yapılmadan bu kararın ele alınıp tartışılmasına karşı olduğunu belirtti.

Bir başka yoldaş (17) da esas olarak ilk konuşan yoldaşın gerekçeleri ile sorunun Konferans gündemine alınmasına karşı olduğunu açıkladı. Buna karşı önce sözkonusu öneriyi getiren sempatizan komitenin belgesinden sorunu nasıl tartıştıkları okunarak ortaya kondu. Sorun belgede şöyle tartışılıyordu:

"Demokratik Halk Devrimi ile ilgili karar:

BP 27'de Demokratik Halk Devrimi ile ilgili karar kuşkuyla savunulan bir karardır. Şöyle denilmektedir: "... tarafımızdan tersi ispat edilmediği sürece yaptığımız propaganda-ajitasyon-örgütleme faaliyetinde devrim aşamasının işçi sınıfı önderliğinde, ilk adımda emperyalizme bağımlılık zincirini kıracak..." vs. diye devam eder. Burada açıkça Demokratik Halk Devrimini savunma kuşkulu bir savunmadır.

Yine BP 27'de şöyle denilmektedir: "Bu sorunların Türkiye ile bağının kurulduğu noktada somut olarak Türkiye'nin emperyalizmle ilişkilerinin ne olduğu, Türkiye'de demokratik bir devrimin yaşanıp yaşanmamış olduğu, bugünkü siyasi iktidarın niteliğinin ne olduğu sorularına doğru cevaplar verilmeden Türkiye'de devrim aşamasının ne olduğu sorusuna verilen cevaplar bilimsel bir temele oturtulamaz." Bizim bilimsel temele oturtmadığımız yerine şu söylenmelidir: Biz şu şu nedenlerden dolayı Demokratik Halk Devrimini savunuyoruz. Muğlak formülasyonlara yer verilmemelidir. Muğlak kullanılan formülasyonların daha sonraları bize karşı nasıl kullanıldığını gördük."

*

Yani sempatizan komiteden yoldaşlar, bir bütün olarak Demokratik Halk Devrimi ile ilgili kararın yeniden gözden geçirilmesini değil; bu alandaki savunumuzun bilimsel temeli olmadığı anlamına gelen ifadelerin düzeltilmesi amacı ile sorunun Konferans gündemine alınmasını talep etme durumunda idiler.

Sorunun Konferans gündemine bu amaçla alınması yönünde tavır takınan yoldaşlar (12-15-5-4-19-11), bu noktada böyle bir sınırlı tavrı takınabilecek durumda olduğumuzu, bunun zaten Parti içinde ve çevresinde tartışılmış olduğunu savundular.

Bir yoldaş (8), bu konuda Merkez Komitesi çoğunluğunun polemik yazılarında zaten tavır takınılmış olduğunu; yani bu kararı nasıl yorumladığımızın açık olduğunu ve bunun Parti içi ve çevresinde tartışılmış olduğunu; bu anlamda gündeme alınabileceğini düşündüğünü; ve fakat bunu mutlak gereklilik olarak da görmediğini, bu kararla da "yaşanılabileceği"ni düşündüğünü belirtti.

Tartışmalar içinde bir yoldaş (11), bu kararın eklektik yapısının bize saldırının önemli araçlarından biri olduğunu; en son "Mücadele Bayrağı"nda

da uzun uzadıya bunun üzerinde durulduğunu; bu yüzden bu eklektizmin ortadan kaldırılmasının doğru olacağını düşündüğünü belirtti.

Tartışmalar ertesinde yapılan oylamada, oy çokluğu ile (%50 kabul; %25 red; %25 çekimser) bu sorunun da gündeme alınması kararlaştırıldı.

Ancak bir yoldaşın (4) önerisi üzerine, bu sorunun en son gündem maddesi olarak ele alınması kararlaştırıldı.

*

2. Kadınlar Sorunu ile ilgili olarak bir yoldaş (16), sözkonusu karar tasarısında, bizim geçmişteki kadın çalışmamızın genel bir değerlendirilmesinin de yapıldığını; halbuki sorunun Parti içinde kollektif olarak tartışılmamış olduğunu; belli ilgilenen yoldaşlar tartışmış bile olsa, Partinin bütünü açısından sorunun kollektif olarak tartışılmamış bir sorun olduğunu; kendisinin bu konuda tavır takınamayacak durumda olduğunu, bu yüzden bu Konferansta bu karar tasarısının gündeme alınmasına karşı olduğunu açıkladı. Öneri olarak şunu getirdi: Bu karar tasarısı bundan sonraki dönemde yapılacak Kadınlar Konferanslarında yeniden tartışılır, bu arada Parti içinde de kollektif olarak tartışılır, normal konferans ya da kongrede ele alınır.

Bu öneriye karşı konuşan yoldaşlar (24-21-13-4), sözkonusu karar tasarısında geçmişteki kadın çalışmamızın bir genel değerlendirmesinin yapıldığı görüşünde olmadıklarını; bu Konferansın böyle bir genel değerlendirme yapmak için de hazırlıklı olmadığının açık olduğunu; bu alanda sorunun karar tasarısında görev olarak konduğunu; ama bir noktada, geçmişte TKP/ML I. Merkez Komitesi döneminde alınmış bir kararın resmen kaldırılması yönünde doğru bir öneri getirdiğini, bunun ise Parti içinde daha önce çokça tartışılmış olduğunu savundular. Ve karar tasarısının görüşülmesinin

gündeme alınması yönünde tavır takındılar. İlk pozisyonu savunan yoldaş görüşünü geri çekti. Böylece bu konu da oybirliği ile gündeme alındı.

*

Türkiye ile ilgili olarak, Marksizm-Leninizm adına konuşan örgütlerin tam bir değerlendirilmesinin yapılamayacağı, ve fakat son gelişmeler bağıntısında, bunların genel eğilimlerinin tartışılmasının doğru olacağı; referandum konusunda tavır takınmak için tartışılmasının doğru olacağı konusunda, konuşan tüm yoldaşlar fikir belirtti.

*

(...)

*

"Mücadele Bayrağı" ile ilgili olarak da, bunların bir genel değerlendirilmesi değil, ama tartışılan konularda çıkardıkları tek sayıda söylediklerinin de ilgili gündem maddelerinde ele alınması yönünde fikirbirliğine varıldı. Ayrıca getirdikleri somut öneriler üzerine de görüşme gündeme alındı.

Böylece gündem (tek tek noktalarda yukarıda tespit edilen karşı oylar saklı kalmak kaydı ile) oybirliğiyle kabul edildi.

*

Bir yoldaş, delegelerin delegeliklerinin denetimi için Merkez Komitesi adına verilen bilgi ile yetinilmemesini; Konferansın seçeceği bir yoldaşın bütün seçim tutanaklarını inceleyerek Konferansa bilgi vermesini önerdi. Görevi gönüllü olarak almak istediğini belirtti. Görev kendisine verildi.

Ayrıca incelemek isteyen tüm yoldaşların da tutanakları incelemek hakkının olduğu belirtildi.

Kişi değerlendirmeleri ile ilgili bölümde, hücrelerde yapılan değerlendirmelere de bakılması ayrıca kararlaştırıldı.

*

Konferansın Toplanması ve Yetkisi Üzerine Tartışma ve Karar

Bu konuda Konferansa Merkez Komitesi adına şu karar tasarısı sunulmuştu:

"Olağanüstü Parti Konferansımız, çalışmalarının başında, Konferansın kısa süre öncesinde örgütsel olarak ayrılığını ilan eden, kendi içinde homojen bir yapıya sahip olmayan azınlığımızın, bu tavrını oportünist bir tavır olarak mahkum eder.

Kendilerinin de çağrı yaptığı Olağanüstü Parti Konferansına, gelinen noktada, bu Olağanüstü Parti Konferansının kendi görüşlerini Partinin en yüksek otoritesi olarak mahkum edeceği belli olduğunda, kısa yoldan ayrılığı gündeme getirenlerin; hem de çatışılan temel noktalardaki görüşleri konusunda, bunların tartışmaya açık, kesin olmayan görüşler olduğu tespitini yaptıkları ve Parti içi demokrasinin en geniş bir biçimde uygulandığı bir ortamda bu adımı atanların tavrı Marksist-Leninistlere değil, oportünistlere yaraşır bir tavırdır. Bu küçük-burjuva/anarşistçe tavır, gerçekte güya Marksist-Leninistleri birleştirme adına yola çıkanların, Marksist-Leninist olarak değerlendirdikleri bir örgütteki örgütsel birlik karşısındaki bu somut tavır; gerçekte bu tavrı takınanların birlik laflarının boş olduğunu göstermektedir.

Olağanüstü Parti Konferansımız, kendi kendilerini Partiden dışlayan azınlığımızın, Konferan-

sımız hakkında, daha Konferansın toplanması ve kendi ayrılmalarından aylarca önce başlattığı karalama kampanyası konusunda hiçbir yanlış anlamaya meydan vermeyecek berraklıkta şunu tespit eder:

Olağanüstü Parti Konferansımız, TKP/ML(B)'nin demokratik merkeziyetçilik kuralları çerçevesinde gerçekleştirdiği ve Partimizin iradesini en yüksek düzeyde temsil eden, Partimizin en yüksek organıdır.

TKP/ML(B)'den kendini dışlamış olanlar, azınlıkta olduklarını gördüklerinde, kısa yoldan örgütsel ayrılığı gündeme getirerek, Konferans öncesinde saflarımızı terkedenler, TKP/ML(B)'nin geçici yolarkadaşları olduklarını bu tavırla ispat etmiş kişilerdir."

*

Bu karar tasarısını sunan yoldaş, bu karar tasarısını azınlığın Konferansa daha Konferans toplanmadan getirdiği, ve Konferans sonrasında da getirmesi muhtemel; onun otoritesini gözden düşürücü, onu küçümseyici saldırılara karşı, bu Konferansın, azınlığın gitmesine rağmen Partinin iradesini temsil eden bir konferans olduğunu tespit etmeyi önemli gördüğü için sunduğunu; örnek aldığı kararın Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisi'nin 3. Kongresinin kongre başında aldığı karar olduğunu açıkladı.

Bu karar tasarısı ile ilgili olarak Parti içinde ve çevresinde yürütülen tartışmalarda yazılı olarak yalnızca şu ek önerisi getirilmişti:

"'Azınlık' hakkındaki karar tasarısı üzerine:

1'inci paragraf içinde şu ek yapılmalıdır:

... hem de çatışılan temel noktalardaki görüşleri (azınlığımızın, III. Konferansın Bolşevik Parti İnşası kararına ilişkin Bolşevik 19'da takındığı tavrın dışında, ayrı düşündükleri diğer temel

sorunlarda, devrimci kamuoyuna açık, detaylı bir tavır koymadıkları; Marksizm-Leninizmin Güncel Kıstasları konusunda, bu kıstasların içeriği açısından doğruluğu veya yanlışlığı konusunda da devrimci kamuoyuna açık bir tavır koymadıkları tespit edilmelidir) konusunda, bunların tartışmaya açık, kesin olmayan görüşler...

Gerekçesi: Son dönemde aktüel olarak birçok bölünmeler gündemde. HK'daki bölünmeye bakınız. Neden ayrılık, eldeki belgeler fazla cevap vermez. Partizan içinde kaynaşma var. Neden, eldeki belgeler fazla cevap vermez. Bizimkiler de üç aşağı-beş yukarı neden ayrıldıklarını devrimci kamuoyuna koymadılar, koyamadılar. Yani ideolojik mücadelenin daha başındaydık ve onlar ayrıldılar. Böylelikle özsel sorunlardaki gerçek pozisyonlarını yazılı hale getirmeden çekip gittiler. Böylesi bir anlayışın bu karar tasarısı içinde mahkum edilmesi isteğidir, gerekçem." (K. Polat)

*

Bunun dışında yazılı bir öneri, eleştiri Konferansa gelmemişti.

Konferansta bu karar tasarısına üç değişiklik önerisi geldi, ve bunlar üzerine tartışıldı.

Birinci öneri:

Bir yoldaş, karar tasarısında yer alan "bu küçük-burjuva/anarşistçe tavır" değerlendirmesinin kendine doğru görünmediğini; böyle bir değerlendirme ile azınlığın sol bir sapma içinde olduğu görüşünün yaygınlaşabileceğini; halbuki azınlığın 'disiplin tanımama' tavrının 'sol', 'anarşistçe' bir yaklaşımın ürünü değil, ilkesel gerekçelerle değil; işine gelmediği noktada revizyonist-faydacı düşüncelerle ortaya çıkan bir tavır olduğunu düşündüğünü belirtti. Azınlığın disiplini işine gelmediği noktada tanımama tavrının, disipline ilkesel karşı çıkan küçük-burjuva anarşistlerinin tavrından çok, Parti

içinde her düşünceye yer veren Euro-komünistlerin tavrı ile ideolojik akrabalık içinde olduğunu düşündüğünü belirtti.

Bu görüşlere karşı çeşitli yoldaşlar, karar tasarısında yapılan değerlendirmenin azınlık hakkında bir genel değerlendirme olmadığını; yalnızca bir bağıntıda, Parti içinde azınlık olmaya —Partiyi Marksist-Leninist olarak değerlendirmelerine rağmen— tahammül edememe noktasında bir değerlendirme olduğunu; Lenin'in benzer bir tavrı, Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisi II. Kongresinden sonra 'küçük-burjuva anarşistçe bir tavır' olarak nitelediğini belirttiler. (8, 24)

Bu tavrın III. Konferansta veto tavrı ile başlayıp istifalarla süren bir tavır olduğunu, yeni olmadığını belirttiler. (23)

İlk itiraz ve öneriyi getiren yoldaş, bu bağıntıda sorunun özellikle savunulan, en baştan itibaren 'küçük-burjuva anarşistçe tavır' görüşlerini dikkate aldığında, ideolojik bir farklılık sorunu olabileceğini düşündüğünü, buna rağmen, uzlaşma olarak, "faydacı" değerlendirmesinin de eklenmesini kabul edebileceğini belirtti.

Tartışma içinde diğer yoldaşlar, azınlığın tavrının esasta "sol" olan bir sapma değil, sağ-revizyonist bir sapmanın ürünü olan bir tavır olduğu tespitinin doğru olduğunu; ancak bunun tek tek bazı tavırların "küçük-burjuva anarşisti tavır" olarak değerlendirilmesinin de engeli olmaması gerektiğini belirttiler. Azınlığın attığı adımlarda birçok halde kendilerine yolgösterenin gerçekten de burjuva pragmatizmi olduğu konusunda hemfikir olduklarını; azınlığımızın disiplin tanımama —tabii işine gelmediği noktalarda disiplin tanımama— tavrının, bu alanda anarşistlerin tavrından çok, parti içinde eğilimler, hizip özgürlüğü vb. savunan troçkizm ve euro-komünizm ile uyum içinde olduğunu belirttiler.

Sonuçta, sözkonusu tavır bağıntısında faydacılık tespitinin eklenmesi kararlaştırıldı.

İkinci öneri:

Bir yoldaş, karar tasarısında yeralan "parti-içi demokrasinin en geniş bir biçimde uygulandığı" şeklindeki değerlendirmenin, bu uygulamanın doğru olup olmadığı sorusuna cevap vermeyen bir değerlendirme olduğunu, Parti içinde ve çevresinde bu alanda ultra-demokrasi uygulandığı yönünde eleştiriler olduğunun dikkate alınarak, bu soruya cevap veren bir formülasyon kullanılması gerektiğini düşündüğünü belirtti.

Öneri olarak, bu formülasyon yerine, "Marksist-Leninist işleyiş kuralları çerçevesinde parti-içi demokrasinin doğru bir biçimde uygulandığı şartlarda" formülasyonunu getirdi.

Bu öneri tüm yoldaşlarca olumlu bulundu.

Üçüncü öneri:

Bir yoldaş (4), azınlığın Olağanüstü Parti Konferansı öncesi örgütsel ayrılığı bu şartlarda gündeme getirme tavrının, aslında onların parti ilkesine karşı savundukları çevrecilik görüşleri ile uyum içinde olduğu görüşünü savundu; bunun kararda tespit edilmesini önerdi.

"Azınlığımız, Olağanüstü Parti Konferansı öncesindeki örgütsel ayrılık tavrı ile, bir kez daha parti ilkesine karşı, çevrecilik düşüncesini savunmuştur."

biçiminde bir ekin karara eklenmesi konusunda fikirbirliğine varıldı.

*

Sonuç olarak karar şu şekilde çıktı:

Olağanüstü Parti Konferansımız, çalışma-

larının başında, Konferansın kısa süre öncesinde örgütsel olarak ayrılığını ilan eden, kendi içinde homojen bir yapıya sahip olmayan azınlığımızın bu tavrını oportünist bir tavır olarak mahkum eder.

Kendilerinin de çağrı yaptığı Olağanüstü Parti Konferansına, gelinen noktada, bu Olağanüstü Parti Konferansının kendi görüşlerini Partinin en yüksek otoritesi olarak mahkum edeceği belli olduğunda, kısa yoldan ayrılığı gündeme getirenlerin; hem de çatışılan temel noktalardaki görüşleri konusunda, bunların tartışmaya açık, kesin olmayan görüşler olduğu tespitini yaptıkları ve Marksist-Leninist işleyiş kuralları çerçevesinde parti-içi demokrasinin doğru bir biçimde uygulandığı şartlarda bu adımı atanların tavrı Marksist-Leninistlere değil, oportünistlere yaraşır bir tavırdır. Bu küçük-burjuva anarşistçe tavır —pragmatist (faydacı) düşüncelerle takınılan bu tavır—, Marksist-Leninistleri birleştirme adına yola çıkanların, Marksist-Leninist olarak değerlendirdikleri bir örgütteki örgütsel birlik karşısındaki bu somut tavır; gerçekte bu tavrı takınanların birlik laflarının boş olduğunu göstermektedir. Azınlığımız, Olağanüstü Parti Konferansı öncesindeki örgütsel ayrılık tavrı ile, bir kez daha parti ilkesine karşı, çevrecilik düşüncesini savunmuştur.

Olağanüstü Parti Konferansımız, kendi kendilerini Partiden dışlayan azınlığımızın Konferansımız hakkında, daha Konferansın toplanması ve kendi ayrılmalarından aylarca önce başlattığı karalama kampanyası konusunda hiçbir yanlış anlamaya mey-

dan vermeyecek berraklıkta şunu tespit eder:

Olağanüstü Parti Konferansımız, TKP/ML(B)'nin demokratik merkeziyetçi kurallar çerçevesinde gerçekleştirdiği ve Partimizin iradesini en yüksek düzeyde temsil eden, Partimizin en yüksek organıdır.

TKP/ML(B)'den kendini dışlamış olanlar, azınlıkta olduklarını gördüklerinde kısa yoldan ayrılığı gündeme getirerek, Konferans öncesinde saflarımızı terkedenler, TKP/ML(B)'nin geçici yol arkadaşları olduklarını bu tavırla ispat etmiş kişilerdir.

*

K. Polat'ın getirdiği önerinin kararın parçası haline getirilmesi tartışmalar sonrasında reddedildi. Gerekçe:

* Azınlığımızın devrimci kamuoyunda —ama yalnızca devrimci kamuoyunda değil, Parti içinde de— belgelediği, üzerine mücadele yürüttüğü ayrılık noktaları, gerçekten de, Marksist-Leninist örgüt olarak değerlendirilen bir örgütten örgütsel ayrılığı gündeme getirmenin yeterli gerekçesi değildirler.

* Ama bunda belirleyici olan nokta, bu noktaların çokluğu ya da azlığından çok, belgelenen ayrılık noktalarında da azınlığın, bu konudaki görüşlerinin henüz 'tartışmaya açık', 'kesin olmayan görüşler' olduğu yönündeki değerlendirmeleridir. Bu konulardaki ayrılıklar ilkesel noktalarda ayrılıklardır. Görüşlerin kesinliğe kavuşmuş görüşler olması, ve bunlar üzerine yeterli bir ideolojik mücadelenin yürütülmüş olması şartlarında örgütsel ayrılığın gerekçesi olabilirler. (Bu noktada bir delege (10) böyle düşünmemektedir.)

Ve bu belirleyici özellik karar tasarısında da vurgulanmıştır.

Polat'ın getirdiği ekin konması, bu esas sorunu gözlerden gizlemeye hizmet edebilir.

* Ayrıca K. Polat'ın gerekçesinde, dışımızdaki örgütlerin aktüel bölünmeleri ve durumları ile, bizim bölünmemiz arasında paralellik kurulması da —bu noktada ve bu bağıntıda— yanlıştır. Şöyle ki, bizim içimizdeki bölünmede siyasi ayrılık noktaları ortaya çıktığı, görüldüğü, bunların ilkesel ayrılıklar olduğu tespit edildiği noktadan itibaren, çatışma devrimci kamuoyuna yansıtılmış, ayrılık bu bağıntıda —diğer örgütlerin ayrılıklarının tersine— devrimci kamuoyunun belgelerini önceden tanıdığı bir ayrılık olarak gerçekleşmiştir.

*

Bolşevik Parti İnşası Sorunları Üzerine Tartışma

Bu sorunla ilgili olarak Merkez Komitesi tarafından Konferans öncesinde Parti içi ve çevresinde tartışmaya sunulan karar tasarısı şöyle idi:

"Bolşevik Parti İnşası üzerine karar tasarısı:

Konferansımız, III. Konferansımızın Parti inşası ile ilgili olarak aldığı kararı doğru bulduğunu açıklar ve onaylar.

Bu kararda yer alan şu noktalar, aşağıda gösterildiği şekilde düzeltilir:

(Bu noktada gelen öneriler doğrultusunda tartışılır, doğru bulunanlar buraya eklenir.)

Ayrıca sözkonusu karar şu iki noktada açıklanmaya, içi doldurulmaya muhtaçtır:

* "Sosyalizm ile işçi sınıfı hareketinin ayrı ayrı yollarda yürüdüğü" tespitinin içi açılmalı, bunun 'nasıl'ı açıklanmalıdır.

Özellikle 1883-1893 arası Rusya'daki "ayrı ayrı yürüme" ile bugünkü ayrı ayrı yürümenin arasında paralellik kuran yanlışa karşı, aradaki farklar somut olarak açıklanmalıdır.

* Ajitasyon-propaganda bağıntısında kararda söylenen tespitler açılmalı, açıklanmalıdır. Merkez Komitesi bu konularda alınan kararın ne anlama geldiğini açıklayan makalelerin hazırlanıp, yayınlanmasına önderlik etmelidir.

Konferansımız, III. Konferansın aldığı Parti İnşası konusundaki karara karşı geliştirilmiş olan; ve en son ifadesini Bolşevik 19'da bulan azınlığımızın Parti İnşası konusundaki çizgisini teoride eklektik; pratik siyasi sonuçları, Parti İnşası konusun-

da somut atılacak adımlar konusundaki planı açısından oportünist; ideolojik konumu açısından tasfiyeci; geçmişin ve bugünümüzün değerlendirilmesi açısından ise inkarcı olarak değerlendirir.

Konferansımız, III. Konferansta alınan ve Konferansımızca da onaylanan Parti İnşası konusundaki kararın Parti çizgimizin en temel unsurlarından biri olduğunu açıklar.

Konferansımız, şimdi ayrı örgüt olarak ortaya çıkmış olan, kendini Partimizden ayırmış olan azınlığın Parti İnşası konusundaki yanlış çizgisini kökten reddeder ve şunları gerekli gördüğünü açıklar:

* Partimiz, Parti İnşası konusundaki doğru çizgimizi Parti inşası pratiğimizde her türden yanlışa karşı; özellikle de içimizden çıkan azınlığın tasfiyeci çizgisine karşı sürekli ve sistemli bir ideolojik mücadele içinde savunur ve uygular.

* Partimiz, Parti İnşası konusundaki çizgimize karşı, tasfiyeci görüşlerin propagandasının TKP/ML(B) üyeliği ile bağdaşmadığını açıklar.

* Konferansımız, Merkez Komitesine bu kararları kesinlikle uygulama görevini verirken, özel yayınlarda (Tartışma Yazıları'nda) Parti İnşasının çeşitli konularında da bütün Parti üyelerinin köklü fikir alışverişi için yere sahip olması gerektiğini açıklar."

*

Bu karar tasarısının tartışması temelinde, karar tasarısına gelen yazılı eleştiriler ve öneriler şöyle idi:

"Parti inşasına ilişkin karar tasarısı üzerine:

(BP 27, sayfa 5'te baştan ikinci paragraftan sonra şunlar eklenmeli:)

- Bolşevizmin tarihi: Kendiliğinden işçi sınıfı hareketi, onun içinden ve uluslararası devrim-

ci hareketlerden etkilenerek doğan ilk Marksist çevre ve grupların, Sosyal-Demokrasinin, Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisi'nin ve sonuç olarak BOLŞEVİZM'in ve Leninist, BOLŞEVİK tipte bir partinin tarihidir. Marksist-Leninistlerin, emperyalizm ve proleter devrimleri çağında, kendilerine örnek almaları gerekli olan parti, 1912'de ilanı yapılan yeni tipte partidir. Hedef bu olmak zorundadır. Buna ulaşmak için, Rusya'daki gelişmeyi şablon olarak ele alıp, emperyalizm ve proleter devrimleri çağında çevrecilik savunusu, gericiliktir. İşçi sınıfı hareketi ile sosyalizmin birleştirilmesi temel görevini belirsiz bir geleceğe ertelediğinden dolayı da, proletarya davasına ihanettir.

- Gerçek parti tartışmasında da sorun, 1912'de ilanı yapılan, Leninist, Bolşevik tipteki partinin, gerçek parti olduğunun tespit edilmesi ve savunulmasıdır. Gerçek partinin, bir bağıntıda Stalin tarafından belirtildiği üzere, "1900 sonları"nda kurulduğu —azınlığımızca yapılan— tespiti, deli saçması olarak damgalanmalı ve teşhir edilmelidir. (Bkz. Azınlığımızın "Ayrılıklarımız 1" broşürü, s.15-33 arası)" (K. Polat)

*

Deniz/Şafak/Vural imzalı önerinin de bu gündem maddesi içinde ele alınması kararlaştırıldı. Bu öneri şöyledir:

"TKP/ML(B)'nin Olağanüstü Parti Konferansına sunulmak üzere karar tasarısı:

TKP/ML(B)'nin III. Parti Konferansında Marksizm-Leninizmin Güncel Kıstasları içerisinde:

"Leninist Parti öğretisini, bugün özellikle de bu öğretinin partinin nasıl yaratılacağına ilişkin 'iki aşamalı parti inşası öğretisi' alanını evrensel bir öğreti olarak savunmak"

maddesi Konferansımızca şu değişiklik yapılarak

onaylanır:

"Leninist Parti öğretisini, bu öğretinin bir özümlemesi olan Komünist Enternasyonal'in II. Dünya Kongresinde Proleter Devrimde Komünist Partisinin Rolü Üzerine yönermelerini (Leitsätze) genel geçerliliğe sahip tezler olarak savunmak."

*

Tartışmanın şu sıra ile yürütülmesi öneri üzerine (8) kararlaştırıldı:

1. Çeviri yanlışlarının düzeltilmesi
2. İki aşamalı parti inşasının evrensel olup olmadığı konusu
3. Partinin birinci inşa aşamasında propagandanın esas çalışma biçimi olması ile; Partinin birinci aşamada kitle eylemi örgütü/kitle ajitasyonu örgütü bağıntısında kitle ajitasyonu örgütü olması arasında çelişme olup olmadığı sorunu
4. Birinci aşamada partinin kendi kendine yeterli güç olduğundan neyin anlaşılması gerektiği sorunu
5. K. Polat'ın ek önerisi üzerine
6. Kararın ikinci bölümünün son paragrafındaki "Bu bugün açısından hemen her ülkede mevcuttur" cümlesinin çıkarılması önerisi üzerine
7. Ajitasyon/propaganda bağıntısının tartışılması
8. İşçi sınıfı hareketi ile sosyalizmin birliği/ayrılığı sorununun tartışılması

*

1. <u>Çeviri düzeltmeleri:</u>

BP 27, s.3'teki: "2. aşama: Çalışmanın esas biçimi, kesin savaşlar öncesinde kitlelerin pratik eylemleridir" cümlesinde çeviri yanlıştır. Doğrusu şu şekildedir:

"2. Aşama: Çalışmanın esas biçimi, kesin (belirleyici; "entscheidende") savaşlara (muharebelere;

"Schlachten") hazırlık olarak ("Vorspiel") kitlelerin pratik eylemleridir."

Kararda bu böyle düzeltilecektir.

2. İki Aşamalı Parti İnşası Öğretisinin Evrenselliği sorunu

Bu konunun tartışmasında, Deniz/Şafak/Vural imzalı karar tasarısı çıkış noktası olarak alındı. Karar tasarısından görüleceği gibi (bkz. sayfa 24), sözkonusu yoldaşlar, kıstaslarla ilgili kararımızda, iki aşamalı parti inşasının evrensel olduğu, ve bugün parti öğretisinin savunulmasında özellikle bu alanın öne çıkarılması gerektiği düşüncesini açıkça reddetmeden; onun yerine bir alternatif getirmekte idiler.

Konuşan yoldaşlardan bir bölümü, karar tasarısının bu yöntemini mahkum etti. Bu bağıntıda şu görüşler savunuldu:

* Bu karar tasarısı, aslında bugün Parti Öğretisinin özellikle iki aşamalı parti inşası ile ilgili alanının savunulmasının öne çıkarılması kararını ortadan kaldıran bir öneri getirmektedir.

Ama bunu, kaldırılması istenen bölümün yanlış olduğunu saldırgan bir şekilde ortaya koyup, gerekçelendirerek yapmamaktadır. Aradaki köklü çelişme bilince çıkartılmadan, kararın bu bölümü ortadan kaldırılmak istenmektedir. Bu yöntem bütünü ile yanlıştır. (5, 4, 18)

İçerik olarak ise bu karar tasarısının reddedilmesi yönünde şu görüşler konuşan yoldaşlarca savunuldu:

* Kararımız açık bir biçimde, içinde bulunulan anda ideolojik mücadelenin ihtiyaçlarına cevap olarak, bugün Marksist-Leninist Parti Öğretisinin, özellikle Marksist-Leninist bir partinin nasıl inşa edileceğine ilişkin iki aşamalı parti inşası öğretisi alanının savunulmasının belirleyici önemde olduğu anlayışının ürünü bir karardır. Ve bu anlayış,

bütünü ile doğru, ideolojik mücadelede bize silah sağlayan bir anlayıştır.

Bu alanda durum nedir?

1960'lı yıllarda, ve daha sonra Kruşçev modern revizyonizmine karşı açık tavır takınıp, örgütsel olarak onlarla bağını koparan, Marksist-Leninist parti oluşturmak için yola çıkan gruplar; önemli ölçüde, Marksist-Leninist partinin inşası bağıntısında, birçok halde ortaya çıktıkları anda varolan sınıf mücadelesinin boyutlarının bugüne göre çok daha gelişmiş olmasına da bağlı olarak, ama herşeyden önce de o dönemde hakim durumda olan, Marksist-Leninist kabul edilen "Mao Zedung Düşüncesi"nin "Halk Savaşı içinde parti inşası", "sınıf mücadelesine atıldığında, parti inşa edilir" şeklinde, Marksist-Leninist parti inşasının evrensel yasallıklarını dikkate almayan; bunları yer yer yok sayan, ya da küçümseyen anlayışlara sahipti. Bunun sonucunda, birçok halde kendiliğindencilik parti inşasında kendini gösteriyordu.

Bizim içinden çıktığımız Partizan'da da durum böyle idi. Biz Partizan içinde, özellikle eski kardeş örgütlerimizin getirdikleri eleştiriler temelinde de bu sorunları bilince çıkarma yönünde —yeterli olmayan— bir mücadele yürüttük. Ayrılık sonrasında da bu sorunların önemi çok daha derinlemesine bilinçlerimize çıktı. Tam da böyle bir ideolojik ortamda, Marksist-Leninist Parti Öğretisinin, partinin nasıl inşa edileceğine ilişkin alanındaki <u>evrensel</u> öğretilerini savunmak, aktüel ideolojik mücadelenin gereğidir, ve doğrudur. (21)

* Karar tasarısında, alternatif öneri olarak getirilen "Komünist Partisinin Proleter Devrimde Rolü Üzerine Yönergeler" Marksist-Leninist bir belge olmasına, genel evrensel geçerliliğe sahip bir dizi öneriyi de içinde barındırmasına rağmen, aslında kararda tartışılan parti inşasının nasıl olacağı sorusuna cevap vermeyen bir belgedir, ve kesinlikle kararın alternatifi bu olamaz.

* Bunun ötesinde, sözkonusu belgenin, sanki Leninist Parti Öğretisinin; Leninist partinin tüm temel özelliklerini ortaya koyan temel belgesi imiş gibi konması da yanlıştır. Sözkonusu belge, yazıldığı dönemde, öncelikle aktüel ideolojik mücadelenin gündeme getirdiği noktalarda Leninist Parti Öğretisini savunan, ve "belirleyici savaşların arifesinde olan" Komünist Partilerine direktifler veren bir belge/karar niteliğindedir.

(Bu noktada bir yoldaş (10), sözkonusu belgenin bu şekilde nitelendirilmesinin yanlış olduğunu; sözkonusu belgede yalnızca belirleyici savaşların arifesinde Komünist Partilere direktifler verilmediğini, bütün dünyada komünistlerin önüne görevler konduğunu belirtti.)

Eğer kararda Leninist Parti Öğretisini savunduğumuzu söylediğimiz noktada, bu öğreti bir esere/belgeye atıfta bulunularak sahip çıkılması isteniyor ise —ki bu kararda bize gerekli görülmemektedir— o zaman önerilen belge yerine Stalin'in "Leninizmin Temelleri" adlı eserindeki "Parti" bölümü (24) ya da"SBKP/B Tarihi - Kısa Ders"in "Sonuçlar" bölümündeki parti ile ilgili bölümün (6) alınması çok daha doğrudur.

Tartışma içinde ayrıca bir yoldaş (8), bu öneriyi getiren yoldaşlardan en azından birinin (Deniz), yapılan açık toplantılarda açıkça "İki Aşamalı Parti İnşası Öğretisi evrensel değildir" dememesine rağmen, bunun evrensel olup olmadığı sorusunu açık bırakan bir konumu savunmuş olduğunu; bu karar tasarısının da esasında bu anlayışının ürünü olduğunu düşündüğünü belirtti.

Sözkonusu yoldaşın, tartışmalar içinde şu gerekçelerle, bizim "İki Aşamalı Parti İnşası Öğretisi evrenseldir" derken, ve bunu Lenin ve Stalin'e mal ederek onların demediklerini onlara malettiğimizi savunduğunu ortaya koydu:

* Bizim dayandığımız yazılardan biri, ve en temel

yazı, Stalin'in "İktidarın Ele Geçirilmesinden Önce ve Sonra Parti" isimli yazısıdır. Bu yazıda Stalin, "Partimizin gelişme tarihinde belli başlı üç dönem öne çıkartılabilir" demektedir. Yani Stalin, birçok dönem, aşama olduğunu, ve bunların içinden — devrim öncesinde— ikisinin öne çıkarılabileceğini söylerken, biz kategorik olarak "iki aşama"dan söz ediyoruz. Bu yanlıştır.

* Dayandığımız yazılardan biri de, Stalin'in "RKP(B) Merkez Komitesinin Ulusal Cumhuriyetler ve Bölgelerin Sorumlu Görevlileri ile Dördüncü Konferansı" başlıklı yazısıdır. Stalin bu yazıda iki aşamalı parti inşasını yalnızca Rusya'nın kenar bölgeleri için genelleştirmektedir. Halbuki biz buradan da yola çıkarak, bunu tüm ülkeler için evrensel tez haline getiriyoruz. Her halükârda, bunu genelleştiren Lenin ve Stalin değildir. Biziz.

Deniz'in toplantılarda savunmuş olduğu bu tezlerin mantıki sonucunun iki aşamalı parti inşası tezinin evrensel olmadığı sonucu olduğunu belirten yoldaş, bu sonucun bütünüyle yanlış olduğunu, getirilen gerekçelerin lafza takılıp kalan, öze inmeyen gerekçeler olduğunu savundu. Bunu şöyle gerekçelendirdi:

* İki Aşamalı Parti İnşası Öğretisi, Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisinin somut gelişme aşamalarından yola çıkılarak genelleştirilmiş olan bir öğretidir. Bu genelleştirmeyi ilk yapan Lenin'dir. Lenin, "'Sol' Radikalizm" adlı eserinin ilk bölümünde şöyle der:

"Rusya'da proletaryanın iktidarı ele geçirmesini (25 Ekim /7 Kasım/ 1917) izleyen aylarda, geri Rusya ile ileri Batı Avrupa ülkeleri arasındaki muazzam farklılıklardan dolayı, bu ülkelerdeki proletaryanın devriminin, bizimkine pek az benzeyecek gibi görünmesi mümkündü. Bugün artık önemli bir uluslararası deneyime sahip bulunuyoruz; bu deneyim bize açıkça göstermektedir ki, bizim devrimimizin bazı temel özellikleri, ye-

rel değil, özellikle ulusal değil, yalnızca Rusya' ya özgü değil, uluslararası bir öneme/anlama sahiptir. Ve ben burada sözcüğün geniş anlamıyla uluslararası öneminden sözetmiyorum: bütün ülkeleri etkilemesi anlamında, devrimimizin yalnızca bazı temel özellikleri değil, bütün temel özellikleri ve birçok ikincil özellikleri de uluslararası öneme/anlama sahiptir. Hayır, burada kelimenin en dar anlamıyla uluslararası önemi/anlamından, yani uluslararası önem/anlamdan, bizde olup bitenlerin uluslararası geçerliliğe ("Geltung") sahip olması ya da (bizde olup bitenlerin —ÇN) tarihsel kaçınılmazlıkla uluslararası çapta yineleneceği anlaşıldığında, devrimimizin bazı temel özelliklerinin böyle bir önemi/anlamı olduğu teslim edilmelidir.

Kuşkusuz, bu gerçeği abartmak, bunu devrimimizin bazı temel özelliklerinin dışına genelleştirmek büyük yanılgı olurdu. Aynı şekilde, proletarya devriminin ileri ülkelerin sadece bir tanesinde bile zaferinden hemen sonra, pek olasıdır ki, pek hızlı bir değişiklik olacak, Rusya artık örnek bir ülke olmak durumundan çıkacak, bilakis ("sovyet" ve sosyalist anlamda) yeniden geri bir ülke olacaktır.

Ne var ki, verili tarihi anda durum şöyledir: Rusya örneği, bütün ülkelere, kaçınılmaz ve yakın geleceklerinden tamamen özsel bazı şeyler göstermektedir. Bütün ülkelerin ileri işçileri bunu çoktan kavradılar; çoğu durumda ise bunu kavramaktan çok, devrimci içgüdüleriyle anladılar, algıladılar. Sovyet iktidarının ve bolşevik teori ve taktiğin temellerinin (sözcüğün dar anlamıyla) uluslararası "önemi" işte burada yatmaktadır." (Lenin, "Sol Radikalizm", Komünizmin Çocukluk Hastalığı; TE, c.31, s.1-2, Almanca)

Aynı eserde Lenin, evrensel öneme sahip tezlerden biri olarak Partinin gelişmesi ile ilgili olarak şu tespitleri yapar:

"Proletaryanın öncüsü ideolojik bakımdan kazanılmıştır. Esas olan budur. Bu önkoşul olmaksızın, zafere doğru ilk adımı atmak bile olanaksızdır. Ama buradan zafere dek daha epeyce yol vardır. Tek başına öncüyle zafer kazanmak olanaksızdır. Tüm sınıf, geniş kitleler, ya öncüyü doğrudan destekleme, ya da öncüye karşı hayırhah bir tarafsızlık gösterme ve öncünün hasmına karşı her türlü destekten vazgeçme konumuna gelmedikçe, öncüyü tek başına tayin edici mücadeleye sürmek yalnızca bir ahmaklık olmakla kalmaz, bir cinayet olurdu."

...

"Proletaryanın öncüsünü Komünizme kazanmak sözkonusu olduğu sürece (ve sözkonusu olduğu ölçüde), bu sürece ve bu ölçüde propaganda ön plandaydı..." (age)

Daha sonra Stalin şunları söyler:

"Lenin yoldaş, "Sol" Komünizm, Bir Çocukluk Hastalığı, adlı yapıtında komünist partilerin bu zorunlu, kaçınılmaz gelişimlerinin tablosunu yeterince inandırıcı bir biçimde çizmiştir. Lenin yoldaş, bu yapıtında, batı komünist partilerinin aşağı yukarı aynı gelişme aşamalarını geçmeleri gerektiğini ve geçtiklerini kanıtlamıştır. Kenar bölgelerdeki komünist örgütlerimizin ve komünist partilerimizin gelişimleri için de, aynı şeyin geçerli olduğunu burada ekleyelim." (Stalin, cilt 5, s.276, Almanca)

Bütün bunlardan çıkan sonuç nedir?

İki Aşamalı Parti İnşası Öğretisi Rusya, ve Rusya tipi ülkeler için geçerlidir. İki Aşamalı Parti İnşası Öğretisi, Batı Avrupa'nın gelişmiş kapitalist emperyalist ülkeleri için de geçerlidir. Bu konuda Lenin ve Stalin'in söyledikleri ortadadır.

Bu bağıntıda bir yoldaş (22), Lenin'in "Sol" Radikalizm'de bu öğretiyi tüm ülkeler için genelleştirdiği, Batı Avrupa ülkeleri partileri somutunda ise

somut tartıştığı, Stalin'in deyimi ile ikna edici bir biçimde ortaya koyduğu görüşünü savundu. Diğer bazı yoldaşlar ise, kenar bölgeler için genelleştirme işinin Stalin tarafından yapılmış olduğunu savundular. (5, 11)

İki Aşamalı Parti İnşası Öğretisi Rusya'nın kenar bölgelerinde ve tabii bu tip ülkeler için de (ki bunların belirleyici özelliği feodalizmin hakimiyeti, işçi sınıfının sayıca güçsüzlüğü, sömürge yapısı, vb.dir, yani iktisaden en geri bölgeler olmasıdır) geçerlidir.

Toplandığında, bu üç tip ülke, varolan bütün ülkeleri içine alan bir tiplemeye sahiptir. O halde İki Aşamalı Parti İnşası Öğretisinin evrensel bir öğreti olduğu açıktır.

Kaldı ki, bunun dışında bir parti inşasının nasıl olacağı, bu öğreti evrensel değildir diyenler tarafından da ortaya konmamıştır, konamaz da!

Bu yüzden sözkonusu yoldaşın getirdiği eleştiriler zorlamadır. Çıkardığı sonuç yanlıştır. Ve getirilen karar tasarısı da bu yanlış anlayışın ürünüdür.

Tartışma içinde bir yoldaş, karar tasarısına getirilen eleştirileri özellikle yöntem bağıntısında doğru bulmasına, ve bu yüzden de karar tasarısının reddedilmesi yönünde fikir belirtmesine rağmen, bu karar tasarısını ortaya koyan yoldaşın anlayışının, İki Aşamalı Parti İnşası Öğretisinin evrensel olmadığı tezi olduğu görüşüne —sözlü tartışmalara dayanarak— katılmadığını belirtti.(16)

Bu noktada bir de, anlayışın, önümüzde duran görevler konusunda yapılan somut tespitlerin aynı olması halinde, bir kişi veya grubun "İki Aşamalı Parti İnşası evrenseldir" tezini laf düzeyinde savunmaması halinde, onun Marksist-Leninist sayılıp sayılamayacağı üzerinde de (16) duruldu.

Bu noktada tartışan yoldaşlar, sorunun tabii ki öncelikle anlayış sorunu olduğunu, eğer bir kişi

veya grup, somut görevler bağıntısında doğru tespitler yapıp, doğru bir parti inşası çizgisi izliyorsa, o İki Aşamalı Parti İnşası evrenseldir tezini laf olarak savunmadığı noktada Marksist-Leninist olmaktan çıkmayacağını, bu noktada ayrılığın kavram-formülasyon düzeyinde bir ayrılık olarak kavranması gerektiğini, ve fakat aynı içeriğin aynı Marksist-Leninist kavramlarla savunulması konusunda da ısrarlı davranmak ve mücadele yürütmek gerektiğini savundular. (6, 8, 21) Kavramlar konusunda birlik sağlamaya çalışmak için mücadelenin önemli olduğunu, çünkü mesela Lenin'in Tanner'le yürüttüğü parti konusundaki tartışmanın daha sonraki gelişmesinin de izlenmesinin gösterdiği gibi, birçok halde kavramlar üzerinde yürütülen tartışmanın da gelişmesi içinde ilke ayrılıklarına dönüşebildiğini ortaya koydular.

Bu bağıntıda bir yoldaş Pannekoek örneğini verdi. Başlangıçta parti konusunda kavram düzeyinde olan ayrılık, daha sonra —o dönemler komünist olarak değerlendirilen, ve II. Enternasyonale karşı mücadelede büyük yararlılıkları olan— bu kişinin şahsında, kavramda ısrarın devamı olarak anlayış ayrılığına dönüşmüştür. Başlangıçta, parti isminin kullanılmasına karşı çıkan, ve fakat siyasi konularda proletaryaya önderlik edecek bilinçli bir azınlığın özel örgütlenmesinin gerekliliğini savunan Pannekoek, daha sonra Marksizm-Leninizmin en büyük hatalarından birisinin, bir parti öğretisini teorileştirmiş olması olduğunu, ve bunun temelinde yozlaşma olduğunu savunan bir noktaya varmıştır.

Bir yoldaş bu bağıntıda kavramlar konusundaki ayrılıkların birçok halde anlayış ayrılığına tekabül ettiğine, veya üzerinde ısrar edildiğinde ona dönüştüğüne bizim mücadelemizde de örnekler olduğunu belirtti. Örnek olarak, III. konferansta kıstaslar konusunda Ali ve Cafer isimli delegelerle yürütülen tartışmayı verdi. Bunların konumları, sözkonusu 'kıstaslar'ın tabii ki Marksist-Leninist

olduğu, başkalarını değerlendirme işinde de kullanılacağı, ve fakat 'kıstas' olarak ortaya konmasının yanlış olduğu vb. biçiminde idi. O noktada çelişme sanki kavram-formülasyon çelişmesi olarak görülüyordu. Tartışmaların gelişmesi bunun hiç de böyle olmadığını belgeledi. (19)

Bütün bu tartışmalar ertesinde Deniz/Şafak/Vural imzalı karar tasarısının reddi oybirliği ile kararlaştırıldı.

Bir yoldaş bu bağıntıda, bu karar tasarısını getirenlere özel tavır takınılıp, gerekçelerin açıklanmasının yararlı olacağı görüşünü getirdi (10). Raporda söylenenler yetmez ise, bunun yapılabileceği belirtildi. (8)

*

3. Parti inşasının birinci aşamasında propagandanın esas çalışma biçimi olduğu tespiti ile, partinin birinci aşamada, kitle eylemi örgütü/kitle ajitasyonu örgütü bağıntısında kitle ajitasyonu örgütü olduğu tespiti arasında çelişme olup olmadığı sorunu üzerine:

Bu konudaki tartışmanın başlangıcında bir yoldaş tartışmanın çıkışı, ideolojik pozisyonlar vb. bağıntısında şunları açıkladı (28):

Bu tartışma, özellikle III. Konferans sonrasında azınlığımızın geliştirdiği çizgide ortaya koyduğu şu görüşler bağıntısında ele alınmalıdır:

'Parti inşasının birinci aşamasında bütün parti için, bu dönemde çalışmanın esas biçimi propagandadır' şeklinde bir tespit yapmak —azınlığa göre—:

a) Lenin ve Stalin'i çarpıtmak anlamına gelir. Çünkü Lenin/Stalin böyle bir tespit yapmamışlardır. Onlar yalnızca "Öncünün kazanılması sözkonusu OLDUĞU SÜRECE VE ÖLÇÜDE PROPAGANDA esas çalışma biçimidir" tespitini yapmışlardır. Bu ise partinin birinci aşamasında propaganda esas

çalışma biçimi tespiti ile bir ve aynı şey değildir.

b) Partinin birinci inşa aşamasında esas çalışma biçiminin propaganda olduğu tespiti, partinin bu dönemde "kitle ajitasyonu örgütü olduğu" tespiti ile de çelişmektedir. Çünkü hem partinin esas çalışma biçiminin propaganda olması, hem de partinin kitle ajitasyonu örgütü olması mümkün değildir. Kitle ajitasyonu örgütü olmak demek, kitle ajitasyonunun çalışmanın esas biçimi olması demektir, ancak böyle mümkündür. (Bkz. Bolşevik 19, s. 48-70 arası)

Parti birinci inşa aşamasında, partinin bir bölümü "kendi dışındaki sosyal-demokratları kazanmak için Marksizmin propagandasını yapar." (Propagandanın esaslığı bunu yapanlar için geçerlidir. —BN) "Bu çalışmanın sonucu kazanılan kadrolar ise (Partinin esas gövdesi ise —BN)" partinin program ve taktik ilkelerini işçi sınıfı hareketine "kitle ajitasyonu biçiminde sunarak, işçi sınıfı hareketine önderlik etmeye çalışır. Ve böylece bu alanda kitle ajitasyonu esas alınır." (B 19, s.56)

"Bu iki temel görevin yerine getirildiği ölçüde, örgütleme görevi tamamlayıcı bir görev olarak ele alınır ve çözülür." (aynı yerde)

Azınlığımız bu görüşleri ile gerçekte (tabii ki bunu açıkça ortaya koymadan!) Stalin'in şu tespitlerinin birbiri ile çeliştiği iddiasındadır, ve kendi kafasına göre bu "aptal yerine konan" Stalin'in "çelişmesi"ni düzeltmeye çalışmaktadır:

"10. Görevler:

a) Proletaryanın öncüsünü Komünizme kazanmak (yani kadroların oluşturulması, komünist partisinin kurulması, programın ve taktik ilkelerin hazırlanması). ÇALIŞMANIN BAŞLICA BİÇİMİ OLARAK PROPAGANDA.

b) İşçilerin ve bir bütün olarak ezilenlerin geniş kitlelerini öncüden yana kazanmak (kitleleri mücadele mevzilerine getirmek). ÇALIŞMANIN TEMEL

BİÇİMİ, kesin savaşlara hazırlık olarak kitlelerin pratik eylemleridir.

...

15. Rusya Komünist Partisinin gelişmesinde üç dönem:

a) Proletaryanın öncüsünün (parti) şekillendirilmesi dönemi, parti kadrolarının toplanması dönemi (bu dönemde parti zayıftır, bir programı ve genel taktik ilkeleri vardır, fakat kitle eyleminin partisi olarak zayıftır);

b) Komünist Partisinin önderliği altında devrimci kitle mücadelesi dönemi. Bu dönemde parti, KİTLE AJİTASYONU ÖRGÜTÜNDEN KİTLE EYLEMİ ÖRGÜTÜNE DÖNÜŞÜR, hazırlık döneminin yerini, devrimci eylemler dönemi almıştır;..." ("Rus Komünistlerinin Politik Stratejisi ve Taktikleri Üzerine", Stalin, Eserler, cilt 5, s.69; s.74, Alm.)

Burada Stalin çok açık bir biçimde:

a) Birinci inşa aşamasında partinin —esas göreve (Stalin "görev" diyor) bağlı olarak (Proletaryanın öncüsünü komünizme kazanmak)— esas çalışma biçiminin propaganda olduğu;

b) Aynı dönemde partinin henüz kitle eylemi partisi/kitle ajitasyonu partisi bağıntısında kitle eylemi örgütü olarak zayıf olduğu; bu dönemde bu bağıntıda, bu karşılaştırma içinde partinin kitle ajitasyonu örgütü olduğu tespitlerini yapmaktadır. Bu iki tespit aynı yazı içinde yapılan tespitlerdir. Ve gerçekte, sorun bütünlük içinde ele alındığında, aralarında hiçbir çelişme olmayan; çalışma biçimleri, ve örgütün niteliği sorununu değişik bağıntılarda tartışan tespitlerdir.

Azınlığımız Stalin'in iki aşamalı parti inşası görevlerini, buna bağlı olarak bu dönemlerin temel özelliklerini tartıştığı diğer yazıları ile, ve Lenin' in "Sol" Radikalizm'i ile de bütünü ile uyum içinde olan; birinci aşamada esas sorun "öncünün kazanılmasıdır", öncünün kazanılması için esas çalışma bi-

çimi propagandadır; partinin (bir bölümünün vb. değil, partinin!) esas çalışma biçimi birinci aşamada propagandadır kategorik tespitlerini relative etmekte, tanınmaz hale getirmekte; ve sonuçta güya Stalin'e dayanarak —gerçekte ise onu çarpıtarak— partinin tümü için yapılmış bir esas çalışma tespitini partinin bir bölümü için yapılmış bir tespit olarak gösterme; ve parti için birinci aşamada iki esas çalışma biçimi tespit etme noktasında konaklamaktadır.

Ve evet azınlığımızın görüşleri mantıki sonucuna vardırıldığında, aslında partinin genelinin çalışması içinde tuttuğu yer gözönüne alındığında, birinci aşamada ajitasyon esas çalışma biçimidir de. Bu olmaz ise —azınlığımıza göre— zaten kitle ajitasyonu örgütü olmak mümkün değildir!

Bu görüşler, aslında Stalin'in partinin birinci aşamada kitle ajitasyonu örgütü olduğu tespitini, yalnızca bir bağıntıda: kitle eylemi örgütü mü/kitle ajitasyonu örgütü mü?, yani kitleler içinde esas çalışma biçiminin ne olduğu; hazırlık dönemine uygun biçimlerin mi, yoksa devrimci eylem dönemine uygun biçimlerin mi esas olduğu bağıntısında yaptığını; kesinlikle propaganda/ajitasyon bağıntısında bunları karşılaştırarak yapmadığını kavramamakta; kavratılmaya çalışıldığı halde kavramak da istememektedir.

Onların derdi, bizim parti olmadığımızı, parti inşasının birinci aşamasında olmadığımızı ispatlamaktır. Ve bu noktada, "Partinin birinci inşa aşamasında kitle ajitasyonu örgütü olması"nı kitle ajitasyonunun bir bütün olarak partinin çalışmasının esas biçimi olarak yorumlamak —güya bizi açmaza almak için— oportundur, uygundur. Öyle ya, o zaman biz ya kitle ajitasyonunu çalışmamızda propagandanın da önüne almak zorundayız (parti olarak), ya da bunu yapmıyorsak, yapacak durumda değilsek, o zaman parti inşasının birinci aşamasında değilizdir. İşte azınlığımızın teori uydurmasının, Stalin'i utanmazca çarpıtmasının temel nedeni budur.

Azınlıktan yoldaşlar III. Konferans sırasında parti ile ilgili karar tasarısına ek olarak:

"Parti birinci inşa aşamasında kitle ajitasyonu örgütüdür" tespitinin girmesini önermişler; Konferansta bu öneri bu şekli ile kabul edilmemiş, bilinçli olarak bu tespit:

"Kitle ajitasyonu örgütü/kitle eylemi örgütü bağıntısında, kitle ajitasyonu örgütüdür" biçiminde kabul edilmiştir.

Azınlıktan kişiler tartışmalar içinde tam da bunu atlamış, ve güya bizim kararımızın eklektikliğini, yanlışlığını göstermek adına bizim hem "Birinci inşa aşamasında partinin esas çalışma biçimi propagandadır" ve hem de "Parti birinci inşa aşamasında parti kitle ajitasyonu örgütüdür" görüşlerini savunduğumuzu savunmuşlardır. Bu da yukarıda anlattığım gibi çarpıtmadır. Tam da belirleyici önemde olan "hangi bağıntıda kitle ajitasyonu örgütü olduğu" sorusuna verilen açık cevabı yok gösteren bir siyasi sahtekarlıktır.

*

Tartışmanın gelişmesi içinde bir dizi yoldaş daha bu temelde görüşler savundular.

Bu bağıntıda şu görüşler de savunuldu:

* Propaganda ve ajitasyon çalışması tabii ki birbirini tamamlayan çalışma biçimleridir. Ve tabii ki, her komünist hem propaganda ve hem de ajitasyon çalışması yürütmek zorundadır. Ama birbirini tamamlayan bu çalışma biçimleri, aynı zamanda ayrı çalışma biçimleridir.

Çok genel alındığında, propaganda doğası gereği ancak çok dar, öncü kesim tarafından anlaşılabilen ve bu yüzden de öncünün kazanılmasında esas olan çalışma biçimidir.

Buna karşılık ajitasyon, doğası gereği, geniş kitleler içinde yapılan, ve geniş kitleleri kazanmada esas olan çalışma biçimidir.

Birinci aşamada da ikisi de yapılmak, kullanılmak zorunda olan bu çalışma biçimlerinden propaganda, birinci aşamada esas görev öncünün kazanılması olduğu için, önde gelir, esastır.

Bu hiçbir zaman bizzat birinci aşama içinde de dönem dönem şartlara, sınıf mücadelesinin gelişmesine vb. bağlı olarak ajitasyon çalışmasının da ön plana geçebileceği bir durumu dıştalamayan bir tespittir.

* Nasıl ki propaganda ve ajitasyon çalışmasını birbirinden ayırmak mümkün değilse —bunların ikisinin de yapılmasının gerektiği anlamında—, ve fakat bu bunlardan birinin bir dönem boyunca esas çalışma biçimi olmasını dıştalamıyorsa; aynı şekilde "İnceleme/Propaganda (tabii ajitasyon da —BN)/ve örgütleme" (Bkz. Lenin, "Halkın Dostları" Kimlerdir..., Eserler, cilt 1, s.302, Ülke Yayıncılık) çalışması da birbirinden ayrılmaz bir bütünlüklü çalışmanın parçalarıdır. Propagandası yapılmayan, örgütlenmeye hizmet etmeyen bir inceleme (teorik çalışma) Marksist-Leninistler açısından abestir. Teorik çalışma-inceleme olmadan yapılacak bir propagandanın ve örgütlenmenin abes olması gibi. Bunlar içiçe ve birbirine bağlı görevlerdir. Ama bu içiçe birbirine bağlılık, hiçbir zaman bunların her dönemde aynı ağırlıkta olduğu, olması gerektiği anlamına gelmez. İçinde bulunulan duruma, ihtiyaca, örgütün, kadroların durumuna, sınıf mücadelesinin durumuna vb. faktörlere bağlı olarak bu birbirine bağlı parçalardan şu ya da bu yan, içinde bulunulan anda öne çıkabilir. Diğerleri ona tabi ele alınma durumunda olabilir, ve evet, olur, olmak zorundadır.

*

Bu tartışma içinde hiçbir yoldaş, III. Konferansın aldığı kararla <u>doğrudan bir çelişme belirtmedi</u>.

Ancak iki yoldaş, bu sorunda yer yer daha önce savunulmuş, merkezi görüşleri savunma adına sa-

vunulmuş bir takım görüşlerle, ve uygulama ile ilgili sorunları olduğunu belirttiler. Ancak bu sorunlarının azınlığın pozisyonu ile aynılaştırılmaması gerektiğini de belirttiler.

Bu yoldaşların belirttiği sorunlar kısaca şöyle idi:

* Ajitasyon ve propaganda birbirinin tamamlayıcısı olan çalışma biçimleridir. Bunların birbirinden kopartılması; propaganda esastır tespitinin ajitasyon yapmama, yapılabilecek durumda da ajitasyon görevini küçümseme için kullanılması kesinlikle yanlıştır. Ve yer yer bu tespit bu şekilde yorumlanmış, kullanılmıştır. (4)

* Mesela 13'e karşı verilen cevapta, ajitasyon görevini küçümseyen, propaganda esastır adına ajitasyonu bir kenara koyan bir anlayış vardır. (4)

* Diğer yandan teorik çalışma bütün birinci aşama boyunca esastır şeklinde düşünceler de savunulmuş, bu da ajitasyon çalışmasının önemini görmemek, onu küçümsemek sapmasına dayanak olmuştur. (16)

* İçine kapanık bir yapıya doğru gidilmesinde bu sapmaların, yanlış anlayışların önemli payı vardır.(16)

* Bu içine kapanık yapının aşılması için propaganda/ajitasyon çalışmasının bir arada ele alınması, bunların birliğinin vurgulanması gereklidir. Propagandanın birinci aşamada esas çalışma biçimi olduğu doğrudur, ama bu öncüyü kazanma çalışması için geçerlidir. Geniş kitleler içinde esas çalışma biçimi ajitasyondur. Bu bilince çıkarılmalıdır.(16)

*

Bu noktada bu görüşleri savunan yoldaşlara, diğer pozisyonu savunan yoldaşlar tarafından; yer yer ajitasyon/propagandanın birliğini savunma adına, birinci aşamada propagandanın esas çalışma biçimi olup olmadığı konusunda açık tavır takınmama eleştirisi getirildi.

Yoldaşlar bu eleştirinin doğru olmadığını, sorun'un bu olmadığını belirttiler.

Bir yoldaş, Konferansta bir yoldaşın savunduğu Cihan yoldaşın şu pozisyonunu alıntıladı:

"Bu noktada bugünkü Merkez Komitesi çoğunluğunun tespit ettiği inkarcı tasfiyeci görüşlerin üreticilerinin esasta, bugün çoğunluğun başını çeken yoldaş/lar da olduğu ortaya konulmalıdır.

Çünkü bu yoldaşlardan biri aynı zamanda III. Konferans Tutanakları s.424'te, parti birinci inşa aşamasında, parti kitle eylemi örgütü/kitle ajitasyonu örgütü bağıntısında, kitle ajitasyonu örgütüdür ekinin bugünkü azınlıkçılar tarafından karara eklenmesini doğru gören —çünkü bu Stalin'in lafıdır diye— bu yoldaş, "Ardında acaba başka yaklaşımlar var mı yok mu bilemiyorum" diyerek, kitle ajitasyonu örgütü dendiğinde bizim çalışmalarımızda değişmesi gerekenin ne olduğunu kavramış durumda olmadığını göstermiştir. Bu konuda çıkan kararlarda bir tarafta teorik çalışma esastır, parti birinci inşa aşamasında propaganda esastır; öte yanda ise kitle ajitasyonu örgütüyüz eklektizmi birbirini tamamlamıştır.

Bu karar eklektiktir, çünkü: Üç çalışma biçimi içinde teorik çalışmayı esas almak, kitle ajitasyonu örgütü olmamız gerektiği tespitiyle çelişir. Böyle bir tespit yapıldığında, senin teorik çalışmayı esas alman hikayedir. Ve Rus komünistlerinin çalışma biçimi de III. Konferansın kararının hikaye olduğunun ispatıdır.

Çünkü Rusya'da kitle ajitasyonu örgütüyüz dendiği zaman, araştırma-inceleme-propaganda ve örgütleme çalışması birbirini tamamlamıştır. Onlar bu dönemde araştırma-incelemenin sonucu propaganda-ajitasyon yapmışlar, bu çalışmanın sonucunda örgütleme yapmışlardır. Ve bu kitle ajitasyonunun nasıl yapıldığını "Ne Yapmalı?" ve "Kitle İçinde Parti Çalışması" adlı yapıtlarda görebiliriz.

Orada günlük olaylar ele alınaraktan siyasi açığa çıkarmalar yapılmış, kitlelere yoğun şekilde propaganda ve ajitasyon yapılmıştır.

Ama biz, hem kitle ajitasyonu örgütü der, hem de parti birinci aşamasında da teorik çalışma esastır, propaganda esastır, propagandaya bağlı ajitasyon çalışması yapılmalıdır, şeklinde eklektik, birbirini dıştalayan tespitler yapar ve ondan sonra da bu eklektikliği ortaya koyup doğru dürüst bir siyaset bu konuda oluşturacağı yerde, pişkin pişkin yüzleri kızarmadan, ar damarı çatlamış bir şekilde, bizim çoğunlukçular ".. ve bu bağıntıda tartışılan; tartışılmak istenen sorun bizim açımızdan esasta çözülmüştür" derler."

Konferanstaki bir yoldaşın doğru bulduğu bu pozisyonda aslında kararın "eklektik" olduğu tespitinin açıkça yapıldığı; bunun ise bu pozisyonu doğru bulan yoldaşın Konferansta savunduğu "karara oradaki şekli ile bir eleştirim yoktur" görüşü ile çeliştiğini ortaya koydu.(13) Ve bu bağıntıda Cihan yoldaş tarafından savunulan görüşün aslında azınlığın savunduğu görüş ile de —Konferans kararındaki "çelişmeyi" değerlendirme bağıntısında— uyum içinde olduğunu belirtti.

Bir başka yoldaş da yine aynı alıntı ile ilgili olarak, bunlara ek şu görüşleri savundu:

* Çıkan kararda "teorik çalışma esastır (birinci aşama boyunca)" şeklinde bir tespit yoktur. Yazıda ise böyle konmaktadır.

* Çıkan kararda "kitle ajitasyonu örgütü" tespiti yoktur. Kitle eylemi örgütü/kitle ajitasyonu örgütü bağıntısında, kitle ajitasyonu örgütü olduğumuz tespiti vardır. Bunlar ayrı şeylerdir.

* Kararın "eklektik" olduğu gerekçelendirilirken getirilen:

"Çünkü Rusya'da kitle ajitasyonu örgütüyüz dendiği zaman (abç) ARAŞTIRMA-İNCELEME-PROPAGANDA VE ÖRGÜTLEME ÇALIŞMASI BİRBİRİNİ

TAMAMLAMIŞTIR. ONLAR BU DÖNEMDE ARAŞTIRMA VE İNCELEMENİN SONUCU PROPAGANDA-AJİTASYON YAPMIŞLAR VE BU ÇALIŞMANIN SONUCUNDA ÖRGÜTLEME YAPMIŞLARDIR" görüşleri, bu şekli ile, araştırma-inceleme-propaganda-örgütleme çalışmasını ancak bu dönemde (kitle ajitasyonu örgütüyüz dendiği dönemde) birbirini tamamlayan çalışmalar olarak gören ve gösteren, çok yanlış ve tehlikeli bir konumun savunucusu durumundadır. Halbuki bu çalışmalar parti inşasının neresinde olursanız olun, bütün Marksist-Leninistlerin çalışmaları içinde her zaman birbirini tamamlayan çalışmalar olarak ele alınmak zorundadır.

Ancak parti olduğun zaman, "gerçek parti olduğun zaman", "ajitasyon örgütü olduğun" zaman bu çalışmaların birbirini tamamlaması gerektiğini savunan konum, DHB'nin İleri/Devrimci Kanadının savunduğu, şimdi de azınlığımızın konakladığı "ideolojik örgüt dönemi" teorisini savunan bir konumdur.

Bu görüşlere karşı, Cihan yoldaşın yazısını savunan yoldaş, bu eleştirilerin haksız olduğunu; Cihan'ın yazısında teorik çalışmayı bütün birinci dönem için esas gören anlayışlara bağlı olarak eleştiri getirildiğini, soruna böyle yaklaşıldığında, getirilen eleştiriyi (Cihan'ın yazısında) doğru bulduğunu; yazıda eleştirilen sözkonusu anlayışın kendi çalıştığı bölgede merkezi görüşleri savunanlar tarafından savunulmuş olduğunu belirtti.

Bu konudaki çelişme çözülmedi.

*

Bu tartışmalar ertesinde, BP 27'de s.3'te yer alan:

"1. aşama: Öncünün kazanılması sözkonusu olduğu sürece ve ölçüde, çalışmanın esas biçimi propagandadır. Kitle eylemi örgütü/kitle ajitasyonu örgütü bağıntısında, parti bu aşamada kitle aji-

tasyonu örgütüdür"

şeklindeki tespit bir kez daha oybirliği ile onaylandı.

Bu noktada bu onaylama sırasında bir yoldaş(21), kendisinin bu onayı, III. Konferansta Neriman'ın yaptığı ek ile birlikte verdiğini açıkladı. Sözkonusu ek şöyledir:

"Ben karar tasarısına bu ekleriyle katılacağım. Ama özellikle bu son ek konusunda, bu ekin ne anlama geldiği açıklanmalıdır. Yani doğrudur, bu şey Stalin'den alıntıdır. Ancak bir yandan propagandanın esaslığı, bir yandan kitle ajitasyonunun; ne anlama geldiğinin içeriği doldurulmalıdır."

Bir başka yoldaş ise, kendisinin çalışmanın esas biçimi propagandadır tespitini, kararda ortaya konduğu biçimi ile, öncünün kazanılması bağıntısında esas çalışma biçimi olarak kavradığını, kitle içinde çalışmada esas çalışma biçiminin ajitasyon olduğunu belirtti. (16)

*

4. Partinin birinci aşamada "kendi kendine yeterli güç" olarak görülmesinin anlamı üzerine:

Bu noktada tartışma, bir yoldaşın bir Parti Hücresinde yürütülen tartışmayı aktarması ile başladı. Sözkonusu tartışmada şunların savunulduğu yoldaş tarafından (19) ortaya kondu:

* Kararda partinin birinci inşa aşamasında kendi kendine yeten bir güç olduğu tespiti var. Diğer yandan kararın biraz ilerki bir bölümünde şu tespit de var:

"Açıktır ki, böyle unsurların kurduklarını ilan ettikleri parti, kurulduğu sırada henüz 'kitlelere önderlik etme'yi bir yana bırakalım, henüz keli-

menin tam anlamı ile, kendi kendine yeterli bir güç olduğu bile kuşkulu bir yapıdır." (BP 27, s.5)

* Bu noktada biz bizim durumumuzu ele aldığımızda, bizim durumumuzun kendi kendine yeten bir güç olup olmadığı konusunda kuşkuya sahip değiliz. Bizim böyle bir güç olmadığımız kuşku götürmez bir gerçektir.

* Kendi kendine yeten güçten ne anlaşıldığının içinin açılması doğru olacaktır.

*

Bu bağıntıdaki tartışmada, önce bu tartışmayı yürüten yoldaşların bu bağıntıda taleplerinin ne olduğunun pek anlaşılmadığı ortaya kondu.

Tartışma içinde bir yoldaş, partinin inşa aşamalarına şematik bir biçimde yaklaşmamak, inşa aşamalarını bir sürecin parçaları olarak kavramak, her inşa aşamasının kendisinin de bir süreç olduğunu kavramak gerektiğini; böyle yaklaşıldığında "kendi kendine yeten bir gücün" aynı aşama içinde de değişik durumların ifadesi olacağının görüleceğini belirtti. (6)

Henüz yeni kurulan bir parti, işçi sınıfının kitle hareketi ile henüz çok zayıf bağları olan bir parti, kitle ajitasyonunu çok sınırlı olarak yapan bir parti de henüz "kendi kendine yeten bir güç"tür; birinci inşa aşamasını tamamlama yönünde çok önemli mesafe katetmiş, ikinci aşamasına geçme arifesinde olan bir parti de henüz "kendi kendine yeten bir güç"tür. Ama bu iki ayrı güç için de kullanılan aynı tanımlama (kendi kendine yeten güç), aynı zamanda iki somut ayrı durumu ifade eden bir tanımlamadır.

Bu yüzden somut olarak "kendi kendine yeten güç"ün içini bir tek biçimde doldurmak zordur.

Bir başka yoldaş şu görüşleri savundu:

Bu noktada Stalin'in "kendi kendine yeten güç"

derken neyi kastettiğine bizzat Stalin'e bakarak cevap vermek gerekir. Stalin şöyle diyor:

"Bu dönemde Partinin dikkatinin ve kaygusunun merkezinde, Partinin kendisi, varlığı ve korunması durur. Parti bu dönemde belirli bir kendi kendine yeterli güç olarak görülür. Bu anlaşılırdır da: Çarlığın Partiye azgın saldırıları ve Menşeviklerin Partiyi içten parçalama ve Parti kadrolarının yerine şekilsiz, partisiz bir nesne geçirme çabaları (Menşeviklerin Axelrod'un "Halk Duması ve İşçi Kongresi" adlı kötü ünlü broşürü vesilesiyle başlattıkları İşçi Kongresi için kampanyayı anımsayınız), Partinin tüm varlığını tehdit ettiğinden, bu dönemde Partinin varlığının korunması sorunu, birinci derecede önem kazanır." ("İktidarın Ele Geçirilmesinden Önce ve Sonra Parti", Stalin, Eserler, cilt 5, s.88, Alm.)

Aynı bağıntıda partinin "belirli bir kendi kendine yeterli güç" olmaktan çıktığı dönem konusunda da şu tespiti yapıyor:

"Bu dönemde Parti, artık bir önceki dönemdeki gibi güçsüz değildir; itici güç olarak çok ciddiye alınması gereken bir faktöre dönüşür. Şimdi artık yalnızca kendi kendine yeterli bir güç olamaz, çünkü varlığı ve gelişmesi için daha şimdiden sağlam güvenceler vardır, şimdi kendi kendine yeterli bir güç olmaktan çıkarak, işçi ve köylü kitlelerinin kazanılması için bir araç, sermayenin iktidarının devrilmesi için kitlelerin mücadelesinin yönetilmesinin bir aracı haline dönüşür." (Adı geçen eser, s.89)

Görüldüğü gibi, burada "belirli bir kendi kendine yeterli güç" kavramı; "Partinin dikkatinin ve kaygusunun merkezinde" neyin durduğu sorusuna verilen cevap bağıntısında yapılan bir tespittir. Bu anlamda her Marksist-Leninist parti, kurulduğu andan itibaren, gelişmesinin bütün birinci aşaması içinde "belirli bir kendi kendine yeterli güç"tür. Bu anlamda —yani dikkatimizin ve kaygumuzun

merkezinde parti, partinin varlığı, korunması-geliştirilmesi durduğu için— kendi kendimize yeterli bir gücüz.

Ben şimdi bu tartışma temelinde, III. Konferans kararındaki yoldaşların atıfta bulunduğu "kuşkuludur" vb. tespitinin; kendi kendine yeterli gücün Stalin'deki yorumlanması dışında bir anlamda kullanılmış olduğunu görüyorum. Ve bunun belli yanlışlara yolaçabileceğini de görüyorum. III. Konferansta aldığımız kararın sözkonusu bölümünün olduğu gibi silinmesini öneriyorum.(24)

*

Sözkonusu yer, bu yoldaşın önerisi üzerine oybirliği ile şu şekilde düzeltildi:

"Açıktır ki, böyle unsurların kurduklarını ilan ettikleri parti, kurulduğu sırada henüz kitlelere önderlik edecek durumda değildir. Burada kuruluş ilanı..."

*

5. Polat'ın ek önerisi üzerine:

K. Polat yoldaş Konferansa, BP 27, s.5'de karara eklenmek üzere bir öneri getirmişti. (Öneri için bkz. s.24-25)

Bu öneri üzerine tartışmada bir yoldaş (21), 1912 Prag Konferansının değerlendirilmesi bağıntısında iki sapma olduğunu belirtti. Şunları savundu:

Sapmalardan biri, 1912 Prag Konferansında yapılanın yeni tipte bir parti yaratılması konusunda bir anlamda nitel bir sıçrama olduğunu kavramamakta; Bolşeviklerin 1903'lerden beri yaratmaya çalıştıkları Bolşevik tipte, yeni tipte bir partinin gerçek anlamda 1912'de kurulduğu, bu anlamda bir nitel sıçramanın olduğunu kavramamaktadır. Bu mesela R. Sağlam'ın Tasfiyecilik üzerine hazırladığı eğitim

notlarında açıkça görülebilir bir sapmadır.

Sapmalardan bir diğeri ise, yeni tipte parti öğretisinin tarihinin 1912 Prag Konferansından çok daha öncelere dayandığını, Lenin'in ve Bolşeviklerin 1902' lerden itibaren yeni tipte bir partiyi Rusya'da kurmayı savunduklarını, bunun mücadelesini verdiklerini görmeyen, 1912'deki nitel sıçramanın, yeni tipte parti anlayışının pratikte kesin olarak uygulanması anlamına geldiğini, ama öğretinin çok daha eski olduğunu kavramayan bir sapmadır.

Bu mesela Lenin'in şu tespitlerinde açıkça görülür:

> "Siyasal bir fikir akımı ve siyasal parti olarak Bolşevizm 1903'ten beri vardır." (Lenin, "'Sol' Komünizm, Bir Çocukluk Hastalığı", s.12; Eserler, cilt 31, s.9)

> "Bolşevizm bir yandan 1903'te Marksist teorinin sağlam temeli üzerinde kurulmuş bulunmaktadır... Öte yandan bu granit temel üzerinde kurulmuş olan Bolşevizm, onbeş yıl (1903-1917), deneyimlerinin zenginliği bakımından dünyada eşi olmayan onbeş yıl tarih pratiğinden geçmiştir." (age, s.13-14; Eserler, cilt 31, s.10)

Sözkonusu sapma, bizim de Partizan döneminde yer yer savunmuş olduğumuz, daha sonra Partizan ile polemik içinde uzaklaştığımız; GKK'nın özeleştirisi üzerine yazıda yazıyı yazan yoldaşların sürdürdükleri bir sapmadır.

K. Polat yoldaşın getirdiği öneride, bir noktada doğru bir yan olmasına rağmen —(K. Polat doğru olarak, bugün Marksist-Leninistlerin çıkış noktasının parti konusunda Marksist-Leninist Parti Öğretisi olduğu, bu bağıntıda öğretinin geldiği en son ve evrenselleştirilmiş noktaların çıkış noktası alınması gerektiği, 1912'nin bu bağıntıda belirleyici önemde olduğuna dikkat çekmektedir)— yukarıda sözünü ettiğim ikinci sapmanın da izlerini içinde barındırmaktadır. Bu haliyle bu öneri doğru değil-

dir. Bu yüzden bu önerinin reddedilmesi doğru olacaktır.

Konuşan diğer yoldaşlar da bu yoldaşın görüşlerine katıldıklarını açıkladılar. Sözkonusu öneri yukarıdaki gerekçelerle oybirliğiyle reddedildi.

*

6. Her ülkede Marksist-Leninistlerin olduğu genel tespiti ile ilgili:

Bu noktada bir yoldaş (4), III. Konferans kararında yeralan, Marksist-Leninistlerin varlığı bağıntısında yapılan:

"Ama bu, bugün açısından her ülkede mevcuttur"

tespitinin bütünüyle silinmesini talep etti (BP 27, s.5). Gerekçe olarak da, böyle bir tespiti somut araştırma sonucu yapmamış olduğumuzu, böyle bir genel tespiti aslında yapamayacağımızı belirtti.

Bütün yoldaşlar bu eleştirinin doğru olduğunu; yapılan bu genellikte bir tespitin, bizim tarafımızdan inceleme-araştırma sonucu yapılmış bir tespit olmadığını; yöntem olarak yanlış olduğunu; böyle genel tespitlerin sorunu çözmediğini belirttiler.

Bu konuda III. Konferansın bu tavrının yanlış olarak değerlendirilip, reddedilmesi gerektiğini tüm yoldaşlar savundu. Bu gerekçelerle, oybirliğiyle sözkonusu cümle silindi.

*

7. Ajitasyon/Propaganda bağıntısının tartışılması:

Bu bağıntıda tartışmaya, İ. Şeker yoldaşın Konferansa gönderdiği şu yazının okunması ile başlandı:

"Propaganda ve Ajitasyon sorunu üzerine

Bilindiği gibi bu sorun Partimizde uzun dönemden beri tartışılan bir sorun. Görüşüme göre bu sorun halen tam olarak çözülmeyen ve belli bir muğlaklığı içinde taşıyan bir sorun olarak kalmaktadır.

Ben bu yazımda bu sorunu tam olarak çözmek için değil, belli bir anlamda açıklık getirmek ve kendi ilk düşüncelerimi ortaya koymak için yazmayı düşündüm.

"Öncü"nün daha henüz tam olarak kazanılmadığı şartlarda ajitasyonun neye hizmet edeceği konusunda Konferansta çoğunlukla şu karar alınır: "Bu bağıntıda şunu da belirtmeyi gerekli görüyoruz: Dışta yapılacak çalışmada ajitasyonun boyutları belirli ölçülerde sınıf mücadelesinin gelişmesi tarafından da belirlenir. Devrimci durumun yükseldiği dönemler kural olarak ajitasyonun boyutları da yükselir ve evet, daha "öncü" tam olarak kazanılmamış da olsa, belli şartlarda ajitasyon çalışmamız da, kitle eylemlerine katılmamız da öncelikle bu görevin çözülmesine, öncünün kazanılmasına hizmet eder."

Görüşüme göre ajitasyonun görevi burada doğru kavranmıyor. Ajitasyon kitleler arasında hoşnutsuzluğu yaratmak, onları devrime yaklaştırmak ve giderek partinin etrafında birleştirmek için yapılır ve sürekli yapılmak zorundadır. Bu dönem, partinin henüz kitle eylemi örgütü olmadığı veya zayıf olduğu dönemdir. Parti, kitle ajitasyonu örgütünden kitle eylemi örgütüne dönüşebilmesi için, sürekliliği sağlanmış bir ajitasyonu örgütlemek zorundadır. Bu sorunla ilgili Lenin

yoldaş, "Nereden Başlamalı?" adlı eserinde şöyle diyor: "Koşulların değişmiş ve dönemlerin farklı oluşuna sarılmak saçmadır; bir mücadele örgütünün inşası ve siyasi ajitasyonun yürütülmesi, 'durgun, barışçı' her koşul altında ve 'devrimci ruhun zayıflaması' ne kadar belirgin olursa olsun her dönemde esastır." (Parti İnşası broşürü, s. 45)

"Emeğin Kurtuluşu" grubunun sosyal-demokrat hareketin teorik temellerini kurduğunu ve işçi sınıfı hareketine doğru ilk adımları attığını belirten SBKP/B Tarihi şöyle diyor: "Lenin, Mücadele Birliği'nin önüne, geniş işçi sınıfı hareketiyle daha sıkı bağlar kurmak ve ona siyasi bakımdan önderlik etmek görevini koydu. Propaganda çevrelerinde toplanan siyasi bakımdan ileri birkaç işçi arasında Marksizm propagandası yapmaktan, geniş işçi kitleleri arasında günlük meselelerden faydalanarak siyasi ajitasyon yapmaya geçilmesini teklif etti. Kitle ajitasyonuna geçilmesi, Rusya'da işçi sınıfı hareketinin daha sonraki gelişmesi açısından büyük bir önem taşıyordu." (SBKP/B Tarihi — Kısa Ders, s.35)

Eğer biz, "Sosyal-Demokrasi, işçi sınıfı hareketi ile sosyalizmin bir bileşimidir" temel ilkesinden yola çıkacaksak, işçi sınıfı içerisinde sürekliliği sağlanmış bir propaganda ve ajitasyon örgütlemek zorundayız. Öncünün kazanılmasının esas olduğu durumda, Lenin yoldaşın şu önermesi: "Proletaryanın öncüsünü komünizme kazanmak sözkonusu olduğu sürece (ve bu sözkonusu olduğu ölçüde), propaganda önplanda yeralıyordu" (Parti İnşası broşürü, s.195) daha henüz öncünün kazanılmadığı durumda, propagandaya ağırlık vermemiz gerektiğini gösterir. Ve bu çalışma "bir bütünün iki parçası" (Lenin) olarak kavranmalıdır. Ben sorunu, işçiler arasında ajitasyon, öncüyü kazanmak için propaganda olarak görüyorum. Yeter ki her ikisinin görevlerini doğru kavrayalım ve ona göre hareket edelim. İşçiler arasında propaganda bağıntısında Lenin yoldaş şöyle

diyor: "Bilimsel sosyalizmin propagandasını yaparak Rus sosyal-demokratları, demokratik fikirlerin işçi kitleleri arasında tanıtılmasını görev sayar." (Parti İnşası broşürü, s.11)

Ajitasyon bağıntısında şöyle diyor: "İşçilerin harekete geçmesi ajitasyon ile yakın ilişkidedir; doğal olarak ilk planda yer alır." (age, s.8)

Birinci Olağanüstü Parti Konferansından talebim, ajitasyon ve propaganda konusundaki kararı tekrar gözden geçirmesidir. Umarım bu yazı bu konuda yardımcı olabilir.

Bolşevizm Yenecektir!

İlyas Şeker"

Aynı konuda Toplantıya yazılı olarak K. Polat yoldaş da şu görüşlerini iletmişti:

"Ajitasyon-Propaganda bağıntısında kararda söylenen tespitler daha nasıl açılmalı? Bana göre, BP 27, s.7'de söylenenler esasta yeterlidir.

Ancak kastedilen "kitle eylemi örgütü" - "kitle ajitasyonu örgütü" bağıntısında ise, burası birer cümleyle açılabilir, ya da alıntılar —ama kısaca— yapılabilir. Yoksa sayfa 7'de söylenenler gayet berraktır.

Fakat bu görev, karar tasarısında da vurgulandığı gibi, Olağanüstü Parti Konferansından sonra makaleler şeklinde yerine getirilebilir, getirilmelidir. Tabii ki azınlığımızın bu konudaki görüşleri ile polemik içinde ve olumlu olarak." (Polat)

*

Bu konudaki tartışmada konuşan yoldaşlardan büyük bir bölümü, karar tasarısının anlayışını savundular. Yani, öncünün kazanılması görevi esas görev olarak ortada durduğu sürece, ajitasyonun da bu görevin çözümüne hizmet edecek biçimde ele alınması gerektiği düşüncesini savundular. Bu savunular içinde şu görüşlere yer verildi:

* Türkiye'den bir bölüm sempatizan yoldaş, yazdıkları bir yazıda bu sorunu yürüttükleri somut pratikten de yola çıkarak şöyle ortaya koymaktadırlar:

"Ajitasyon ve Propaganda Bağıntısında:

Biz Partimizin III. Konferansında "Bolşevik Parti İnşası" üzerine aldığı kararı doğru buluyoruz, savunuyoruz. Bizce evet birinci aşamada "öncünün kazanılması sözkonusu olduğu sürece ve ölçüde çalışmanın esas biçimi propagandadır. Kitle eylemi örgütü - kitle ajitasyonu örgütü bağıntısında parti bu aşamada kitle ajitasyonu örgütüdür."

Biz işçiler arasında, geniş emekçi kitleler içinde şunu yapıyoruz: Açlığa, yoksulluğa, işsizliğe, pahalılığa karşı mücadele edilmelidir. Ekonomik, demokratik talepler uğruna mücadele edilmelidir. Ama eğer mücadeleyi bununla sınırlarsak, mücadeleyi bütün bunlara tabi kılarsak, kurtuluşa varmamız hikaye olur. Bu en iyi halde işçi sınıfının günlük yaşam koşullarını iyileştiren demokratik bir mücadeledir.

Biz bu ve benzeri şeyleri kitleler içinde söylüyoruz ve bu yaptığımız şeyi ajitasyon olarak kavrıyoruz. Bunu yaptığımızda öne çıkan işçiler bize soruyor: —Söylediklerinizin çoğunu herkes söylüyor. Biz bunları çok duyduk. Ama çoklarıyla aranızda önemli bir farkı da görmüyor değiliz. O da şu: Ekonomik, demokratik mücadele edilmesinin gerekli olduğunu, ama bu mücadelenin devrim mücadelesine tabi kılınmadığı taktirde kurtuluşa varamayacağımızı, bütün bu mücadeleleri devrim mücadelesine tabi olarak ele almamız gerektiğini söylüyorsunuz. Bu iyi. İyi ama, ortada bir sürü deneyimler var, gelinen aşama da gösteriyor ki hiç kimse bunu tam doğru olarak nasıl olacağını ortaya koyup başaramadı. Siz bu işi neye dayanarak nasıl yapacaksınız? İşte bu öne çıkan insanların, işçi sınıfının ileri unsurla-

rı olan bu insanların; neyi, nasıl, niçin sorularını Marksizm-Leninizm bilimi ışığında aydınlatmak, cevaplandırmak ve onları Komünizm davasına kazanmak gerekir. Burada artık çalışmanın esasını propaganda oluşturmaktadır. Bu anlamda yukarıda yaptığımız ajitasyon çalışması geniş kitlelere yapıldığı halde bugün öncelikle öncüyü kazanmaya yöneliktir ve doğrudur."

Sorun görüldüğü gibi somut pratikle bağ içinde tartışıldığında çok daha açık, ve ikna edici olarak görülebilmektedir.

Tartışılan bağıntıda çok somut olarak sorun, cevap verilmesi gerekli olan soru şudur: Biz bugün ajitasyonu öncelikle ne için yapıyoruz? Öncü kesim ile temasa gelmek, onunla tanışmak için mi? Daha sonra onu propaganda ile kazanmak için mi? Yoksa öncelikle ayrımsız ajitasyonla ulaştığımız tüm kitleyi harekete geçirmek, devrimci mevzilere yerleştirmek vb. için mi? Açıktır ki, bunlar birbirinin mutlak alternatifi değil. Yani yaptığımız ajitasyonu yalnızca biri ya da diğeri için değil, ikisi için de yapıyoruz. Ama bugün öncelikle hangisi için? Buna benim verdiğim cevap açıkça, birincisi içindir. Yani öncelikle öncüyü kazanmak amacıyla, onunla temasa gelmek vb. için. (18)

* Ajitasyonun birinci aşamada öncelikle öncüyü kazanma çalışmasına hizmet edeceği tezini reddeden yoldaş (10 No'yu kastediyor) doğru bir motife, ajitasyona önem verilmesi gerektiği motifine sahip. Ama yoldaş bu motifle doğru bir teorik önermeye karşı çıkıyor. Yanlış bir mücadele yürütüyor. O bu şekilde:

- Bir bağıntıda bizim eksik ve yanlış pratiğimizi (Türkiye'de yapılan propaganda-ajitasyon-örgütleme çalışması bağıntısında) teori seviyesine yükseltme yanlışını yapıyor.

- Ve savunduğu konum ile; propagandanın esaslığı, ajitasyonun birinci aşamada propagandaya bağlılığını reddettiği noktada, birinci aşamayı, bu aşa-

manın temel görevini, ona bağlı temel çalışma biçimini reddeden bir teori savunucusu durumuna geliyor. (21)

* Ajitasyonun birinci aşamada öncelikle öncüyü kazanmaya hizmet edecek şekilde ele alınması gerektiği tezi, pratikte yapılacak ajitasyonun içeriğine ve ajitasyonu yapılacak konuların seçimine de yansır:

Mesela "Gece Nasıl Geçti" adlı bir Rus romanında, 1907-1910 Karşı-Devrim yılları döneminde, devrimin yenilgisi ertesi yapılan çalışma konusunda şu somut örnek veriliyor:

Bir bolşevik ajitatörün fabrika dağılırken, toplananlara ajitasyon yapmak için 2 dakikası var. O bu iki dakikayı mesela Çarlığı yıkmak gerek vb., ya da fabrikadaki somut baskıları vb. teşhir için kullanmıyor. Şunu diyor:

RSDİP yaşıyor ve savaşıyor! Parti işçi sınıfının gerçek silahıdır! Partiyi güçlendirmek-yetkinleştirmek, ileri işçilerin görevidir. Bu görevi omuzlayın! Tasfiyeciliğe, otzovizme karşı çıkın.. vb.

Yani yaptığı ajitasyonun <u>içeriği</u> doğrudan doğruya kitlenin en ileri kesimine, öncüye yönelik bir içerik.

Bu bağıntıda mesela biz şimdi 12 Eylül'de, 1 Mayıs'ta ajitasyon yapsak Türkiye'de içerik ne olmalıdır?

Bence iki noktada yoğunlaşılmalıdır:

Devrim/Reform konusu... Parti konusu! Ya da milli meselede ajitasyon yapsak ne'de yoğunlaşmamız gerek: Türk faşist devletine karşı PKK'nın savaşında o savaşın haklı yanında olduğumuzu ortaya koymak gerek. Bu içerikle geri kitleler kazanılamaz! Ama bugün yapılması gereken budur.

Seçeceğin konular da yine esas amacın doğrultusunda değişir. (21)

* Lenin'in şu alıntısının nasıl yorumlanması ge-

rektiği sorusu (10) bağıntısında:

"Lenin, Mücadele Birliği'nin önüne, geniş işçi sınıfı hareketiyle daha sıkı bağlar kurmak ve ona siyasi bakımdan önderlik etmek görevini koydu. Propaganda çevrelerinde toplanan siyasi bakımdan ileri birkaç işçi arasında Marksizm Propagandası yapmaktan, geniş işçi kitleleri arasında günlük meselelerden faydalanarak siyasi ajitasyon yapmaya geçilmesini teklif etti. Kitle ajitasyonuna geçilmesi, Rusya'da işçi sınıfı hareketinin daha sonraki gelişmesi açısından büyük bir önem taşıyordu." (SBKP/B Tarihi — Kısa Ders, s.35)

Bu görüşleri savunan yoldaş; bu alıntıdan önce her komünistin faaliyetinin en başından itibaren kitle ajitasyonu da yapmaya yönelmesi, yapması gerektiği sonucunu çıkarmak gerektiğini, ve bunu bizim çıkardığımızı, ve fakat bunun yanında; RKP/B'nin kuruluşunun 25. yıldönümünde —1923'te— yayınlanan bir makalede de ortaya konduğu gibi, bu alıntının, Rusya'nın içinde bulunduğu özel durum ile bağı içinde kavranması gerektiğini savundu. Yoldaş bu özellik konusunda da şunları söyledi:

Sözkonusu makalede de ortaya konduğu gibi, Rusya'da Batı Avrupa ülkelerinin tersine gelişmekte olan, ve düzen dışına çıkan muazzam bir işçi sınıfı hareketi vardır. Bu devrimci hareket, bütün siyasi güçlerin önüne bu yığınsal hareket içinde yığınsal ajitasyon görevini somut olarak dayatmaktadır. Bu Rusya'nın —o günkü Rusya'nın— diğer ülkelerde görülmeyen, tipik bir özelliğidir. Ve bu özellik açıktır ki, ajitasyonun boyutunda, kapsamında, veriminde vb. önemli bir rol oynamıştır. (6)

Bu tartışma içinde bir yoldaş (16), III. Konferansın bu noktada aldığı karara karşı olduğunu; ajitasyonun daha önce de ortaya koyduğu gibi geniş kitleye gitmede, geniş kitle içinde çalışmada

çalışma biçimi olduğunu; ajitasyonun birinci aşamada öncüyü kazanmaya hizmet edeceği, propagandaya bağlı ele alınması gerektiği tezlerinin, ajitasyonun önemini küçültmek için kullanıldığını; kitlelerin birinci aşamada devrimci mevzilere yerleştirilmesi gerektiği yönündeki görevi de böylece küçümsediğini; bizim birçok noktada gerekli olan yerde ajitasyon yapmadığımız için kitleden giderek koptuğumuzu savundu. Bu yanlışa karşı mücadele etmek için, buna dayanak olabilecek, Konferanstaki gibi kararlara karşı olduğunu açıkladı.

Somut olarak, bir fabrikada öncülerle de temasa gelmek için önce genel düzeyde, düşük düzeyde siyasi-ekonomik tartışmalar, ajitasyon yürütmenin zorunlu olduğunu; gidip daha hiç çalışma yapılmamış yeni girilen bir fabrikada "Yaşasın Marksizm-Leninizm!" temelinde bir çalışma yürütülemeyeceğini düşündüğünü belirtti.

Bu noktada bir yoldaş, bu görüşü savunan yoldaşın soruna tek tek partili yoldaşların tek tek fabrikalarda somut yapacağı işler bağıntısında yaklaştığını; ve fakat esas sorunun Partinin genel siyasetinin tespiti olduğunu savundu. (9)

10 No'lu yoldaş, birinci aşamada ajitasyonun da öncelikle öncünün kazanılmasına hizmet edeceği biçiminde bir genel tespitin; her yerde, her düzeyde aynı ajitasyonun yapılamayacağını kavramayan bir tespit olduğunu; duruma göre ajitasyonun içeriği ve konularının değişeceğini düşündüğünü;
1 Mayıs - 12 Eylül gibi günlerde yapılacak ajitasyonun siyasi ajitasyon olacağının açık olduğunu belirtti.

Bu bağıntıdaki çelişme çözülmedi.

*

Bir yoldaş, kendisinin birinci aşamada ajitasyonun da öncelikle öncünün kazanılmasına hizmet edeceği genel tespitine katıldığını, ancak bu bağıntıda

ajitasyonla yönelinecek ya da onunla ulaşılacak öncü kesimin, daha çok şu ya da bu örgüt içinde örgütlü olan kesimden çok, fabrikalardaki doğal önderler kesimi olduğunu düşündüğünü; bunun açıklanmasının doğru olacağını düşündüğünü belirtti. Karara bu anlayışla katıldığını belirtti.

Tartışmalar ertesinde, kararın sözkonusu bölümü de olduğu gibi çoğunlukla (%90 evet, %10 karşı oy) ile onaylandı.

*

8. Sosyalizm ile işçi sınıfı hareketinin birliği/ayrılığı tartışması:

Bu noktada yazılı olarak şu tavırlar gelmişti:

"Ayrı yollardan yürünmesi konusunda da Bolşevik 7'ye atıfta bulunulmalı, azınlığımızın maletmeye çalıştığı "yanlış" teşhir edilmelidir. Yani B 7' deki ayrı yollarda yürümenin kapandığı ve fakat bugün ayrı yollarda olunduğu...

Bu, bir-iki cümle ile vurgulanırsa, sorun yoktur." (K. Polat)

Bir Hücredeki tartışma:

"a) "Sosyalizmle işçi sınıfı hareketinin ayrı ayrı yollardan yürüdüğü" tespiti bağıntısında 1883-1894 dönemi ile karşılaştırma yaparken, o dönem Rusya'da önemli etkisi olan Narodnizmin esas özelliğinin ne olduğunun açıklanması.

i) Narodnizm sosyalizmin herhangi bir akımlarından biri olarak mı ele alınıyordu?

ii) Marksizme karşı pratik olarak karşı olmanın ötesinde, teorik olarak nasıl bir tavır takınıyorlardı?

iii)Bu sorunların açıklanması da sorunun kavranmasına hizmet edeceği görüşündeyiz.

b) Türkiye ile karşılaştırılırken şu özellik bilinçte tutulmalıdır:

- Bugün (aynı tarzda dün de) özel olarak işçi sınıfı içinde olsun, genel olarak toplumun tüm kesimlerinde olsun, oportünist-revizyonistler daima Marksizm-Leninizm adına hareket etmişlerdir, etmektedirler.

Bu anlamda, laf düzeyinde de olsa, genel olarak Türkiye, özel olarak da işçi sınıfının önemli bir kesimi Marksizm-Leninizm ile yüzyüze gelmiştir.

Ne var ki, Marksizm-Leninizm adına sunulan düşünceler esas olarak modern-revizyonist, oportünist düşüncelerdir.

Yani gerçek anlamda kendini kabul ettiren ve etki kuran Marksizm-Leninizm değildir.

Rusya'da ise Lenin'in söz ettiği dönemde henüz Marksizm işçi sınıfını kurtuluşa götürecek tek doğru bilim olarak tanınmıyordu bile! Bırakalım yüzyüze gelmesini...

O günün (1883-1894) Rusya'sı ile bugünün (1987) Türkiye'si arasındaki bu farklılık, hatta Lenin'in artık bu dönem kapanmıştır dedikten sonra Türkiye için değil, uluslararası alan için de sözkonusudur.

Yani Lenin'in sözünü ettiği dönem kapanmıştır. Ve bir daha böyle bir dönem başlamamıştır. Bu mümkün de değildir."

*

Bu bağıntıdaki tartışmanın girişinde şu görüşler savunuldu:

* Üçüncü Konferansımızda somut durumun tartışılması bağıntısında Türkiye'de "İşçi sınıfı hareketiyle sosyalizmin ayrı ayrı yollarda yürüdüğü" tespiti yapılmıştır.

Ancak bu tespit yapılırken, bu ayrı ayrı yürü-

me ile, aynı tespitin Rusya için yapıldığı 1883-1894 arası dönemdeki ayrı ayrı yürüme arasındaki benzerlik-ayrılıklar konusunda tavır takınılmamıştır.

Üçüncü Konferansa sunulan karar tasarısında, bizim bir bağıntıda kendimizi "parti-öncesi örgüt olarak da adlandırabiliriz" tespiti ile de içiçe alındığında; sözkonusu benzerlik ve ayrılıkların tartışılıp tavır takınılmamış olması, sanki bu iki "ayrı ayrı yürüme"nin hemen hemen aynı olduğu, görevlerin de benzer ya da aynı olduğu anlayışına kapıyı açmıştır. Ve azınlığımız da bunu böyle kavrayıp, bu temelde siyaset inşa etmiştir.

Konferans kararında sorunun bu yanının tartışılmamış olması, tavır takınılmamış olması, bugün ideolojik mücadele içinde önemli bir eksiklik olarak görülmektedir.

* 1883-1894 arası Rusya'da "işçi sınıfı hareketi ile sosyalizm ayrı ayrı yollarda gelişmiş, bu ayrılık her ikisini de zayıflatmıştır". Bu tespitin yapıldığı dönem içinde "ayrı ayrı yürüme" somut olarak gelişen kendiliğinden işçi hareketi, esasta Marksizmden hemen hemen bütünüyle habersiz; ve Marksizme açıkça düşman akımların etkisi ve denetimi altında gelişmektedir. Marksizm ise burjuva kökenli aydınların elindedir. Marksizmi savunabilen işçi, ben Marksistim diyen işçi yok denecek kadar azdır.

Bu dönemde mesela bir "Komünist Manifesto"nun Rusça'ya çevrilip propaganda grupları içinde yaygınlaştırılması bile Marksizmi tanıtma, Marksizmle işçi sınıfı hareketi arasında bağ kurma, bu ikisini birleştirmede önemli bir görevin yerine getirilmesidir.

Marksizmin işçi sınıfı hareketi içinde tanınması, yaygınlaşması, işçi sınıfının Marksist görüşlerle temasa gelmesi ile —ki bu, işçi sınıfının kitlesel hareketi ile sosyalizmin birleşmesi, sosyalizmin işçi sınıfının kendiliğinden hareketi ile pratik bağları bağıntısında, kitlesel hareket içine kitle ajitasyonu

ile sosyalist görüşlerin taşınması ile olmuştur— bu ayrı ayrı yürüme olayı ortadan kalkmaya başlamış; sosyalizm işçi sınıfının kitlesel hareketi ile birleşmeye başlamış; bu ikisinin ayrı ayrı yürüdüğü dönem tarihi olarak kapanmıştır.

Rusya'da tarihi olarak Petersburg Mücadele Birliği'nin çalışmaları ile, kitlesel ajitasyona geçilmesi ile kapanan —Rusya'ya özgü somut şartlarda böyle kapanan— bu tarihi dönem; Lenin'in tespitine göre, daha 1890'lı yılların sonlarında bütün ülkeler (kastedilen Batı Avrupa ülkeleridir) için tarihi olarak —tabii her ülkenin somut özelliklerine bağlı özellikler göstererek— kapanmıştır. (Bkz. "Hareketimizin Acil Görevleri Üzerine", Lenin, Eserler, cilt 4, s.367, Alm.)

Bu dönem bizim ülkemizde de esasta 1920'li yılların başlarında, TKP işçi sınıfı içine sosyalist-komünist görüşleri kitle ajitasyonu ile taşıdığında tarihi olarak kapanmıştır.

Böyle bir ayrı ayrı yürüme olayı; yani işçi sınıfının kitlesel hareketinin, Marksizmden hemen hemen bütünüyle habersiz, bütünüyle Marksizmden ayrı yürümesi olayı, tarihi olarak bir kez kapandıktan sonra, bu şekli ile bir daha tekrarlanamaz, yaşanamaz.

Ama bir başka biçimde; benzer bir görev; Marksist-Leninistlerin işçi sınıfının kitlesel hareketiyle pratik bağlar kurmasının acil, en önemli görevlerden biri olarak gündeme gelmesi mümkündür. Ve nitekim bu birçok ülkelerde, modern revizyonizmin ihaneti ertesi, ortaya yeni çıkan bir dizi Marksist-Leninist Parti ve grubun şahsında —bunlar eğer ortaya çıktıkları zaman— bu somut bağlara hemen hemen hiç sahip değillerse, ya da süreç içinde çeşitli nedenlerle bu bağları kaybetmişlerse, böyle bir görev, Marksizm-Leninizm ile işçi sınıfı hareketinin pratik bağı olmaması, çok az olması anlamında, ondan ayrı olan —ve fakat bu kez Marksizm-Leninizmden habersiz değil, Marksizm-Leninizm

adına da hareket eden modern revizyonist/reformist grupların da etkisinde, yer yer Marksizm-Leninizm adına da hareket eden— işçi sınıfı hareketini birleştirme görevi, acil görev olarak kendini dayatmıştır.

Böyle bir "ayrı ayrı yürüme"de, açıktır ki, görev, 1883-1894 arasında Rusya'daki ayrı ayrı yürümedeki görevden değişiktir. Artık mesela bir Komünist Manifesto'nun çevrilip basılması, işçi sınıfı hareketi ile Marksizm-Leninizmin birleştirilmesi görevi bağıntısında fazla önemli birşey değildir. Artık mesela bu bağıntıda somut olarak Marksizm-Leninizm adına konuşan modern revizyonistlerin ve her türlü oportünistlerin bu eser bağıntısında yaptıkları çarpıtmaların teşhiridir, Marksizm-Leninizm ile işçi sınıfı hareketini birleştirecek şey. Vb.

İşte bu benzerliklerin, benzemezliklerin somut olarak tartışılıp bilince çıkartılmamış olması önemli bir eksikliktir, ve mutlaka düzeltilmelidir.

* Ayrıca aslında bir anlamda bizzat Komünist Partisi, içinde komünist işçileri barındırdığı noktada; —azınlığımızın iddia ettiği gibi yalnızca ideolojik anlamda değil, pratik olarak da işçi sınıfı öncülerini içinde barındırması anlamında— işçi sınıfı hareketi ile sosyalizmin birliğinin bir ifadesidir de. Bu konuda Komintern'in bir makalesinde yapılan şu tespitler öğreticidir:

> "Proleter bir partinin tarihi, işçi hareketiyle kopmaz bir bağ içindedir, ne var ki işçi hareketi, kapitalizm döneminde öncelikle kapitalist üretim tarzının büyümesi ve başarıları sonucu olarak büyür ve güçlenir. Kapitalist ekonominin gelişmesine, fabrika ve işletmelerin sayısının ve hacminin büyümesine, işçi sınıfların sayısal gücünün büyümesi eşlik eder. Bununla eşzamanlı olarak, işçi kitleleri, en büyük kapitalist işletmelerde, sanayi merkezlerinde yoğunlaşır. Kapitalistlerin barbarca sömürüleri altında ezilen

işçi kitleleri, sermayeye karşı ilkel bir tarzda mücadeleye girişirler. Ama, ancak kendisini tüm eski kapitalist dünyaya karşı düşmanca duran bir sınıf olarak hissetmeye başladığı andan itibaren, işçi kitlesi, burjuvazinin köleleri olmaktan çıkıp, kendisinin tam kurtuluşu uğrunda devrimci savaşçıya dönüşür. Bu, işçi kitlelerinin sınıf düşmanlarına karşı uzun ve çetin mücadele süreci içinde gelişir (başlangıçta 5 kopek için, ceza olarak ücretlerden kesintilere, kötü davranışlara karşı ilkel bir mücadeledir bu, ama giderek daha örgütlü ve daha bilinçli bir raya sokulur). İşçi hareketi tedrici gelişmesi süreci içinde gittikçe daha örgütlü biçimlere bürünür ve işçi kitleleri, yaratıcıları Marx ve Engels, taşıyıcısı ise Partimiz olan işçi sosyalizminin (Komünizm) öğretisi ile donanarak, insanlığı sömürüden kurtarmakla yükümlü özel bir sınıf olduğunu giderek daha açık bir şekilde anlar. Bu süreçte, işçi kitlesi içinden önce tek tek, daha sonra düzinelerle, yüzlerce, binlerce proleter çıkar; bunlar bağımsız bir sınıf örgütünde birleşirler, bu örgüt, duyargalarıyla, önderi ve öncü müfrezesi olduğu tüm ülke işçi sınıfını kapsar, yani devrimci komünist proletaryanın sınıf partisinde (birleşirler —ÇN). Bu şekilde, Komünist Partisi, her kapitalist ülkede işçi hareketiyle komünizmin birleşmesidir. Sözkonusu ülkenin, sözkonusu işçi sınıfının ve onun mücadele tarihinin özellikleri, proletaryanın devrimci partisinin gelişmesinin kendine has özelliklerini belirler; RKP'nin tarihi, yalnızca bu genel yasanın geçerliliğini onaylamaktadır." (Internationale Presse-Korrespondenz, Komünist Enternasyonal yayın organı, "Rusya Komünist Partisinin 25. yılı dolayısıyla, Rusya KP Merkez Komitesinin Tezleri")

Biz bu anlamda evet belli ölçülerde de olsa "işçi sınıfı hareketi ile sosyalizmi birleştirmiş" durumda-

yız. Seviyesi çok geri de olsa bu böyle tespit edilmek zorundadır.

Ama yalnızca bu anlamda değil, işçi sınıfının kitlesel hareketi içinde olma —ona sosyalizmi taşıma— anlamında, işçi sınıfının kitlesel hareketi ile pratik bağ anlamında da, seviyesi bugün çok geri düzeyde de olsa, işçi sınıfı hareketi ile sosyalizmi birleştirme durumumuz da vardır. Yani "işçi sınıfı hareketi ile sosyalizm ülkemizde ayrı ayrı yollarda yürüyor" tespiti, bu mutlaklıkta yalnızca Rusya ile paralellik kurma bağıntısında değil, aynı zamanda Türkiye'de olan belirli ilişkileri ve çalışmaları yok görüp gösterme bağıntısında da eksik ve yanlıştır. Bizim azınlığımızın —birçok şeyi bilmesine rağmen, 'başıyla gövdesiyle yd. örgütü' demagojisi yaparak — adeta Türkiye'de hiç yokmuşuz gibi gösterme temelinde (kendilerinin de utanmazca 'başıyla gövdesiyle Türkiye'de yapılanma yaratma' iddiaları ile!) ortaya çıkmalarına bizim bu tavırlarımız da dayanak olmuş, fırsat vermiştir.

Gerçek durum ne ise o ortaya konmalı. Ne çok zayıf olan gücümüz boş ajitasyonla abartılmalı, ne de tersi, varolan güç yok gösterilmelidir.

"Ayrı ayrı yürüme" mutlak ifadesi bu anlatılanlar temelinde düzeltilmelidir.

* Bunun dışında, kararın aynı bağıntıdaki devamında, bu ayrı ayrı yürüme tespiti, "bütün ülkeler için" yanlış bir biçimde genelleştirilmektedir. Bu yanlış genelleme, hem yöntem açısından sakattır, çünkü bütün ülkeleri incelemiş durumda değiliz; hem de gerekçelendirmede "modern revizyonizme karşı mücadelenin hataları, Marksist-Leninist Dünya Hareketinin yeniden şekillenme süreci" dendiği noktada, bu süreç içinde bütün partilerin durumunun aynı olmadığı; sürecin başında başta ÇKP ve AEP olmak üzere, daha bir dizi partinin "ayrı ayrı yolda yürümediği"nin olgu olduğu bilindiğinde, içerik olarak da yanlıştır. Bu da düzeltilmelidir. (8)

* Bu bağıntıda bu sorunun gelişme süreci içinde Bolşevik 7'ye getirilen eleştiri üzerinde de durulmalıdır.

Azınlığa göre, Bolşevik 7'de önce bir yanlış yapılmıştır, sonra eklerde özeleştiri yapılmıştır; ve ayrı ayrı yürüme kabul edilmiştir. Ama özeleştiri laftadır.

Ama gerçek durum bu değildir. Bolşevik 7'nin eklerinde, Bolşevik 7'de söylenenlerin bu bağıntıda yanlışlığı kabul edilip özeleştiri yapılmamaktadır. Bolşevik 7'de sorunun doğru konduğu ve fakat eksik konduğu, orada tartışılmayan bir konunun ne olduğu ortaya konmaktadır.

Bolşevik 7'de söylenenler şunlardır:

"Lenin burada "her ülkede" böyle bir dönemin yaşandığını söylüyor. Bundan çıkan sonuç, bugün her ülkede işçi sınıfı hareketi ile Marksizm-Leninizmin birbirinden hemen hemen bütünüyle ayrı bir gelişim göstermesi gereken bir dönemin bütün ülkelerde yaşanması gerektiği midir? Bence hayır. Böyle dönemler hemen her ülkede tarihi olarak yaşanmış olan, ve bugün yeniden yaşanması gerekli olmayan; belli bir dönemde tarihsel zorunluluk olarak ortaya çıkan, ve "hem sosyalizmi, hem de işçi sınıfı hareketini zayıflatan" dönemlerdir. Lenin'i tanık göstererek bugün Marksizm-Leninizmin böyle, işçi sınıfı hareketinden hemen hemen bütünüyle bağımsız bir gelişme dönemi yaşaması gerektiğini savunmak, Lenin'in burada esas dikkat çektiği sorunu gözlerden kaçırmak olur. Lenin önce böyle bir dönemi daha XX. yüzyılın başında "her ülke" için tarihi olarak yaşanmış ve kapanmış bir dönem olarak görmektedir. Lenin alıntının devamında şöyle demektedir:

"Fakat sosyalizm ve işçi sınıfı hareketinin bu birleşmesi, her ülkede varolan yer ve zaman koşullarına uygun olan özel biçimlere bürüne-

rek tarihi olarak gerçekleşmiştir." (Lenin, Eserler, cilt 4, s.367, Almanca)

Kuşkusuz burada Lenin'in bu birleşmenin "tarihi olarak gerçekleşmiş" olduğunu söylediği "her ülke", kapitalizmin gelişmiş olduğu, işçi sınıfı hareketinin belli bir seviyede olduğu ülkelerdir. Öncelikle ABD, Batı Avrupa'daki devletler ve Doğu Avrupa'da da kapitalizmin gelişmiş olduğu devletlerdir. Yirminci yüzyılın son 20 yılında artık böyle bir dönemin kelimenin gerçek anlamında "her ülke" için yaşanmış ve kapanmış olduğunu söylemek yanlış olmaz. (Eğer istisnalar varsa, bunlar bütün açısından kuşkusuz önemli rol oynamayan istisnalardır.)

Lenin, bundan önemlisi, alıntı yaptığımız bu yerde, böyle bir dönemin "hem işçi sınıfı hareketini, ve hem de sosyalizmi zayıflattığı" değerlendirmesini yaparak, Marksist-Leninistlerin önüne, en başından itibaren, bu ikisini birleştirme yönünde bir çalışma yürütmeleri görevini koyuyor. Bu sebeplerden, biz bugün teorik çalışmanın, ve bunun içinde Marksizm-Leninizmin ilkelerinin savunulmasının önemini ne kadar vurgularsak vurgulayalım, bunu hiçbir şekilde "işçi sınıfı hareketinden hemen hemen bütünü ile bağımsız bir dönem yaşama" şeklinde kavramamalı ve uygulamamalıyız." (Bolşevik 7, s.44-45)

Eklerde de söylenenler şunlardır:

"Bu bölümde özellikle Lenin'in,

> 'Her ülkede işçi sınıfı hareketinin sosyalizmden ayrı olarak varolduğu, her birinin kendi yolunda gittiği bir dönem vardır, ve her ülkede bu ayrılık hem sosyalizmi hem de işçi sınıfı hareketini zayıflatmıştır'

alıntısının yorumuna eleştiriler getirildi. Görüşüme göre, bu alıntının broşürdeki yorumu; bu alıntıdan bizim için çıkarılması gereken dersin ne olduğu konusunda söylenenler (Marksist-Le-

ninistlerin önünde en başından itibaren, bu ikisini birleştirme yönünde çalışma yürütmeleri görevi vardır!)(s.44-45) esasta doğrudur.

Ancak söylenenlerde önemli bir eksiklik de vardır. O da: Bugün gerek Türkiye açısından*, gerekse uluslararası planda genelde durumun ne olduğu sorunu tartışılmamaktadır. Evet, geçmişte tarihi olarak işçi sınıfı hareketi ile sosyalizmin birbirinden ayrı ayrı yollarda yürüdüğü bir dönem yaşanmış, ve bu dönem tarihi olarak kapanmıştır. Ancak bugün durum nedir? Bugün de aynı değil, ama benzer bir durum sözkonusu değil mi? Modern revizyonizmin saldırıları sonucu Marksist-Leninist hareketin büyük bir buhran içinde bulunduğu; ve tek tek ülkelerde, Türkiye'de olduğu gibi, işçi sınıfı hareketi ile, sosyalizmin ayrı ayrı yollardan yürüdüğü, bu ikisi arasındaki bağların yok denecek seviyede olduğu sözkonusu değil mi? Bugün, bu ikisini birleştirme görevi Komünistlerin önünde görev olarak durmuyor mu? Bence duruyor. O halde bugün de işçi sınıfı hareketi ile, sosyalizmin ayrı ayrı varolduğu tespitini yapmak zorundayız. Tek farkla ki, Lenin'den öğrenmeli, ve en baştan itibaren bu ikisini birleştirmeye bilinçli olarak yönelmeliyiz." (Ekler, s.23)

Bu alıntıdan da görüleceği gibi, bugün Marksizm-Leninizm ile işçi sınıfı hareketini birleştirme görevi doğrudan doğruya, işçi sınıfı içinde Marksizm-Leninizm adına konuşanların somut teşhiri, onların tecriti ile mümkün olabilir, ve olacaktır.

* Türkiye'de işçi sınıfı hareketi ile bağ sorununda, bugün bağlar 1980 öncesinde olduğundan geridir. Bu olgudur. Ama bu olgu olduğu kadar, belli bağların olduğu da olgudur. Bunun dışında bugün Türkiye devriminin bir parçası olan, kendini öyle kavrayan Türkiyeli işçiler arasında yd.da yapılan çalışma, onlara sosyalizmin taşınması, onların Marksizm-Leninizm temelinde Türkiye devrimine katılmak

için kazanılması da, işçi sınıfı hareketi ile sosyalizmin birleştirilmesi bağıntısında yapılan bir iştir. Bu da unutulmamalıdır. (10)

*

Bu tartışmalar sonrasında, kararın BP 27, s.6, alttan 4. ve 3. paragrafları yerine şu paragrafların girmesi önerildi (8):

"Konferansımız bugünkü somut durumumuzun değerlendirilmesinde, bugün Türkiye'de somut durumun, sosyalizm ile işçi sınıfının pratik bağı, bu bağın seviyesi bağıntısında, bizim işçi sınıfı hareketi ile somut-pratik bağlarımızın "işçi sınıfı hareketi ile sosyalizmin ayrı ayrı yollarda yürüdüğü" şeklinde bir tespit yapabileceğimiz derecede zayıf olduğunu tespit eder. Geçmişte, TKP/ML döneminde, 12 Eylül öncesinde, bu bağlar bugünkü bağlara göre daha ileri seviyede olmuş olmasına rağmen, yine de imkanlar ve doğru bir çizginin uygulanması halinde o dönemde yapılabileceklerle karşılaştırıldığında, olağanüstü derecede kısıtlı ve sınırlı idi. Gerek Marksizm-Leninizmi, gerekse işçi sınıfı hareketini zayıflatan bu kötü durumun esas sorumlusu, kuşkusuz bu konuda geçmişte siyasi çizgide büyük yanlışlar yapan Marksist-Leninistlerdir.

Konferansımız bir anlamda bugün Türkiye'de "işçi sınıfı hareketi ile Marksizm-Leninizmin ayrı ayrı yollarda yürüdüğü" tespitini yaparken, bu tespitin; Lenin'in daha XIX. yüzyıl sonunda bütün (ileri) ülkeler için yapmış olduğu, bu "ayrı ayrı yürüme" döneminin tarihi olarak kapanmış olduğu tespiti ile çelişmediğini özel olarak açıklar.

Bu bağıntıda Türkiye'de de Rusya'da 1883-1894 arası döneme benzer bir ayrı ayrı yürüme döneminin daha 1920 başlarında tarihi olarak kapanmış olduğunu; bugünkü ayrı ayrı yürüme olgu-

sunun tarihi olarak kapanmış bu dönem ile benzetilmesinin, hem durum ve hem de görevler açısından yanlış olduğunu açıklar.

İşçi sınıfı hareketi ile sosyalizmin ayrı ayrı yollarda yürüme olgusu BUGÜN yalnızca ülkemiz açısından değil, modern revizyonizmin hakimiyeti, ona karşı mücadelenin hataları vb. sonucu, Marksist-Leninist Dünya Hareketinin yeniden şekillenme süreci içinde birçok ülkede yaşanan, yaşanmak zorunda kalınan bir olgudur."

Bu öneri oybirliği ile kabul edildi.

*

Bu öneri üzerine tartışmada, bir yoldaş (16), burada geçmiş ile ilgili olarak yapılan tespitin, ayrılık sonrası dönemi değerlendirmediğinin bilinçte olması gerektiğini belirtti. Bu bağıntıda şu açıklama yapıldı:

Bu karar tasarısında yapılan geçmişle ilgili tespit, hiçbir şekilde TKP/ML - TKP/ML(B) ayrılığı sonrasında teori ve pratikte takınılması gereken doğru tavırların, yeterli bir şekilde takınıldığı anlamına gelmemelidir.

Teoride, işçi sınıfı içinde çalışmayı ikincil gören anlayışla köklü kopuş, ayrılığın hemen ertesinde olmamış, süreç içinde olmuştur. Pratikte ise, ayrılık ertesinde işçi sınıfı içinde çalışmanın yoğunlaştırılması bağıntısında, yeterli bir çalışma yürütülememiştir.

Açıktır ki, 12 Eylül sonrası şartları, işçi sınıfı hareketi ile sosyalizmi birleştirme çalışması bağıntısında, çok daha zor şartlardır. Yine de bu bağıntıdaki başarısızlık, yalnızca objektif şartlarla açıklanamaz, açıklanmamalıdır.

*

9. Arnavutluk Emek Partisinin revizyonist olduğu konusundaki karar ile ilgili:

Bu noktada bir yoldaş, gündem üzerine tartışmada getirmeyi unuttuğu bir sorunu bu tartışma içinde getirdi. Sorun önemli görüldüğünden, gündeme alındı.

Sorun şu idi:

Parti ile ilgili kararda şu tespit vardır:

"(Geçmişte bu görevi çözerek, daha sonra milyonlarca kitleyi de devrimci mevzilere yerleştirmeyi, ve devrime önderlik etmeyi başarmış ve iktidar olmuş bütün komünist partiler —en son olarak Arnavutluk Emek Partisi'nin de revizyonistleşmesi ile— 'in tümü yozlaşmıştır.)" (BP 27, s.4)

Kıstaslarda ise, Arnavutluk Emek Partisi'nin yozlaşmış olması değil, çizgisinin revizyonist olarak tespiti kıstas olarak konulmaktadır.

Sorunu ortaya koyan yoldaş (19) bu noktada:

a) AEP'nin revizyonistleştiği biçimindeki tespitin yöntem olarak yanlış olduğunu /Çünkü Parti içinde kollektif olarak tartışılmadan alınmış bir karardır. Ayrıca bu sonuç ispatlanmadan konmuştur./

b) Burada söylenenin kıstaslarda konulanla da çelişme içinde olduğunu, eğer revizyonist tespiti yapılıyorsa, mantıklı olanın kıstaslarda da bunun konması olduğunu getirdi.

Yoldaşların bir bölümü bu görüşler doğrultusunda görüş belirttiler. Ayrıca bu konuda yazılı olarak Konferansa gelen belgelerde de şu notlar vardı:

- Bir sempatizan hücre: "AEP ile ilgili çelişki ortadan kaldırılmalıdır."

- Bir başka sempatizan hücre: "Kıstaslarla ilgili kararda AEP'nin revizyonist çizgisinden sözedilirken, Parti ile ilgili kararda AEP'nin revizyonist

olduğu savunuluyor. Bu çelişmelidir."

*

Bu konuda eleştiri getiren yoldaşlardan biri, ayrıca bu noktadaki yöntem hatasının, TKP/ML Merkez Komitesi 8. Toplantısında aldığı, ve eski kardeşler ve bizim tarafımızdan eleştirilen kararındaki yanlışla (ideolojik olarak ispatlamadan, böyle önemli bir konuda siyasi sonucu koyma bağıntısında) benzerlik içinde olduğunu getirdi.

Bu eleştirilere karşı çıkan yoldaşlardan bir bölümü, özellikle Merkez Komitesi 8. Toplantısı kararı ile, III. Konferansın kararının karşılaştırılmasına, benzetilmesine itiraz ettiler. Bu benzetmenin yanlış olduğunu, benzemezlerin benzetilmesi olduğunu savundular.

Merkez Komitesinin kardeş örgütler ve bizim tarafımızdan eleştirilen 8. Toplantı kararının hem yöntem ve hem de içerik olarak yanlış olduğunu; Merkez Komitesinin Partinin bir konudaki çizgisini bugünden yarına, Parti içinde tartışmaya sunmadan değiştirmiş olduğunu; revizyonist-yozlaşmış tespiti yapıldığında daha AEP'nin çizgisine karşı hemen hiç mücadele yürütülmemiş olduğunu; III. Konferansın aldığı kararın; yöntem olarak Konferans öncesi Partiye sunulan ve tartışılmış olan bir karar tasarısının Konferansta da tartışılarak onaylanması biçiminde kararlaştırıldığını vb. ortaya koydular.

İçerik olarak alınan kararın doğru olduğunu savundular.

Kıstaslarla, buradaki karar arasındaki çelişme bağıntısında bir yoldaş, kıstaslarda her noktada bizim geldiğimiz en son noktayı ortaya koymadığımızı; bu noktada AEP'nin çizgisinin revizyonist olarak değerlendirilip değerlendirilmemesinin bugünkü ideolojik mücadelede yeterli bir ayrım çizgisi olduğunu düşündüğünü ortaya koydu.

Somut öneri olarak, AEP'nin revizyonistleştiği yönündeki tespitin kaldırılması, sorunun AEP'siz konması önerisi getirildi.

Bu öneri oylandı. Ve çoğunlukla reddedildi. (%65 red, %25 kabul, %10 çekimser)

Böylece bu bölüm olduğu gibi kaldı. Bu konuda AEP'nin revizyonistleştiği tespitini içerik olarak doğru bulduğu için, bu karara oy veren —yeniden onaylayan— bir yoldaş, yöntem konusunda getirilen eleştiriyi doğru bulduğunu açıkladı.

*

Aynı paragrafla ilgili olarak getirilen, "Marksizm-Leninizme yakın" ifadesinin çıkarılması önerisi, bu kavramın içeriği konusunda karışıklık olduğu gerekçesi ile, bütün yoldaşlarca doğru bulundu. Bu ifade çıkarıldı.

*

Bir yoldaş, aynı paragrafta yapılan: "Bugün Marksist-Leninist hiçbir grup, proletaryanın öncüsünü komünizm davasına kazanmış durumda değildir" şeklindeki mutlak tespitin, bizim bütün ülkelerdeki durumu somut olarak incelememiş olduğumuz gerekçesi ile değiştirilmesi, relative edilmesi önerisini getirdi. Somut olarak: "Bugün bildiğimiz kadarıyla..." ekinin yapılmasını önerdi.

Bu öneri üzerine tartışmaya karşı çıkan bazı yoldaşlar, sorunun relative edilmesine gerek olmadığını; bunun ortada olduğunu, parti inşasının ikinci aşamasına geçmiş durumda bir Marksist-Leninist parti dünyada olsa, bunun duyulmamış-bilinmemiş olmasının abes olacağını savundular.

Yapılan oylamada, %50 öneriden yana, %40 öneriye karşı, %10 çekimser oy kullandı. Böylece öneri kabul edildi.

Çekimser kalan yoldaş, "Bildiğimiz kadarı ile" şeklinde bir ifadenin aslında hiçbir şey değiştir-

mediği için, —tabii ki yapılan her tespitin, ancak bilgi temelinde yapılan tespit olduğunun açık olduğu için— bu konuda bu ekin konup konmaması birşey değiştirmediği için, çekimser kaldığını açıkladı.

Bu bağıntıda bir yoldaş, bu yoldaşı, bu durumda müdahale etmemiş olmasının yanlış olduğu noktasında eleştirdi.(4)

*

Konferansa sunulan karar tasarısı üzerine somut tartışma ve karar:

Bütün bu tartışmalar sonrasında, Konferans öncesinde Merkez Komitesi tarafından Parti ve çevresinin tartışmasına sunulmuş olan karar tasarısı üzerine somut tartışma ve oylamaya geçildi. (Karar tasarısı için bkz. s. 23-24)

Karar tasarısı bölüm bölüm ele alındı.

Birinci bölüm ile ilgili olarak, birinci bölümün son paragrafı yerine şu paragrafın girmesi önerisi geldi:

"Merkez Komitesi Parti İnşası ile ilgili olarak, aktüel mücadele içerisinde öne çıkan tek tek noktalarda kararın ne anlama geldiğini açıklayan makalelerin hazırlanıp yayınlanmasına önderlik eder."

Bu öneriye karşı çıkan yoldaşlar, bu öneride getirilen genel görevin özel olarak tespit edilmesine gerek olmadığını; bunun bu noktada Parti çizgisinin savunulması görevini yeniden vermek anlamına geldiğini, bunun gereksiz olduğunu; karar tasarısında öne çıkarılan iki somut konuda

somut görevin, şimdiye kadarki ideolojik mücadelenin merkeze koyduğu sorular için tespit edildiğini, bunun doğru olduğunu savundular.

Sonuçta değişiklik önerisi oylandı. Çoğunlukla (%75) reddedildi. Karar tasarısının bu ilk bölümü, bu noktada %25'in şerhi ile oybirliği ile onaylandı.

*

Karar tasarısının ikinci bölümü ile ilgili olarak yapılan tartışmada, a) şabloncu/şematizm hatasının konması, b) Parti ilkesi yerine çevrecilik düşüncesini savunduklarının da bu karar tasarısına eklenmesi önerildi. (11)

Bu öneriler kabul edildi. Şunlar eklendi:

"Azınlık, Dünya Komünist Hareketinin tecrübelerinden öğrenme yöntemi bağıntısında, özellikle Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisi'nin gelişme aşamalarında Rusya'ya özgü olanla, evrensel olanı ayıramadığı noktada, şematizmi/şabloncuğu savunmaktadır. Azınlığın Parti İnşası konusunda savunduğu görüşler bütünlük içinde ele alındığında, onlar parti ilkesine karşı çevrecilik düşüncelerinin savunucusu konumdadırlar."

*

Ayrıca azınlığın durumu değerlendirilirken, bize getirdikleri bürokratizm eleştirisi bağıntısında, bir yoldaş, "Mücadele Bayrağı" "Bildirge" özel sayısında örgütün ismi konusunda takınılan tavrın değerlendirilmesi gerektiğini; buradaki tavrın geçmiş eleştirilmeden, çözülmemiş, tartışılmamış bir sorunu çözmüş gibi davranma olduğunu; tavrın önce sonuç koyup, sonra araştırma tavrı olduğunu belirtti.

Bu konudaki tavrın daha sonra bir başka bağıntıda eleştirilmesinin doğru olacağı, karara konmaması noktasında birleşildi.

*

Parti İnşası ile ilgili azınlığın tavrını değerlendiren karar tasarısının, bu konuda ajitasyon-propagandayı yasaklayan son bölümünün tartışılması — bu bağıntıda azınlık haklarının tartışılması—, aynı konuda Marksizm-Leninizmin Güncel Kıstasları konusundaki kararın ilgili bölümü ile birlikte ele alınmak üzere geri atıldı.

*

III. Konferansta alınmış olan Bolşevik Parti İnşası ile ilgili kararın Olağanüstü Parti Konferansında yapılmış olan değişikliklerle birlikte almış olduğu son biçimi şöyledir:

Bolşevik Parti İnşası Sorunu Üzerine

III. Konferansımız, II. Konferansımızdan bu yana "Bolşevik Parti İnşası" konusunda yürütülen tartışmaların ışığında şunları karara bağlar:

*Bolşevik bir partinin inşasında —devrim öncesinde— iki aşamanın yaşanacağı (iki aşamalı parti inşası) öğretisi bütün ülkelerde, bütün Marksist-Leninist partiler için geçerli olan (evrensel) bir öğretidir.

Bu öğreti, Stalin'in "Leninizmin Temelleri" başlıklı yazısının "Parti" bölümünde özelliklerini saydığı Marksist-Leninist bir parti hedefine varmak için hangi yoldan yürünmesi gerektiğini gösteren; böyle bir partiye nasıl varılabileceğini, böyle bir partinin nasıl yaratılabileceğini gösteren bir öğretidir.

*Bu öğretiye göre:

Her parti, inşa sürecinde (devrim öncesinde) iki aşamadan geçerek inşa edile-

cektir. Bu aşamalar:

a) Bu aşamalar içinde çözülmesi komünist lerin önünde duran ESAS GÖREV açısından:

1. aşama: "Proletaryanın öncüsünü Komünizme kazanmak" (Stalin, Eserler, cilt 5, s.69; Almanca)

2. aşama: "Geniş işçi ve köylü kitleleri Partiye, proletaryanın öncüsüne kazanmak" (age, s.69);

b) Bu aşamalar içinde yürütülecek faaliyetlerde DİKKATİN VE KAYGUNUN MERKEZİNDE neyin bulunacağı açısından:

1. aşama: "Partinin dikkatinin ve kaygusunun merkezinde partinin kendisi, varlığı, varlığının korunması vardır. Parti bu dönem de belirli bir kendi kendine yeterli güç olarak görülmektedir." (age, s.89)

2. aşama: "Bu dönemde parti artık yalnız ca kendi kendine yeterli bir güç olamaz, çünkü varlığı ve gelişmesi için şimdiden sağlam güvenceler vardır. Şimdi o, ken di kendine yeterli bir güç olmaktan çıkarak, işçi-köylü kit lelerinin kazanılması için bir araç, sermayenin iktidarının devrilmesi için kitlelerin mücadelesinin yönetilmesinin bir aracı haline dönüşür." (age, s. 89)

c) Bu aşamalar içinde yürütülecek çalışmanın ESAS BİÇİMİ açısından:

1. aşama: Öncünün kazanılması söz konusu olduğu sürece ve ölçüde, çalış

manın esas biçimi propaganda - dır. "Kitle eylemi örgütü/kitle ajitasyonu örgütü" bağıntısında, parti bu aşamada kitle ajitasyonu örgütüdür.

2. aşama: Çalışmanın esas biçimi, kesin (belirleyici: "entscheidende") savaşlara (muharebeler: "Schlachten") hazırlık olarak ("Vorspiel") kitlelerin pratik eylemidir. (Bkz. Stalin, age, s.69)

d) Bu aşamalar içinde partinin <u>STRATEJİ</u> ve <u>TAKTİK</u> açısından durumu bağıntısında:

1. aşama: "Partinin stratejisi... zorunlu olarak sınırlı ve oldukça fakirdir. Parti bu dönemde kendini hareketin stratejik planını çizmekle, yani hareketin gitmek zorunda olduğu çizmekle sınırlar. Partinin güçsüzlüğü sonucu... özellikle düşman kampı ... içindeki çelişmelerden, ya hiç, ya da hemen hemen hiç yararlanılamaz." (Stalin, age, s.87)

"Partinin taktiği de... zorunlu olarak sınırlı ve atılımdan yoksundur." (age, s.88)

2. aşama: "Partinin stratejisi bu dönemde atılım kazanır." (age, s.89) Artık sorun stratejik planın uygulanmasıdır ve parti bu planı başarı ile uygulayacak durumdadır.

"Partinin taktiği de atılım kazanır" (age, s.90)

biçiminde ayrılır.

Birinci aşama, Stalin'in deyimi ile "Partinin biçimlendirilmesi, yaratılması aşaması"dır. İkinci aşama ise "geniş işçi-köylü yığınlarının partiye, proletarya - nın öncüsüne kazanılması aşaması"dır.

Konferansımız, Lenin ve Stalin'in parti inşasının (devrim öncesinde) iki aşaması konusundaki öğretilerini yukarıdaki biçimde bir şema içinde özetlerken, hiçbir şemanın, şemanın konusu olan şeyin bütün yanlarını kapsayamayacağının, konu ile ilgili bütün sorulara cevap veremeyeceği - nin, bütün sorunları çözemeyeceğinin; böyle bir şemanın ancak temel noktalarda, temel görüşleri kabaca aktarabileceğinin bütünüyle bilincindedir. Bütün yoldaşlarımızı ve devrimcileri de bu şemaya bu bilinçle yaklaşmaları konusunda uyarır.

*Konferansımız, bugün içinde bulunduğumuz ortam ve durumda, Marksist-Leninist Parti Öğretisinin en temel taşlarından biri olan "İki Aşamalı Parti İnşası Öğretisi"nin saldırgan bir biçimde savunulması ve propagandasının özel önemini vurgular.

Bugün Marksist-Leninist Dünya Hareketinin ve tek tek ülkelerde Marksist-Leninist Partilerin yeniden şekillendirilmesi, yaratılması dönemi yaşanmak durumunda, ve zorundadır.

Bu görev, Kruşçev tipi modern revizyonizmin Marksizm-Leninizme karşı giriştiği saldırılar; bu saldırılara karşı direnmeye çalışanların yaptığı önemli hatalar; Kruşçev revizyonizmine karşı direnenle - rin başını çeken Çin Komünist Partisi ve Arnavutluk Emek Partisi'nin giderek kendilerinin Marksizm-Leninizme saldırı cep

hesinin önemli unsurları haline gelmesi sonucunda, Marksizm-Leninizmin bir dizi temel öğreti ve önermesinin açıkça reviz yondan geçirilerek Marksizm-Leninizm adı na savunulduğu; Marksizm-Leninizmin bir dizi temel öğreti ve önermesinin nerdeyse bir arkeolojik kazı ile yeniden günışığına çıkarılması ve savunulmasının zorunlu hale gelmiş olduğu; ne uluslararası planda ve ne de tek tek ülkelerde Marksist-Leninistlerin üzerinde birleşebileceği sağlam, bilimsel bir platformun bulunmadığı ve böyle bir platformun yara - tılmasının temel görev olarak Marksist - Leninistlerin önünde durduğu; Marksizm-Leninizme sempati duyan kadroların ideolojik-siyasi seviyelerinin ve teorik birikimlerinin olağanüstü ölçüde düşük seviyede olduğu bir ortamda çözülmek için önümüzde durmaktadır.

İşte böyle bir ortam, Marksist - Leninist Parti Öğretisinin temel taşlarından biri olan "İki Aşamalı Parti İnşası Öğretisi" nin iyice unutulmuş olduğu olgusu ile de birleşince, tam da bu öğretinin üzerinde özel olarak durulması, bu öğretinin öneminin özel olarak vurgulanması ve evet, bu öğretiyi kabul veya reddin; ve bu öğretiye pratikte uygun davranıp davranmamanın bugün Marksist-Leninist olmanın ya da olmamanın en önemli kıstaslarından bi ri olarak ortaya konmasının gerekliliğini ve doğruluğunu gerekçelendirmektedir.

Bugün Marksist-Leninist veya Marksizm-Leninizme yönelmiş hiçbir grup, "Proletaryanın öncüsünü Komünizme kazanmış" durum da değildir. (Geçmişte bu görevi çözerek daha sonra milyonlarca kitleyi de devrim ci mevzilere yerleştirmeyi, ve devrime

önderlik etmeyi başarmış ve iktidar olmuş bütün komünist partiler —en son olarak Arnavutluk Emek Partisi'nin de revizyonistleşmesi ile— 'in tümü yozlaşmıştır. Bu yüzden bu ülkelerde de komünistler bir anlamda "yeniden başlamak" görevi ile karşı karşıyadır.) Bu esas görevin yerine getirilmemiş olduğu şartlarda, "Proletaryanın öncüsünün ideolojik olarak kazanılmamış olduğu" şartlarda, "Bu önşart yerine getirilmeden zafere doğru bir adım bile atılamaz."(Lenin, Eserler, c. 31, s. 80; Almanca) Zafere doğru ilerleyebilmek için bu önşartın yerine getirilmesi; bütün gücün bu önşartın yerine getirilmesi çalışmasında yoğunlaştırılması, bugün bütün dünyada Marksist-Leninistlerin önünde duran zorunlu taleptir. Bugünün esas görevi budur.

Bütün birinci inşa aşamasının esas görevi olan "Proletaryanın öncüsünün ideolojik olarak kazanılması" görevinin esasta çözülmesi; süreç içinde çözülecek olan, birbirleri ile kopmaz bir bağ içinde olan, birbirlerini karşılıklı etkileyen şu görevlerin çözülmesi anlamına gelir: — Teori alanında: "Programın ve taktik ilkelerin yaratılması", —Kadro alanında: "En iyi, en aktif, proletarya davasına en bağlı işçi sınıfı güçlerini kazanma", — Örgüt alanında: Leninist örgütlenme ilkeleri üzerinde yükselen, merkezinde meslekten devrimcilerin bulunduğu, işçi sınıfı ile kopmaz bağlara sahip vb. bir örgütsel yapının yaratılması.

*

*Konferansımız, özellikle Konferans sı-

rasındaki tartışmaları gözönünde bulundu rarak, şunları vurgulamayı gerekli görür:

— Bir anlamda, ortaya çıktığı ilk andan itibaren, Sosyalizm ile işçi sınıfı hare ketinin birliğinin ifadesi olan Marksist Leninist partinin somut gelişmesi, her ül kede ayrılıklar göstermiştir, ve göstere cektir.

— Bu bağıntıda Rusya Sosyal-Demokrat İş çi Partisi'nin gelişmesi, ondan öğrenmek amacı ile incelenirken, öncelikle Leninist ilk parti olan bu partinin gelişmesinden Marksist-Leninist klasiklerimiz - den Lenin ve Stalin'in çıkardığı evren - sel geçerliliğe sahip olan ilkesel öğretiler ile, bu partinin somut gelişme aşa malarında Rusya'ya özgü olanı birbirin - den ayırmasını bilmek gerekir.

— Bu ikisinin (genel, evrensel geçerliliğe sahip olan ilkesel öğretiler ile Rus ya'daki somut gelişme içinde ortaya çıkan ve Rusya'daki şekillenmede ona özgü olanın) birbirine karıştırılması, ve Rusya' daki özel gelişmenin Rusya'ya özgü olan özelliklerinin, uygulamaların Rusya ' nın somutundan kaynaklanan bölümlerinin genel, evrensel öğreti haline getirilmeye çalışılması —bu yer yer şablonculuğa kar şı mücadele adına bile yapılsa— şablonculuğun ta kendisidir.

— Rusya'daki Bolşevik Partinin somut ge lişmelerinin sonradan geri dönüp yapılan bir değerlendirmesinde, bir bağıntıda Sta lin tarafından partinin birinci inşa aşa masının "1900 sonları" ile başlatılmış ol duğu olgusundan yola çıkarak; her ülkede bir Marksist-Leninist parti kurulması, ya da Marksist-Leninist parti isminin kulla

nılması, ya da Marksist-Leninist Parti in şasının birinci aşaması içinde bulunulduğu tespitinin yapılabilmesi için, 1900 sonlarında Rusya'da Bolşeviklerin sahip olduğu bir teorik seviyeye, kadrolara, örgüte, çalışma biçimi ve yöntemlerine sahip olmayı talep etmek, özel olanla genel olanı birbirine karıştırmaktır.

Konferansımız bu bağıntıda şunları açıklar:

— Marksist-Leninist Parti adlandırmasını kullanmak için yeterli önşart, Sosyalizmi işçi sınıfı içine taşıma gerekliliğini kavramış, ve bu yönde çalışan, Marksist-Leninist bir parti olmadan devrim olmayacağını kavramış, böyle bir partinin yaratılmasının görev olduğunu kavramış; Marksist-Leninist bilimi belli ölçülerde kavramış az sayıda öncü devrimci unsurun varlığıdır. Açıktır ki, böyle unsurların kurduklarını ilan ettikleri parti, kurulduğu sırada henüz kitlelere önderlik edecek durumda değildir. Burada kuruluş ilanı, bir anlamda yalnızca bir amacın, hedefin ifadesi; bir savaş ilanıdır.

— Açıktır ki, parti kuruluşu daha önce devrimci bir birikimin; işçi hareketinin varlığını, belirli bir teorik ve pratik birikime sahip Marksist-Leninist devrimcilerin varlığını önşart olarak gerektirir. Açıktır ki, bir kere kurulan partinin gerçekten işçi sınıfı partisine doğru gelişip gelişmeyeceğini daha sonraki süreç belirleyecektir. Bir savaş ilanı anlamında parti isminin haklı olup olmadığını, içinde bulunulan anda bu partiyi kuranların, gerçekten hareketin içinde bulunulan anında Marksizm-Leninizmi temsil

eden unsurlar olup olmadığı belirler. Bu ismin gerçeğe dönüp dönüşmeyeceğini belirleyecek olan ise daha sonraki süreçtir.

*

Konferansımız bugün bizim durumumuzu, ve bu duruma uygun faaliyetleri şöyle değer lendirir:

— TKP/ML(B), bugünkü durumu ile, sahip olduğu teorik temeli itibarı ile, ve bugün savunduğu görüşleri, çizgisi itibarı ile, oportünist gruplardan nitelik olarak ayrı; Marksizm-Leninizme sadık kalma ya kararlı, kavradığı her noktada hatala rını aşmaya hazır olduğunu pratikte göstermiş olan, az sayıda Marksist-Leninistin oluşturduğu; Türkiye işçi sınıfının kitle hareketi ile hemen hemen hiçbir ba ğı olmayan, amacını gerçek bir Bolşevik Partinin yaratılması, Türkiye işçi sınıfına önderlik ederek Türkiye'de Demokratik Halk Devriminin gerçekleştirilmesi, durmaksızın İşçilerin-Köylülerin Devrimci-Demokratik Diktatörlüğü şartlarında sı nıf mücadelesinin, devrimin sürdürülmesi, Sosyalist Devrimin gerçekleştirilmesi, Proletarya Diktatörlüğü şartlarında Sosyalizmin inşası, Komünizme ilerleme, ve dünya çapında Komünizmin kesin zaferi için mücadele olarak tespit etmiş Mark - sist-Leninist bir partidir.

Bolşevik Parti isimlendirmesi, gerçek an lamda bir Bolşevik Parti bağıntısında,ya ni teorik bakımdan yetkinleşmiş,Marksizm Leninizmi bütünlük içinde kavramış, uygu lamada ustalaşmış kadrolara sahip, ülke devriminin program ve taktiklerinde her

temel noktada berraklığa kavuşmuş, Marksizm-Leninizmi işçi sınıfına taşıma işin de ustalaşmış kadrolara, sürekliliği sağlanmış sağlam bir örgütsel yapıya, işçi sınıfının kitle hareketi ile sağlam bağlara sahip yetkin bir Bolşevik Parti olma anlamında, gerçek durumumuzun değil, varmak istediğimiz hedefin bir ifadesidir.

Bu anlamda Bolşevik Parti isimlendirmesi, bizim için oportünizme-revizyonizme karşı Marksizm-Leninizmi savunmanın savaş ilanı, ve varmayı istediğimiz hedefin ilanıdır.

TKP/ML(B), Bolşevik Parti inşasını önüne görev olarak koymuştur. Biz bu görevi çözmek için gidilecek uzun yolun henüz başındayız. Biz Bolşevik Parti inşasının birinci aşamasındayız. Bu aşamanın da çok başlarındayız.

Konferansımız, Parti İnşasının birinci aşaması içinde olduğumuz tespitini yaparken, bugün bizim çözmek zorunda olduğumuz görevler dizisinin içinde önemli bir bölümünün, Rusya'daki Bolşevik Partinin somut şekillenme süreci gözönüne alındığında, Stalin'in "İktidarı Ele Geçirmeden Önce ve Sonra Parti" başlıklı yazısında, birinci inşa aşamasının başladığı tarih olarak ortaya koyduğu 1900 sonları öncesinde çözülmüş olduğunun bilincindedir.

Konferansımız bu aşamada temel görevimizin, Partinin biçimlendirilmesi, öncünün kazanılması görevi olduğu yönündeki İkinci Konferans tespitlerimizi bir kez daha onaylar.

Somut olarak önümüzde duran görevler şun

lardır:

— Teorik alanda: Marksizm-Leninizmin,revizyonizm tarafından çarpıtılmış, tanınmaz hale getirilmiş teorik önermelerine, Marksizm-Leninizmin ilkelerine sahip çıkmak; onları her türden çarpıtmaya karşı ideolojik mücadele içinde savunmak. Bu görevi çözebilmek için Marksist-Leninist eserlerin sistemli eğitimi ve incelenmesi, Dünya Marksist-Leninist Hareketinin platformunun yaratılması için çalışma. Marksizm-Leninizmin teorik önermelerine sahip çıkılan her konu ve alanda, Ülke devriminin program ve taktiklerinin yaratılması. Marksizm-Leninizmin teorisine sahip çıkmada ustalaşmaya paralel olarak, Marksizm-Leninizm ışığında dünyadaki gelişmelerin gözden geçirilmesi, ve teorinin henüz cevap vermediği alanlarda cevapların verilmesi.

Bu görevlerin sıralanması, aynı zamanda, teorik çalışmada çıkış noktasının, ve ağırlığın ne olması gerektiğini göstermektedir. Sıralama, önce biri bitecek, sonra diğeri başlayacak biçiminde anlaşılmamalıdır. Sıralama, çıkış noktasının Marksist-Leninist ilkeler olması, ve Marksist Leninist Hareketin birliği için platformun yaratılması çalışmasının öncelikli olarak ele alınması biçiminde anlaşılmalıdır.

Bugün bizim durumumuzda bu teorik alandaki görevlerin mümkün olan en ileri kollektif bir biçimde çözülmesi; bütün kadroların —en ileri kadrolar da dahil olmak üzere— teorik seviyelerinin geriliği, modern revizyonizmden köklü bir kopuşun gerçekleştirilmemiş olması olgusu ve

buna bağlı olarak yaptığımız bir dizi re vizyonist hata, bizim Leninist anlamda te orisyenlere henüz sahip olmadığımız gözö nüne alındığında, bizim durumumuza uygun ve zorunludur.

Yine bizim durumumuzda teorik çalışmaların (herşeyden önce Marksizm-Leninizmin genel teorik ilkelerinin temel özellikleri içinde tarafımızdan kavranması, savunulması anlamında) olağanüstü önemde olduğu, Parti İnşasının üç alanı olan teori/kadro/örgüt yaratılması çalışmaları içinde çalışmaların merkezinde bulunduğu, bulunmak zorunda olduğu tespit edilmek zo rundadır.

— Pratik alanda: "İşçi sınıfı hareketiyle Sosyalizmin birleştirilmesi" talebini yerine getirebilmek için, bugün bunun ön şartı olarak öncelikle öncü kesim arasın da propaganda çalışması yoğunlaştırılmak, sistemli bir şekilde sürdürülmek zorunda dır. Kazanılması bugün esas görev olan ön cü kesim, kendimizi dışta tutarsak, önce likle oportünist ve revizyonist örgütler çevresinde örgütlü kesimdir. Propaganda çalışmamızda hedeflerimizden biri bunlar olmak zorundadır. Bunun dışında, işçi sı nıfının doğal öncüleri durumunda olan, he nüz şu veya bu örgüt etrafında örgütlenmemiş kesim vardır. Bunlar da propaganda çalışmamızın hedeflerinden biri olmak zo rundadır. Partinin "işçi sınıfının" öncü örgütü olduğu düşüncesine, ve bizim bugün işçi sınıfı içinde hemen hemen hiçbir gü cümüz olmadığı olgusuna uygun olarak önü müzdeki dönemde gücümüzü işçi sınıfı için de çalışmaya yoğunlaştırmak zorundayız.

Propagandanın esas çalışma biçimi olması

hiçbir şekilde yalnızca propaganda yapılacağı biçiminde kavranıp uygulanmamalıdır. Güç elverdiği ölçüde, propaganda çalışmasına bağlı olarak, ajitasyon çalışması yürütülmesi; kitlelerin eylemlerine katılınması, onlara önderlik edilmeye çalışılması görev olarak kavranmalıdır.

Bu bağıntıda şunu da belirtmeyi gerekli görüyoruz: Dışta yapılacak çalışmada ajitasyonun boyutları belirli ölçülerde sınıf mücadelesinin gelişmesi tarafından da belirlenir. Devrimci durumun yükseldiği dönemler kural olarak ajitasyonun boyutları da yükselir ve evet, daha "öncü" tam olarak kazanılmamış da olsa, belli şartlarda ajitasyon çalışmada çalışmanın esas biçimi olarak önplana da geçebilir. Ama bu durumda bile, eğer henüz "öncü" kazanılmıştır diyecek durumda değilsek, ajitasyon çalışmamız da, kitle eylemlerine katılmamız da <u>öncelikle</u> bu görevin çözülmesine, öncünün kazanılmasına hizmet eder. Şu bilinmelidir ki, öncünün kazanılması için propaganda çalışmanın esas biçimidir, ama yalnızca propaganda çalışmasıyla da öncü kazanılamaz. Özellikle işçi sınıfının içinden gelen öncü unsurların kazanılmasında işçi sınıfının sınıf mücadelesinin ön saflarında yeralmak belirleyici önemdedir.

Konferansımız bugünkü somut durumumuzun değerlendirilmesinde, bugün Türkiye'de somut durumun, sosyalizm ile işçi sınıfının <u>pratik</u> bağı, bu bağın seviyesi bağıntısında, bizim işçi sınıfı hareketi ile somut-pratik bağlarımızın "işçi sınıfı hareketi ile Sosyalizmin ayrı ayrı yollarda yürüdüğü" şeklinde bir tespit yapabileceğimiz derecede zayıf olduğunu tespit

eder. Geçmişte, TKP/ML döneminde, 12 Eylül öncesinde, bu bağlar bugünkü bağlara göre daha ileri seviyede olmuş olmasına rağmen, yine de imkanlar ve doğru bir çizginin uygulanması halinde o dönemde yapılabileceklerle karşılaştırıldığında, olağanüstü derecede kısıtlı ve sınırlı idi. Gerek Marksizm-Leninizmi, gerekse işçi sınıfı hareketini zayıflatan bu kötü durumun esas sorumlusu kuşkusuz bu konuda geçmişte siyasi çizgide büyük yanlışlar yapan Marksist-Leninistlerdir.

Konferansımız bir anlamda bugün Türkiye'de "işçi sınıfı hareketi ile Marksizm-Leninizmin ayrı ayrı yollarda yürüdüğü" tespitini yaparken, bu tespitin; Lenin'in daha XIX. yüzyıl sonunda bütün (ileri) ülkeler için yapmış olduğu, bu "ayrı ayrı yürüme" döneminin tarihi olarak kapanmış olduğu tespiti ile çelişmediğini özel olarak açıklar.

Bu bağıntıda Türkiye'de de Rusya'da 1883-1894 arası döneme benzer bir ayrı ayrı yürüme döneminin daha 1920 başlarında tarihi olarak kapanmış olduğunu; bugünkü ayrı ayrı yürüme olgusunun tarihi olarak kapanmış bu dönem ile benzetilmesinin, hem durum ve hem de görevler açısından yanlış olduğunu açıklar.

İşçi sınıfı hareketi ile sosyalizmin ayrı ayrı yollarda yürüme olgusu BUGÜN yalnızca ülkemiz açısından değil, modern revizyonizmin hakimiyeti, ona karşı mücadelenin hataları vb. sonucu, Marksist-Leninist Dünya Hareketinin yeniden şekillenme süreci içinde birçok ülkede yaşanan, yaşanmak zorunda kalınan bir olgudur.

Konferansımız, işçi sınıfı hareketi ile Sosyalizmin ayrı ayrı yollarda yürümesi kötü durumunun ancak Marksist-Leninistlerin bilinçli çabaları ile aşılabileceğini, bu durumu aşmak için de, içinde bulunduğumuz durumda pratik faaliyetlerimizde gücümüzü işçi sınıfı içinde yoğunlaştırmamızın mutlak zorunluluk olduğunu bir kez daha vurgular.

— Konferansımız, "İki Aşamalı Parti İnşası Öğretisi" ile ilgili yaptığı tespitler ışığında kendi geçmişimizin gözden geçirilmesini, bu konuda özeleştiri görevini Partimizin önüne koyar.

*

Marksizm-Leninizmin Güncel Kıstasları ile ilgili azınlığın tavrının değerlendirilmesi; III. Konferans kararının değerlendirilmesi üzerine

Olağanüstü Parti Konferansımız öncesinde bu konuda Merkez Komitesi adına Partiye sunulan karar tasarısı şöyle idi:

"Olağanüstü Parti Konferansı için karar tasarısı:

Olağanüstü Parti Konferansımız, III. Konferansımızın "Marksizm-Leninizmin Güncel Kıstasları" ile ilgili kararını doğru bulduğunu açıklar ve onaylar.

Konferansımız, şimdi Parti dışına çıkmış olan 'azınlığımız'ın kıstaslar konusundaki yaklaşımını; alınan karara itirazlarını ve gerekçelerini yanlış; sonuç olarak TKP/ML(B)'nin Marksist-Leninist olup olmadığı konusundaki sorunun cevabını açık bırakmak anlamına gelen kendine güvensiz; görevlerin ağırlığı karşısında ezilen, ve çareyi oportünist bir birlik arayışında bulan bir ideolojik konumun ifadesi olan bir tavır olarak değerlendirdiğini açıklar.

Marksizm-Leninizmin Güncel Kıstasları konusunda, bugün bizim kıstas tespit etmemizin yanlış olduğu asgari müştereğinde birleşen azınlığımızın, birleştiği bu nokta, onun Parti İnşası konusundaki inkarcı-tasfiyeci konumunun çatışılan bu noktada da devamından başka birşey değildir.

Konferansımız, III. Konferansta alınan, Konferansımızca da onaylanan Marksizm-Leninizmin

Güncel Kıstasları ile ilgili kararın Parti çizgimizin en temel unsurlarından biri olduğunu açıklar. Bu karar bir bütün olarak Partiye, güncel kıstaslar olarak sayılan tüm noktalarda görüşlerimizin hem uluslararası planda, hem de ülke planında, her türden yanlış düşünceye karşı kararlı bir biçimde savunulması görevini; ideolojik mücadele içinde çatıştığımız grupların, kişilerin bu noktalara çekilmeye çalışılması görevini yükler.

Konferansımız, azınlığın bu konudaki görüşlerini de mahkum ederken, Partimize bu yanlış görüşlere karşı da kararlı bir ideolojik-siyasi mücadele yürütme; bu görüşlerin içimizde ve çevremizde olası etkilerini kırma görevini verir.

Konferansımız, Marksizm-Leninizmin Güncel Kıstasları konusundaki çizgimize karşı inkarcı-tasfiyeci görüşlerin propagandasının Parti üyeliği ile bağdaşmadığını açıklar.

Konferansımız, Merkez Komitesine bu kararları kesinlikle uygulama görevini verirken, özel yayınlarda (Tartışma Yazıları'nda) Marksizm-Leninizmin Güncel Kıstasları sorununun çeşitli alanlarında da bütün Parti üyelerinin köklü fikir alışverişi için yere sahip olması gerektiğini açıklar."

*

Bu konuda Konferansımıza yazılı olarak şu öneriler gelmişti:

- "İlgili karar tasarısı ile hemfikirim.

  Yalnız, 4. paragraftan sonra, aşağıdaki paragrafın eklenmesini gerekli görmekteyim:

  Marksizm-Leninizmin Güncel Kıstasları, özellikle devrimci hareket içinde yeniden parçalanmaların, bölünmelerin ve 'birleşmelerin' gündemde olduğu günümüzde daha fazla önem kazanmaktadır. Marksizm-Leninizmin Güncel Kıstasları —içerik olarak—, devrimci hareket

içindeki gelişmelere Partimiz tarafından müdahalede aktif bir şekilde savunulmalıdır." (K. Polat)

- "Kıstaslar üzerine

Bu bağıntıda "sonuç olarak TKP/ML(B)'nin Marksist-Leninist olup olmadığı konusundaki sorunun cevabını açık bırakmak anlamına gelen..." biçimindeki tespit doğru değil!

Çünkü azınlık, TKP/ML(B)'yi Parti olarak, Marksist-Leninist bir parti olarak görmediklerini muğlak bir şekilde değil, açıkça söylüyorlar.

Ve yine açıkça "mezhepçi", "milliyetçi" vb. biçiminde ifadelerle tanımlıyorlar.

Ayrıca tartışmalarda, Marksist-Leninist bir parti miyiz, değil miyiz bağıntısında, Partimizin geçmişi ile ilgili olarak da bir dizi tartışmalar oldu.

Bu konuda da II. Konferansımızın aldığı karar gözönünde bulundurularak bir kez daha tavır takınılmalıdır." (Bir Parti Hücresi)

*

Önce bunlar üzerine tartışıldı.

Bunlardan K. Polat'ın önerisi şu gerekçelerle reddedildi:

* K. Polat yoldaşın ek önerisi, karara yeni birşey katmamaktadır. Bu kararın, "devrimci hareket içindeki gelişmelere Partimiz tarafından müdahalenin aracı olarak aktif bir şekilde" savunulmasının görev olduğu açıktır. Kararın alınması, bu kararın aktif bir şekilde savunulması görevini bütün Partiye zaten doğrudan yüklemek demektir. Bunun ayrıca belirtilmesi gereksizdir. (Oybirliğiyle)

*

Parti Hücresinin yazısında getirilen görüşler ise, bir öneri ile birleştirilmemiş görüşlerdir. Bu

anlamda da somut olarak ne istediği - talep ettiği belli değildir.

Karar tasarısında, azınlığımızın genel bir değerlendirilmesi yapılmamakta; yalnızca Marksizm-Leninizmin Güncel Kıstasları konusunda yürütülen tartışmada takındıkları tavırların bir değerlendirilmesi yapılmaktadır. Yine karar tasarısında, azınlık bağıntısında, bizi Marksist-Leninist Parti olarak değerlendirip değerlendirmedikleri sorunu tartışılmamaktadır. Tartışılan ve tavır takınılan, onların TKP/ML(B)'yi Marksist-Leninist olarak görüp görmediği sorunudur, ve bu bağıntıda "Sonuç olarak TKP/ML(B)'nin Marksist-Leninist olup olmadığı konusundaki sorunun cevabını açık bırakmak anlamına gelen" bir konum içinde oldukları tespiti yapılmıştır. Bu değerlendirme de doğrudur.

Azınlık, her ne kadar lafta bizi Marksist-Leninist olarak değerlendirdiğini açıklıyorsa da, aslında onun bu değerlendirmeyi yapması kendi içinde tutarsızlık, saçmalıktır. Gerçekte, kıstaslar bağıntısındaki tavrı ile "arayış içinde" olan azınlığımızın, hiç kimse hakkında Marksist-Leninist ya da değil şeklinde bir genel değerlendirme yapması mümkün olmaması gerekir. Çünkü savundukları genel düşünce, bugün kıstas tespit etmemek gerektiğidir. Hal böyle olunca da, bize neye göre, neye dayanarak Marksist-Leninist dedikleri kelimenin tam anlamı ile gizdir. Parti Hücresinin yazısında karar tasarısının neyi tartıştığı gözden kaçırılmıştır.

Tartışma içinde bir yoldaş, BP 27'de yayınlanmış olan güncel kıstaslara şu eklerin yapılmasının doğru olacağını savundu(14):

* Kıstaslara, kendi ülkesinde burjuvaziye karşı tavrın eklenmesi doğru olacaktır. "Başdüşman kendi ülkemizdedir" şiarına uygun bir ekin yapılmasının doğru olacağını düşünüyorum. Tabii bu ek yapıldığında, bunun içinin somut doldurulması gerektiğini, bu bağıntıda bir dizi sorunun daha kıstaslara ek olarak eklenmesi gerekebileceği konusun-

daki zorluğu görüyorum. Yine de kıstaslara bunun eklenmesi üzerine düşünülmelidir.

* Tartışmalar içinde kıstaslara bir dizi ek yapılması önerilmiştir; neden mesela Troçkizmin yeralmadığı sorulmuştur vb. Bu sorulara cevap olması açısından kıstaslara değil ama, kıstaslarla ilgili kararın açıklama bölümüne şöyle bir ek yapılması doğru olacaktır:

"Bu kıstaslar bizim bütün çizgimiz, savunduğumuz tüm temel görüşler değildir. Bu kıstaslar yalnızca Dünya ve Türkiye devriminin bazı temel sorunlarında Marksizm-Leninizm ile her türden revizyonizm ve oportünizm arasındaki —aktüel ideolojik mücadelede— ayrım çizgilerini belirleyen tespitlerdir." (14)

*

Bu öneriler karşısında bir yoldaş şu tavrı takındı:

* Marksizm-Leninizmin Güncel Kıstasları ile ilgili III. Konferansımızda alınan kararda, görüşümce eğer yanlış yoksa, ve çok önemli, mutlak gerekli yeni ekler gerekmiyorsa, bir değişiklik yapılmamasını doğru buluyorum. Bu yüzden bu yoldaşın getirdiği iki' düzeltme - ek önerisinin de reddinden yanayım.

Birinci ek önerisi ile ilgili olarak: Böyle bir ek, ardından bir dizi yeni eki gerektirir. Tek tek ülkelerdeki sınıf mücadelesi konusundaki tavır bağıntısında, burada ortaya koyduğumuz kıstaslar zaten yeterli değildir. Koyduğumuz kıstaslar, esasta Dünya Komünist Hareketinin unsurlarının Marksizm-Leninizm ile revizyonizmin aktüel olarak çatıştığı bazı temel noktalarda takınması gereken tavırlar, ayrım çizgileridir. Esas olarak uluslararası hareket için kıstaslardır. Bunun ötesinde her ülkenin sınıf mücadelesinin sorunları ile ilgili olarak belirleyici aktüel konularda da tabii ki tavırlar irdelenmek, somut olarak Marksizm-Leninizm adına ko-

nuşan güçler belli temel noktalarda sorgulanmak zorundadır. Mesela ülkemizde, Türkiye'de milli mesele konusunda sosyal-şöven bir pozisyonda duranın, ya da mesela Kemalizm, ya da reform/devrim konusunda anti-Leninist konumda duranların, ve bunda eleştirilere rağmen yanlış bir çizgiyi savunmakta ısrarlı olanların Marksist-Leninist hareket içinde sayılması mümkün değildir. Vb. Bu konular görüşümce karar ile ilgili tartışmalarda da ortaya konduğu gibi, çeşitli makaleler, yazılarla açılır, konur. Karara yeni şeyler eklemeye gerek yoktur.

İkinci ek önerisi ile ilgili: Bu ek önerisi de doğru olmasına rağmen, karara eklenmesi gerekli değildir. Bu da özel makalelerle vb. açıklanır. Yeter. Nitekim bu şimdiye kadar yapılmıştır da. Mesela Tartışma Yayın Organında yayınlanan Merkez Komitesi çoğunluğunun yazısı bu konuda açık tavır takınmıştır. Toplantılarda bir dizi yoldaş, bu arada resmen Merkez Komitesi çoğunluğu adına konuşan yoldaşlar da açık tavır takınmışlardır vb.(20)

Bir yoldaş (4), kıstaslarla ilgili III. Konferans kararını doğru bulduğunu; ancak bu kıstaslar içinde bir tanesinin, yöntemle ilgili olanın, diğerlerine göre de önemli olduğunu; bu kıstasın her dönemde bir gücün gelişme yönünü belirleme açısından belirleyici önemde olduğunu; bu yüzden de bu kıstasın a) sıralamada kıstasların en başına konmasının, b) Stalin'in "Leninizmin Temelleri" adlı eserinde yöntem bölümünde söylediklerine de dayanarak içinin biraz açılmasının doğru olacağını savundu.

Bir dizi yoldaş bu öneriye karşı çıktı. Bir yoldaş, sıralamada bir değişiklik yapmanın, diğer konularda da sıralama tartışmasını gündeme getirebileceğini, bunun doğru olmadığını belirtti (10).

Konuşan diğer yoldaşlar, sıralamada bir değişiklik yapmayı gerekli görmediklerini; yöntem ko-

nusunun içeriğinin açıklanması bağıntısında ise, bunun yine karardan çok makalelerde yapılmasının doğru olacağını savundular.

Bir yoldaş (16), bu Konferansa getirilen karar tasarısı ile ilgili önemli bir sorunu olmadığını; kıstaslar tespit etmenin doğru olduğu bağıntısında da bir problemi olmadığını, ve fakat kıstaslarla ilgili karardaki şu tespitle ilgili bir problemi olduğunu belirtti:

> "Güncel olarak tespit edilen kıstaslardan herhangi birinde esasta yanlış pozisyonda duran, ve bu yanlış pozisyonunu temelli eleştirilere, ilkeli ideolojik mücadeleye rağmen savunanlar, ve bu anlamda hatalarını düzeltme imkanı görülmeyenler Marksist-Leninist, Marksist-Leninist Dünya Hareketinin parçası vb. olarak değerlendirilemezler." (BP 27, s.9)

Yoldaş, bu kıstaslardan birinde sapma içine girenin, bu konuda uzun süre sapma içinde bulunsa bile, Marksist-Leninist olarak değerlendirmekten çıkarılmasının kendisine problemli görüldüğünü, ÇKP örneğinde mesela 10 yıla yakın bir revizyonist çizgi hakimiyeti tespiti yapmış olduğumuzu, kıstaslarda söylediğimiz ile bunun çeliştiğini düşündüğünü belirtti.

Bu noktada bir yoldaş, kararda olan iki önemli noktayı yoldaşın atladığına dikkat çekti:

1. Kararda, sapmalardan değil, bir noktada esasta yanlış pozisyonda durmaktan sözedilmektedir. Bu ikisi ayrıdır. Sapma, doğru yoldan henüz düzelebilir bir uzaklaşmadır, ama kendi içinde sistemleşmiş bir yanlış pozisyon henüz değildir. Diğeri ise sistemli bir yanlış pozisyon savunuculuğudur.

2. Bu yanlışa karşı temkinli, ilkeli bir ideolojik mücadele sonrasında düzelme ihtimalinin dışlanması öngörülmektedir.

Bunun üzerine, 10 No'lu yoldaş, bu yoldaşa, bizim içimizde eğer biri kararı 'bu noktalardan birinde oportünist sapma içinde bulunan, Marksist-Leninist değildir' şeklinde savunursa, bu konuda tavrın ne olduğunu sordu.

Sorunun muhatabı yoldaş (8), böyle bir savununun, bizim III. konferansımızın savunusu olmadığını, çizgimizin savunusu olmadığını, ve yanlış olduğunu belirtti.

Bu noktada bir başka yoldaş (13), Cihan'ın bir yazısından şu alıntıyı yaptı:

"Bence bu konuda Marksist-Leninist kıstaslar olarak savunulan görüşler Marksist-Leninist görüşlerdir.

Yalnız, bizzat Merkez Komitesi çoğunluğundan yoldaşların da belirttiği gibi, biz Marksizm-Leninizm bilimini sığ kavramışız, Kruşçev modern revizyonizmiyle köklü olarak kopmamışız dediğimiz şartlarda, bu temel kıstaslardan herhangi birinde bizden ayrı düşünen grup, parti ve kişilerin görüşleri üzerine tartışırız ama, tartışma içinde derdimiz onlardan öğrenmek değil, sadece öğretmektir şeklindeki düşünce ne kadar tutarlıdır?!

Bence bu konuda Neriman yoldaşın III. Konferans tutanakları s.352'de dediği gibi, tartışma içinde görüşlerimizi onlara kavratma ve evet hatalarımız varsa, onlardan öğrenmeye de açık olmalıyız.

Şu sorun da önemlidir:

Bu kıstasların herhangi birinde sapan bir örgütü, partiyi, kişiyi nasıl değerlendireceğiz?

Mesela, geçmişte Dünya Komünist Hareketi içinde olan örgütlerin bazılarında yer yer oportünist çizgi hakim olmuş, bu çizgi mücadele yoluyla düzeltilmiştir. Böyle hallerde bu partiler halen Komünist Partisidir. Yok kendilerini dü-

zeltemeyenler giderek pratikte de karşı-devrim kampıyla birleşerek Komünist Partisi olmaktan çıkmışlardır.

Dolayısıyla bir ya da birkaç konuda bu ilkelerden sapan örgütlerin, partilerin, kişilerin durumu iyi incelenmeli, hemen oportünist-revizyonist denmemeli, mücadele uzun vadeli olarak ele alınmalı, uzun vadede Komünist Partisi olan ama revizyonist ya da oportünist çizgi sahibi olan bir örgütün varolabileceği gözönünde bulundurulmalıdır.

Bu konuda bizim geçmişte ÇKP ile ilgili görüşlerimiz örnektir. Bildiğim kadarıyla biz bir ara ÇKP'nin 8. Kongresinin revizyonistlerin eline geçtiğini savunuyorduk. Ve sonra da komünistler revizyonistleri alaşağı edip Marksist-Leninist çizgiyi tekrar hakim hale getirmişler. Bu görüş Menşeviklerle ayrılık polemiklerinde vardır. Ve biz örgüt olarak bu görüşü eleştirmedik. Ama bu görüşün sahibi esasta bugün çoğunluğun başını çekenlerden bir yoldaştır. Herhalde bu görüş unutulmamıştır!

Yani bir ya da iki kıstastan sapanlar her şart altında hemen oportünist-revizyonist olamazlar. Ve böyle basit değerlendirmelere de girişilmemelidir."

Alıntıyı yapan yoldaş, burada çok açık bir biçimde bizim III. Konferans kararımızın sanki "bir veya iki kıstastan sapanların her şart altında hemen oportünist-revizyonist değerlendirilmesi" anlayışını savunuyormuş gibi yorumlandığını; bizim sanki tartışma içinde derdimizin sadece öğretmek olduğu gibi bir pozisyon savunuluyormuş gibi gösterildiğimizi, ve bu gerçekte olmayan pozisyonlara, yeldeğirmenlerine saldırır gibi saldırıldığını; kendisinin bu yöntemi bütünüyle yanlış bulduğunu belirtti. Cihan yoldaşın sözkonusu yazısını doğru bulan yoldaşın bu konuda tavır takınmasını istedi.

Bu konuda 16 No'lu yoldaş, eğer kendi bölgesinde merkez adına konuşan kişi veya kişiler, merkezi tavrı bu şekilde savunuyorlarsa, o zaman kendisinin nasıl bir tavır takınmasının beklendiğini sordu.

13 No'lu yoldaş, şu veya bu yoldaşın sözlü olarak savundukları yerine, merkezi yazılarda ortaya konan yazılı-basılı belgelere dayanarak tavır takınılmasının, eleştiri getirilmesinin doğru olduğunu düşündüğünü belirtti. Eğer teori/pratik uyumsuzluğu olduğu düşüncesi varsa, o zaman da bunun eleştirilmesi gerektiğini belirtti.

*

Bir yoldaş (9), AEP konusunda neden AEP'nin revizyonist olduğunun değil de, çizgisinin revizyonist olduğunun kıstas olarak getirildiği konusunda yapılan açıklamanın kendisine ikna edici gelmediğini; eğer AEP revizyonist ise, o zaman bunun kıstas olarak konup, mücadele ile diğerlerine kabul ettirilmeye çalışılmasının doğru olacağını düşündüğünü belirtti.

Bu konuda III. Konferans kararını savunan bir yoldaş (25), AEP konusunda III. Konferansın aldığı kararın içerik olarak doğru olmasına rağmen; bizim bu karar alınmadan önce AEP'nin revizyonistleştiğini belgeli olarak ortaya koymamış olduğumuzu, bu konuda en son belgeli tavrımızın "düzelme ihtimali yok denecek kadar az, gelişme yönü çok olumsuz, çizgisi revizyonist" biçiminde olduğunu, bundan sonraki gelişmeyi yazılı-belgeli ortaya koymamış olduğumuzu; gelişmeler aslında çok açık olduğu için bu kararın fazla tartışılma ihtiyacı duyulmamış olduğunu; ama bunu kıstas olarak koymak için, önce bu konudaki tavrın yazılı-belgeli ikna edici bir şekilde ortaya konup, mücadelesinin verilmesinin doğru olacağını, ondan bir süre sonra böyle bir değişiklik yapmanın doğru olacağını belirtti.

Bu tartışmalar ertesinde, III. Konferansın Marksizm-Leninizmin Güncel Kıstasları ile ilgili olarak aldığı karar yeniden onaya sunuldu ve oybirliği ile yeniden onaylandı.

Daha sonra, Olağanüstü Parti Konferansına sunulan karar tasarısı da oya sunuldu. Bu karar tasarısı da herhangi bir değişiklik yapılmadan, oybirliğiyle onaylanarak karar haline geldi. (Son bölümü bir sonraki tartışma gündemine bırakıldı.)

Parti İnşası ile ilgili Marksizm-Leninizmin Güncel Kıstasları ile ilgili kararlara karşı ajitasyon-propagandanın yasaklanmasını öngören karar tasarıları; ve bu bağıntıda azınlık hakları üzerine tartışma

Bu tartışmanın başında önce "Mücadele Bayrağı" nın bu noktada alınmak istenen kararı nasıl yorumladığını, ve nasıl karşı çıktığını görmek için, "Mücadele Bayrağı"nın bu konuda söyledikleri okundu. ("Mücadele Bayrağı", s.19-26 arası)

Olağanüstü Parti Konferansımıza bu konuda yazılı olarak da şu tavırlar iletilmişti:

- "Tartışma Yazıları üzerinden "köklü fikir alışverişi" nasıl ele alınacak ve bunun somut uygulanması ne anlama gelmektedir? Bu sorun burada konduğu biçimi ile pek somut bir anlam ifade etmemektedir. Nasıl? Somutlaştırılmalıdır." (Bir Parti Hücresi'nin yazısından)

- "Parti İnşası ve Kıstaslar sorununda ajitasyon-propagandanın sınırlandırılması kararı üzerine:

  Bu karar tasarısı bizim ideolojik mücadele, açık ve kamuoyu önünde ideolojik mücadele, ve aynı zamanda Partinin içinde iki ayrı çizginin yanyana uzun süre varolamayacağı konusundaki ilkesel çizgimize uygundur.

  Bu kararın uygulanmasında önümüze bir dizi sorun çıkacaktır. Özellikle neyin Parti çizgisine

karşı ajitasyon-propaganda, neyin teorik tartışma olduğu sorusu çıkacaktır. Bu konuda yapılması gereken, bir yandan ideolojik mücadelenin açık yürütülmesine dikkat ederken, diğer yandan bunun Parti programı temelinde yürümesine dikkat etmektir.

Merkez Komitesi somut tek tek yayınlanmak istenen makaleleri inceleyerek, neyin nerede nasıl yayınlanacağına karar verir. Ve bu konuda da Parti önünde, ve tüm Partiye hesap verir." (.. Parti Hücresi'nin "Karar tasarılarına eleştiri ve önerileri"nden)

- "Ajitasyon/propagandanın sınırı üzerine karar hakkında

Söylenenler doğrudur. Somut uygulamanın bir dizi sorun çıkaracağının bilincinde olunmak zorundadır. Karar içinde her olası somut durumu tartışmak ve çözmek mümkün değildir. O yüzden karar genel olmak durumunda ve zorundadır. Kararda tespit edilen, Parti tarafından tartışılıp çözülmüş bir sorunda ilkesel tavır sorunudur. Bu noktada III. Konferansımızda eski kardeş örgütlerin 'bürokratik plan' konusunda getirdikleri eleştiriye cevap verirken takındığımız tavır da bilince çıkartılmalıdır." (İ. Hayri'nin "... Hücresinin eleştiri ve önerileri üzerine" adlı yazısından)

*

"Mücadele Bayrağı"nın tavrı ile ilgili olarak:

"Mücadele Bayrağı"nın ayrılışının temel gerekçelerinden biri, bu kararın alınmak istenmesi olmuştur. Parti çoğunluğunun Partili azınlıkla birarada yürüyebilmek için getirdiği bu karar önerisi hakkında "Mücadele Bayrağı"nın temel itirazı şöyledir:

"Kuşkusuz ki, partinin örgütlü mücadelesi süreci içerisinde, bilimsel temellere oturtulmuş, sağlam bir inceleme ve araştırmanın ürünü olup, varlık, yokluk sonucunu doğurabilecek ölçüde

önemli tek tek noktalarda, belli durumlarda aleh- te propaganda ve ajitasyon yapma yasaklanabili- nir.

Bizce, mantıki ve normal olmayan, 1920'deki RKP/B'nin durumu ile, TKP/ML(B)'nin durumu- nun Blok Listeciler tarafından karşılaştırılması ve bu temelde 'karar tasarısının' önerilmesidir. Böyle bir karşılaştırma, kurbağa ile boğa arasın- daki karşılaştırmaya benzemektedir. Eğer daha henüz göl dışına çıkmamış kurbağa, göle su iç- meye gelmiş boğaya özenip şişinmeye başlarsa, sonuç kurbağanın çatlayıp ölmesi olur. Kurbağa kurbağalığını bilmelidir!!

Biz, bir dizi temel noktalarda 'arayış' içinde olan, ulusal ve uluslararası alanda program ya- ratma sürecinde bulunan, 'çözdük' dediği nok- talarda sağlam temellere dayanmayan TKP/ML(B)' nin, RKP/B'nin 10. Kongresinde alındığı biçimde bir karar alma girişimini; kısaca belirttiğimiz se- beplerden ve tartışma konularını dikkate aldığı- mızdan dolayı, bürokratik ve mezhepçi bir tavır olarak niteliyoruz.

Bu yöndeki karar tasarısı, 'tasfiyeciliğin' yeni bir biçimidir." ("Mücadele Bayrağı", s.21-22)

*

Azınlığın bu tavrı, içinde bulunulan durum adı- na; içinde fraksiyonlaşma olan bir partide bu du- ruma son vermenin ve yeniden bir parti içinde birlikte yürümenin bir aracı olan böyle bir kara- rın, Marksizm-Leninizm açısından soruna parti il- kesi temelinde yaklaşmanın bir ürünü, ve tabii sonucu olduğunu görmemesidir. Onlar, içinde bu- lunulan durum adına "ayrı olunan noktalarda iki, bir olunan noktalarda bir merkez" gibi Marksist- Leninist bir grup olarak değerlendirdikleri bir Parti içinde hiziplerin birliği anlayışını açıkça sa- vunan anti-Leninist; troçkist, euro-komünist bir konumda durmaktadırlar.

Biz açıktır ki, 1921'in RKP'sinin durumunda olan bir parti değiliz. Ama 1921'deki bir iktidar partisinin, parti içindeki fraksiyonlara karşı mücadelesinden öğrenecek çok şeyimiz vardır.

Stalin, 'parti, hiziplerin varlığı ile bağdaşmaz irade birliğidir' tezini savunurken, bunu Leninizmin Parti Öğretisinin temel taşlarından biri olarak ortaya koyarken, bunu Lenin önderliğinde alınan X. Kongre kararına dayandırmaktadır. (Stalin, "Leninizmin Sorunları", s. 96). Yani X. Kongrede alınan karar, Troçkistlerin —şimdi de bizim azınlığımızın üzerlendiği görülen— iddialarının tersine, yalnızca iktidarda olan, iktidarı tehdit altında olan bir partinin bu özel durumunda aldığı, ve o gibi partiler için ve yalnızca o somut durumda doğru olan bir karar değil; "hiziplerle bağdaşmaz irade birliği olarak parti" ilkesel düşüncesinin o somut durumda uygulanmasından başka birşey olmayan bir karardır. Ve bu karara temel olan düşünce, tüm Marksist-Leninist parti ve gruplar için geçerlidir.

Azınlığımız bu bağıntıda, "Biz zaten Marksist-Leninist parti değiliz", o halde Marksist-Leninist parti ilkeleri bizim neyimize revizyonist tavrı içindedir.

Sözkonusu kararın, II. Konferansta alınmak istenen, eski kardeşlerin eleştirileri üzerine geri çekilen bir karar tasarısı ile bağının kurulmak istenmesi de boş bir demagojidir. Azınlığımızın 'bürokratizme karşı mücadele' ateşi içinde; mezhepçiliğe karşı mücadele ateşi içinde savunduğu anlayışlar, Marksist-Leninist parti ilkelerine karşı çevrecilik görüşleridir. Onların istediği birlik, Marksist-Leninist bir parti içinde, Marksist-Leninist parti kuralları çerçevesinde bir birlik değil, hizipler konfederasyonu biçiminde oportünist bir birliktir.

"Mücadele Bayrağı" yine aynı bağıntıda şunları da söylemektedir:

"Son dönemlerde, yukardaki 'birlik şartı' ile oldukça çok birlikçi görünmeye özen gösteren yoldaşlar, 'tek parti olarak' hareket etmeyi ve azınlığın çoğunluğa uyması gerektiği şeklindeki parti ilkesini bugünkü şartlarda yalnız ve yalnız kendilerinin çoğunluğu oluşturdukları şartlarda kabul etmektedirler. Azınlığa düşülmesi ve bizim görüşlerin çoğunluk haline gelmesi halinde, 'bu parti içinde bir gün bile durmama' tavrını kararlı bir şekilde savunmaktadırlar.

Demek ki, azınlığın çoğunluğa uyması şeklindeki istemi, bu kesimin saldırgan bir şekilde savunmalarının temel sebebi, KENDİLERİNİN BUGÜN İÇİN ÇOĞUNLUKTAN OLMALARI GERÇEĞİDİR.

Bu temel olgu kavranmaksızın, bu yaklaşım sahiplerinin 'birlik şartı olarak' ileri sürdükleri 'öneri' de tam olarak kavranamaz." ("Mücadele Bayrağı", s.20)

Bu bağıntıda, bu zavallı azınlıkçılarımızın unuttukları, ve başkalarına da unutturmaya çalıştıkları bir gerçeğin hatırlatılması gereklidir:

* Çoğunluk kendi açısından, Bolşevik Parti İnşası ve Marksizm-Leninizmin Güncel Kıstasları konusundaki ayrılıklarda Parti görüşlerinin Marksist-Leninist görüşler olduğunun, bunların bilimsel temellere oturtulmuş, sağlam bir inceleme-araştırma ve ideolojik mücadelenin ürünü olan görüşler olduğunun kesin olduğunu; bu konularda azınlığımızın sapmalarının Marksizm-Leninizme karşı, Parti İlkelerine karşı çevreci görüşlerin savunulması anlamına gelen, tasfiyeci-inkarcı bir sapma olduğunu; bu sapma temelinde Marksist-Leninist bir Parti İnşası çalışması yürütmenin imkansız olduğunu açıklamıştır. Bu konular Parti içinde yıllarca tartışılmış olan; ve III. Konferansta alınan kararlarla Parti açısından aslında sonuçlandırılmış olan konulardır. Tartışma içinde Partinin platformu bellidir.

Azınlığın eklektik, ne idüğü belirsiz, ve fakat tasfiyeci-inkarcılığı belli platformu bellidir. Bu noktalarda ayrılıklar, "ötesinde bütün örgütsel ilişkilerin koparılmasını gerekli hale getiren ilkesel" ayrılıklardır (Lenin, "Örgütlenme Üzerine", s.33). Hal böyle olunca da, böyle değerlendirmenin yapıldığı bir durumda, platformlar temelinde yapılan bir seçimle, Marksist-Leninist Parti İnşasını imkansız kılan bir platformun kabul edildiği bir ortamda örgütsel birliği savunmak Marksist-Leninistlerin işi olamaz. İşte sorun budur. Ve azınlığımızın da gözlerden gizlemeye çalıştığı budur.

Azınlık kendi açısından sorunu hiç de böyle görmemekte, ortaya koyduğu görüşlerin tartışmaya açık görüşler olduğunu savunmaktadır. Bu görüşler kendi deyimleri ile, şimdiye kadar ortaya koydukları en geniş yazılarında bile "taslak" (Bolşevik 19, Ön Açıklama, s.1) nitelikte görüşlerdir.

Üstelik bunlar, şimdi örgütsel bağlarını kopardıkları partiyi Marksist-Leninist, çizgisini Marksist-Leninist çizgi olarak değerlendirmektedir. İşte bu şartlarda bunlar, bizim birlikte yürümek için getirdiğimiz şartı kendileri için 'çekilmez', 'taşınamaz', 'kabul edilemez' görmektedirler. Çekemedikleri, azınlık olmayı kabul etmektir gerçekte. Biz görüş ayrılıklarını onların değerlendirdiği seviyede görsek; bizim görüşlerimiz 'taslak' olsa, azınlık olduğumuzda ayrılırız demek gerçekten de saçmalık, küçük-burjuvaya uygun bir tavır olurdu. Ama azınlık açısından geçerli olan bu durum, bizim açımızdan hiç de geçerli değildir.

Biz evet, tam da azınlığımızın görüşleri henüz sapma olduğundan (geneli açısından konuşuyoruz), bütün ilkesel görüş ayrılıklarına rağmen, ve evet tabii ki Marksist-Leninist çizginin hakim olduğu Marksist-Leninist bir örgütte, bu sapmanın temsilcileri ile birlikte yürümenin yolunu, yöntemini

gösterdik. Gerçekten de birlikte yürümek istediğimizden, bu karar önerisini getirdik. Lafta amacını Marksist-Leninistlerin birleşik partisini yaratmak olarak ortaya koyan azınlığımız, yani lafta çok birlikçi azınlığımız ise, önceleri katılacağını açıkladığı Olağanüstü Parti Konferansını beklemeden, kısa yoldan örgütsel ayrılığı gerçekleştirerek —Marksist-Leninist bir örgütten ayrılarak— Marksist-Leninistlerin birliğini sağlama yolunda adım attığını iddia edecek kadar zavallılaştı.

"Anti-mezhepçilik" şiarı, azınlığımızın elinde bugün Marksist-Leninist bir birliğin parçalanması, oportünist bir birlik yolunda ilerlenmesi şiarıdır.

"Anti-bürokratizm", "bürokratizme karşı mücadele" bugün azınlığımızın elinde Marksist-Leninist Parti İlkelerine karşı çevre görüşlerinin savunulmasının şiarıdır. Ve kendi derin bürokratik hata ve sapmalarının üstünün örtülmesi için demagoji örtüsüdür.

*

Tartışma içinde, karar tasarısı ile ilgili olarak şu görüşler savunuldu:

* Uygulamanın nasıl yapılacağı konusunda sorun her yönü ile açık değildir. Bu kararın somut uygulanmasında, karara karşı siyasi mücadelenin nerede başladığı, teorik tartışmanın nerede bittiği somut olarak tespit edilmelidir. Ve bu her somut durumda somut yapılmak zorundadır.(5)

* Bu karar tasarılarının ikisi bir karar içinde birleştirilmelidir. Çünkü ikisi de içerik olarak aynıdır.

Ve mutlaka bu kararın hangi ortamda, neden alındığı açıklanmalıdır. Çünkü böyle bir karar ancak olağanüstü durumlarda somut olarak alınan bir karardır. Eğer bu açıklanmazsa, o zaman alınan her konferans kararında, karara karşı siyasi mücadele dıştalanacakmış, imkansız kılınacakmış, eleş-

tiri özgürlüğü (eylembirliğini sarsmadan) ortadan kaldırılacakmış gibi yorumlanabilir. (6 ve 13)

* Ben de azınlığımızın ("Mücadele Bayrağı") kendi ayrılık tavrında gerekçelerden biri olarak "onlar da azınlığa gelseler, onlar da gidecekti"yi getirmesini demagoji olarak değerlendiriyorum. Bu, benzemezlerin benzetilmesidir. Bu noktada ama Cihan yoldaş da benzer bir konum savunmaktadır. O yazısında şöyle demektedir:

".. Çoğunluktan bir yoldaş şöyle diyordu:

'Çoğunluk Parti konusunda ve Marksizm-Leninizmin kıstasları konusunda, bugünkü çizgimizin tersi bir karar alırsa, ben kendi adıma, Partide bir gün daha durmam. Bu konular benim için birlikte çalışıp çalışmamamı belirleyecek önemdedir.'

Bu açıklama şu anlama gelir: Olağanüstü Parti Konferansında eğer bu iki konuda Partinin en yüksek organı, benim görüşlerimin tersine bir karar alırsa, ben bu yüksek organın almış olduğu karara uymayacağım. Ayrı örgütlenmeye çalışacağım.

İyi ama, yazımın içinde de ortaya koydum: Bu konulardaki görüş farklılığı gerçekte bir ayrılığa şu anda götüremez/götürmemelidir. Ve bugünkü dönemde halen çoğunlukçular azınlığı resmen oportünist-revizyonist de ilan etmediler —ki doğru bir tavırdır—. Peki azınlık halen Marksist ise, diyelim ki bazı konularda yanlış görüş de savunsalar, bunlar çoğunluğu ele alınca, bunların disiplinini kabul etmemek Marksistlik mi oluyor? Hayır!!! Bin kere hayır!!! İşte budur küçükburjuva anarşistliği! İşte budur çoğunluğun iradesine uymamak! İşte budur, bugünkü azınlıkla bu konuda olan birlikteliğiniz!!! İşte bunlardır, sorumsuz önderler kapsamına girenler!!! Ve Merkez Komitesi çoğunluğundaki diğer yoldaşlar, bu konuda bu yoldaşa eleştiri getirmedikçe, kendileri de yukarıdaki tespitlerimin hedefidirler.

Ama biz, Marx-Engels-Lenin-Stalin ve Mao Zedung'a da baktığımızda, onlar bizim çoğunlukçular ve azınlıkçılar gibi hareket etmiyorlar. Hayır, onlar kendi bireysel ve grupsal çıkarlarını değil, hareketin genelinin çıkarını öne çıkartmışlar ve böylece sorumlu önderler olduklarını göstermişlerdir."

Burada savunulan görüşler de azınlığın savunduğu ile benzerlik içindedir. Bu noktada Cihan yoldaşın bu tavrının temeli, azınlık ile çoğunluk arasındaki ayrılıkların hayati önemde ayrılıklar olduğunu kavramamasıdır.

Gerçekten de ayrılıklar çok önemli ilke ayrılıklarıdır. Lenin'in dediği gibi, "İlkelerin çiğnendiği öyle durumlar olur ki, her türlü örgütsel bağın koparılması görev haline gelebilir." (13)

Bu bağıntıda 16 No'lu yoldaş, 13 No'lu yoldaşın tavrını doğru bulmadığını; 13 No'lu yoldaşın her maddede aslında burda tartışma konusu olmayan Cihan'ın yazısını yeniden gündeme getirmeye çalıştığını; ve bunu yaparken de görüşüne göre, Cihan'ın yazısında olmayan pozisyonlara saldırdığını, yani yeldeğirmenlerine saldırdığını; doğru olanın 13 No'lu yoldaşın Cihan'ın yazısını yazılı olarak eleştirmesi; o zaman bu tartışmanın sürdürülmesi olduğunu belirtti.

Aynı bağıntıda bir başka yoldaş (21), 13 No'lu yoldaşın Cihan'ın yazısında kendi gördüğü yanlışların üzerine —Konferansta da— gitmesini doğru bulduğunu; şimdi, Üçüncü Yol'un çağrıcılarından olan Cihan ile örgütsel bir birlik olduğunu; bunun ideolojik temellerinin sağlamlaştırılması için ayrılık noktalarının üzerine ideolojik mücadelenin gerekli olduğunu; azınlığa karşı mücadelede en önemli hatalardan birinin, zamanında ideolojik ayrılıklar üzerine ideolojik bir mücadelenin yeterli yürütülmemiş olduğunu belirtti.

* Bu karar tasarısı, aslında azınlığın içimizde olduğu şartlarda kaleme alınmış, ve azınlıkla birlikte aynı örgüt içinde hangi şartlarda birlikte yürünebileceğini ortaya koyan bir karar tasarısıdır. Azınlık şimdi —Olağanüstü Parti Konferansı öncesi— aramızdan ayrılmış durumdadır. Böyle bir durumda bu kararın pratik anlamı ortadan kalkmaktadır.

Hal böyle olduğu için önerim, böyle bir kararın alınmamasıdır. Bunun yerine böyle bir kararı neden almak istediğimiz, sonra neden almadığımız açıklanmalıdır. (4 ve 20)

* Bu karar tasarısında ben bunun ötesinde, yasaklama idari tedbir anlamına geldiğinden, ve sorunlar da ideolojik olduğundan problem görüyorum. Problemim, bu kararın doğru olmayacağından değil, somut olarak, böyle bir karar alınsa da uyulmayacağındandır. (20)

* Şimdi böyle bir kararın alınmak istenmesi, ve sanki bu karar yeni birşeymiş gibi konması yanlış. Çünkü esasta ilke olarak BP 27'de alınan tartışma, tartışmanın sınırı vb. konusundaki karar ile bu karar arasında uyum vardır. Ve azınlığımızın tutarsızlığı da zaten III. Konferansta oy vermiş olduğu kararı bir bağıntıda uygulama anlamını taşıyan bu karara "bürokratik", "mezhepçi" vb. şeklinde karşı çıkmasıdır. (16)

Bu yüzden, eğer bu karar alınacaksa, o zaman bunun BP 27'deki karar ile bağı kurulmalıdır.

*

Bu noktada 4 ve 20 No'lu yoldaşlar da, bu iki karar arasında esasta bir ayrılık olmadığını, ve aslında gelinen yerde III. Konferans kararı ile —belli açıklamalar yapıldığında— yetinilebileceğini savundular.

* Olağanüstü Parti Konferansında alınmak istenen bu karar ile, III. Konferansta alınan karar birbiriyle aynılaştırılmamalıdır. III. Konferansta

alınan karar şu ya da bu konuda kesin bir ajitasyon-propaganda yasağı getiren bir karar değildir. Halbuki şimdi almak istediğimiz karar iki konuda böyle somut bir yasaklama getirmektedir. İlke olarak III. Konferansın aldığı karar, bu kararı dışlamamaktadır, ama bu kararla da bir ve aynı değildir. (6)

* Rusya Komünist Partisi/Bolşevik X. Kongresinde alınan karar, parti içinde fraksiyonların ortaya çıkmış olduğu bir ortamda; bu fraksiyonların partiyi Lenin'in lüks gördüğü bir tartışmaya sürüklemiş olduğu, bu tartışma temelinde partinin azınlıkların platformunu reddettiği, ve küçük-burjuva anarko-sendikalist sapma olarak değerlendirdiği bir ortamda alınmıştır.

Bu ortam, bu gelişmeler, böyle bir kararın alınmasını zorunlu kılmıştır. Çünkü fraksiyonların dağıtılması, ve parti içinde birliğin nasıl olabileceğinin gösterilmesi gereklidir. Karar bunu somut olarak ortaya koymaktadır.

Bizim bağıntımızda da, benzer bir durum vardır. III. Konferans sonrası görüş ayrılıkları giderek sistemleşmiş, bu temelde azınlık evet fraksiyon haline de gelmiştir. Getirdiğimiz karar tasarısı böyle bir durumda azınlığın Parti içinde çalışmak isteyen unsurlarının Parti içinde hangi şartlarda birlikte gidebileceklerini göstermek için getirilmiş bir karar tasarısıdır.

Biz gerçekten de bizimle birlikte gitmek isteyenlerle, birlikte gitmekten —sözkonusu kararın alındığı şartlarda— yana idik, yanayız. Azınlığın Olağanüstü Parti Konferansını beklemeden çekip gitmiş olması, kendi sorumluluğunda olan birşeydir.

Onların bu çekip gitmesi, kendi çizgilerinin henüz olgunlaşmamış olduğu tespitlerini yaptıkları bir ortamda, büsbütün saçma, anti-Leninisttir.

Onlar gitmiş olsa da, bence bu karar —tek karar olarak— bir ön açıklama ile alınmalıdır.(6)

* Bence böyle bir kararın alınmasının gerekçesi aslında ortadan kalkmıştır. Eğer sorun Üçüncü Yolcularsa, o zaman bu ortaya konmalıdır. Bence onlar için böyle bir karar alınmasına gerek yoktur. (11)

* Böyle bir kararın alınmamasının özellikle sallananlar açısından da faydası olabilir. Azınlığın en önemli dayanaklarından biri, "bizim ağzımızı kapamak istiyorlar" ajitasyonu olmuş, ve bununla bazı arkadaşları etkileyebilmişlerdir. (10)

Bu bağıntıda bir yoldaş, bizim için şimdi Üçüncü Yol diye bir sorun olmadığını, Üçüncü Yol denen arkadaşların önemli bir bölümünün şimdi saflarımızda yerini belirlemiş olduğunu; sallananlar bağıntısında getirilenin doğru olabileceğini, ama bunun karar alıp almamada önemli bir rol oynamaması gerektiğini düşündüğünü belirtti (29).

Bir başka yoldaş, bu sorunun azınlık hakları ile, parti-içi demokrasi/merkeziyetçilik sorunları ile, işleyiş kuralları ile yakından bağıntılı olduğunu belirtti. Ve kendisinin bu konuda Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisi'ndeki gelişmeleri kısaca özetlemek istediğini belirtti. Ve oldukça uzun bir konuşma içinde, III. Kongrede Lenin'in tavrı, IV. Kongrede Lenin'in tavrı, ve X. Kongrede Lenin'in tavrı üzerine, belgelere dayalı bilgiler verdi, değerlendirmeler yaptı.

Sonuç olarak bizim azınlığın gelişmesi karşısında somut olarak sözkonusu karar tasarısını gündeme getirmemizin, Lenin'in anlayışı ile bütünüyle uyum içinde olduğunu, gerek azınlık hakları bağıntısında, gerek parti-içi işleyiş kuralları bağıntısında, önerdiğimiz karar tasarısının Marksist-Leninist ilkelere dayalı ve somut duruma uygun bir karar tasarısı olduğunu belirtti.

Tabii ki bu karar tasarısının somut pratik anlamının, azınlığın içimizde kalması şartlarında, onlarla hangi şartla beraber gidilebileceğinin tespiti ol-

duğunu belirtti. Ve azınlığın ayrılması ile bu pratik anlamı ortadan kalkmıştır. Bu yüzden bu kararın alınması veya alınmaması gelinen yerde ilkesel bir sorun değildir.

Ama bu karar alınsa da alınmasa da, ne anlama geldiği, niçin alınmak istendiği açıklanmak zorundadır. Bu konuda öneri ve talepler doğrudur.

Kararın alınması, bizim azınlık ayrıldıktan sonra da, ilkesel olarak bu konuda nasıl düşündüğümüzü belgelemek açısından doğru olur; bu konuda ufukları açmak için araç olarak kullanılma açısından doğru olur. Azınlıkla ilişkileri düzenleme açısından düşünülen esas fonksiyonunu yitirmiştir.

Karar alınırsa, eğer alındığında, uygulama bağıntısında da zorlukların çıkmasının kaçınılmaz olacağı bilince çıkarılmalıdır.

Lenin de mesela "Eleştiri Özgürlüğü - Eylem Birliği" ilkesinin hayata geçirilmesinde birçok zorluklarla karşılaşıldığını, bunun kaçınılmaz olduğunu, ama buna rağmen bu ilkenin uygulanması gerektiğini, ve her somut durumda bunun ne anlama geldiğinin somut olarak açıklanmasının zorunlu olduğunu belirtiyor.

Şimdi bize de sorulan: somut uygulama nasıl olacak (olacaktı demek gerek artık) sorusuna verilecek cevap şudur: Bu noktada reçete istemeyin. Her somut durumda, teorik tartışmanın nerede bittiği, siyasi mücadelenin nerede başladığı somut tespit edilmek zorundadır.

Bu noktada Parti Hücresinin sorduğu: "köklü fikir alışverişi nasıl olacak?" sorusuna genelde ancak, karar tasarısında olduğu gibi, "sözkonusu konularda teorik tartışma sınırı içinde olacak" şeklinde cevap verilebilir.

Tartışma için somut örnek isterseniz:

Mesela biz Parti İnşası konusunda diyelim ki, Plehanov döneminde yapılan somut çalışmaların nasıl olduğu; somut olarak yaptıkları ajitasyon-propa-

ganda-örgütleme çalışmasının ne olduğu, ajitasyon yapıp yapmadıkları, yaptı ise ne ölçüde yaptıklarını inceleyen bir yazıyı; bizim içimizde bu konuda tartışmaya da atıfta bulunarak, bu sorunu teorik olarak inceleyen bir yazıyı tartışma yayın organında basarız. Bu teorik tartışmadır. Henüz karara karşı siyasi mücadele değildir.

Ya da mesela diyelim ki; Marksizm-Leninizmin Güncel Kıstasları sorununda II. Enternasyonal'in hangi temellerde kurulduğu, gelişmesinin nasıl olduğu, bu örgüt içinde hangi örgütlerin, hangi kıstaslarla yeraldığını inceleyen —bizim tartışmalarımıza da atıfta bulunan— bir yazıyı; ya da Rosa Lüksemburg'un hataları-kazanımları, bunların nasıl değerlendirilmesi gerektiği üzerine bir yazıyı; Rosa Lüksemburg'un Marksist olarak değerlendirilmesinde kıstasların ne olduğu konusundaki bir yazıyı —bizim içimizdeki tartışmalara da atıfta bulunan bir yazıyı— tartışma yayın organında basarız. Bu da henüz karara, çizgimize karşı bir siyasi mücadele belgesi değildir.

Ama yine diyelim ki, III. Konferansın aldığı, Olağanüstü Parti Konferansımızın da onayladığı, Bolşevik Parti İnşası kararının anti-Leninist olduğu, bu kararla Bolşevik Parti inşa edilemeyeceğini savunup, bunu gerekçelendirmeye çalışan bir yazıyı basmayız. Güncel Kıstaslar bağıntısında, bizim güncel kıstaslar konusundaki tavrımızın, kendi kendimizi her zaman Marksist-Leninist göstermek için uydurulmuş birşey olduğunu, Marksist-Leninist olmadığını, mezhepçiliğin teorisi olduğunu savunup, bunu gerekçelendirmeye çalışan bir yazıyı basmayız. Vb.

Bu örnekleri yalnızca bu kararın nasıl uygulanacağı, uygulanması gerektiği konusundaki tartışmada; bir açılım olması için veriyorum. Bunlarla her somut durumun çözülmediği, önceden de çözülemeyeceği ortadadır.

Görüşümce, III. Konferansta aldığımız karar ile

Olağanüstü Parti Konferansında alınmasını önerdiğimiz karar arasında anlayışta bir ayrılık yoktur. İkisinin de savunduğu anlayış, "eylembirliğini sarsmadığı sürece — eleştiri özgürlüğü"dür. Somut durumda, azınlığımızın Parti İnşası konusunda, ve Marksizm-Leninizmin Güncel Kıstasları konusunda Partimizin çizgisine karşı ajitasyon-propagandası, Parti İnşamızı —bugünkü bu somut eylemimizi— sekteye uğratan bir niteliktedir. Ve buna Partinin tasfiyesine göz yumulmadıkça izin verilemez. Sorun Parti forumu önünde, ve devrimci kamuoyunda, Türkiye Komünist Hareketinin tanımadığı bir genişlik ve derinlikte, açık olarak tartışılmış, Parti kararını vermiştir. III. Konferansta bu konularda çizgiyi belirlemiştir. III. Konferans sonrasında da 1,5 yıl, çözülmüş bu sorunlar tartışma gündeminde kalmıştır. Bu tartışmanın daha fazla, hem de kararlara karşı ajitasyon-propaganda düzeyinde sürdürülmesine izin verilemez. Doğrudan pratik siyasete uygulanmak için alınmış bu kararlara karşı propaganda, partinin eylembirliğini bozmaktır. Böyle bir eleştiri özgürlüğüne Marksizm-Leninizm izin vermemeyi öngörmektedir. III. Konferansta da bu açıkça savunulmaktadır. Yalnız aldığımız karar, III. konferansın yapmadığı işi yapmakta, iki somut noktada —Parti çizgimizin iki somut temel noktasında— kararlara karşı somut ajitasyon-propagandayı resmen yasaklamayı öngörmekte, bunu resmen açıklamaktadır. İşte bu karar bu noktada III. Konferans kararından ayrıdır. Anlayış olarak aynı olmasına rağmen, somut olarak ayrıdır. Olağanüstü Parti Konferansı için önerdiğimiz gibi bir somut karar, ancak olağanüstü gelişmeler karşısında somut olarak alınabilecek bir karardır. Her karara karşı ajitasyon-propagandanın yasaklanmasına giden yol olarak görülmemelidir. Eğer azınlığımızın bilinen gelişmesi sözkonusu olmasa idi; eğer Parti içinde fraksiyonlaşmaya doğru açık bir gidiş olmasa idi, vb., böyle bir somut kararı almamıza gerek de olmazdı.

Bu tartışmalar ertesinde şu karar alındı:

"BOLŞEVİK PARTİ İNŞASI VE MARKSİZM-LENİNİZMİN GÜNCEL KISTASLARI KONUSUNDAKİ KARARLARA KARŞI AJİTASYON-PROPAGANDAYI YASAKLAMA KARARI

III. Konferansımız, Bolşevik Parti İnşası konusunda Parti içinde yıllarca sürdürülen tartışmayı, aldığı Bolşevik Parti İnşası hakkında kararla sonuçlandırmış; Parti çizgimize Marksizm-Leninizm bilimi temelinde bu alanda yeni unsurlar katmıştır.

III. Konferansımız, Marksizm-Leninizm'in Güncel Kıstasları konusunda da, Partimiz içinde yıllarca sürdürülmüş tartışmayı sonuçlandırmış, Marksizm-Leninizm'in Güncel Kıstaslarının neler olduğu, bunların nasıl kullanılacağı vb. konusunda kesin kararlar alarak, Parti çizgimizi bu alanda da ilerletmiştir.

III. Konferansımız ertesinde, Konferans içinde ortaya çıkan ideolojik-siyasi görüş ayrılıkları giderek derinleşmiş; ve gerek Parti İnşası konusunda, gerek Marksizm-Leninizmin Güncel Kıstasları konusunda, Marksist-Leninist Parti çizgimizden sapan bir çizgi temelinde III. Konferans delegelerinin yarısı; ve Partinin bu delegeler önderliğindeki bir bölümü birleşmiştir.

Bu delegelerden bir bölümü, kendi çalışma alanında hizipçi bir faaliyet yürütmeye başlamıştır.

Partinin önemli bir azınlığını oluşturan bu unsurların gerek Parti İnşası konusundaki, gerekse Marksizm-Leninizm'in

Güncel Kıstasları konusundaki çizgileri-
ni, Konferansımız ayrı özel kararlarda
değerlendirmiş ve mahkum etmiştir.

Sözkonusu alanlardaki çizgi, kökten yan
lış, Marksizm-Leninizme ters, inkarcı-tas
fiyeci bir çizgidir. Bu çizgi, doğrudan
doğruya Bolşevik Parti İnşasını imkansız
kılmaya yönelen bir çizgidir.

Bu çizgi temelinde, Parti içinde bir
fraksiyon oluşması yönünde gelişmeler ol
muştur. Giderek, başlangıçta yalnızca a-
zınlığın belirli unsurlarının yürüttüğü
hizipçi faaliyet, Partinin merkezi görev
lerini sabote edici, Bolşevik Parti İnşa
sı çalışmasını akim kılıcı faaliyetler,
bütün azınlığın eğilimleri haline gelme-
ye başlamıştır. Görünüşte bir parti çatı
sı altında iki ayrı parti anlayışı, frak
siyonlar konfederasyonu anlayışı, azınlı
ğımız tarafından Parti içinde 'buhrandan
çıkış yolu', hem de Marksist-Leninist çı
kış yolu olarak açıkça savunulmaya baş-
lanmıştır.

Partiyi açıkça bölünmeye götüren; ve
Parti çalışmalarını felce uğratan bu ge-
lişmeler karşısında, bu buhranın aşılma-
sı için ideolojik mücadele ile azınlığı-
mızın çatıştığımız alanlardaki anti-Leni
nist özünü teşhir eder; ve doğru yoldan
sapanları Marksist-Leninist yola kazanma
ya çalışırken; aynı zamanda da bir parti
içinde örgütsel birliğin nasıl yürüyebi-
leceğini, hangi şartlar altında Bolşevik
Parti İnşasını sekteye uğratan yanlış gö
rüşlerin savunucuları ile aynı parti için
de nasıl birlikte gidebileceğimizi de a-
çıklamak Marksist-Leninistlerin görevi -
dir.

Olağanüstü Parti Konferansımız bu bi-

linçle şu kararı alır:

Konferansımız, III. Konferansta alınan ve Konferansımızca da onaylanan Parti İnşası ve Marksizm-Leninizmin Güncel Kıstasları konusundaki kararların Parti çizgimizin en temel unsurlarından bazıları olduğunu açıklar.

Konferansımız, şimdi ayrı örgüt olarak ortaya çıkmış olan, kendini Partimizden örgütsel olarak ayırmış olan azınlığın bu konulardaki yanlış, Leninizme düşman, Parti İnşası görevlerinin çözümünü imkansız kılan çizgisini kökten red eder ve şunları gerekli gördüğünü açık lar:

* Partimiz, sözkonusu konulardaki Parti çizgimizi, Parti İnşası pratiğimizde her türden yanlışa karşı, özellikle de içimizden çıkan azınlığın tasfiyeci anti-Leninist çizgisine karşı sürekli ve sistemli bir ideolojik mücadele için de savunur ve uygular.

* Partimiz bu konulardaki çizgimize karşı tasfiyeci görüşlerin propagandası - nın TKP/ML(B) üyeliği ile bağdaşmadığı nı açıklar.

* Konferansımız, Merkez Komitesine bu kararları kesinlikle uygulama görevi verirken, özel yayınlarda (Tartışma Yazı larında) Parti İnşası ve Marksizm-Leni nizmin Güncel Kıstasları konularında da bütün Parti Üyelerinin köklü fikir alış verişi için yere sahip olması gerektiğini açıklar.

Konferansımız gelinen noktada, azınlığın Olağanüstü Parti Konferansı öncesinde ayrılmış olması sonucu, bu kararın so

mut esas fonksiyonunun, azınlıkla birlik te gitmekte olan Marksist-Leninist unsur lara, Marksist-Leninist Partimiz içinde birlikte çalışmanın şartlarını bir kez da ha göstermek olduğunun bilincindedir.

Konferansımız; böyle bir kararın, olağanüstü gelişmeler sonucu alınmış bir ka rar olduğunu da açıklamayı gerekli görür.

%25 red, %75 kabul.

(Karara karşı oy kullananlar, bu kararı ilkesel olarak yanlış buldukları için değil; gelinen noktada gerekli görmedikleri için; pratik uygulamada rolü olmadığı için karşı çıktılar.)

*

Ortak Tartışma Yayın Organı üzerine tartışma

Bu konuda Konferansa gelen yazılar şunlar idi:

"OTYO ile İlgili Olarak:

Karar tasarısında açıklanan, Marksizm-Leninizme yakın kavramının içeriği konusunda rahatsızlık hissettiğim bir nokta var. Bunu bir örnekle açıklamak istiyorum.

Diyelim ki İleri/Devrimci Kanat, bir dizi noktada Marksist-Leninist; bir dizi noktada oportünist görüşler savunan, Marksizm-Leninizm adına konuşan; hangi yönde gelişecekleri yanlışlarına karşı yeterli bir ideolojik mücadele ile görülüp, gösterilmemiş; Marksist-Leninist olma yönünde gelişme ihtimali gördüğümüz bir grup. Bu grup ama aynı zamanda geçmişte bütünlüklü bir oportünist çizginin sahibi olan, bizim birçok yönüyle yeterli bir ideolojik mücadele yürüttüğümüz, yanlışlarını ispatladığımız bir örgütten geliyor ve daha önceki yanlışlarından ya da yanlışlarının büyük bir bölümünden köklü olarak kopmamış olduğu halde, —BP 29'da İ. Güzel yoldaşın yaptığı gibi— bizim tarafımızdan Marksizm-Leninizme yakın olarak değerlendirilmesini yanlış görüyorum. Çünkü geçmişteki hatalarından ya da önemli bir bölümünden köklü olarak kopmadığı sürece bu örgütün Marksist-Leninist olma yönünde gelişme ihtimali, bu ihtimalin üzerine gerçekçi bir değerlendirme yapma imkanı vermeyecek kadar küçük ve zayıftır. Marksizm-Leninizme yakın şeklinde bir değerlendirme, güçlü kanıtlar gerektiren bir değerlendirme olmalıdır.

İleri/Devrimci Kanat gibi gruplar Marksizm-Leninizme yakın genel değerlendirmesi içine alınmak yerine, detaylı bir genel değerlendirmeye sahip olmadığımız ve fakat şu şu noktalarda

Marksist-Leninist ya da Marksizm-Leninizme yakın, şu şu noktalarda ise oportünist-revizyonist görüşler savunan gruplar olarak değerlendirilmelidir.

Bu örnekle açıklamaya çalıştığım düşüncenin karar tasarısında nasıl formüle edilebileceği konusunda somut bir fikre sahip değilim. Ama önemli olan da formülasyon değil, karar tasarısında yeralan formülasyonun doğru bir anlayışla ele alınması ve uygulanmasıdır.

(Not: Bazı yoldaşlar, yeterli bir araştırmamız ve değerlendirmemiz olmadığı halde İleri/Devrimci Kanat'ı oportünist olarak değerlendirmemiz gerektiği şeklinde, bir başka aşırılığı temsil eden görüşler savunmaktadırlar. Benim bu yoldaşlardan ricam, iddialarını ispat edecek olguları belgeli olarak ortaya koymalarıdır.)

- Uluslararası Komünist Hareketin ortak platformunu yaratma doğrudan amacına hizmet edecek ve Marksist-Leninist ve/veya Marksizm-Leninizme yakın güçlerle ortak çıkartılması doğru olan bir Ortak Tartışma Yayın Organı yaratmaya çalışmak bizim bu bağıntıda esas ve öncelikli görevimizdir. Bu görevi böyle tespit etmek, bu görevin yerine getirilmesi için gerekli çabaların (Marksist-Leninist ya da bir Marksizm-Leninizme yakın değerlendirdiğimiz örgütlerin yayınlarını düzenli takip etme, tartışma toplantıları, dayanışma eylemleri vb. gibi) sistemli ve bugüne kadar yaptıklarımızdan çok daha fazla, daha girişken olarak yürütülmesini gerektirir. Bu noktalardaki eksiklik ve hatalarımız üzerinde durulmalı ve somut öneriler üzerine düşünülmelidir.

- "Daha sınırlı amaçlarla, daha geniş katılımlı", yani Marksist-Leninistler ile devrimci (oportünist) gruplar tarafından ortak çıkartılabilecek bir Ortak Tartışma Yayın Organı konusunda, EĞER gerçekten gücümüz buna elvermiyorsa aktif ola-

rak çalışılmaması doğrudur. Dört bir yana el atan enflasyonist pratik bir politika yerine, yapabileceğimize ciddi olarak yönelmek, "az ama öz iş" yapmak bin kere daha iyidir, daha değerlidir.

Burada "Gücümüz nedir?" sorusu gündeme gelmektedir. Bu soruyu ancak, gücümüz konusunda kesin ve detaylı bilgiye sahip olan/olacak DELEGE YOLDAŞLAR doğru olarak cevaplandırabilirler. Bu nedenle delege yoldaşlara, gücümüzü doğru ve gerçekçi belirlemek için önemli bir sorumluluk düşmektedir.

Ben örgütümüzün gücü konusunda varolan kaba bilgilerime dayanarak; beş-altı ay aralıklarla, konularını öncelikle bizim çözdüğümüz sorunların oluşturduğu bir Ortak Tartışma Yayın Organını ortak çıkartmaya yetecek düzeydedir diyorum. Bu şekilde ve bu zaman diliminde ortak çıkartılacak bir Ortak Tartışma Yayın Organının bizim daha önemli ve esaslı çalışmalarımızı engellemeyeceğini (ya da pek fazla engellemeyeceğini) düşünüyorum.

Bu tür bir Ortak Tartışma Yayın Organında çıkacak bizim yazılarımızın hazırlanması görevi bir ya da iki Partili yoldaşın önderliği altında çalışacak bir komiteye verilir. Bu komite, sürekli ve sistemli olarak, ortak çıkardığımız örgütlerin yayınlarını inceler ve düzenli aralıklarla Parti içinde tartışmak için yazılar sunar.(...)

İkinci sorun ise, bu tür Ortak Tartışma Yayın Organını çıkartma şansının bugün ne kadar olduğudur.

Bizim dışımızda somut olarak iki grup, İleri/Devrimci Kanat ve Mücadele Bayrağı (İnkarcılık Bayrağı diye okuyun), bu tür bir Ortak Tartışma Yayın Organı taraftarıdır. Bu iki grubun dışında, Halkın Kurtuluşu'ndan kopan; kendi dışlarında da komünistlerin olabileceğini söyleyen, diğer örgütlerle tartışmaya açık olduğunu ilan eden gruplar da (TDKP/Leninist Kanat, TDKP/Sosyalist

Birlik vb.) bu tür bir Ortak Tartışma Yayın Organına kazanılabilirler. Bu iki grubun tartışabildiğim taraftarları Ortak Tartışma Yayın Organı şeklindeki bir fikri olumlu olarak karşılamaktadırlar. Bunların yayınlarımıza ilgisi, diğer örgütlerin taraftarları ile karşılaştırıldığında oldukça büyüktür. En azından bu gruplar arasında bir Ortak Tartışma Yayın Organı fikrini somut olarak gerçekleştirme imkanı vardır. Bu imkan değerlendirilmelidir. Eğer gücümüz, konuları ve yayın aralığı yukarda belirttiğim bir Ortak Tartışma Yayın Organına yeterli olarak değerlendirilirse, bu tür bir Ortak Tartışma Yayın Organını ortak çıkartma insiyatifi bizden gelmelidir.

Gücümüz, insiyatifin bizden gelmesine ve aktif olarak bu yönde çalışmamıza izin verecek durumda değilse ve fakat dışımızda bu yönde gelişmeler olsa bile, karar tasarısındaki şekli ile "yalnızca" "özel anlaşmalara" girilmelidir biçiminde, gelişmeler karşısında elimizi-kolumuzu bağlayacak, masabaşı kararı kesinlikle alınmamalıdır.

Bunun yerine, "Dışımızda somut bu yönde girişimler olursa; örgüt içinde somut olarak tartışır ve bir referandum ile karar veririz" şeklinde, gelişme ve ihtimalleri gözönünde tutan bir karar çıkmalıdır."

Recep

*

"Ortak Tartışma Yayın Organı Karar Tasarısı Üzerine:

Bu konudaki karar tasarısı ikiye ayrılmalıdır:

a) Dünya Komünist Hareketinin platformunu yaratmak için Marksist-Leninist olarak değerlendirdiklerimizle çıkartılacak Ortak Tartışma Yayın Organı; aynı zamanda Türkiye somutunda da varsa Marksist-Leninistler (bizim dışımızda).

b) Gerek Türkiye somutunda, gerekse uluslararası planda gelişme yönü olumlu olan gruplarla.

Karar tasarısı bu iki düzeyi de açık-berrak ortaya koymalıdır. Daha geri düzeyde de Ortak Tartışma Yayın Organı düşünülebilir, ancak öncelikle ele almamız gereken bu iki şeklidir.

Karar tasarısında karara ek olan bölümde, çıkarılmak istenen Ortak Tartışma Yayın Organının "Dünya Komünist Hareketinin platformunu yaratacak bir Ortak Tartışma Yayın Organı" olduğu belirtilmekte ve ardından çıkarılacak Ortak Tartışma Yayın Organı "Dünya Komünist Hareketinin önemli sorunlarından olan tespitimizdir" denerek, çözülecek sorunlar "Devrim aşamaları" ve buna bağlı olarak "Faşizm, Milli Mesele, vb." denilmektedir.

Peki biz bu Ortak Tartışma Yayın Organını kiminle çıkaracağız? Herhalde Marksist-Leninist veya Marksizm-Leninizme yakın güçler olarak gördüğümüz Kıbrıslı yoldaşlar ve eski kardeşler. Tartışmalarda öncelikle akla gelenler bunlar ve ayrıca Hindistanlılar.

Biz yıllardır Kıbrıslı yoldaşları tanıyoruz ama henüz ortaklaşa fazla bir iş yapılmadı, Ortak Tartışma Yayın Organı planı çok önceleri olmasına rağmen. Ardından eski kardeşler. Bunlarla durum ortada. Bize yer yer faşist düşünceler savunan grup olarak bakmaktadırlar. Bunlarla olan tartışmalarda sorunlara nasıl yaklaştıkları ve gelişme yönleri ortada. Bana göre olumsuz. Bunlarla kısa dönemde bir Ortak Tartışma Yayın Organı çıkartma imkanının olmadığı açıktır. Hindistanlılara gelince, bunlarla bildiğim kadarıyla hiçbir buluşmamız dahi olmamıştır.

Soruna somut yaklaşınca, kısa vadede yalnızca Kıbrıslılarla gerçekleştirebilmemiz mümkündür. Ona da somut bakmak lazım, nasıl olacağına vs.

Çıkacak Ortak Tartışma Yayın Organında salt bi-

zim tartışmak istediğimiz sorunlar değil, bizim çözdüğümüz ve bugün kıstas olarak aldığımız temel görüşlerimiz konusunda da yoğunlaşmamız gerekmektedir. Bu konuda onları mümkün olduğu kadar dayatmacı olmadan zorlamalıyız.

Bu ekte ve bizim şimdiye kadar kullandığımız "Marksizm-Leninizme yakın" kavramı vardır. Tasarıda bunun içinin nasıl doldurulduğu açıklanmaktadır. Bizim nasıl doldurduğumuz konusunda problemim yok. Ancak bizim dışımızda bu kavramın içi başka türlü doldurulmaktadır, ve hatta bizim 'azınlık'tan bazıları bunu direkt Marksist-Leninist olanlar olarak çevirdiler.

Biz bu kavramı kullandığımız her yerde bunun içini açıp anlatmamızın mümkün olmadığını düşünüyorum. Bizim kendi açımızdan fazla bir problem görmüyorum.

Problemi esas olarak bizim dışımızdaki kesime gittiğimizde, bunlara yanlış bir bilinç vs. taşıdığımızı düşünüyorum.

Marksizm-Leninizme yakın kavramı yerine, çeşitli grup ve örgütlerin bildiğimiz kadarıyla görüşlerini değerlendirmeliyiz ve tespit olarak gelişme yönleri ortaya konmalıdır. Olumsuzsa, gelişme yönlerinin olumsuz yönde geliştiğini belirtelim. Çok az şey bildiğimiz gruplarınsa bildiğimiz olumlu ve olumsuz yanlarını ortaya koyarak genel değerlendirmeye girmeyelim.

İkinci plandaki Ortak Tartışma Yayın Organı ise: Bunu ilk planda aldığımız Dünya Komünist Hareketi sorununa bağlı olarak ele almalıyız. Eğer birincisi kısa vadede gerçekleşecekse, ikinciye şu anda girmenin bir anlamı yoktur.

Eğer birinci kısa vadede gerçekleşmeyecekse —ki gerçekleşeceğe benzemez— ve tasarıda "gücümüz elvermediği için aktif olarak çalışmayız" denmektedir. Bu demektir ki, tasarıyı kaleme alan yoldaş, güç olsa böyle bir Ortak Tartışma Yayın Organı-

nı yararlı görmektedir. Ben de böyle bir Ortak Tartışma Yayın Organının belli gruplarla çıkartılmasını yararlı görüyorum. O halde yararlıysa, en azından Dünya Komünist Hareketi için çıkartmak istediğimiz bir Ortak Tartışma Yayın Organı pratiğe geçene kadar neden böyle bir Ortak Tartışma Yayın Organı çıkartmaya çalışmayalım?

Güç sorunu elbette ki tartışılmalıdır. Herşey elbette ki buna bağlı olarak ele alınmalıdır. Ancak şurası da açıktır ki, böyle bir Ortak Tartışma Yayın Organı çıkartmak isteyenler, öncelikle bizim tartışıp çözdüğümüz sorunları tartışacaklardır. Avantajlı olanın bizim olduğumuz da unutulmamalıdır."

Baki

*

"Ortak Tartışma Yayın Organı üzerine:

"Marksist-Leninist ve Marksizm-Leninizme yakın" kavramlarının içeriklerinin doldurulması bağıntısında şöyle düşünüyoruz:

Eğer biz Marksizm-Leninizmin Güncel Kıstaslarını temel alıyorsak ve herhangi bir grup ya da parti, çevre, vb. bu kıstasların "bir dizi" noktasında Marksist-Leninist, "bir dizi" noktasında oportünist görüşler savunuyorlarsa, ve biz bundan çıkarak "Marksizm-Leninizme yakın" diyorsak, neden oportünizme yakın denmesin?

Biz bu yaklaşımla böyle de denilebileceğini düşünüyoruz. Yoksa bu şekilde bir tartışma, yüzeyselliğe götürür. % kaç Marksist-Leninisttir, % kaç oportünisttir gibi komik tartışmalara da dönüşebilir.

Dolayısıyla soruna somut yaklaşılmalıdır. Eğer ilgili örgütün çizgisi ile ilgili olarak tam bir değerlendirme yapacak durumda değilsek, tespitimiz de buna uygun olmalı.

Marksist-Leninisttir ya da oportünisttir şeklin-

de yapacağımız bir değerlendirme ideolojik-siyasi mücadelenin ürünü olmak zorundadır. Bu olmadan yapılacak bir "Marksizm-Leninizme yakınlık" tespiti, ilgili örgütün daha başında Marksist-Leninist bir konuma geleceğine kesin gözüyle bakma anlamına gelir ki, bu doğru değildir. Tersi de mümkündür!!

Bizim bugün düşündüğümüz biçimdeki bir Ortak Tartışma Yayın Organı, bizimle birlikte çıkartacak Marksist-Leninist güçler olsa da olmasa da çıkarmayı düşündüğümüz bir Ortak Tartışma Yayın Organıdır. Diğer bir deyimle, bizim teorik yayın organımızdır.

Ve bugün bizim öncelikli olarak ele alıp çıkarmamız gereken, gücümüzü harcamamız gereken budur. Buna tabii ki dışımızdaki Marksist-Leninistleri katmak, katabilmek önemlidir."

(Bir Parti Hücresi)

*

"Ortak Tartışma Yayın Organına ilişkin karar tasarısı üzerine:

Kararda BP 24'e yapılan atıf, karara eklektik bir yapı kazandırmamaktadır. Çünkü, BP 24'te çıkarılması düşünülen Ortak Tartışma Yayın Organı anlayışı yanlıştır. Ki bu, Olağanüstü Parti Konferansı için karar tasarısında vurgulanıyor. BP 24'teki yazının anlayışı, yazı yazıldığında değişik amaçlarla, değişik güçlerle çıkarılması mümkün olan değişik Ortak Tartışma Yayın Organı planlarını içiçe, birbirinden ayırarak tartışma anlayışı olamaz.

Bunu, İ.Güzel yoldaşın yazısını özetleyerek açmaya çalışalım:

- Ortak tartışma toplantıları yapılıyor. Bu toplantıların gözler önüne serdiği bazı gerçekler var.

- Marksizm-Leninizm adına konuşanların arasında devrimci temelde bir diyalog yok.

- Kimlerin, neler savunduğuna ilgi arttı.

- Sözlü tartışmalara ilgi var. Fakat yazılı polemik sadece kendi tabanlarında kalıyor. "Sağırlar diyaloğu".

- "Sağırlar diyaloğu"nu aşmak için, tartışma toplantıları küçük birer adımdırlar. Buna bağlı olarak "ideolojik mücadelenin bir aracı olarak çeşitli devrimci grupların ORTAKLAŞA çıkardıkları bir TARTIŞMA YAYIN ORGANI'nın önemli yararları olacağı..."

- Ortak Tartışma Yayın Organının "tek üstünlüğü ve yararı, ve evet, esas gerekçesi de bu değildir."

- B U G Ü N Uluslararası Komünist Hareketin bir ortak çizgisi, ortak temel platformu yok. Herkes Marksizm-Leninizm adına birşeyler savunmakta...

- Modern revizyonizmin tahribatı sonucu ortada olan ideolojik kaos...

- 1980 yenilgisi...

- Kaos'un aşılması yönünde yollardan biri olarak, "çalışmaya niyet ve istekli her kişinin, her grubun bu iş için doğrudan" çalışmaya çekilmesi.

- Örneğin, "emperyalizme, sosyal-emperyalizme, her türlü gericiliğe karşı olmak; modern revizyonizme, her türden oportünizme karşı olmak; proleter dünya devriminden yana olmak vb. konularda laf düzeyinde birlik olanların...", "ayrılıkların temelinin ne olduğunu tartışmaları"...

- ... "uluslararası ORTAK PLATFORMUN yaratılması ve örgütsel birliğin de önşartlarının oluşturulması..."

- "Türkiye özelinde Türkiye devriminin programının temellerinin yaratılması, ve Marksist-Leninist güçlerin bir parti içinde birleştirilmesi sürecinin yaşanması..."

- "Birleşmeden önce ve birleşebilmek için,

ilk başta aramızdaki ayrılığın sınırlarını kesin olarak çizmemiz gerekir."

- "İşte bugün çeşitli grupların çıkaracağı ORTAK YAYIN ORGANI öncelikle bu amaca, çeşitli grupların arasındaki görüş ayrılıklarının sınırlarını kesin bir şekilde çizme, gruplar arasında ideolojik mücadeleye araç olma amacına hizmet eden bir YAYIN organı; bir ORTAK TARTIŞMA YAYIN ORGANI olmak zorundadır."

- Tanyeri'nin önerisi yanlış ve günümüz sorunlarına cevap vermeyen bir öneridir.

- "... bugün gerek uluslararası planda; gerekse Türkiye'de Marksist-Leninistlerin Marksist-Leninist örgüt içinde birleşebilmesi için acil ihtiyaç duyulan şey," "Marksizm-Leninizm adına konuşan, Marksizm-Leninizmden şu veya bu ölçüde etkilenmiş, devrimci konumda bulunan, proletarya önderliğinde bir devrimi gerçekleştirmek için proleter partinin gerekliliğini savunan bütün grup ve kişilerin ayrılıklarını kesin olarak belirlemek için bir mücadele yürütmeleridir. İşte bugün bu yüzden acil ihtiyaç olan ORTAK YAYIN ORGANI, TARTIŞMA YAYIN ORGANI OLMAK zorundadır."

- "... bütün yoldaşları, ve bütün devrimcileri bu düşünce üzerine tartışmaya çağırıyoruz." (abç)

Yazının özetini böylece çıkardıktan sonra, bugüne değin yürütülen Ortak Tartışma Yayın Organı tartışmalarının ışığında oluşan görüşlerimi aktarmak isterim:

I. Güzel yoldaşın yukarıdaki yazısının temel yanlışı, Olağanüstü Parti Konferansı için karar tasarısında da konduğu gibi,

"Uluslararası Komünist Hareketin ortak platformunu yaratma doğrudan amacıyla da, devrimci görülen bütün örgütlerle birlikte ortak bir tartışma yayın organı önerisi..."

yanlışıdır.

Şimdi eğer bu, temel yanlış olarak görülüyorsa; bu yanlışın yer aldığı yazıya atıfta bulunmak, III. Konferans kararımıza eklektik bir yapı kazandırmamaktadır. BP 24'teki yazıya atıfta bulunmak, III. Konferans kararımızı siyasi olarak zayıflatmakta; doğru olan karar, yanlış olan bir anlayışa atıfta bulunularak kafa karışıklığına yol açmaktadır. Eklektik tespiti, şu açıdan doğru olabilirdi: Eğer biz BP 24'teki yazıda, değişik amaçlarla, değişik güçlerle, değişik Ortak Tartışma Yayın Organı planlarını bilince çıkarsaydık, ve ama buna rağmen bu planları birbirine karıştırsaydık. Durum böyle değil.

Çünkü, yanlış kavramadıysam, değişik amaçlarla, değişik güçlerle, değişik Ortak Tartışma Yayın Organı anlayışı ilk olarak, S. Baş ve Miri yoldaşların yazısı ile ortaya çıktı.

III. Konferans kararının anlayışına bağlı kalarak, "bizim araştırma/inceleme/tartışma (teorik çalışma planımızın 'diğer teorik çalışma' bölümündeki plan) planımızın kabul edildiği koşullarda, (yani —BN) bizim teorik organımızın görevlerinin esasını çözecek olan bir Tartışma Yayın Organının, bu planı kabul eden örgütlerle birlikte çıkarılmasının yararı vardır" diyorsak: AMACIMIZIN ne olduğu sorusuna berrak bir cevap vermeliyiz:

"... uluslararası ORTAK PLATFORMUN yaratılması ve örgütsel birliğin de önşartlarının oluşturulması..."

"Türkiye özelinde Türkiye devriminin programının temellerinin yaratılması, ve Marksist-Leninist güçlerin bir parti içinde birleştirilmesi sürecinin yaşanması..." (BP 24)

Evet, bu amaca "Marksist-Leninist veya Marksizm-Leninizme yakın gördüğümüz" kişi, grup, partilerle ortak bir çalışma içinde, ideolojik birliği sağlamanın bir yolu olarak Ortak Tartışma

Yayın Organı etrafında çalışmayla da ulaşabiliriz.

Ortak Tartışma Yayın Organlarından biri ve ilkönce ele alınması gereken bu olmak zorundadır.

Böyle bir çalışma içinde hem öğrenilir, hem de öğretebilecek bir sağlamlığa ulaşılabilir.

Diğer Ortak Tartışma Yayın Organı ise, "emperyalizme, sosyal-emperyalizme, her türlü gericiliğe karşı olmak; modern revizyonizme, her türden oportünizme karşı olmak; proleter dünya devriminden yana olmak vb. konularda laf düzeyinde birlik olan..." devrimci gruplarla, devrimci ilkelerde anlaşma yapılan teknik bir platform çerçevesi içinde çıkarılabilir. Bu Ortak Tartışma Yayın Organının amacı ise, açıklığa kavuştuğumuz, sağlam olduğumuz her konuda onlara siyasi-ideolojik darbeler vurabilmek içindir. Bu ise, bugünkü görevlerimiz ve gücümüz gözönüne alındığında, şimdilik altından kalkamayacağımız bir iştir. Bu görevi (amacı) ise şimdilik BP üzerinden ya da özel sayılar üzerinden yerine getiririz.

Toparlarsam; birincisi, Uluslararası Komünist Hareketin platformunu ortaya çıkarma ve Türkiye devriminin programını yaratma çalışmasının bir parçası; bunu Marksist-Leninist ve Marksizm-Leninizme yakın olanlarla. İkincisi, görevlerimiz ve gücümüze bağlı olarak; açıklığa kavuştuğumuz her konuda onlara siyasi-ideolojik darbeler vurabilmek, evet parçalayıp, bizde birleştirmek amacı ile, devrimci gördüklerimizle...

O halde ikincisi bugün olamaz. Hiç olamaz değildir. O da önemli bir araçtır.

Olağanüstü Parti Konferansı için karar tasarısında yapılması gerekli olduğu tespit edilen temel değişiklik yapılmalı, ANCAK gerekçelendirildiği yer, yani eklektik tespiti düzeltilmelidir.

Karar tasarısının genel anlayışına bütünüyle katılıyorum." K. Polat

"Ortak Tartışma Yayın Organı:

Bu noktada iki pozisyon vardır:

1. Bir yoldaş, değişik örgüt ve gruplarla, özellikle de Halkın Kurtuluşu ve Partizan'dan çıkan yeni gruplarla belirli şartlarla bir Ortak Tartışma Yayın Organı çıkarılmasının doğru olduğu görüşündedir. (...)

Diğer yoldaşlar ise —değişik gerekçelerle de olsa— karar tasarısını doğru bulmaktadır.

Bir yoldaş bugünkü şartlar altında sözkonusu örgütlerle bir Ortak Tartışma Yayın Organı planını bütünü ile yanlış bulmaktadır.

Bütün yoldaşlar bizim Ortak Tartışma Yayın Organı önerimiz dışında bir Ortak Tartışma Yayın Organı konusunda yapılan "aktif olarak katılmayız" mutlak tespitini yanlış bulmaktadır. Bizce olumlu olarak bizim hangi şartlar altında böyle bir Ortak Tartışma Yayın Organı çalışmasına katılabileceğimiz tespit edilmeli, ve bunun somut uygulaması Merkez Komitesinin insiyatifine bırakılmalı." (.. Parti Hücresi)

*

"Aktif olarak katılmayız mutlak tespiti, bizim bugünkü gücümüz ve görevlerimizi gözönünde bulundurarak, ortada dolaşan somut önerileri gözönünde bulundurarak yapılmış olan, en iyi halde bir dahaki konferansa kadar yapılmış olan bir tespittir. Ve bana doğru görünmektedir. Bu kadar sınırlı bir "mutlak" tespit bana yanlış görünmüyor. Yine de benim için bu ilke sorunu değil." (İ. Hayri'nin "... Hücresinin eleştiri ve önerileri üzerine" adlı yazısından)

*

".. Bölgesinde 1. Olağanüstü Parti Konferansı öncesi örgütlü ve örgütsüz taraftarlarımızla yapılan toplantıda Ortak Tartışma Yayın Organı

konusunda savunulan görüşler:

Bazı yoldaşlar, esas sorunun Partinin kendisinin olduğunu, Ortak Tartışma Yayın Organı çıkarılmasının ikincil-üçüncül bir sorun olduğunu, Dünya Komünist Hareketinin platformunu çıkarmak için Marksist-Leninist ve Marksizm-Leninizme yakın gruplarla çıkarılabileceğini; ağırlığın Merkez Yayın Organına verilmesinin doğru olduğunu; bazı yoldaşlar da Ortak Tartışma Yayın Organının çıkarılmasının karşılıklı birbirinden öğrenmeye hizmet edeceğini, devrimci örgütler arasındaki bağların düzelmesine de yardımı olacağını; yine bir arkadaş da Ortak Tartışma Yayın Organının açık olunan konularda başka grupları o noktaya çekmek için kullanılabileceğini, dışımızda belli arayışların olduğu şartlarda bunun öneminin büyük olduğunu açıkladılar.

Bu tartışmalar içinde bazı yoldaşlar, Partizan ve Halkın Kurtuluşu'ndan ayrılanlarla böyle bir Ortak Tartışma Yayın Organının çıkarılabileceğini savundular.

Bu yoldaşlardan biri, Ortak Tartışma Yayın Organının sadece "Marksist-Leninist ve Marksizm-Leninizme yakın" gruplarla çıkarılması isteminin doğru olmadığını, Türkiye'de mücadele eden devrimci örgütlerle (Partizan, Halkın Kurtuluşu, vs.); bunun tam da önümüze koymuş olduğumuz öncüyü kazanma hedefiyle uyum içinde olduğunu, grupçu anlayışların Türkiye devrimci hareketi içinde halen varlığını sürdürdüğünü, bu durumun aşılmaya çalışılması gerektiğini, Olağanüstü Parti Konferansına önerisinin Ortak Tartışma Yayın Organı sorununda bu yönün de görülerek içinin açılarak çözüm getirilmesini istemektedir."

*

Olağanüstü Parti Konferansına Merkez Komitesi adına sunulan karar tasarısı ise şöyleydi:

"Olağanüstü Parti Konferansı için karar tasarısı:

Olağanüstü Parti Konferansımız, III. Konferansın Ortak Tartışma Yayın Organı ile ilgili aldığı kararla ilgili olarak şu temel değişikliği yapar:

* Kararda yeralan: "Bunun gerekçeleri BP 24' teki Ortak Tartışma Yayın Organı Üzerine başlıklı yazıda doğru bir biçimde konmuştur" tespiti karardan olduğu gibi çıkarılacak, silinecektir.

Çünkü BP 24'teki Ortak Tartışma Yayın Organı Üzerine başlıklı tartışma yazısında değişik amaçlarla, değişik güçlerle çıkarılması mümkün olan değişik Ortak Tartışma Yayın Organı planları içiçe, birbirinden ayrılmadan tartışılmakta; sonuçta ortaya bir bağıntıda Uluslararası Komünist Hareketin ortak platformunu yaratma doğrudan amacıyla da, devrimci görülen bütün örgütlerle birlikte Ortak bir Tartışma Yayın Organı önerisi çıkmaktadır.

Konferansta alınan karar ile, BP 24'te savunulanlar arasında köklü çelişmeler vardır. Ve kararda BP 24'e yapılan atıf, karara eklektik bir yapı kazandırmaktadır.

Konferansımız ayrıca karara ek olarak şu açıklamaları yapar:

* Kararda çıkarılması öngörülen Ortak Tartışma Yayın Organı, Dünya Komünist Hareketinin ortak platformunu yaratmak için ortak çalışma, bunun için tartışma doğrudan amacına hizmet etmek için çıkarılması öngörülen bir Ortak Tartışma Yayın Organıdır.

* Bu doğrudan amaçla çıkarılacak bir Ortak Tartışma Yayın Organının ancak Marksist-Leninist, veya en azından Marksizm-Leninizme yakın

değerlendirilen ("Marksizm-Leninizme yakın" kavramını; bir dizi noktada Marksist-Leninist, bir dizi noktada oportünist görüşler savunan; Marksizm-Leninizm adına konuşan; hangi yönde gelişecekleri yanlışlarına karşı yeterli bir ideolojik mücadele ile görülüp, gösterilmemiş; Marksist-Leninist olma yönünde gelişme ihtimalini gördüğümüz grup ve kişileri belirtmek için kullanıyoruz. Bunlar, niteliği hakkında henüz Marksist-Leninist veya Marksist-Leninist değil şeklinde bir genel değerlendirme tarafımızdan yapılmamış grup ve kişilerdir) lerle ORTAK olarak çıkarılabileceği açıktır.

* Böyle bir Ortak Tartışma Yayın Organının planı olarak önerdiğimiz (bugün) devrim aşamaları üzerine tartışma (bu sorunla bağıntılı olarak faşizm sorunu, milli sorun vb.), bu sorunun bütün Dünya Komünist Hareketinin en önemli sorunlarından biri olduğu tespitimizden kaynaklanan bir öneridir. Açıktır ki, Ortak Tartışma Yayın Organını birlikte çıkarmayı doğru bulduğumuz güçlerle Ortak Tartışma Yayın Organının somut planı üzerine tartışmaya hazırız.

* Böyle bir Ortak Tartışma Yayın Organını bugün Ortak Tartışma Yayın Organı bağıntısında esas iş, esas yapılması gereken olarak görmemiz; hiçbir şekilde başka, daha sınırlı amaçlarla, daha geniş katılımlı Ortak Tartışma Yayın Organlarını ilkesel olarak reddettiğimiz anlamına gelmiyor.

Bizim önerdiğimiz Ortak Tartışma Yayın Organı önerisi dışındaki bir Ortak Tartışma Yayın Organı için biz —gücümüz buna izin vermediğinden— aktif olarak çalışmayız. Ama dışımızda somut böyle girişimler olursa; o tartışmalara müdahale etmenin aracı olarak —ortak çıkarma biçiminde bir işbirliğine girmeden— özel anlaşmalarla yazılarımızı bu tip yayın organları üzerinden de yayınlatmaya çalışırız."

*

Tartışmalar içinde şu görüşler savunuldu:

* Ortak Tartışma Yayın Organı isminin kullanılması doğru değildir. Çünkü şimdi düşündüğümüz ve önerdiğimiz şey, gerçekte bir tartışma yayın organı değil, kendi araştırma-inceleme planımızı uygulama yönünde teorik yayın organıdır. Ama Ortak Tartışma Yayın Organı tartışmasının çıkış noktasında Ortak Tartışma Yayın Organı bu değildir. Gerçek anlamda da Ortak Tartışma Yayın Organı da bu değildir. (19)

* Ortak Tartışma Yayın Organı üzerine yürütülen tartışma süreci içinde, gelinen yerde ortaya iki ayrı görev anlayışı çıkmıştır. Bu iki ayrı yaklaşım ve görev anlayışı, şu soruya verilen cevaba bağlı olarak çıkmıştır:

Bugün yapılması gereken en önemli görev nedir?

Bizim bu soruya verdiğimiz cevap: Bugün öncelikli ve esas olarak yapılması gereken çalışma, hem uluslararası hem de ulusal alanda KOMÜNİSTLERİN BİRLİĞİNİ SAĞLAMA ÇALIŞMASIDIR. Kullandığımız araç/araçlar da öncelikle bu görevin çözümüne hizmet etmelidir.

Diğer anlayış ise, bugün öncelikli olarak yapılması gerekenin Marksist-Leninistlerin kendi platformlarını "dayatması" değil, daha alt düzeyde birlikler için çalışılmasıdır. Ve komünistlerin birliğinin önkoşulu da olarak bunu görmeleridir. Uluslararası Komünist Hareketin geçmişinden, öncelikle de I. Enternasyonal'in kuruluşundan öğrenilmesi isteminde de bu anlayış kendini çok açık göstermektedir.

Soruna böyle yaklaşım, hem uluslararası alanda hem de ulusal alanda esas görevi reddeden, Marksist-Leninistlerin değil, oportünistlerin birliğini görev olarak kavrayan yanlış, ilkesiz birlik anlayışıdır. Çözüm adına çözümsüzlüğe boyun eğmektir ve reddedilmelidir.

* Devrimci oportünistlerle ideolojik-siyasi mücadelenin gerekliliği; görüşlerimizin yaygınlaştırılması, açık olduğumuz konuda hesaplaşmanın düzenli ve sistemli yürütülmesi için, bu güçlerle bir Ortak Tartışma Yayın Organı çıkarılıp çıkarılmayacağı, yukarıdaki esas göreve bağlı olarak ele alınıp çözülmelidir.

* "Marksizm-Leninizme yakın" kavramı ile ilgili: Hakkında genel değerlendirme —oportünist ya da Marksist-Leninist olma anlamında— yapamadığımız güçlerle ilgili olarak yapılacak her bir değerlendirme somut olmalıdır. Bunları değerlendirmede de çıkış noktamız, sözkonusu güçlerin, bizim açık olduğumuz temel konulardaki görüşleri (Marksizm-Leninizmin Güncel Kıstasları) ölçü alınmalıdır. (12)

*

Bu bağıntıda bazı yoldaşlar (11, 15, 20, 23), "Marksizm-Leninizme yakın" kavramının kullanılmamasının, bunun yerine hakkında Marksist-Leninist ya da oportünist genel değerlendirmesi yapılamayan gruplar hakkında şu şu noktalarda doğru, şu şu noktalarda yanlış, hakkında genel değerlendirmemiz yok biçiminde isim koymadan somut olarak değerlendirilmesinin daha doğru olduğunu savundular. Esas olarak iki gerekçeleri vardı:

a) "Marksizm-Leninizme yakın" kavramı; aynı zamanda oportünizme yakın olunduğunu da içerebilen bir kavramdır. Ve neden Marksizm-Leninizme yakın dendiği, bu noktada açık değildir. "Marksizm-Leninizme yakın" değerlendirilen bir örgütün oportünizme de evrimlenmesi mümkündür. Böyle bir gelişme ihtimali karşısında "Marksizm-Leninizme yakın" kavramı doğru olmaz. (15, 23)

b) "Marksizm-Leninizme yakın" kavramının Türkiye devrimci hareketi içinde genel anlaşılması, daha çok Marksist-Leninist biçimindedir. Hal böyle olunca, biz de bu kavramı kullandığımız her yerde içeriğini doldurma imkanımızın olmadığını

gözönüne aldığımızda, bu kavram yanlış bilinç vermenin aracı olabilir. (11)

* III. Konferansta Ortak Tartışma Yayın Organı sorununda alınan, öncelikle Uluslararası Komünist Hareketin platformunu yaratmak için uluslararası planda bir Ortak Tartışma Yayın Organı yaratılması benim için de doğru ve önceliklidir. Ancak bunun bugünkü koşullarda gerçekleştirilmesi mümkün değildir. Bu gerçekleşme kısa dönemde de gerçekleşemeyecektir. Bugün bu yönde karar alınması, bir isteğin dile getirilmesidir.

Bu Ortak Tartışma Yayın Organı gerçekleşmeyeceğine göre, Türkiye somutunda dışımızdaki devrimci gruplarla —bu grupların hangileri olacağı tartışılarak belirlenir— Tartışma Yayın Organı çıkartılabilir. Bunu ben bugün yararlı görüyorum. Bunu yararlı görürken, bunu somut olarak bizim gücümüz, imkanlarımız ele alınarak tartışılarak çözmeliyiz. Güç, imkan yoksa, böyle bir tartışma yayın organı çıkartmamız mümkün olmayabilir. Bu konuda daha geniş Baki imzalı yazıda getirilenler ile hemfikirim.

*

Bu görüşlere karşı, "Marksizm-Leninizme yakın" kavramının kullanılmanının doğru olduğunu savunan yoldaşlar ise, sözkonusu gerekçelerle bu kavramın kullanılmasına karşı çıkmayı yanlış bulduklarını açıkladılar.

Birinci gerekçe ile ilgili olarak şunları belirttiler:

Bu gerekçe ile soruna yaklaşılması doğru değildir. Çünkü karar tasarısında biz bu kavramın içeriğini doldururken, çok açık bir biçimde "Marksist-Leninist olma yönünde gelişme ihtimalini gördüğümüz grup ve kişiler" diyoruz. Bu açıktır ki, sözkonusu grup ve kişilerin oportünizme evrimlenme ihtimalini de dıştalamaz, ama içinde bulunulan anda, bu kişi ve grupların oportünizmden çok

Marksizm-Leninizme yakın oldukları biçiminde bir değerlendirmemiz olduğu anlamına gelir. Böyle grup ve kişilerin oportünizme evrimlenmesi halinde, onlar hakkında yapılmış olan değerlendirmenin değiştirilmesinin önünde bir engel yoktur. Kaldı ki, bugün Marksist-Leninist olarak değerlendirilenler de yarın oportünizme doğru evrimlenebilir. Bunun garantisi yoktur.

İkinci gerekçe ile ilgili olarak şunları belirttiler:

"Marksizm-Leninizme yakın" kavramı böyle anlaşılıyor diye, bu kavramın kullanılmasından vazgeçeceksek, o zaman daha bir dizi, oportünist-revizyonistlerin çarpıttığı kavramın kullanmasından vazgeçmemiz gerekebilir. Biz bu kavramın içeriği budur diyerek, o kavramın yanlış kullanılmasına karşı da mücadele veririz.

Bu noktada esas sorun, kavramda değil, bu kavramın bizim tarafımızdan geçmişte yer yer yanlış kullanılmış olmasında; içeriği doğru doldurulduğunda da, bu kavramla nitelediğimiz bazı güçlerin gerçekte böyle nitelendirilmiş olmasının yanlış olmasındadır. Ama bu kavramla bu yanlışlar yapıldı diye kavramdan vazgeçmeyi önermek yanlıştır.

*

Bir yoldaş (9), Ortak Tartışma Yayın Organı mıdır, değil midir şeklinde bir tartışmayı anlamsız bulduğunu; bu noktada belirleyici olanın, Dünya Marksist-Leninist Hareketinin platformunun yaratılması için ortak çalışmanın kimlerle yapılacağı, bu çalışmanın ortak çalışma sorununda merkeze konup konmayacağı sorularına verilen cevaplar olduğunu, III. Konferans kararının bu sorulara doğru cevaplar verdiğini belirtti.

Bizim geçmişte Ortak Tartışma Yayın Organı olmadan, eski kardeş örgütlerimizle yaptığımız ortak çalışmaların çıkış noktası ve örnek alınması gerektiğini düşündüğünü belirtti.

Ayrıca somut olarak bugün kimlerle çıkarılabilir, çıkarılabilir mi sorusu bağıntısında, ortak çıkarmayı düşündüklerimizle çıkarma ihtimali az olduğuna göre, bundan vazgeçelim biçimindeki yaklaşımları da yanlış bulduğunu açıkladı. Doğru olan ne ise onun yapılması gerektiğini savundu.

Bir yoldaş (27), Ortak Tartışma Yayın Organı tartışmasının çok abartılmış bir tartışma olduğunu, bu tartışmanın çıkış noktasının yanlış olduğunu ve sanki Ortak Tartışma Yayın Organı olmaz ise birşey olmazmış gibi yerlere kadar gidildiğini belirtti. Ortak Tartışma Yayın Organı olmadan da, Ortak Tartışma Yayın Organı ile önümüze koyduğumuz görevin çözülebileceğini, çözülmek zorunda olduğunu, bu görevi kimse Ortak Tartışma Yayın Organı çıkarmaya yanaşmaz ise yalnız omuzlamak zorunda olduğumuzu belirtti.

Ortak Tartışma Yayın Organı tartışmasını artık kapamak gerektiğini; daha önemli sorunlarla uğraşmak gerektiğini, bu bağıntıda mesela Türkiye' de illegal bir yayının çıkarılmasının Ortak Tartışma Yayın Organından çok daha önemli olduğunu belirtti.

Devrimci oportünistlerle Ortak Tartışma Yayın Organı çıkarma planlarının da bir yana konması, öncelikle daha önemli, öncelikle çözülmesi gerekli sorunların ele alınması gerektiğini savundu.

Bir başka yoldaş (19) şu görüşleri savundu:

* Bugün Dünya Komünist Hareketinin ortak platformunun yaratılması çalışması belirleyici önemde bir görevdir. Ve bu tüm —bütün ülkelerdeki— Marksist-Leninistlerin görevidir.

Bu görev için bütün ülkelerdeki Marksist-Leninist güçler seferber edilmeye, güçler birleştirilmeye çalışılmalıdır.

III. Konferansımızın aldığı Ortak Tartışma Yayın Organı kararı, bu anlayışın ürünü, ve tüm dünya

komünistlerine, bu alanda çalışmayı birleştirme çağrısıdır.

* Bugün Marksist-Leninistler açısından birleşilecek, ortak iş yapılacak, birleşmek-ortak çalışmak için çaba sarfedilecek ilk güç, yine —diğer ülkelerdeki, varsa kendi ülkelerindeki de— Marksist-Leninist güçlerdir.

Açıktır ki, ortak iş yapma bağıntısında, merkezde durması gereken Marksist-Leninistlerle ortak iş için çalışmaya yoğunlaştıktan sonra, eğer güç artıyorsa, Marksizm-Leninizm adına konuşan oportünist güçlerle de, çeşitli ortak işler yapılabilir.

* Tartıştığımız bağıntıda ilke olarak, onlarla da —ama Dünya Komünist Hareketinin platformunu ortaklaşa çabalarla yaratmaya çalışmak, bunun için tespit edilmiş sorunları birlikte çözmek esas amacıyla değil— Ortak Tartışma Yayın Organı çıkarılabilir. Bu ilke olarak reddedilemez. Bu Ortak Tartışma Yayın Organı daha çok bunların tabanına bizim kesinleşmiş doğru görüşlerimizi, onların yanlış görüşleri ile çatışma içinde taşımak amacı ile yapılır. Ancak böyle bir yayın organının ortak çıkarılması, programın ortak tespiti, ortak bir redaksiyon içinde çalışma, teknik işleri ortak yapma vb., güç isteyen bir iştir. Ben ise bütün işlerimizi gözönüne aldığımda, ve gücümüzle karşılaştırdığımda; bugün yukarıda bizim esas önerdiğimiz Ortak Tartışma Yayın Organı için çalışmak yanında, bir de böyle bir Ortak Tartışma Yayın Organının çıkarılması için aktif girişimlerde bulunmayı doğru bulmuyorum. Bunun yerine, eğer dışımızda böyle girişimler oluşursa, ve böyle yayın organları çıkarsa, bunları çıkaranlarla özel anlaşmalar yapılmasının, redaksiyona katılmadan, yazı alıp verme biçiminde bir ilişkiye girilmesinin gücümüze, amacımıza uygun ve doğru olduğunu düşünüyorum.

Bir başka yoldaş, Ortak Tartışma Yayın Organı konusunda esas alınacağın, alınması gerekenin ne

olduğu konusunda III. Konferans kararı ile bir sorunu olmadığını; oportünistlerle de belirlenen değişik amaçlarla, özellikle sağırlar diyaloğuna son vermek için bir Ortak Tartışma Yayın Organının çıkarılmasının yararlı olacağını düşündüğünü, ancak bunun gücün somut değerlendirilmesi meselesi olduğunu; ve önceliğin öbür Ortak Tartışma Yayın Organına, ve tabii Türkiye'de herşeyden önce illegal basım/dağıtım ağının yaratılmasına verilmesi gerektiğini belirtti. Somut güç meselesi bağıntısında kendisinin kesin bir değerlendirme yapamayacağını, ve fakat belli aralıklarla, diğer yayınlardan da biraz kısarak, oportünistlerle bir Ortak Tartışma Yayın Organı çıkarılabileceğini düşündüğünü belirtti. (16)

Bir başka yoldaş (5), Ortak Tartışma Yayın Organı konusunda III. Konferans kararını esasta doğru bulup savunduğunu; Miri ile S. Baş'ın yazısını (Bkz. Tartışma Yazıları, No: 5) belli bir dönem öncesine kadar olduğu gibi savunduğunu, tartışmalar içinde geldiği yerde, oportünistlerle çıkarılacak bir Ortak Tartışma Yayın Organı bağıntısında güç ve görevleri gözönüne aldığında, olumlu düşünmediğini belirtti.

Ayrıca oportünist örgütlerle çıkartılacak bir Ortak Tartışma Yayın Organının yalnızca Marksizm-Leninizmin değil, oportünist görüşlerin yayılmasının da aracı olacağının görülmesi gerektiğini belirtti.

Karar tasarısı ile ilgili olarak, karar tasarısının son paragrafının, diğer örgütler Ortak Tartışma Yayın Organı çıkardıklarında, yalnızca özel anlaşmalarla yazı yayınlatma biçiminde bir anlaşma türünü mümkün kılan ifadelerinin relative edilmesini, bu konuda Merkez Komitesine hareket serbestisi veren formüllerin kullanılmasının doğru olacağını belirtti.

Bir başka yoldaş (21) şu görüşleri savundu:

* Tartışmanın çıkış noktasında, iki şey birbirine karıştırılmıştır:

1) Dünya Komünist Hareketinin platformunu çıkarma aracı olarak bir Ortak Tartışma Yayın Organı

2) Oportünist devrimci örgütlerle onların tabanı önünde ortak tartışma amacıyla bir Ortak Tartışma Yayın Organı. Ve bunların iki ayrı plan olduğu görülmemiştir.

Bence bunlardan birincisi Ortak Tartışma Yayın Organı bağıntısında merkeze konmak zorundadır. Ve —ben Uluslararası Komünist hareketin unsurlarının Ortak Tartışma Yayın Organı konusundaki tavırları konusunda iyimser olmasam da— Uluslararası Komünist Harekete Ortak Tartışma Yayın Organı konusunda çağrı yapılması doğrudur.

* Türkiye bağıntısında, oportünistlerle çıkarılacak Ortak Tartışma Yayın Organının dağıtımı vb. bağıntısında, bizim onların da görüşlerini böyle araçlarla zaten dar olan olanaklarımızla çevreye taşıyacağımızın bilinçte tutulması gerektiğini belirtti.

* Ortak Tartışma Yayın Organı tartışmaları içinde yer yer Lenin'in Legal Marksistlerle yaptığı yazınsal anlaşmalara, özellikle R. Tanyeri/R. Bahdiyar tarafından atıflarda bulunulduğunu, bu atıfların bütünüyle yanlış olduğunu, Lenin'in yaptığının Legal Marksistlerle ortak yayın yazı kurulu içinde birleşmek olmadığını, Legal Marksistlerin imkanlarından yararlanarak, onlarla birlikte Narodniklere karşı geniş teorik makaleleri içinde toplayan derlemeler yayınlanması yönünde bir anlaşma olduğunu belirtti. (Bkz. BP 29, s.18)

* III. Konferans kararını genelde doğru bulduğunu, ama kararın bir noktada açık olmadığını, bunun düzeltilmesi; ve Ortak Tartışma Yayın Organının öncelikle uluslararası planda Marksist-Leninist güçlere bir çağrı olduğunun açıklanmasını önerdi.

Bir yoldaş (10), "Marksizm-Leninizme yakın" tespitinin somut araştırma temelinde yapılması gerektiğini, böyle yapıldığında bir sorunun olmadığını, o zaman bu kavramın kullanılmasının da önünde bir engel olmadığını belirtti.

5 ve 21 No'nun görüşlerine karşı: Oportünistlerin de görüşlerini yaygınlaştırırız gerekçesini doğru bulmadığını; herhalde bizim oportünistlerin görüşlerini yaygınlaştırma durumumuz olduğu gibi, Ortak Tartışma Yayın Organı olursa, onların bizim Marksist-Leninist görüşlerimizi yaygınlaştırma zorunda kalacaklarının bilinmesi gerektiğini, bunun son çözümlemede bizim lehimize olduğunu savundu.

Bir yoldaş, yürüyen tartışmalar bağıntısında, bizim Ortak Tartışma Yayın Organını nasıl bir Ortak Tartışma Yayın Organı olarak düşündüğümüzün iyice bilince çıkması gerektiğini, III. Konferans kararının Ortak Tartışma Yayın Organını, çok açık bir biçimde bizim teorik çalışmamızı, Marksist-Leninist ve Marksizm-Leninizme yakın güçler ile birlikte yürütme anlayışının ürünü bir karar olduğunu, kararı bütünlük içinde bir kez daha okuyarak ortaya koydu. (Bolşevik 18, s.343-344)

Bizim Ortak Tartışma Yayın Organını, olmaz ise olmaz mutlak bir araç görmediğimizi, Ortak Tartışma Yayın Organı çıkaramazsak —yani Marksist-Leninistleri bu plana kazanamazsak— yine de teorik çalışma planımızı, bu kez yalnız uygulayacağımızın kararda açık olduğunu belirtti.

* Getirilen düzeltme önerileri ile ilgili olarak:

"Marksizm-Leninizme yakın" kavramının çıkarılmasına karşı olduğunu, bunun içeriğinin karar tasarısındaki gibi doldurulmasını doğru bulduğunu, ancak buna bir ekleme yapılarak, bu kavramı hakkında kullandığımız örgüt ve kişiyi önceden incelemiş olmamız gerektiğinin açıklanması gerektiğini düşündüğünü belirtti.

Kararın öncelikle Uluslararası Komünist Harekete, uluslararası alanda Marksist-Leninistlere yönelen bir çağrı olduğunun açıklanmasının doğru olacağını düşündüğünü belirtti.

Son paragrafın relative edilmesinin doğru olacağını düşündüğünü belirtti.

Soru üzerine, BP 24'teki Ortak Tartışma Yayın Organı planını yanlış bulduğunu, bunun da karara eklenmesinde bir sorun görmediğini belirtti.

*

Bundan sonraki tartışmalarda yeni görüşler gelmedi. Yalnızca, "Marksizm-Leninizme yakın" kavramının kullanılmasına karşı çıkan yoldaşlardan bir bölümü, hakkında bu kavramı kullandığımız gruplar hakkında önceden araştırma yapılarak bu kavramın kullanılacağının açıklandığı şartlarda, kavramın kullanılmasına bir itirazları olmadığını açıkladılar.

*

Daha sonra Olağanüstü Parti Konferansına sunulan karar tasarısı, şu eklerle oybirliği ile onaylandı:

"<u>Olağanüstü Parti Konferansı için Ortak Tartışma Yayın Organı konusundaki karar tasarısına ek ve düzeltmeler</u>:

Kararın birinci bölümünde üçüncü paragrafın en sonuna şu cümle eklenecek:

"BP 24'te yayınlanan tartışma yazısındaki Ortak Tartışma Yayın Organı planı, oradaki savunulduğu şekli ile yanlıştır."

Aynı bölümün sonuna ek olarak şu paragraf eklenir:

"Alınan kararda, sözkonusu kararın herşeyden önce Uluslararası Komünist Hareketin içinde yeralan Marksist-Leninist parti ve gruplara,

Uluslararası Komünist Hareketin platformunu yaratma çalışma önerisi, çağrısı olduğu açıkça ortaya konmamaktadır. Konferansımız bunu da eksiklik olarak tespit eder, ve karara şunu ekler:

"Ortak Tartışma Yayın Organı bizim açımızdan, herşeyden önce uluslararası alandaki Marksist-Leninist ve Marksizm-Leninizme yakın olan güçlere, Dünya Komünist Hareketinin platformunu yaratmak; varolan ortak programatik görüşleri derinleştirmek, bunlara ortak çabalarla yeni unsurlar katmak için ortak çalışma, çabaların, güçlerin birleştirilmesi çağrısıdır; bunun için bir araçtır."

Ondan sonraki bölümde:

Parantez içinde söylenenlere şu eklenecek:

"Konferansımız açıktır ki, Parti olarak herhangi bir grubun hakkında böyle bir genel değerlendirme yaparken de; o grubun teori ve pratiği hakkında da yeterli bir önbilgi ve inceleme yapılmış olması gerektiğini; bu bağıntıda geçmişte yer yer bu yapılmadan da böyle tespitler yapılmış olmasının yanlış olduğunu tespit eder."

Son paragraf yerine:

"Bizim Ortak Tartışma Yayın Organı önerimiz, hakkında oportünist genel değerlendirmesine sahip olduğumuz örgütlerle, herşeyden önce çizgimizin propagandasını yapmak, görüşlerimizi çatıştırmak, oportünist gruplların tabanlarına ulaşmak vb. amaçlarla çıkarılacak bir Ortak Tartışma Yayın Organını da ilkesel olarak reddetmek anlamına gelmiyor.

Ancak biz bugünkü gücümüz ve görevleri-

miz açısından soruna yaklaştığımızda, bizim çıkarılması için çalışmayı —bu bağıntıda— birincil gördüğümüz tipte bir Ortak Tartışma Yayın Organı dışındaki tipte bir Ortak Tartışma Yayın Organını çıkarmak için aktif bir mücadeleyi doğru bulmuyoruz. Dışımızda somut böyle girişimlerin olması halinde, Konferansımız bu tartışmalara müdahale etmenin yol ve araçlarını seçip, ona göre tavır takınmak için Merkez Komitesine yetki verir."

*

İki yoldaşın, bu düzeltmelerdeki belirli noktalara şerhleri şöyledir:

"<u>11 No'nun şerhi</u>:

Ben karar tasarısı içinde "Marksist-Leninist veya Marksizm-Leninizme yakın", "Marksizm-Leninizme yakın" kavramının kullanılmasını doğru bulmuyorum. Bu konuda doğru bulduğum görüş, Baki imzalı Ortak Tartışma Yayın Organı üzerine yazıdaki gerekçelerden dolayı yanlış buluyorum. (Baki'nin gerekçeleri için bkz. s.126)

- Yine karar tasarısında Ortak Tartışma Yayın Organı sorununda Dünya Komünist Hareketinin platformunu yaratmak için önerilen "Devrim aşamaları, Faşizm, Milli Mesele" yani tartışmak ve çözmek istediğimiz konulardır. Ben bunun yerine Baki imzalı yazıda önerilen anlayışı doğru bulmaktayım. (Bkz. s.126-127)

- Karar tasarısında, "Dışımızda somut böyle girişimlerin olması halinde, Konferansımız bu tartışmalara müdahale etmenin yol ve araçlarını seçip ona göre tavır takınmak için Merkez Komitesine yetki verir" deniyor.

Bu anlayışın yerine: "gücümüz ve görevlerimize uygun, ona göre tavır takınma için yetki verir."

- Karar tasarısında şu bölümün tamamen çıkmasını talep ediyorum: "Bu gibi yayın organlarında da gücümüz oranında yazılarımızın yayınlatılmasını yararlı gördüğünü, bunun için gerekli anlaşmaların yapılması için yetkiyi Merkez Komitesine verdiğini açıklar."

Karar tasarısında bu şekilde ortaya koymayı temelden yanlış buluyorum. Çünkü önümüzdeki dönem çok iyi şartlarla durumumuza da uygun Ortak Tartışma Yayın Organı önerileri gelebilir. Gücümüz vs. elverdiğinde bu karar bizim için olumlu ve yararlı olacak, içinde çalışmamız mümkün olan bir Ortak Tartışma Yayın Organına karşı elimizi-kolumuzu bağlar. Bu bizim davamıza zarar veren bir tavır olur."

*

"Ortak Tartışma Yayın Organı konusunda onayladığım karar hakkında şerhimdir:

Bilindiği gibi ben, Cihan yoldaşın yazısındaki bu konu ile ilgili görüşü doğru buluyordum. O yazıda BP 24'teki Ortak Tartışma Yayın Organı yazısı doğru bulunmaktadır.

O yazıda da belirtildiği gibi, Ortak Tartışma Yayın Organı sorunu benim için de çok önemli bir sorun değildir.

Ben gelinen yerde onayladığım kararın da doğru olduğunu düşünüyorum. Yalnız bu kararla BP 24'teki bu konuyla ilgili görüş arasındaki zıtlık ya da uyumluluk hakkında bu toplantıda hemen tavır takınmaktan yana değilim. Bunun bilinciyle bu kararı oyluyorum." (16)

*

Böylece karar son biçimi ile şöyledir:

ORTAK TARTIŞMA YAYIN ORGANI İLE İLGİLİ KARAR:

Olağanüstü Parti KonferansıMIZ, III. Kon feransın Ortak Tartışma Yayın Organı ile ilgili aldığı kararla ilgili olarak şu te mel değişikliği yapar:

* Kararda yeralan: "Bunun gerekçeleri BP 24'teki Ortak Tartışma Yayın Organı Üzerine başlıklı yazıda doğru bir biçimde konmuştur" tespiti karardan olduğu gibi çıkarılacak, silinecektir.

Çünkü BP 24'teki Ortak Tartışma Yayın Or ganı Üzerine başlıklı tartışma yazısında değişik amaçlarla, değişik güçlerle çıka rılması mümkün olan değişik Ortak Tartış ma Yayın Organı planları içiçe, birbirin den ayrılmadan tartışılmakta; sonuçta or taya bir bağıntıda Uluslararası Komünist Hareketin ortak platformunu yaratma doğrudan amacıyla da, devrimci görülen bütün örgütlerle birlikte Ortak bir Tartış ma Yayın Organı önerisi çıkmaktadır.

BP 24'te yayınlanan tartışma yazısındaki Ortak Tartışma Yayın Organı planı, orada ki savunulduğu şekli ile yanlıştır.

Konferansta alınan karar ile, BP 24'te sa vunulanlar arasında köklü çelişmeler var dır. Ve kararda BP 24'e yapılan atıf, ka rara eklektik bir yapı kazandırmaktadır.

Alınan kararda, sözkonusu kararın herşey den önce Uluslararası Komünist Hareketin içinde yeralan Marksist-Leninist parti ve gruplara, Uluslararası Komünist Hareketin platformunu yaratmaya çalışma önerisi, çağrısı olduğu açıkça ortaya konmamaktadır. Konferansımız bunu da eksiklik ola-

rak tespit eder, ve karara şunu ekler:

"Ortak Tartışma Yayın Organı bizim açımızdan, herşeyden önce uluslararası alandaki Marksist-Leninist ve Marksizm-Leninizme yakın olan güçlere, Dünya Komünist Hareketinin platformunu yaratmak; varolan ortak programatik görüşleri derinleştirmek, bunlara ortak çabalarla yeni unsurlar katmak için ortak çalışma, çabaların, güçlerin birleştirilmesi çağrısıdır; bunun için bir araçtır."

Konferansımız ayrıca karara ek olarak şu açıklamaları yapar:

* Kararda çıkarılması öngörülen Ortak Tartışma Yayın Organı, Dünya Komünist Hareketinin ortak platformunu yaratmak için ortak çalışma, bunun için tartışma doğrudan amacına hizmet etmek için çıkarılması öngörülen bir Ortak Tartışma Yayın Organıdır.

* Bu doğrudan amaçla çıkarılacak bir Ortak Tartışma Yayın Organının ancak Marksist-Leninist, veya en azından Marksizm-Leninizme yakın değerlendirilenlerle ORTAK olarak çıkarılabileceği açıktır.

* "Marksizm-Leninizme yakın" kavramını; bir dizi noktada Marksist-Leninist, bir dizi noktada oportünist görüşler savunan; Marksizm-Leninizm adına konuşan; hangi yönde gelişecekleri, yanlışlarına karşı yeterli bir ideolojik mücadele ile görülüp gösterilmemiş; Marksist-Leninist olma yönünde gelişme ihtimalini gördüğümüz grup ve kişileri belirtmek için kullanıyoruz. Bunlar, niteliği hakkında henüz

Marksist-Leninist veya Marksist-Leninist değil şeklinde bir genel değerlendirme tarafımızdan yapılmamış grup ve kişilerdir.

Konferansımız açıktır ki, Parti olarak herhangi bir grubun hakkında böyle bir genel değerlendirme yaparken de; o grubun teori ve pratiği hakkında da yeterli bir önbilgi ve inceleme yapılmış olması gerektiğini; bu bağıntıda geçmişte yer yer bu yapılmadan da böyle tespitler yapılmış olmasının yanlış olduğunu tespit eder.

* Böyle bir Ortak Tartışma Yayın Organının planı olarak önerdiğimiz (bugün) devrim aşamaları üzerine tartışma (bu sorun ile bağıntılı olarak faşizm sorunu, milli sorun vb.), bu sorunun bütün Dünya Komünist Hareketinin en önemli sorunlarından biri olduğu tespitimizden kaynaklanan bir öneridir. Açıktır ki, Ortak Tartışma Yayın Organını birlikte çıkarmayı doğru bulduğumuz güçlerle Ortak Tartışma Yayın Organının somut planı üzerine tartışmaya hazırız.

* Böyle bir Ortak Tartışma Yayın Organını bugün Ortak Tartışma Yayın Organı bağıntısında esas iş, esas yapılması gereken olarak görmemiz; hiçbir şekilde başka, daha sınırlı amaçlarla, daha geniş katılımlı Ortak Tartışma Yayın Organlarını ilkesel olarak reddettiğimiz anlamına gelmiyor.

Bizim Ortak Tartışma Yayın Organı önerimiz, hakkında oportünist genel değerlendirmesine sahip olduğumuz örgütlerle, her şeyden önce çizgimizin propagandasını yapmak, görüşlerimizi çatıştırmak, oportünist grupların tabanlarına ulaşmak v.b. amaçlarla çıkarılacak bir Ortak Tartışma

Yayın Organını da ilkesel olarak reddetmek anlımana gelmiyor.

Ancak biz bugünkü gücümüz ve görevleri - miz açısından soruna yaklaştığımızda, bizim çıkarılması için çalışmayı —bu bağıntıda— birincil gördüğümüz tipte bir Ortak Tartışma Yayın Organı dışındaki tip te bir Ortak Tartışma Yayın Organı çıkar mak için aktif bir mücadeleyi doğru bulmuyoruz. Dışımızda somut böyle girişimle rin olması halinde, Konferansımız bu tar tışmalara müdahale etmenin yol ve araçla rını seçip, ona göre tavır takınmak için Merkez Komitesine yetki verir.

*

Merkez Komitesi Faaliyet Raporu üzerine tartışma

Bir yoldaş Merkez Komitesi Faaliyet Raporunu Olağanüstü Parti Konferansına sundu.

Rapor Olağanüstü Parti Konferansında okundu; okunma sırasında Merkez Komitesinden bir yoldaş sözlü açıklamalarda da bulundu. Bütün Merkez Komitesi tutanakları, Merkez Komitesi içi yazışmalar —atıfta bulunulan yazılar— Konferans yerinde vardı, ve incelemek isteyenin inceleme hakkı olduğu belirtildi.

*

Faaliyet Raporunun sunulmasından sonra, tartışmaya geçildi. Tartışma başlangıçta esas olarak Merkez Komitesinin içindeki bölünmede, Merkez Komitesi çoğunluğunun yaptığı hataların değerlendirilmesi, Faaliyet Raporunda bu konuda yapılan değerlendirmeler üzerinde yoğunlaştı.

Tartışma içinde şu görüşler savunuldu:

* Merkez Komitesi Faaliyet Raporunda özellikle R. Bahdiyar'ın Konferans sırasındaki veto tavrı, daha sonraki istifa tavrı vb.nin değerlendirilmesinde, bunun "küçük-burjuva anarşisti" tavır olduğu vb. doğru olarak konmaktadır, ama bir başka bağıntıda tartıştığımız gibi, bu tavır aynı zamanda faydacı bir tavırdır da. Bu da değerlendirmeye eklenmelidir. (4)

* X'in yedekliğe çağrılması tavrı, bu bağıntıda seçilmiş yedeklerin istifa etmesi işleyiş açısından bütünüyle yanlıştır.

Bu tavır Konferansın üstüne çıkma tavrıdır. Niyet ne olursa olsun doğru değildir. Konferans üyelerinin %90'ının orada olması da bu hatayı orta-

dan kaldırmaz. Konferans bir kez kapandıktan sonra, Konferans delegelerinin delegeliği bitmiştir.

Tüzüğümüzde yedeklerin yerine, daha az oy almış, ama yedek seçilmemişlerin yedeklerin yerine gelmesi de öngörülmemiştir. Yapılan bu açıdan da sakattır. (11, 15)

* Taviz verilmez diye bir görüşüm yoktur. Ama tavizin bir sınırı olmalıdır. Planı, bilinci olmalıdır. Merkez Komitesi çoğunluğunun tavrı bu değildir. Taviz üstüne taviz vermiş; azınlık da hep daha fazla istemiştir.

Görev yapmayanlara, aklına geleni yapanlara vb. karşı Parti Tüzüğü hükümlerinin uygulanmamış olması bütünüyle yanlıştır. Mesela R. Bahdiyar'ın onca disiplinsizliğine karşı bir ihtar verilmemiş olması yanlış bir tavırdır. (18)

* Merkez Komitesi çoğunluğu teoride doğru olarak Marksist-Leninist parti içinde çift merkez teorisini reddetmiş, mahkum etmiştir. Ama pratikte çift merkezliliğe gözyumma durumu vardır. Örnekleri: a) R. Bahdiyar'ın nerdeyse ikinci bir merkez olarak çalışması, ve buna karşı idari tedbir alınmamasıdır; b) Kişi değerlendirmeleri ile ilgili belgelerin bir Merkez Komitesi azınlığında, bir Merkez Komitesi çoğunluğunda olması kararının alınmasıdır; c) Azınlık delegelerinin biraraya gelmesi kararının alınmasıdır. (4)

* Konferans sonrası yapılan uzlaşma yanlıştır. Bu bağıntıda Merkez Komitesi Raporunda getirilen, veto tavrı takınan yoldaşa kendini düzeltmesi için bir fırsat tanınması gerektiği düşüncesi, esasında onun Merkez Komitesine seçilmesi ile yerine getirilmiştir. Onun ertesinde yeni bir taviz verilmesi, istifası karşısında iki yedeğin istifa ederek, onun istediğinin yerine getirilmesinin şartlarının yaratılması yanlış bir uzlaşmadır. Ve bu sonraki gelişmelerin başlangıç noktasıdır. Gerisi gelmiştir. (23)

* Merkez Komitesi 4. Toplantısında alınan azınlık/çoğunluk toplantıları kararı kesinlikle yanlıştır. Fraksiyonlaşmayı kolaylaştıran, onu gündeme getiren bir karardır. Bu demokrasinin doğru uygulanışı değil, aşırı demokrasi uygulanışıdır. (15)

Bu bağıntıda bir yoldaş, daha önce aldığımız bir kararda, "demokrasi doğru uygulanmıştır" şeklinde bir tespit yapmış olduğumuza dikkat çekti. Tartışmalar sonrasında bu konuda gerekirse bir açıklama yapmanın doğru olacağında birleşildi. (19)

* Merkez Komitesi çoğunluğu birçok halde, birlikte yürüme adına, azınlığın çoğunluğa uyması ilkesini uygulamamış, oybirliği aramış, olmayan noktalarda mümkün olduğunca karar almamaya çalışmıştır. Bu da bütünü ile yanlıştır. (15)

Bir yoldaş (21), tartışılan bu konuda bazı yoldaşlarla ilkesel görüş ayrılığı olduğunu, ve Marksist-Leninist bir partide bölünmelerde, bölünme pratik olarak gündeme gelmeden önce varolan ideolojik-siyasi ayrılıkların açığa çıkarılmasını önemli gördüğünü belirttikten sonra, III. Konferansın hemen sonrasında yapılan uzlaşma ile ilgili olarak şunları savundu:

* O günkü şartlarda yapılan uzlaşma doğruydu. Çünkü henüz Konferans içinde sertleşen ve daha sonra Merkez Komitesi seçimlerinde iyicene belirginleşen ideolojik ayrılıklar, Partinin bütünü tarafından belgeler temelinde bilinmiyordu.

* Konferans öncesi gelişmeler ise, Konferansta ortaya çıkan tabloyu önceden gösterir gelişmeler değildi ve Parti bir oldu-bitti ile karşı karşıya idi. Ve böyle bir ortamda Partinin bütünü için en uygun yolun aranması gerekliydi; yapılan uzlaşma da bu anlayışımızın ürünüydü.

* R. Bahdiyar ile ilgili olarak ise, uzun zamandır doğru dürüst denetlenmediği, bunun özellikle III. Konferans öncesi bir başı boşluğunun sözko-

nusu olduğunu ve liberal tavırların varolduğunu belirtti.

Bu tür olumsuzlukların varolduğu şartlarda, III. Konferanstan hemen sonra R. Bahdiyar'ın hatalarına karşı idari tedbirlere başvurmayı doğru bulmadığını, idari tedbirlerin ancak sıkı bir denetim ve başıboşluğa müdahale ile birlikte ele alınması gerektiğini belirtti.

Yoldaş azınlığa karşı takınılan tavır ve III. Konferans sonrası pratiğimizi değerlendirmek için bilinmesinde yarar gördüğünü söylediği Stalin'in şu alıntısını yaptı:

> "Ben, bütün farklı düşünen yoldaşların kovulması siyasetinin kararlı bir karşıtıyım. Ben, farklı düşünenlere acıdığımdan dolayı böyle bir siyasete karşı değilim. Hayır, böyle bir siyaset, parti içinde bir korku rejimi, bir korkutma rejimi, özeleştiri ve insiyatif ruhunu öldüren bir rejim yarattığı için karşıyım. Eğer partinin önderlerine saygı duyulmuyor, ve fakat onlardan korkuluyorsa, bu iyi değildir. Partinin önderleri ancak, onlardan korkmakla kalmayıp, aynı zamanda onlara parti içinde saygı duyulduğunda, onların otoritesi tanındığında gerçek parti önderleri olabilirler. Böylesi önderlerin yaratılması zordur, bu uzun süreli ve zorlu, fakat mutlaka gerekli birşeydir, çünkü bu şart olmadan parti gerçek bir Bolşevik Parti olarak adlandırılamaz, parti disiplini bilinçli disiplin olamaz. Ben, Alman yoldaşların bu açık gerçeğe karşı günah işlediklerini düşünüyorum. Troçki ve onun yandaşlarını teşhir etmek için, biz Rus Bolşevikleri, Troçkizmin temellerine karşı, Bolşevizmin temelleri uğrunda çok yoğun bir ilkesel aydınlatma kampanyası yürüttük. Eğer RKP/B Merkez Komitesinin gücü ve özgül ağırlığına bakılırsa, bizim hiç de böyle bir kampanya yürütmemize gerek yoktu. Bu kampanya gerekli miydi? Evet, mutlaka gerekliydi; çünkü biz bu

kampanya ile partinin yüzbinlerce yeni üyesini (ve Partisizi) Bolşevizm ruhu ile eğittik. Bizim Alman yoldaşlarımızın, muhalefete karşı misillemeleri, aynı zamanda onlara karşı ilkesel bir aydınlatma kampanyasından sonra yürütme gereği duymamaları, ya da böyle bir kampanya ile tamamlama gereğini duymamaları ve böylece parti üyelerini ve parti kadrolarını Bolşevizm ruhuyla eğitmeyi zorlaştırmaları gerçekten üzücü bir durumdur. Brandler ve Thalheimer'i kovalamak zor değildir, bu kolay bir iştir. Ama Brandlerciliği aşmak çok daha zor ve ciddi bir iştir; burada misillemelerle sorunun üzerine gitmek yalnızca kokuşmaya yarar. Burada önce bir tarlayı altüst etmek ve kafaları açmak lazımdır. RKP/B daima çelişmeler aracılığıyla gelişmiştir, yani komünist olmayan akımlara karşı mücadele içinde gelişmiştir ve yalnızca bu mücadele ile güçlenmiş, gerçek kadrolar yaratmıştır. KPD'nin önünde duran da çelişmeler aracılığıyla gelişme yoludur, komünist olmayan akımlara karşı, özellikle de sosyal-demokrat geleneklere, Brandlerciliğe karşı gerçek, ciddi ve zorlu mücadele aracılığıyla (gelişme yoludur —ÇN). Fakat böyle bir mücadele için yalnızca misillemeler yeterli değildir. Tam da bu yüzden ben, KPD Merkez Komitesinin parti-içi politikasının daha elastik biçimlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum. KPD'nin bu alandaki eksiklikleri gidereceğine şüphem yoktur." (Stalin, "Me-rt Yoldaşa Mektup", Eserler, cilt 7, s.38-39, Almanca)

Yoldaş bu alıntıda sorunun gayet açık olduğunu belirtti. Stalin'in ancak KPD içindeki azınlık, kendi fraksiyonu, gazetesi vb. ile ortaya çıktıktan sonra idari tedbiri savunduğunu; Merkez Komitesi çoğunluğunun aldığı kararların da bu düşünceye uygun olduğunu belirtti.

Geçmişte örgütsel hatalara karşı oldukça liberal bir tavır olduğunu; şimdi ise bir başka aşırılığa

doğru kayan görüşler getirildiğini belirtti.

Merkez Komitesi 4. Toplantısında azınlık toplantıları yapılması kararının alınmasının, bu toplantıda her iki yanın da bir Olağanüstü Parti Konferansından yana olmasından ayrı ele alınamayacağını belirtti.

Bolşevik 19'un bu karar sonucu olarak da ortaya çıktığını, ve bunun ideolojik mücadelenin sağlığı açısından çok yararlı olduğunu belirtti.

Devamla şu görüşleri getirdi:

* Verilen tüm tavizler örgütseldir. Hiçbir ideolojik taviz verilmemiştir.

* İdeolojik mücadelenin sağlığı açısından elastiki olmak gereklidir. Yaptığımız tüm uzlaşmalar ideolojik mücadelenin sağlığı için yapılmıştır.

* Özellikle şimdi idari tedbirler alınmalı idi vs. görüşlerini savunan yoldaşlar; kendi yaptıkları hataları da gözönünde bulundurmalıdır.

* Azınlığın biraraya gelebilmesi için —objektif durum gözönüne alındığında— eğer tabii onların görüşlerini berraklaştırması isteniyorsa— bu kararın alınması elzemdi. Bu karar ile fraksiyonlaşmanın körüklendiği yanlıştır. Çünkü bu karar alınmadan da azınlık zaten olgu olarak fraksiyondu. İdeolojik temelleri vardı. "Seçilecek Yol" bunun açık örneği idi.

* Demokratik Merkeziyetçilik ilkeleri görüşümce bu mücadele içinde doğru bir biçimde uygulanmıştır.

Yoldaş aynı konuşmasında, hata olarak gördüğü şeyleri de şöyle açıkladı:

* Merkez Komitesi azınlığından tek tek unsurların, herkesten önce de R. Bahdiyar'ın disiplinsiz davranışlarına karşı yeterli mücadele edilmemiştir. Bu alanda yanlışlar vardır.

* Ayrıca Merkez Komitesi 4. toplantısında alınan

kararın Partiye ve çevresine kavratılması için yeterli bir ideolojik mücadele yürütülmemiş, çaba sarfedilmemiştir.

Yoldaş ayrıca, ..nın gelmemesini ve bunun nedenini bildirmemelerini yanlış bulduğumuzu açıklayan bir karar alıp onlara ulaştırmayı önerdi.

Stalin'in, Parti hiziplerin varlığı ile bağdaşmaz irade birliğidir öğretisi konusunda ne düşündüğü sorusu (15) üzerine şu açıklamada bulundu:

* Stalin'in bu öğretisi ile bizim tavrımız arasında bir çelişme yoktur. Lenin de X. Parti Kongresi öncesinde ortaya çıkmış sendikalar konusundaki tartışmada tarafların platformlarını Partiye sunmalarını talep etmiştir. (21)

Bir başka yoldaş tezler halinde şu görüşleri savundu:

* Merkez Komitesi Faaliyet Raporunun Konferans öncesinde Konferans delegelerine gönderilmemiş olması iyi değildir, bu durumun gelecekte mutlaka aşılması gerekir.

* Sayfa 3'te: "...ve kendimizi Marksist-Leninist olarak değerlendirdiğimiz kıstaslarla..." şeklindeki tespit değiştirilmelidir. Çünkü bizi Marksist-Leninist kılan ilkeler sadece güncel kıstaslar değildir. Başka ilkelerimiz de vardır. Bu orada açıklanmalıdır.

* Eğer taviz verilmesi doğru görülüyorsa, o zaman bu Konferans içinde verilmeli idi, sonra değil.

* R. Bahdiyar hakkında s.8'de yapılan: "...aldığı görevleri yerine getirmeyen..." genel tespitinin ne kadar doğru olduğunu bilmiyorum. Bu açıklanmalıdır.

* Sayfa 10'da azınlığın diğer üyeleri yer yer karşı çıkmak zorunda kaldılar şeklindeki açıklama: Sanki azınlıkçıların bu üyelerinin gerçekten doğru görmedikleri şeylere karşı çıkmışlar gibi bir durum ortaya çıkıyor. Bu düzeltilsin.

* Sayfa 11'de Y'nin yazısının tekyanlılık çukuruna düştüğü vs. şeklinde tekyanlı tespit yapılıyor. Bence durum tam böyle değil. Bu konuda Cihan'ın yazmış olduğu yazıyı esasta doğru bulmaktaydım. İleride yeniden değerlendirmek gerekebilir.

* Merkez Komitesi çoğunluğunun yanyana gelmiş olmasını sorun olarak görmüyorum.

* Üçüncü çağrı hakkındaki tespitle hemfikir değilim. Bu konuda Cihan'ın son yazdığı yazıyı esasta doğru buluyorum. İleride üzerine tartışmamız lazım.

* Sayfa 14'te, R. Bahdiyar'ın atılması şeklindeki düşünceyi, Parti tüzüğü gereği önce ihtarlar vs. vermeden doğrudan atma şeklinde, yanlış buluyorum.

* Aynı sayfada denetim konusundaki zaaflarımızın tespiti doğrudur. (16)

Daha sonra konuşan yoldaş (5) şu görüşleri savundu:

Burada birçok yoldaş, verilen tavizler konusunda önemli yanlışlar yapıldığını düşünüyorlar. Ben geri dönüp baktığımda ve bugünkü bölünmeyi daha önceki bölünmelerle karşılaştırdığımda, yoldaşların moralinin yüksek olması, ayrılan insanlarla birlikte gidilemeyeceğini görmüş olmaları, bu insanlarla birlikte, bu insanların savundukları çizgi/ler temelinde bolşevik bir partinin inşa edilemeyeceğini görmeleri bile önemli bir kazanımdır. Ve bu durup dururken ortaya çıkmamıştır; ideolojik mücadelede izlenen doğru çizginin sonucudur.

Bu tavizler bağıntısında hatalar yaptığımızı düşünen yoldaşlar soruna oldukça kaba yaklaşıyorlar. Bence yoldaşların yaklaşımlarındaki esas hata, ideolojik mücadelede izlenecek taktiklerin, olağanüstü şartlarda, istemesek de belli tavizler vermemizi gerektireceğini görmemeleridir. Bunun sonucudur ki, "Ya ak, ya kara" misali, "Ya liberalizm, ya da ideolojik mücadelenin önüne idari tedbiri

geçirmek" şeklinde yaklaşıyorlar. Tabii ki böyle bir yaklaşım, sadece azınlığa karşı bir yaklaşım değil; her alanda yansımayı içinde barındırıyor.

Tavizler konusunda 21 No'nun dediklerine katılıyorum. Şunu eklemek istiyorum:

Özellikle .. ve .. No'lu yoldaşlar, Konferans sonrası yapılan uzlaşmanın yanlış olduğunu, Tüzüğe dayanılarak da bunun savunulamayacağını belirttiler. Görüşüme göre yoldaşlar soruna formel yaklaşıyorlar. Tartıştığımız bağıntıda sorun, yapılanın doğru olup olmadığıdır. Yapılan bu uzlaşma sayesindedir ki, henüz bırakalım bölünmeyi, azınlık önderlerinin hakkında aşırı bir iyimserlik ve ona dayanan güven sözkonusuydu. Mücadele süreci, azınlık önderleri hakkındaki bu iyimserliği ve güveni —öncelikle R. Bahdiyar somutunda çok açık olduğu gibi— yıkmıştır. Ve dolayısıyla fazla zarar da verememişlerdir.

İkincisi, bu taviz verilirken, R. Bahdiyar ve Y ve Z'nin süreç içinde hatalarını görmeleri mümkündü. Bu açıdan da taviz yerindeydi.

Daha sonraki gelişmelerde de izlenen yol ve uygulanan taktikler esas olarak doğruydu. Bu tabii ki tek tek noktalarda hiç hata yapmadığımız anlamına gelmez. Bunları tek tek ele alıp değerlendirmeyi burada yapmayı gerekli görmüyorum.

Ama bunlardan bir anlamda bir dönüm noktasını temsil eden Merkez Komitesi 4. Toplantısında alınan karar, kararın alındığı şartlarda ancak doğru olarak değerlendirilebilir. 21 No'nun da detaylı olarak anlattığı gibi, sorun ancak çokyönlü gözönünde bulundurulduğunda anlaşılabilir.

Görüşüme göre, bu konuda yanlış olan şey, kararı Merkez Komitesinin almış olmasıdır. Oysa en doğrusu, daha başından bunu Partiye danışıp, Partinin karar vermesiydi.

Ben sorunu .. gördüğü gibi, esas olarak uy-

gulananın demokratizm olduğu şeklinde görmüyorum. Bu değerlendirmeyi yanlış buluyorum. Uygulama doğruydu.

Olumlu çalışmanın yapılıp yapılmadığı konusuna gelince: Tabii ki parti-içi mücadele, olumlu çalışmayı olumsuz yönde etkilemiştir. Ama bu bir yerde zorunluydu da. Uzun vadeli bir olumlu çalışma yürütebilmek için, bu iç sorunların çözülmesi gerekiyordu. Bu çelişkilerin varlığını sürdürdüğü şartlarda ise, daha fazla olumlu çalışmayı yönlendirmek mümkün de değildi.

Doğru yöntemler uygulansaydı, R. Bahdiyar'ın dışındakilerin kazanılabileceği söylendi. Bunu da doğru bulmuyorum. 1) Doğru yöntem kullanıldı. 2) R. Bahdiyar ve dışındakiler de Parti ve Kıstaslar konusunda yanlış anlayışlara sahiptiler. O anlayışları sürdürdükleri sürece de birlikte gitmek uzun vadeli mümkün değildi.

Daha sonra konuşan bir yoldaş şu görüşleri savundu (28):

* Konferansın ertesinde Merkez Komitesi çoğunluğunun verdiği birinci taviz gerekliydi. Ve bu tavizin verilmesi doğruydu. Çünkü III. Konferansta ortaya çıkan siyasi-ideolojik görüş ayrılıklarının hangi noktalarda olduğu tam net değildi. Böyle bir durumda uzlaşmaya gitmemek doğru değildir. Çünkü örgüt bir ayrılıkla karşı karşıya kalacaktı. Azınlığın niçin hangi temellerde bir azınlık olduğu anlaşılmayacaktı. Bu, örgütü moral bozukluğuna itecekti. Bu nedenlerden dolayı uzlaşma doğruydu.

Ama uzlaşmanın doğru olmasına rağmen, bizim de hatalarımız olmuştur. Gereğinden fazla taviz verilmiştir. Sınır belirsizdir. Biz belli bir yerde, bu kadar yeter demedik. Tersine, azınlık bizi istediği yerlere çekebilmiştir. İşte bu yanlıştır.

İkinci taviz hakkında, yani azınlığa toplanma

hakkının verilmesi görüşüme göre yanlıştır. Bu taviz, azınlığın kendi platformunu ortaya koyabilmesi için verilmişti. Ama yanlış bir tavizdi. Bu taviz verilmeden azınlık kendi platformunu ortaya koyamaz mıydı? Siyasi-ideolojik görüşlerinin mücadelesini veremez miydi? Kesinlikle verebilirdi. Ben bu tavizin ilkesel olarak yanlış olduğunu düşünüyorum. Bence belli idari tedbirler alınabilirdi, alınmalıydı. Bunların da alınmamış olması yanlıştır.

Bir başka yoldaş şu görüşleri savundu (9):

III. Konferans içinde ve sonrasındaki gelişmeler ile ilgili olarak, verilen tavizler vs. sorununda görüşlerim kısaca şöyle:

Gelişmeler sırasıyla ele alınırsa: Konferansın hemen ertesinde Merkez Komitesi seçimleri üzerine yapılan uzlaşma gerekli, ve doğru idi. Bu uzlaşmanın yapıldığı şartlar ve R. Bahdiyar yoldaşın durumu doğru ele alınmak zorundadır. Kısaca bu uzlaşma gerekli ve doğru idi. Çünkü:

a) Konferansın hemen ertesinde Partiyi ne olduğu anlaşılamayan sorunlar üzerine örgütsel bunalıma engel olmak;

b) "Veto" tavrı takınıp Merkez Komitesinden istifa eden R. Bahdiyar yoldaşın III. Konferansta alınan kararlara esasta, genelde olumlu oy kullanması.

Ve böylece gelişme içerisinde, verilecek mücadele sonucu, yoldaşın hatalarını görüp aşması imkanının yaratılması için verilen bir taviz.

* Çoğunluktan yoldaşların III. Konferans sırasında R. Bahdiyar'ın "Merkez Komitesine .. seçilmezse, ben yokum" demesi karşısında verilebilecek tavizler üzerine düşünmemesi bir hatadır. Niye bu soruna kafa yorulmadığı konusunda ise benim görüşüm —ve sanırım Konferanstaki çoğunluk delegeleri de aynı nedenle— R. Bahdiyar'ın "veto" tavrına rağmen, eğer Merkez Komitesine seçilirse çalışacağı, Konferans kararına uyacağıdır.

* Daha sonra azınlığın kendi toplantılarını yapma kararı üzerine ise görüşüm, bu kararın yanlış olduğudur. Çünkü: a) Fraksiyon çalışmasına yol açmıştır; b) Bu taviz, dış şartların dayatması sonucu değil (böyle olsaydı yanlış olmayabilirdi), bizim tarafımızdan verilmiştir.

R. Bahdiyar'ın parti çalışmalarındaki hatalarına, parti disiplinini bozmasına vs. karşı mücadelede gelişmeler içerisinde idari tedbirlere başvurulmaması yanlıştır. Bence R. Bahdiyar'ın özellikle en son geldiği yerdeki —ayrılmadan önceki— pratik tavrı parti disiplinine karşı, parti disiplinini bozucu tavırların uç noktasına varması (örneğin .. yoldaşlara Konferans üzerine bilgi, bunu Merkez Komitesinden gizleme) noktasından itibaren parti üyeliğinin dondurulması doğru idi. Bu tavır kesinlikle ideolojik mücadelenin engeli olmazdı.

21 No'lu yoldaş, "ideolojik mücadelede idari tedbirin öne alınmaması" gerektiğini, ve "bunun için R. Bahdiyar'a karşı idari tedbir vs." alınmadığını söylüyor. Genel olarak ideolojik mücadelenin önde olması gerektiği, ve idari tedbirlerin bu mücadelenin önüne alınmaması doğrudur. Ama eleştiri özgürlüğüne, eylembirliğini bozmadığı ölçüde izin verilir; yani sınırlıdır. RKP/B X. Kongresinde alınan kararlarda ve daha sonraki dönemde görüş ayrılıklarının fraksiyonlaşmaya, hizipçi çalışmaya, parti disiplinini bozucu çalışmaya yolaçmaması koşulu getirilmektedir. Eleştiri özgürlüğüne Parti disiplinini bozduğu noktadan itibaren izin verilemez.

Daha sonra konuşan bir yoldaş şu görüşleri savundu:

* Bu tartışma bağıntısında karşısında mücadele edilmesi gerekli iki yanlış görüyorum:

Biri: Veto noktasından itibaren, veto tavrı takınan kişiyi, bu komünist olmayan tavrı takınan kişiyi bir kenara koymak gerektiği; böyle bir kişinin Merkez Komitesine seçilmesini —şartlardan bağımsız— ilke-

sel yanlış olarak değerlendiren; Konferans sonrası yapılmış olan uzlaşmayı, azınlığa verilmiş tavizi ilkesel olarak yanlış bulan, ve sonraki tüm gelişmelerin, kötülüklerin de başlangıç noktası olarak gören görüştür. Bu görüş kesinlikle bu tavizlerin verildiği ortamı-durumu, görüş ayrılıklarının o andaki seviyesini vb. gözönüne almayan, ve evet bu somut durumda idari tedbiri ideolojik mücadelenin önüne koymayı savunan bir görüştür.

İkincisi ise; "ideolojik mücadele idari tedbir öncesinde gelmelidir, idari tedbir ideolojik mücadele ertesinde onun tamamlayıcısı olmalıdır" doğru düşüncesinden yola çıkarak, bu kafa ile bizim yaptığımız bazı önemli yanlışları yanlış olarak görmeyen, ve bu somut yanlışları yanlış olarak değerlendirmediği noktada, ideolojik mücadele adına idari tedbiri reddeden; ve demokrasi konusunda sınırı aşan bir görüştür.

Benim genel yaklaşımım, Merkez Komitesi Raporunda ortaya konmuş, savunulan anlayıştır.

* R. Bahdiyar'ın Konferans içerisindeki veto tavrına rağmen, Konferans çoğunluğu tarafından —veto tavrı mahkum edilerek— Merkez Komitesine seçilmiş olması doğrudur. Bu seçimin doğruluğu, Konferans belgelerinde R. Bahdiyar ile olan ideolojik-siyasi çatışma noktalarında olan görüş ayrılıklarının seviyesine bakıldığında açıkça görülür.

* Konferans içinde daha aktif bir biçimde uzlaşma aranmamış olması hatadır. Ve bu gerek azınlıkla ortak açıklamada, gerekse Merkez Komitesi çoğunluğunun açıklamasında açıkça tespit edilmiştir. Bunun temel nedeni, R. Bahdiyar'ın yanlış değerlendirilmesi; eğer seçilirse, Konferans kararını çiğneyecek kadar komünist olmayan bir tavra girmesinin beklenmemesidir.

Ama o bunu yapmış, Konferans sonrasında, bu kez de seçildiği kurumu boykot anlamına gelen tam Martovvari menşevik bir tavra girmiştir. Ve onun bu tavrı arkasından azınlıktan bir başka

kişi önce sallanmış, sonra istifa edeceğini bildirmiş, R. Bahdiyar'ın istifası üzerine yedekliğe çağrılan bir üçüncüsü de, "Bu şartlarda yedek olarak çalışmasının doğru olup olmadığını bilmediği" yollu tavırlar takınmaya başlamıştır. Bu gelişmeler karşısında çoğunluğun önünde iki alternatif vardır:

Ya istifa edenlere, ve sallanana güle güle demek; Merkez Komitesi çalışmasına yalnız başına devam etmek... Bu alternatif, eğer derhal bir örgütsel bölünmeye götürmez ise, en azından Konferansın hemen ertesinde, azınlığın Konferansa karşı —hem de kim seçildi, kim seçilmedi, neden seçilmedi vb. doğrudan denetlenmesi imkanı olmayan bir noktada— saldırıya geçmesi, ve Partinin önüne bu mücadelenin dayatılması; birlikte çalışılması mümkün görülen —Merkez Komitesi düzeyinde de— ve doğru ve yararlı bulunan azınlıktan bu kişilerin karşıya alınması, merkezi yönetim görevlerinden özgür tutulması vb. anlamına gelecektir. Ya da bir uzlaşma aranacak; eğer bir bölünme olacaksa, bunun ideolojik temellerinin ortaya çıkarılması; Partinin beklemediği ve hazır olmadığı bir bölünme ile karşılaşmasının engellenmesi; görüş ayrılıklarının seviyesi gözönüne alındığında aslında birlikte çalışılması mümkün görülen kişilerle —kim seçildi noktasında— saçma bir ayrılığın vereceği zararın önlenmesi vb. için bir uzlaşma yapmak. Merkez Komitesi çoğunluğu ikincisini yapmıştır. Ve gayet doğru yapmıştır.

O bunu yaparken, şekil olarak evet Konferansın aldığı bir kararın üzerine çıkmıştır. (Ama Konferansın %90'ının onayı ile!)

O bunu yaparken, yine şekil olarak tüzükte öngörülmeyen, ve fakat TKP/ML döneminden beri uygulanan bir uygulama içine girmiş, Konferansta yedekler arasında seçimlerde en çok oy alanları yedekliğe çağırmıştır.

Bunlar —azınlığın da onayı ile yapılan bunlar— evet işleyiş açısından 'kurallar' içinde olan olağan

tavırlar değildir. Ama durum olağanüstüdür. Olağanüstü durum, olağanüstü tedbirler gerektirir.

Buna en açık örnek, RSDİP'de Lenin'in tavrıdır. İkinci Kongre, bir mücadele içinde, Martov'un önerisine karşı Lenin'in önerisi ile, Iskra Yazı Kuruluna eski yazıkurulu üyelerini değil, Martov-Lenin-Plehanov'dan oluşan bir üçlü seçer. Kendi önerisi geçmeyen Martov, gayet "ilkeli" pozlarda istifayı basar. Plehanov sallanmaya başlar. Bunun üzerine Lenin, kongre sırasında seçilmelerine karşı mücadele verdiği eski yazıkurulu üyelerinin yeniden yeni Yazı Kuruluna çağrılmaları önerisini kabul eder. Bu, onlar gelmediği için uygulanamaz! İşte kongre kararı, işte sonrası!

Bu örnek de gösteriyor ki, bu gibi tavizlerin —daha büyük belaları engellemek, Partiye daha fazla zarar gelmesini engellemek için— verilmesi, hiç de ilkesel olarak reddedilecek birşey değildir.

Bu bağıntıda ancak, bu tecrübelerden de yola çıkarak, ileriki tüzük tartışmasında bu gibi gelişmeleri de dıştalamayacak bir tüzük maddesi eklenmesi düşünülmelidir. Bunun en iyi yolunun, belli yönetici kademelere bizzat yönetici kademenin atama hakkının getirilmesi olabileceğini düşünüyorum. Faşizm şartlarındaki illegal bir partide yönetici kademelerin en azından iki kongre arası sürekliliğini sağlamak açısından, illegalite açısından vb. bunun doğru olabileceğini düşünüyorum.

* Daha sonraki gelişmeler bağıntısında, R. Bahdiyar'a idari tedbir uygulanmaması noktasında, Parti içinde mesela aldığı görevleri zamanında yerine getirmemiş vb. hiçbir yoldaşa karşı idari tedbir uygulamamış olduğumuz, bu konuda çok titiz davranmadığımız bilinmelidir.

Ancak geri dönüp değerlendirdiğimde, mesela alınan açık bir konferans kararının çiğnenmesi bağıntısında; belli Merkez Komitesi kararlarının açıkça çiğnenmesi bağıntısında; kendi çalıştığı alanda

Merkez Komitesi kararı olmadan tekyanlı olarak kışkırtıcı nitelikte bazı iç belgelerin yaygınlaştırılması vb. bağıntısında, bunların da açıkça özeleştirisinin yapılmadığı şartlarda, R. Bahdiyar'a parti cezası verilmemiş olmasını; bu ideolojik mücadeleye zarar vermemek, idari tedbiri öne almamak doğru kaygısı ile de yapılmış olsa, yanlış görüyorum. Bu belki onun daha da saldırganlaşmasında ona yardımcı olmuştur.

Açıktır ki, bunun yapıldığı noktada, benzer tavırlar ortaya çıktı mı, o tavırları takınanlar kim olursa olsun, aynı cezalar verilmeli idi.

* 21, 12 ve 5 nolu yoldaşlar, Merkez Komitesi 4. Toplantısında alınan azınlık ve çoğunluğa toplanma hakkı veren kararın doğru olduğunu savunuyorlar. Bu noktada onlarla ayrılıyorum.

4. Toplantıda aldığımız karar —Merkez Komitesi Faaliyet Raporunda da değerlendirildiği gibi— yanlış bir karardır.

Bu bağıntıda bu kararın doğruluğu ya da yanlışlığını değerlendirmede belirleyici sorunlar şunlardır:

* 4. Toplantı öncesinde azınlık Parti içinde ortaya bir fraksiyon olarak çıkmış mıdır? Yani Dördüncü Toplantı kararı, varolan bir fraksiyon olayı karşısında, bu olayı en kısa zamanda ortadan kaldırabilmenin doğru yollarını arayan bir karar mıdır?

Buna benim verdiğim cevap açık bir biçimde hayır'dır! 4. Toplantı öncesinde azınlık olarak adlandırdığımız kişiler:

- Yöntem olarak önemli ayrılıklara sahiptir
- İdeolojik-siyasi konularda aralarında ayrılıklar vardır
- Örgütsel olarak ayrı ayrı yerlerdedir.

Yani bir fraksiyon değillerdir. Onları belli noktalarda birleştiren —Parti Konferansının iki noktasında—, onlara karşı olma olumsuz noktasında bir

ideolojik-siyasi birliktelikleri vardır. Bu ileriki bir fraksiyonlaşmanın ideolojik temeli olabilir, ama henüz Merkez Komitesi 4. Toplantısına gelindiğinde bir fraksiyondan sözetmek mümkün değildi. O halde alınan karar, varolan bir fraksiyonu en kısa zamanda aşma yönünde alınan bir karar değil, onu yaratmayı Parti imkanlarını sunarak kolaylaştıran bir karardır.

* Parti içinde —örgütsel yapıyı bozmadan— azınlık üyeleri arasında —ve tabii tüm Parti üyeleri arasında— köklü bir fikir alışverişinin imkanları, bu anlamda azınlığın görüşlerinin geliştirilmesi, sistemleştirilmesi için imkanlar var mıdır?

Bu soruya benim verdiğim cevap kesinlikle evettir! Bunun en açık örneği, azınlığın (Q dışındaki kesiminin) Merkez Komitesi 4. Toplantısı kararı alınmadan çıkarabilmiş olduğu "Seçilecek Yol"dur.

O halde "ideolojik mücadelenin daha sağlam ve kolay yürütülmesi" için —bizim Partimizin şartlarında— böyle bir karar da gereksizdi.

Kısacası bu karar, üzerinde yeterince düşünülmemiş, acele ile alınmış, yanlış bir karardı.

Bizim aldığımız kararın, mesela RKP/B'nin X. Kongre öncesinde aldığı karar ile hiçbir ilgisi yoktur. X. Kongre öncesindeki durum, alınan kararda şöyle aktarılmaktadır:

"Bununla birlikte Partide sendikalar konusunda genel bir parti tartışmasından önce, fraksiyonlar oluşumunun bazı belirtileri, yani özel bir tabanı olan ve bir ölçüde biraraya gelme ve kendine özgü bir grup disiplini yaratma çabası gösteren grupların oluştuğu saptanabiliyordu. Örneğin fraksiyon oluşumunun bu tür belirtileri, Moskova (Kasım 1920'de) ve Harkov parti konferanslarının birinde, hem "İşçi Muhalefeti" adlı grupta, hem de kısmen "Demokratik Merkezcilik" adlı grupta vardı." (Lenin, Eserler, cilt 32, s.245, Almanca; "İşçi Sınıfı Partisi Üzerine", s. 409)

Yani fraksiyonlar vardır. Bu durumda Lenin, bunları ortadan kaldırmak için fraksiyonların tartışılan konuda platformlarını açıkça tüm Partiye sunmalarını ve Partinin kararını vermesini istemektedir. Onun amacı, varolan fraksiyonları ortadan kaldırmaktır. Olmayan bir fraksiyonu yaratmaya yönelik bir karar değildir, alınan karar.

* Bir başka sorun, Merkez Komitesi çoğunluğunun bir başka görev bağıntısında yanyana geldiklerinde, Parti içi durumu görüşmüş ve Merkez Komitesi 4. Toplantısında tartışılmak üzere ortak bir belge hazırlamış olmalarıdır. Kural dışı olmasına —Merkez Komitesi içi işleyişte bunu öngörmemiş olmamıza— rağmen, içinde bulunulan somut durumda yapılmış olanı doğru ve gerekli buluyorum. Bunun daha sonra alınan kararla yapılan azınlık/çoğunluk toplantıları ile (ki ikincisi hiç yapılmamıştır) ilişkisi yoktur.

* Demokratik Merkeziyetçiliğin bizde uygulanması bağıntısında, ve esasta önemli bir yanlış yaptığımızı düşünmüyorum. Hatayı nerede yaptığımızı düşündüğümü yukarıda ortaya koymaya çalıştım. Merkez Komitesi azınlığı ile birlikte hareket edebilmek gayesi ile, birçok halde Merkez Komitesi içindeki kararlarda oybirliği aranmış —belli bir noktaya gelene, azınlıktan umut kesilene kadar—, bu anlamda çoğunluk, çoğunluk olma avantajını ve hakkını yeterince kullanmamıştır. Ama bu Demokratik Merkeziyetçilik ilkesinin ilkesel bir çiğnenmesi vb. değildir.

*

Bundan sonraki tartışmalar içinde, daha önce ortaya çıkmış olan temel değerlendirmelerde önemli değişiklikler olmadı.

Çelişmeli noktalar olarak şunlar kaldı:

* Bir bölüm yoldaş, Konferansın hemen ertesinde yapılan uzlaşmayı yanlış, ve daha sonraki tüm uzlaşmaların temeli olarak değerlendirmeye devam ettiler.

* Bir bölüm yoldaş, Merkez Komitesi 4. Toplantısının kararını savunurken, bir diğer bölümü bunu yanlış olarak değerlendirdi.

* Bir de İ. Hayri'nin 4. Toplantıda takındığı tavrın değerlendirilmesinde bir yoldaş bu tavrı doğru bulmama konumunda durdu.

*

Tartışmaya yeni unsurlar olarak şunlar katıldı:

* GDS II. Konferansta, alınması istenen "Tüzüğe dayanılabilir" biçiminde bir karar tasarısını haklı olarak eleştirmiş, bu eleştiri kabul edilerek Tüzüğe dayanılacaktır denmiştir. Halbuki III. Konferanstan bu yana pratik, Tüzüğün yine dayanılabilecek bir belge olarak kavrandığını göstermektedir. Bu yanlıştır.

* Çoğunluk, tavizleri gelişmenin hangi yönde olabileceğini hesaplamadan vermiştir. Her taviz, peşinden yenilerini getirmiştir. Taviz verilmez değil, ama siyasi öngörülü olmak gerekir. Bu önemli ölçüde eksiktir.

* Eğer mücadele içinde sözkonusu hatalar yapılmasa idi, R. Bahdiyar'ın yalnız bırakılması, azınlığın en azından bir bölümünün kazanılması mümkün olabilirdi. (11)

Bu bağıntıda bir yoldaş, bu değerlendirmenin yanlış olduğunu, bunun aradaki ideolojik birliği görmemekten kaynaklandığını düşündüğünü belirtti.

Aynı yoldaş (26) şu görüşleri getirdi:

* Kamp tartışmaları izlendiğinde, bugün azınlığın geldiği noktada savunduklarının nüve olarak kamp tartışmaları içinde olduğu görülmektedir.

Bunlara karşı, bunların tespit edilip, yeterli bir mücadele yürütülmemiş olması, kamptaki sınırlı olarak verilen ideolojik mücadelenin sürdürülüp, çelişmelerin üzerine yürümemiş olması Merkez Komitesi çoğunluğunun en büyük hatalarından biridir.

Bunun ötesinde, R. Bahdiyar'a karşı mücadele eksikliğinden çok, özellikle yöntem konusunda yer yer kendini ondan görünüşte ayıran diğer azınlıkçı Merkez Komitesi üyesinin ortacı ideolojik pozisyonunun doğru tespit edilip, buna karşı yeterli bir mücadele yürütülmemiş olmasını hata olarak değerlendiriyorum.

* Bu fraksiyonu bizim yaratmadığımız bilince çıkarılmalıdır. Burada adeta 4. Toplantı kararı sanki bu fraksiyonu yaratmış gibi konuluyor. Bu yanlıştır. Bu fraksiyonun ideolojik temelleri bu karar alınmadan çok önce Seçilecek Yol vb. ile vardır.

Bunun dışında 4. Toplantı kararı, .. ay sonra Olağanüstü Parti Konferansı yapılacak önerisine bağlı olarak alınmış bir karardır. Ve böyle olunca da anlaşılır ve doğrudur.

* R. Bahdiyar'a karşı idari tedbirler alınmaması bağıntısında, özellikle çoğunluktan yoldaşların yaptıkları hataların bizi bu alanda zayıflattığı bilinmeli, bilince çıkartılmalıdır.

Yapılan hatalar bir ve aynı olmasa da bir anlamda elimiz-kolumuz bağlanmıştır.

* Bir başka hata, Merkez Komitesinin bu yapısı sonucu hücreleri doğru dürüst yönlendirmeye zaman ayrılmamış olmasıdır. Merkez Komitesi toplantılarında hücrelerin değerlendirilmesine ayrılmak durumunda kalınan kısacık zaman, hatalara zamanında müdahaleyi imkansız kılmıştır. Denetimi olağanüstü zayıflatmıştır, vb.

* Bu bağıntıda çeşitli hücrelerin verilen teorik araştırma-inceleme görevlerini yerine getirmemiş

olmasının sebepleri somut olarak tartışılmalı, —bu en azından Çalışma Planında yapılmalı— ve hatalar tespit edilmeli, gelecek için bunun olmamasının tedbirleri alınmalıdır.

* Bizim son birbuçuk yıl içinde yaptığımız bir dizi olumlu iş de vardır. Azınlığa karşı mücadelede tavrımız ise esasta doğrudur.

* Devrim aşamalarının ele alınmamış olması bağıntısında, sorunun salt azınlığın çıkmış olmasına bağlanması yanlıştır. Açıktır ki bu rol oynamıştır. Ama esas mesele yanlış çalışma tarzıdır.

*

Bu konuşma bağıntısında bir yoldaş (20), bu fraksiyonu biz yaratmadık tespiti ile ilgili olarak, "Bu fraksiyonu biz yaratmadık, ama aldığımız kararla bir fraksiyonun fraksiyon haline gelmesine yardımcı olduk" değerlendirmesini yaptı.

Bir başka yoldaş (10), azınlığın ortaya çıkmış olmasının, ve ona karşı mücadelenin merkezde durmuş olmasının, teorik çalışma planının uygulanmamasında oynadığı rolün küçümsenmemesi gerektiğini belirtti.

*

Bütün bu tartışmalar ertesinde bir yoldaş (8), Merkez Komitesi Faaliyet Raporunun çeşitli bölümlerinden değerlendirmeleri, ve bazı diğer değerlendirmeleri Konferansın oylamasına sunmak üzere getirdi.

Getirdiği belge şöyle idi:

"KARAR TASARISI:

Olağanüstü Parti Konferansımız, Merkez Komitesi Faaliyet Raporunun tartışması içinde, tartışmalar sonrasında şunları açıklar:

1. Olağanüstü Parti Konferansımız, III.

Konferans içinde seçimler noktasında ortaya çıkan çelişmelerde bir eski Merkez Komitesi üyesinin yeni Merkez Komitesine seçilip seçilmemesini kendisinin de Merkez Komitesinde çalışıp çalışmamasının şartı haline getiren, böyleoe kendi iradesini bu noktada Partinin iradesi üzeri ne çıkaran R. Bahdiyar'ın tavrını, komünist olmayan bir tavır olarak değerlendi rir, mahkum eder.

2. Konferanstaki —seçimlerdeki bölünmede— çoğunluk saflarında yeralan yoldaşların, buna rağmen —veto tavrını eleşti rerek— sözkonusu kişiyi Merkez Komitesi ne seçmelerini, varolan çelişmelerin seviyesini, vb. gözönüne alarak, doğru bul duğunu açıklar.

3. Konferans içinde daha aktif bir şekil de bir uzlaşma aranmamış olmasını hata olarak tespit eder.

4. Konferans ertesinde, R. Bahdiyar'ın Merkez Komitesinden istifa tavrını, onun ardından Y'nin istifa tavrını, Z'nin sal lanmasını komünist olmayan tavırlar olarak değerlendirir, mahkum eder.

5. Azınlığın, seçildiği merkezi kurumlara karşı bu boykot tavırları ile, Partinin Konferansın hemen ertesinde, Merkez Komitesi düzeyinde ortaya çıkan, Parti - nin hazır olmadığı bir bölünme olayı ile karşı karşıya gelme durumu ortaya çıkmış tır.

Ve biz bu durumda —henüz Konferans delegelerinin çok büyük bölümünün birarada olmasından da yola çıkarak— Partiyi böy le bir bölünme ile karşı karşıya bırakma mak için verilebilecek en fazla tavizi vermeyi doğru bulduk. Bunu yaparken hare

ket ettiğimiz temel düşünce; azınlığın X dışındaki kesimi ile —hele hele R. Bahdiyar ile— aramızdaki çelişmelerin henüz çizgi ayrılığı seviyesinde olmadığı, bu yoldaşlarla birlikte çalışmanın doğru olduğu, ve Partiyi "Kim seçilecek?" noktasında bir bölünme ile karşı karşıya bırakmanın yanlış olduğu; henüz ideolojik-siyasi ayrılıkların belgelerinin tanınmadığı bir ortamda gerçekleşen bir ayrılığın, bize çok ağır zarar vereceği vb. düşüncelerdi. Ve evet, en başta da R. Bahdiyar'ın ve azınlıktan diğer yoldaşların boykot, istifa, faydacı yaklaşımlarla takınılmış küçük-burjuva anarşist tavırlarının aşılabilecek, bir kereye mahsus hatalar olduğunu düşünüyorduk. Bu düşüncelerle, azınlıktan yoldaşlarla da yürütülen tartışmalar içinde, Merkez Komitesinde çoğunluğun gerçekten çoğunluk elinde kalması şartlarında, X'in yedekliğe getirilmesi biçiminde bizim açımızdan ilkesel olmayan bir tavizin —ama verilebilecek de en büyük tavizin— verilmesini doğru bulduk. Ve bu tavizi gerçekleştirmek için, seçilmiş olan çoğunluktan iki yedek Merkez Komitesi üyesi istifa ettiler. Bu durumda .. sırada olan iki azınlıkçı ve bu arada X yedek durumuna geliyordu.

...

Bizim açımızdan artık yapılması gereken, olumlu ortak önderlik idi. İdeolojik ayrılıkların üzerine ilkeli bir mücadelenin yürütülmesi, dışta çizgimizin tutarlı propaganda ve ajitasyonu temelinde örgütlenme çalışmalarına hız verilmesine önderlik edilmesi, özellikle Türkiye'de örgütlenme sorununa ağırlık verme ve bütün bunlara Merkez Komitesinin önderlik etmesi idi. Ve biz bunun olabileceğini

de düşünüyorduk. Çünkü Merkez Komitesi içinde yeralan azınlıkla aramızdaki ayrılıkları onca derin görmüyorduk.

Buraya kadar olan gelişmelerde bizim tavırlarımıza, biri içerik, diğeri işleyiş açısından iki temel eleştiri getirilmiştir.

İçerikle ilgili olarak, R. Bahdiyar'ın Konferanstaki veto, ve daha sonraki istifa tavrı, ona bağlı olarak Y'nin istifa tavrı karşısında taviz vermemizin yanlış olduğu; bunun ilkesizlik olduğu; bunun daha sonraki bütün tavizlerin de başlangıç noktası olduğu; doğru tavrın istifa edenleri eleştirmek, gerekirse idari tedbir almak, ve onlarsız işe devam etmek olduğu şeklindeki eleştiridir.

Bu eleştiri bizce esasta yanlış bir eleştiridir. Konferans sırasındaki ve sonrasındaki ortamı ve sözkonusu kişilerle görüş ayrılıklarının seviyesini doğru değerlendirmemektedir. Sonraki gelişmeler ışığında doğru gibi görülebilecek olan bu eleştiri, gelişmelerin başka türlü, olumlu yönde de olabileceği ihtimalini, ve eğer olumlu yönde bir gelişme isteği varsa, bizim takındığımız uzlaşma tavrıyla, bu yoldaşlara hatalarından dönme için fırsat verip ortamı yarattığımızı görmeyen; bu tavrın çelişmelerin o günkü seviyesinde ve o günkü ortamda doğru olan bir tavır olduğunu görmeyen bir eleştiridir.

İşleyiş yönünde, verdiğimiz bu taviz, ve Merkez Komitesi içinde yapılan anlaşma ile Merkez Komitesinin Konferansın üzerine çıktığı, bunun ilkesel olarak yanlış olduğu eleştirisi getirilmiştir. Bu eleştiri soruna içerik değil, şekil açısından yaklaşanların getirebileceği bir

eleştiridir. Bu eleştiri, bu anlaşmayı yapanların, Konferansın %75'ini oluştu - ran yoldaşlar olduğunu, konuşulan %15'i- nin de bunu olumlu bulduğunu, yani Konfe ransın %90'ının onayı ile Konferansın he men ertesinde yapılan bir uzlaşma olduğu nu görmeyen bir eleştiridir.

Açıktır ki, böyle bir tavır ancak ola- ğanüstü durumda takınılabilecek bir ta- vırdır. Ve bu tavrın takınıldığı durum da olağanüstü bir durumdur.

Olağanüstü Parti Konferansımız, III. Konferans ertesinde yapılan uzlaşma ile ilgili bu değerlendirmeleri onaylar.

6. Konferansımız, daha sonraki gelişme - ler içinde, özellikle alınan merkezi gö- revlerin yerine getirilmemesi bağıntısın da; kararların sabotesi anlamına gelen ta vırlar karşısında; ve Merkez Komitesi ka rar almadan bir dizi parti iç belgesinin dağıtılması vb. bağıntılarında, bu tavır lar içine giren kişilere —herşeyden ön- ce de azınlıktan R. Bahdiyar'a— karşı, hem de bunların doğru bir özeleştirisi - nin de yapılmadığı şartlarda, Tüzük hü- kümlerine uygun kararlar alınmamış olma- sını yanlış bulduğunu açıklar.

7. Olağanüstü Parti Konferansımız, R. Bah diyar'ın Merkez Komitesi 4. Toplantısına istifasını gönderme tavrını, onun veto - istifa-boykot tavırlarını sürdürmesinin; ve çoğunlukla birlikte Marksist-Leninist bir Parti İnşası çalışması yürütme diye bir derdi olmadığının açık bir belgesi olarak değerlendirir.

8. Olağanüstü Parti Konferansımız, Merkez Komitesi 4. Toplantısında alınan azınlık çoğunluk toplantıları kararı bağıntısın-

da şu tespitleri yapar:

Merkez Komitesi Faaliyet Raporunda bu gelişme şöyle ortaya konmaktadır:

Merkez Komitesi 4. Toplantısında bu gelişmeler karşısında Merkez Komitesi çoğunluğunun tavrı, örgütsel ayrılık sorununu ideolojik mücadele sonrasında gündeme getirmek, ama gidişin de örgütsel ayrılık yönünde olduğunun bilincinde davranmak; bunun yanında en azından yöntem konusunda henüz R. Bahdiyar'dan kendilerini belli noktalarda ayırma ihtiyacı duyan Merkez Komitesi içindeki diğer azınlıktan yoldaşlarla parti kuralları çerçevesinde ortak çalışma imkanı olup olmadığını araştırmak şeklinde idi.

Azınlığımızın tartışılan konularda ortak bir platformu yoktu. İdeolojik mücadeleyi doğru temellerde yürütebilmek amacıyla, onların yanyana gelerek görüşlerini berraklığa kavuşturmalarının doğru olacağı düşüncesiyle, azınlığa ve çoğunluğa toplanma hakkı vermek şeklinde bir kararı Merkez Komitesi 4. Toplantısında aldık.

Olağanüstü Parti Konferansı önerileri bağıntısında, bunların Partiye danışılması, Parti oylamasına sunulması kararını aldık. Aldığımız azınlık/çoğunluk toplantıları kararını da Parti oylamasına sunduk.

Parti, Merkez Komitesi çoğunluğunun önerilerini onayladı.

Geldiğimiz yerde, bizim somut durumumuzda Merkez Komitesi 4. Toplantısında aldığımız, azınlık/çoğunluk toplantıları kararımızın, gerçekte niyet olmasa da, azınlığımızın bir fraksiyon olarak çalış-

masına imkan yaratan bir karar olduğunu; aslında bizim Partimizde varolan demokrasi şartlarında, örgütsel yapıyı bozmadan ideolojik-siyasi platform çıkarmak için tartışmanın imkanları olduğunu, aldığımız kararın fraksiyonist çalışmayı ve bölünmeyi körüklediğini, bu kararın yanlış bir karar olduğunu düşünüyoruz. (Merkez Komitesi içinden bir yoldaş bu değerlendirmeyi yanlış bulmaktadır. Alınan kararın o şartlarda doğru olduğunu savunmaktadır.)

Ortaya çıkmış olan bir fraksiyoncu çalışmayı resmen tespit edip, ona göre siyaset uygulamak bir şeydir; henüz gerçek anlamda olmayan bir fraksiyonun Parti imkanları ile yaratılmasına hizmet eden bir karar almak başka şeydir. Bizim aldığımız karar —ki bu yalnızca Merkez Komitesi çoğunluğunun değil, Parti çoğunluğunun da kararıdır— ikinciye hizmet etmiştir.

Bu fraksiyonist çalışma bağıntısında, örgütlenme ile ilgili olarak aldığımız kararlar da —ki bunların hepsi, idari tedbiri öne almama; ideolojik mücadeleyi kolaylaştırma düşüncesi ile alınmış kararlardır— fraksiyonist çalışmayı körükleyen, kolaylaştıran kararlar olmuştur.

Bu sözünü ettiğimiz kararlar, azınlığın bulunduğu bölgeleri, azınlıktan yoldaşlar aracılığı ile yönlendirme şeklindeki kararlardır ki, Merkez Komitesi çoğunluğu olarak bu durumu değiştirme imkanımız elimizde vardı.

Olağanüstü Parti Konferansımız, bu konuda yapılan değerlendirmeleri de doğru bulduğunu açıklar, onaylar.

9. Üçüncü Yol ile ilgili olarak, Merkez Komitesi Faaliyet Raporunda şu tespitler yapılmaktadır:

Merkez Komitesi 4. Toplantısı sonrası bir başka önemli gelişme de "Üçüncü Yol" diye değerlendirdiğimiz arkadaşların, ve üçüncü bir çağrının ortaya çıkması olayı dır.

Biz bu arkadaşların tavrını nasıl değerlendirdiğimizi bu çağrıya karşı takın dığımız tavırda ortaya koyduk.

Daha sonraki gelişmeler, ve karşılıklı tartışmalar içinde, bu yoldaşların ortaya çıktıkları ortamın önemli ölçüde azın lıktan bazı yoldaşlar tarafından kışkırtılan; 1986 sonuna kadar bölünme tamam - dır, saflar belli olmuştur; tavrınızı ta kının yollu tavırlarla belirlenen bir or tam olduğunu, ve bu ortamda atılan adımda, niyetin Parti birliğini savunmak olduğunu görmemize rağmen, bu yoldaşlara ge tirdiğimiz temel eleştiriler değişmiş de ğildir. Bu yoldaşlar birlik adına, yanlış yolu seçmişler; bölünme halinde, üçüncü bir bölünme ile 'birliğe' hizmet etme gi bi garip bir birlik anlayışının savunucu su olmuşlardır. Yoldaşların birlik adına fraksiyoncu bir çalışmaya girmeleri ise ağır bir hatadır.

Yoldaşlardan birinin Merkez Komitesi çoğunluğuna verdiği cevap, hizipçilik ko nusunda hatayı kabul etmesine rağmen; II. Konferansta alınan karar bağıntısında ya pılan hatayı vb. kabul etmesine rağmen, azınlık ile çoğunluğun tavrını aynı kefe ye koyma, sorunu önderlerin sorumsuzluğu na bağlama vb. noktalarda hatalı tavrı sürdürmekte, hataların ağırlığını da tam olarak görmemektedir.

Üçüncü yoldan yoldaşlarla olan çelişme lerin peşini izlemek; ve bunları sertleş tirmek Merkez Komitesinin önemli bir ide olojik mücadele görevidir. Ancak böyle bir mücadele içinde, varolan birliğin mi derinleşip sağlamlaşacağı; yoksa çelişme lerin mi derinleşeceği görülecektir.

Konferansımız bu tespitleri de onaylar.

10. Merkez Komitesi 4. Toplantısında İ. Hayri'nin takındığı tavırlarla ilgili o- larak Merkez Komitesi Faaliyet Raporunda şu tespitler vardır:

Dördüncü Toplantı ile ilgili tavır ta- kınmak istediğimiz bir başka nokta, bu toplantıda İ. Hayri yoldaşın takındığı; "Sözkonusu noktalarda konferansta ayrı bir çizgi geçerse bir gün Partide dur- mam" şeklindeki tavırdır.

Biz bu tavrı içerik olarak doğru görü- yoruz. Bu tavır ilkesel konularda ideolo jik birlik parçalandığında, eğer bu nok- talarda daha önce yürütülen bir ideolo - jik mücadele ile saflar belirlenmiş, ve herkes yerini bilinçli seçmiş ise, örgüt sel ayrılığın gündeme getirilmesinin doğ ru olduğunu savunan Marksist-Leninist bir tavırdır. Sözkonusu noktalar Parti için- de ideolojik mücadele ile, uzun bir sü- reç içinde Partinin çizgisinin parçaları haline gelmiş olan noktalardır. Bunlar ye ni sorunlar değildir. Ve İ. Hayri de, biz de bu konudaki görüşlerimizin doğruluğun dan, Marksizm-Leninizm temelinde, eminiz. Hal böyle olunca, bir sürü mücadele so- nunda çoğunluğun bilinçli olarak ayrı bir tercih yapması, o noktada o çoğunluğun kazanılmasının imkanlarının olmadığını, bunun boşa kürek sallamak olduğunu göste

rir. Böyle bir durumda o çoğunlukla birarada kalmaktansa, doğru olanı ayrılıp yapmak doğrudur.

Bu konumun, çizgisi belirsiz, çatışılan noktalarda savunduklarının tartışmaya açık olduğunu söyleyen azınlığın konumu ile ilgisi yoktur. Tartışmaya açık olduğunu söylediği halde Parti konferansını beklemeyen azınlığın tavrı ile ilgisi yoktur.

Ancak bu tavrın Merkez Komitesi 4. Toplantısında takınılmasının hiç mi hiç gereği yoktu. İ. Hayri yoldaşın görüşlerinin, Parti çoğunluğunun görüşleri olduğu belli idi. Bu görüşlerin azınlığa düşmesi, azınlığın hayali idi. Ve bu soru karşısında tam da bu tavrı takınmak, yani biz böyle hipotetik sorular üzerine tartışmıyoruz demek yeterli olurdu.

Olağanüstü Parti Konferansımız bu tespitleri ve değerlendirmeyi doğru bulduğunu açıklar.

11. Merkez Komitesi Faaliyet Raporunda azınlık ile mücadele bağıntısında yapılan genel değerlendirme şöyledir:

Bütün bu gelişmeler bütünlük içinde ele alındığında, biz attığımız adımlarda Merkez Komitesi çoğunluğu olarak, esasta bir noktada, Merkez Komitesi 4. Toplantısında aldığımız azınlık/çoğunluk toplantıları konusunda aldığımız kararda önemli bir hata yaptığımızı düşünüyoruz.

Partinin birliğini korumak, ve sağlam temellerde yeniden oluşturmak için verilebilecek tüm tavizleri verdiğimizi, ve evet bu noktada ileri bile gittiğimizi düşünüyoruz. Yaptığımız hatalarda, bürokratizm, idari tedbirin öne çıkarılması

gibi bir sapmanın değil, demokratizm, idari tedbirleri kullanmakta —ideolojik mücadele adına— aşırı titiz davranma yönünde hataların olduğunu düşünüyoruz.

Azınlığın, demokrasinin yokluğu, eksikliği yönündeki bütün yaygarasının boş olduğunu düşünüyoruz.

İdeolojik-siyasi alanda, geçmişte —özellikle III. Konferans öncesinde— kendimizi olduğumuzdan büyük görme ve gösterme; görevleri küçümseme sapmasına karşı sorunun bir yanını, bilgi eksikliğimizi, Marksizm-Leninizmin bilgisi konusunda sığlığımızı öne çıkartırken, sorunun diğer yanını, bizim belirli noktalarda sağlam temellere sahip olduğumuzu vurgulamama hatamızın, ve bu hatanın ürünü olarak ortaya çıkan bir dizi formülasyonun bugün inkarcı akıma dayanak olduğunu tespit ediyoruz.

Yer yer ideolojik ayrılığa tekabül eden ayrılıkları zamanında tespit edemediğimizi, ve bu yüzden de doğru olmayan uzlaşmalara girilmiş olduğunu; bunun da tasfiyeci-inkarcı akıma dayanak olduğunu görüyoruz.

Merkez Komitesi içindeki çelişmelerde, azınlıktan R. Bahdiyar'ın aslında en başından itibaren planlı, bilinçli, programlı bir şekilde çelişmeleri körüklediğini, kişisel sürtüşmeyi öne çıkararak, siyasi-ideolojik özü gizlediğini; ayrı bir örgütlenmeye gitmek için tedbirler aldığını, fraksiyonist bir çalışmaya yöneldiğini, geldiğimiz noktada açıkça tespit ediyoruz. Bu bağıntıda denetim eksikliğinin, zamanında müdahale etmemede önemli bir rol oynadığını tespit ediyoruz. Ayrılığın bize bugün verdiği ölçüde za-

rar vermesinde bizim tüm bu hatalarımızın da payı, önemli bir payı olduğunu düşünüyoruz.

Parti üyesi yoldaşların ise, gelişmelerde yeterince müdahaleci davranmadığını düşünüyoruz.

Azınlığın R. Bahdiyar dışındaki kesiminin süreç içinde, giderek onun peşine takıldığını, aralarındaki ideolojik-siyasi birliğin bugün de sağlam bir birlik olmadığını düşünüyoruz.

Olağanüstü Parti Konferansımız bu değerlendirmeleri de onaylar.

*

Bu belge tek tek noktalar halinde oylandı. Ve her maddesi —bir bölümü çoğunlukla, bir bölümü oybirliğiyle olmak üzere— onaylanarak karar haline geldi.

Aşağıda kararın tek tek hangi noktalarda çoğunlukla, hangi noktalarda oybirliğiyle onaylandığının dökümünü yapıyoruz. Ayrıca bazı noktalarda tek tek yoldaşların şerhlerini yayınlıyoruz:

1. nokta: Oybirliği ile.

2. Nokta: %90 evet, %10 hayır ile çoğunlukla

3. nokta: Oybirliği ile.

4. nokta: Oybirliği ile.

5. nokta: %65 evet. %25 hayır, %10 çekimser ile çoğunlukla. (Bir yoldaş şerhli)

6. nokta: %75 evet, %25 hayır ile çoğunlukla.

7. nokta: %90 evet, %10 hayır ile çoğunlukla.

8. nokta: %60 evet, %40 hayır ile çoğunlukla.

9. nokta: Oybirliği ile.

10. nokta: %90 evet, %10 hayır ile çoğunlukla. (Bir yoldaş şerhli)

11. nokta: Çoğunlukla; 10 No çekimser. (3 yoldaş şerhli)

*

5. nokta ile ilgili 10 No'nun şerhidir:

Bu noktadaki kararı yanlış görüyorum. Çünkü:

1- Parti işleyiş kurallarına göre, Konferans delegeleri seçildikten sonra görevleri başlar, yani onlar konferans delegeleridirler. Konferanstaki divanın konferansın sonuçlandığını açıklamasından sonra görevi biter.

Ama III. Konferanstan sonraki uygulama, Konferans kapanmış olmasına rağmen, Konferanstan kısa bir zaman sonra sanki delegelerin görevi devam edermişçesine, yanlış bir şekilde güya sorun çözülmeye çalışılmıştır.

2- Bu yanlış uygulama yerine, veto tavrı takınan yoldaşa, Parti Tüzüğünden hareketle, bu tavrından vazgeçme çağrısı yapılmalıydı. Bunu kabul etmediği şartlarda, onun yerine Merkez Komitesine birinci Merkez Komitesi yedeğinin getirilmesi gerekirdi.

3- Bunun yapılmayıp, işleyiş kurallarına ters bir şekilde, iki Merkez Komitesi yedeğinin istifa etmesi sonucu, bu konferansta Merkez Komitesi seçimlerinde yedeğe bile seçilmeyen azınlıktan birinin Merkez Komitesi yedekliğine getirilmesi yanlıştır.

4- Sorun bu noktalarda salt tüzüksel değildir. Sorun aynı zamanda örgütlenme alanında yanlış düşüncelerin yayılması ve küçük-burjuva anarşisti faydacı görüşlerin Parti içinde gelişmesine yolaçmaktadır. Bu anlamda da önemlidir.

*

10. nokta ile ilgili 16 No'nun şerhidir:

10. noktada Merkez Komitesi 4. Toplantısında İ. Hayri'nin takındığı tavırla ilgili görüşümdür:

Bilindiği gibi, ben bu noktada Cihan adlı yoldaşın yazısındaki bu konuyla ilgili tavrı doğru buluyordum.

Fakat gelinen yerde azınlık ile İ. Hayri'nin tavrının, içeriksel olmasa da, arasında belli farkın olduğunu düşünüyorum.

Ama bu farka rağmen İ. Hayri'nin içinde yeraldığı örgütte revizyonist çizgi sahiplerinin iktidarı ele geçirmeleri şartlarında da olsa hemen ayrılmayı savunmasını yanlış, kolaycı, zorlu bir mücadeleyi göze almayan bir tavır olarak değerlendiriyorum.

Doğru tavır, yanlış bulduğun çizgiye karşı muhalefet olarak da belli bir dönem —demokrasinin ortadan kaldırılmadığı, dolayısıyla parti içinde mücadele imkanlarının olduğu şartlarda— iktidarı tekrar ele geçirme mücadelesi vermenin, revizyonist çizgi sahiplerini örgütten tasfiye etmenin mücadelesi verilmelidir.

*

11. nokta ile ilgili 10 No'nun açıklamasıdır:

Merkez Komitesi içindeki çelişmelerde azınlıktan olan R. Bahdiyar'ın en başından itibaren planlı, bilinçli, programlı bir şekilde çelişmeleri körüklediği vs. yönündeki tespit hakkında karar verecek durumda değilim. Bu konuda ikna olmadan bu tespite oy vermeyi doğru görmediğimden çekimser kalıyorum.

*

11. nokta ile ilgili bir yoldaşın şerhidir:

III. Konferanstan sonra ortaya çıkan azınlığa karşı, Merkez Komitesi çoğunluğunun ideolojik mücadelesinin değerlendirilmesi bağıntısında Merkez Komitesi içindeki azınlığın görüşüdür:

1. Merkez Komitesi çoğunluğunun azınlığa karşı

mücadelesinde, doğru olarak özsel noktalardaki derin ideolojik-siyasi görüş ayrılıkları üzerine ideolojik mücadele, Parti-içi mücadelenin merkezine konmuştur.

Doğru olarak, azınlığın skandal ile, kişisel sürtüşmeler ile ideolojik çelişmelerin üzerini örtmek isteyen oportünist yöntemlerine uyulmadı; onların oyununa gelinmedi; doğru olarak, III. Konferansın ertesinde, azınlık ile birlikte Merkez Komitesi çalışması yürütebilmek amacıyla, uzlaşma —çoğunluğun insiyatifi ve önerisi üzerine— gerçekleştirildi. (Bu noktada bizzat toplantı içinde daha aktif olarak uzlaşma aramaması hata idi.)

Bundan sonraki mücadele süreci içinde doğru olarak, her sorunda ideolojik mücadele, Parti üyelerinin ve sempatizanların iknası; yanlış oportünist pozisyonlardan kendini ayırma önplana konmuştur. (Bu açıktır ki, taktikte ikincil hataların yapılmış olabileceğini dıştalamaz.) R. Bahdiyar'ın yanlış yöntemleri, kararların onun ve onun yönetimindeki Parti Hücresi tarafından çiğnenmesine karşı esasta doğru bir mücadele yürütülmüştür. (Ancak bu noktada, mücadele içinde daha önce kararların uygulanmaması, azınlığın çoğunluğa uymaması hallerinde ihtar vb. parti cezalarının verilmesi gerekli idi. Bunun yapılmamış olması hatadır.) Partinin bu sorunlar temelinde bölünme tehlikesi karşısında, bu sorunların ikincil sıraya konmuş olması doğrudur. Bu çerçeve içinde, Merkez Komitesi 4. Toplantısında yapılan uzlaşma —ki bu uzlaşma ancak kısa süre içinde bir Olağanüstü Parti Konferansı yapılmasının varlığı şartları gözönünde bulundurulduğu zaman doğru değerlendirilebilir— doğru idi. Bu karar ile azınlığa Olağanüstü Parti Konferansına kadarki süre içinde platformunu çıkarıp Partiye sunması imkanı yaratılıyordu. Yani bu karar olağanüstü bir durumda alınmış olan, şartlara bağlı, belli süre için geçerliliği olan bir karardı. Bu kararda yanlış

olan, bu kararın bir parti soruşturması oylaması sonucu alınmamış olup, Merkez Komitesi tarafından kararlaştırılması idi. Ve bunun yanında, Merkez Komitesi tarafından bu kararın, Parti Tüzüğünde öngörülmemiş olan bu kararın alınmasının, neden içinde bulunulan şartlarda doğru olduğunun yeterli bir biçimde açıklanmamış olması idi. Bu karar herşeyden önce, o dönemde, hala III. Konferansın söz tutanağının ve raporunun yayınlanmamış olduğu şartlarda, varolan bölünme tehlikesini geri atmak için verilmiş bir taviz idi. Ve ideolojik mücadele içinde görüş ayrılıklarımızın derinliğinin görülüp gösterilmesi için gerekli ve doğru idi.

Bu kararda, Parti içinde bir fraksiyonlaşmayı teşvik, ve aşırı demokrasi uygulaması gören yoldaşların eleştirisi kökten yanlıştır. Bu yoldaşlar, kararı bu kararın alındığı somut şartlardan koparmaktadır. Onların ideolojik zaafı, ideolojik mücadelenin mutlak öncelliğini kavramamalarıdır. Bunun yerine, onlar şekilsel örgütsel tedbirleri, ideolojik mücadeleden bağımsız görüp kavramaktadırlar.

Merkez Komitesi çoğunluğunun azınlığa karşı bu ideolojik mücadele içindeki doğru Marksist-Leninist çizgisi, Parti üyeleri ve sempatizanların ideolojik olarak silahlanmış, ve hazırlıklı olarak bölünmeyi gerçekleştirebilmeleri, ve bu bölünmeden bu anlamda güçlenerek çıkabilmeleri sonucunu doğurmuştur.

*

(Bu yoldaşın şerhine iki yoldaş daha (11 ve 19 No'lu yoldaşlar) katılmaktadır.)

*

Bir yoldaş, Konferansın başında alınan kararla ilgili olarak (bkz. s.19-21) şu açıklamanın onaylanmasını önerdi:

"İlk Alınan Kararla İlgili Açıklama:

Konferansın toplanması ve yetkisi ile ilgili kararda, azınlığın Olağanüstü Parti Konferansı öncesinde örgütsel ayrılığı gündeme getirmesi değerlendirilirken, Parti-içi demokrasinin uygulanması bağıntısında, Parti-içi demokrasinin doğru uygulandığı tespiti yapılmıştır.

Bu tespit, bizim bu uygulamada hata yapmadığımız biçiminde anlaşılmamalıdır. Ancak yaptığımız hatalar, Merkez Komitesi Faaliyet Raporunda da tespit edildiği gibi, —azınlığımızın iddialarının tersine — bürokratik yönde, idari tedbiri öne alan yönde değil, demokrasinin sınırlarının gereğinden fazla geniş tutulması yönünde hatalardır.

(%60 evet, %40 hayır ile çoğunlukla)

*

Bir yoldaş, .. Parti Hücresinin yaptığı şu değerlendirmenin, azınlığa karşı mücadeleyi değerlendiren karara eklenmesini önerdi:

"Geri dönüp bu mücadele sürecini değerlendirdiğimizde özeleştirel olarak şunları tespit etmek istiyoruz:

a) Azınlığın şimdi bir çizgiye doğru sistemleştirmiş olduğu konumların bir dizisi nüve olarak kamplarda savunulmuş olan pozisyonlardır. Kamplarda da bu yanlış görüşlere karşı mücadele yürütüldü ise de, bunlar fazla ciddiye alınmamış, ve herşeyden önce de peşleri izlenmemiştir.

Özellikle R. Bahdiyar'ın konumları, bir hücredeki ideolojik tartışmada (Bkz. ..., özellikle kullandığı oportünist yöntemlere de dikkat edilsin) daha yıllarca önce, nüve halinde de olsa ortaya çıkmıştır, ve fakat bunlara karşı yeterli

ve köklü bir ideolojik mücadele yürütülmemiştir.

b) Bu ideolojik mücadelenin yeterli bir şekilde ve yeterli bir uzlaşmazlıkla yürütülmemiş olduğunun bir işaretidir. Kuşkusuz bunun azınlığın Parti içinde oldukça büyük bir etkiye sahip olabilmesinde önemli rolü vardır.

c) Bir bütün olarak ele alındığında: Partizan'ın yanlış çizgisine karşı, kitlelerin kendiliğindenliği önünde secdeye yatmaya karşı, teorinin öneminin küçültülmesine karşı, Parti İnşası görevlerinin ağırlığının küçültülmesine karşı mücadele içinde, bir başka sapmaya karşı, inkarcı-tasfiyeci sapmaya karşı yeterli bir mücadele yürütülmemiştir. Bu yetersiz mücadele kendini açık bir şekilde, bizim AYNI ANDA ideolojik mücadele ve teorik çalışma içinde ortaya çıkarmış olduğumuz Marksist-Leninist temellerin çıkış noktası olması gerektiği tespitini vurgulamadan, sürekli olarak Marksist-Leninist temellerin yaratılması gerektiğini, Marksizm-Leninizmi kavrayışımızın sığ olduğunu vb. vurgulamış olmamızda görülmektedir. Biz birinci yönü yeterli bir şekilde vurgulamamış olduğumuz için, azınlığın yanlış teorilerine karşı da en başından itibaren yeterli bir mücadele yürütmemiş olduk. Bu bir kez daha, Stalin'in "En tehlikeli sapma, karşısında mücadele edilmeyen sapmadır" tespitinin doğruluğunu göstermektedir. Biz bu gelişmelerden, ve Stalin'in öğretisinden, ideolojik ayrılıklarda mücadeleyi sertleştirmek gerektiği, değişik ilksel pozisyonların ideolojik mücadele olmaksızın barış içinde yanyana yaşamasına izin verilmemesi gerektiği dersini çıkarmalıyız."

*

Tartışmalar sonrasında, sözkonusu belgede atıfta bulunulan .. deki tartışma, kamp tartışmalarını vb. bütün yoldaşlar tarafından tam değerlendire-

bilme durumu olmadığı için, sözkonusu belgenin kararın bir parçası olarak değil, .. Parti Hücresinin görüşlerini aktaran bir belge, ve bu konuda yapılacak araştırmada, incelemede gözönünde bulundurulacak bir belge olarak kabul edilmesi kararlaştırıldı.

Bazı yoldaşlar bu belgedeki görüşleri doğru bulduklarını açıkladılar. (5, 6, 8, 11, 21, 24)

Diğer yoldaşlar ise belgeleri tümden değerlendirecek durumda olmadıkları için kesin bir tavır takınamayacaklarını belirttiler.

Bu belge bağıntısında bir yoldaş (25); bir düşünce ilk ortaya çıktığında bunun inkarcı olarak değerlendirilmesinin doğru olup olmadığını sordu.

Buna karşı .. Parti Hücresinin belgesinde sorunun, sonraki inkarcı görüşlerin nüvelerinin sözkonusu belgelerde de olduğunun tespit edildiği; bunun da baştan inkarcı tespiti yapmakla aynı olmadığı belirtildi.

*

MERKEZ KOMİTESİ FAALİYET RAPORUNUN ÖRGÜTSEL GELİŞMEMİZ BAŞLIKLI BÖLÜMÜ ÜZERİNE TARTIŞMA

Merkez Komitesi Faaliyet Raporunun sözkonusu bölümünde III. Konferanstan bu yana olan örgütsel gelişme üzerine somut bilgi verilmekte idi. Ve durum değerlendirilerek bugünkü örgütsel yapı vb. hakkında öneriler getirilmekte idi.

Merkez Komitesi Faaliyet Raporunun bu bölümündeki çeşitli konular üzerine tartışmalar yürütüldü. Bu bağıntıda yürütülen tartışmalardan biri, Merkez Komitesinin yapısı; ve Merkez Komitesi içinde Türkiye örgütlenme sorumlularının payı; Türkiye'de olacak Merkez Komitesi üyelerinin Merkez Komitesi üyeleri içinde payının ne olması vb. üzerine somut tartışmalar yürüdü.

Bu tartışmalar içinde, örgüt yapısı bağıntısında ideolojik-teorik önderliğin Türkiye şartlarında daha uzun süre yd.da tutulması gerekeceği; Türkiye'de siyasi-örgütsel bir merkezin bugün yaratılmasının doğru olup olmadığı; bunun biçiminin ne olacağı; tek tek bölgesel örgütlerin birbirinden bağımsız olarak örgütlenmesinin doğru olup olmadığı; Kürdistan'da örgütlenmenin statüsü vb. konuları tartışıldı. Bütün bu sorunların, daha sonra planlanan örgütsel konferansta derinlemesine tartışılıp çözüme orada varılmasında fikirbirliği sağlandı.

*

MERKEZ KOMİTESİ FAALİYET RAPORUNUN SİYASİ GELİŞMEMİZ BAŞLIKLI BÖLÜMÜ ÜZERİNE TARTIŞMA

Faaliyet Raporunun bu bölümünde, Parti içinde siyasi alanda Partinin III. Konferansının tespit ettiği görevler bağıntısında neler yapılıp, neler yapılmadığının bir dökümü yapılmakta idi.

Sözkonusu bölümün bir yerinde yapılan:

"Enerjimizin çoğunluğunun —zorunlu olarak— Parti içindeki aslında çözülmüş sorunlar üzerine bir kez daha tartışmaya ayrılması, bir anlamda yerinde saymamızı beraberinde getirmiş, dışta çizgimizin propagandası sorununda da, oportünistlere karşı mücadele görevini aslında güç doğru değerlendirildiğinde yapacak ölçüde yerine getirememe durumu ortaya çıkmıştır. Önümüze konmuş olan Partizan'a müdahale görevi, Yılmaz Güney'in değerlendirilmesi görevi doğru dürüst ele alınamamıştır. Bu konuda eksiklik öyledir ki, bir DHB-İleri/Devrimci Kanat'ın son dönemde bizi etkilemesi, bizim onu etkilememizden daha çok olmuştur. Tabii ki bunda bizim bazı yoldaşlarımızın oportünist sapmalar yönünde evrimlenmesi rol oynamaktadır. Ama yeterli militan mücadele eksikliği de bu noktada önemli bir rol oynamıştır"

tespiti ile ilgili olarak, bir yoldaş bu noktada yapılan tespitlerin, özellikle bizim bazı yoldaşlarımızın oportünist sapmalar yönünde evrimlenmesi tespitinin, ve DHB'den etkilenme tespitinin iki noktada açılması gerektiğini savundu. Yoldaşa göre:

a) DHB-İleri/Devrimci Kanat'tan etkilenmenin öncelikle olumsuz bir etkilenme olduğunun, ve bu etkilenmede etkilenenlerin de öncelikle azınlığımız olduğunun vurgulanması doğru olacaktır.

b) Bu gelişmelerde, azınlığımızın bu evrimlenmesinde, içinde bulunulan ortam önemli bir rol

oynamaktadır. Yenilginin bütün ağırlığı ile bilinçlere çıkması ile, oportünizmin bu ortamda geliştirdiği oportünist birlik rüzgarlarından etkilenme birbiriyle bağıntılı olgulardır. Bu bilinçlere çıkarılmalıdır.

Diğer yoldaşlar da bu tespitlerin doğru olduğu, eklemenin doğru olacağı konusunda görüş belirttiler.

*

MERKEZ KOMİTESİ FAALİYET RAPORUNUN DİĞER BÖLÜMLERİ ÜZERİNE TARTIŞMA

Merkez Komitesi Faaliyet Raporu, uluslararası, ve kitle çalışması bölümleri ile devam ediyordu. Bu bölümler üzerine önemli bir tartışma yürümedi.

Faaliyet Raporu şöyle kapanıyordu:

"Yoldaşlar,

Bir bütün olarak ele aldığımızda, III. Konferanstan bugüne kadar yaptığımız çalışmaların dökümü, bu 1,5 yıllık dönemde zorunlu yerinde sayma diye adlandırabileceğimiz bir dönem yaşadığımızı; gücümüz doğru değerlendirildiğinde elde edilmesi gereken verimin altında verim elde edildiğini; bu duruma daha fazla göz yummama, Partiyi tasfiyeye yönelen akımı tasfiye etme yönünde önerilen ve Partinin onayladığı kararın yerinde bir karar olduğunu açıkça göstermektedir.

Bu kararın uygulamaya konduğu, Olağanüstü Parti Konferansının somut olarak gelip çattığı noktada, azınlığımız saflarımızı terketmiştir.

Bu bizi sayısal olarak —şimdilik, geçici olarak— zayıflatmıştır. Ama bu zayıflama gerçekte, görünürde bir zayıflama; arınmayı, bu anlamda nitel olarak güçlenmeyi beraberinde getiren bir zayıflamadır.

Ve eğer bu bölünme doğru ele alınırsa, yeni bir atılımın başlangıcı olarak ele alınır, tüm yoldaşlar şimdi çok daha fazla iş yapmanın gereğini kavrar, ona uygun davranırlarsa; sayı olarak bu geçici zayıflığı da kısa zamanda aşmak, herşeyden önemlisi nitel olarak gerçek Marksist-Leninist güce uygun davranmak; bütün samimi arayışçılara Marksist-Leninist alternatifin biz olduğumuzu göstermek mümkündür.

O halde... Görev başına!

O halde, III. Konferansta dediğimiz gibi:

Gücümüz azdır. Görevler çok ağırdır. Ama bu görevleri bizden başka çözecek de yoktur. O halde yapılacak iş ah-u vah etmek, her hata sonrasında dövünmek, biz bu işi yapamayız demek değil, — Şimdi kurtuluşu, henüz Marksist-Leninist olup olmadıklarını bile bilmediğimiz gruplarla birleşmede aramakta değil diye eklememiz gerek— işe daha fazla sarılmaktır.

Bütün Parti üyeleri ve sempatizanları, Partinin bütünü hakkında sorumluluk duydukları, Partiyi gerçekten kendi partileri olarak kavradıkları ölçüde, ve herkes Parti için verebileceğinin en fazlasını verdiği ölçüde, çözemeyeceğimiz sorun, aşamayacağımız güçlük yoktur.

Bu bilinçle bütün yoldaşlara sesleniyoruz:

Bolşevizmin bayrağını hep birlikte yükseklere kaldıralım!"

*

Bu bölüm ile ilgili olarak bir yoldaş (10) şu şerhi verdi:

"... bu duruma daha fazla göz yummama, Partiyi tasfiyeye yönelen akımı tasfiye etme yönünde önerilen ve Partinin onayladığı kararın yerinde bir karar olduğunu açıkça göstermektedir"

şeklindeki görüşü doğru görmüyorum. Üçüncü çağrıcıların önerdiği biçimde, III. Konferanstan hemen sonra ilk olumsuz gelişmeler Merkez Komitesi çoğunluğu tarafından doğru değerlendirilip, Parti Tüzüğü işleyiş kuralları azınlığın asi üyelerine hatırlatılmalı ve onlar buna uymaya çağrılmalıydılar. Buna uymadıkları taktirde örgütsel cezalar Tüzüğe göre verilmeliydi. Ve III. Konferansın kararları uygulamaya sokulmalıydı. Bunu uygulamayanlara, verilen görevi yapmayanlara uygun cezalar —atmalar da içinde olmak üzere— verilmeliydi. Bu şekliyle IV. Konferansa kadar gidilmeye çalışılmalıydı. Diğer bölümlere katılıyorum.

Merkez Komitesi Faaliyet Raporunun yayınlanması bağıntısında tartışıldı. Bunun içinde devrimci kamuoyunun doğrudan denetleme imkanı olmayan bir dizi konuda çok somut bilgiler verildiği; bunun devrimci kamuoyuna açılmasının doğru olmadığı; Rapor'da Parti içindeki azınlık/çoğunluk bölünmesi ile ilgili değerlendirmelerin zaten önemli ölçüde kararlar içinde yayınlandığı gerekçeleri ile yayınlanmaması kararı alındı.

Belgenin Parti içinde tutulması; Parti içinde ve örgütlü çevrede okunduktan sonra toplanması kararı alındı.

*

"MÜCADELE BAYRAĞI"NIN SOMUT ÖNERİLERİ ÜZERİNE

Konferansımızda "Mücadele Bayrağı"nın "Bildirge" başlıklı ilk sayısının 28. sayfasında getirilen şu somut öneriler üzerinde de duruldu:

" * Temel eğitimde mümkün olduğunca paralel ilerleyişin sağlanması ve 'eğitim notları'nın aktarımı yanısıra, ortaklaşa örgütlenecek 'teorik konferanslar' örgütleme.

* Devrim aşamaları üzerine tartışma ve araştırmalarda ortak çalışma olanaklarının zorlanması; bu yönde tercüme veya derleme gibi çalışmalarda dayanışma içinde olmak.

* Düzenli aralıklarla temsilci düzeyinde görüşmelerde bulunmak. Ortak tartışma toplantıları vb. örgütlemeye önem vermek.

* Devrimci dayanışma (belge düzenleme; yoldaşlara karşılıklı yardım vs.)

* Eylembirliklerinde —ilkesel ayrılıklar olmadığı sürece— birlikteliği öne çıkartma; TKK devrimci hareketinde 'gelenek' olan kendi için-

den ayrılan bir grupla eylembirliği yapmama pratiğini bir kez daha boşa çıkartmak.

* Karşılıklı tercüme yardımlaşması.

* Karşılıklı olarak düzenli yayın alışverişi.

* TKK'da başta sendikalar olmak üzere, her alanda yakın dayanışma içinde ortak hareket etmeye önem verme." ("Mücadele Bayrağı", Özel Sayı 1, s.28)

*

Tek tek bu öneriler hakkında şu tavırlar takınıldı:

* Bizim temel eğitim konusunda "Mücadele Bayrağı" ile "paralel ilerleyişin" sağlanması için özel çaba sarfetme diye bir sorunumuz yoktur. Temel eğitimden çıkardığımız sonuçları bütün devrimci kamuoyuna sunacağız. Bu bağıntıda "Mücadele Bayrağı"ndan arkadaşlar da yaptığımız eğitimin sonuçlarını kendi bildikleri gibi kullanırlar. "Ortaklaşa örgütlenecek teorik konferanslar" bağıntısında, bu konuda genel konuşmaktan değil, somut öneri varsa ona somut tavır takınmaktan yanayız. Biz şu anda "Mücadele Bayrağı" ile "ortak bir teorik konferans" düzenleme ihtiyacı ve gereği duymuyoruz. "Mücadele Bayrağı"nın böyle bir konuda somut önerisi varsa getirir, biz çalışma planımıza uygunluğuna göre somut olarak olumlu ya da olumsuz tavır takınırız.

* Bizim teorik çalışma planımız devrimci kamuoyunun, bu arada "Mücadele Bayrağı"nın da bilgisi dahilindedir. Bu bağıntıda biz bu çalışmaya somut olarak girdiğimizde, neyi nasıl araştıracağımız konusundaki planı daha detaylı olarak ortaya koyacağız. Bizim araştıracağımız konuların şu veya bu noktasında "Mücadele Bayrağı"nın araştırma-inceleme görevini üstlenmesi isteği varsa, bu konuda somut olarak tartışıp sorunu çözmekten yanayız.

Tercüme ve derleme bağıntılarında da; biz bir dizi anti-emperyalist/anti-sosyal-emperyalist gruba da tercüme konusunda somut işbirliği önerisi götürdük; somut yapmayı planladığımız tercümelerin, ve çıkarmayı planladığımız derlemelerin, bunlar için yapılması planlanan çevirilerin hakkında "Mücadele Bayrağı"ndan arkadaşların gerçekte bilgisi vardır. Biz bundan sonra da bu bilgileri kendilerine aktarmaya hazırız ve bu noktalarda eğer şu ya da bu yazının çevirisini üstlenmeye hazırlarsa, bunu çok olumlu buluruz. (Bu bağıntıda bizim içimizde bulundukları dönemde bu alanda yaptıkları işleri gözönünde bulundurduğumuzda, ne yazık ki çok umutvar değiliz, yardımcı olacakları konusunda. Ama tabii bilinmez, belki, Spartakus ayrılığı sonrasında Spartaküsçülerde görüldüğü gibi, geçmişte kullanılmamış enerjiler bir süre seferber edilebilir.)

* Bu noktanın birinci maddesine ilke olarak evet diyoruz. İkinci maddesinde ise şu an bizim somut bir ortak tartışma toplantısı önerimiz yoktur. Olursa açık getiririz. Getirilen somut öneriler hakkında da somut tavır takınırız.

* Bu noktada diyeceğimiz: "İlke olarak evet, ama ne isteniyorsa somut konup konuşulmalıdır."

* Eylembirliği bağıntısında, TKP/ML(B)'nin ilkeli eylembirliği çizgisi açık ve berraktır. Bu çizgi doğrultusunda tüm devrimci gruplarla olduğu gibi, "Mücadele Bayrağı" ile de eylembirlikleri yapmaya hazırız. Bu noktada da sorunlar somut olarak ele alınıp çözülecek sorunlardır. "Mücadele Bayrağı" nın bizim ilkeli eylembirliği çizgimizi sürdürmesi yalnızca dileğimizdir.

TKK devrimci hareketinde sözü edilen gelenek konusunda diyeceğimiz, bu geleneğin oportünistlerin geleneği olduğudur; bu gelenek TKP/ML(B)' nin geleneği değildir, olmamıştır. Bu noktada Türkiye Kuzey-Kürdistan devrimci hareketi genellemesi, bu somut gerçeği atlayan bir tespittir.

* Karşılıklı tercüme yardımlaşması konusunda görüşümüzü daha önce ortaya koyduk.

* Karşılıklı yayın alışverişi, bizim için devrimciler arasında gayet normal olan bir ilişkidir.

* TKK'da başta sendikalar olmak üzere, her alanda yakın dayanışmaya gelince; biz bütün devrimci olarak değerlendirdiğimiz gruplarla olduğu gibi, "Mücadele Bayrağı" ile de böyle bir dayanışmaya hazırız; tabii ki bizim ve "Mücadele Bayrağı"nın olduğu yerlerde. Bu arada "Mücadele Bayrağı"nın "Başıyla gövdesiyle yd. örgütü olduğu" iddiasını ileri sürdüğü TKP/ML(B) ile Türkiye/Kuzey Kürdistan'da "her alanda yakın dayanışma"yı tabii nasıl kurmayı düşündüğü de kendi gizidir!

Biz her halükarda eğer "Mücadele Bayrağı" ile çalıştığımız alanlarda karşılaşırsak, böyle bir dayanışmaya, "dayanışma içinde ortak hareket"e hazırız.

*

"Mücadele Bayrağı"nın bu önerileri ile ilgili olarak yapılan değerlendirmede bir dizi yoldaş, aslında bu önerilerin, özellikle temel eğitim, Türkiye'de ortak çalışma vb. önerileri, diğer somut öneriler gözönüne alındığında, "Ayrı olan noktalarda ayrı, bir olan noktalarda bir merkez" oportünist planının pratik uygulamadaki bir devamı ve yansıması olduğunu düşündüklerini belirttiler.

*

TÜRKİYE'DE SINIF MÜCADELESİNİN DURUMUNUN; MARKSİZM-LENİNİZM ADINA KONUŞAN DEVRİMCİ ÖRGÜTLER İÇİNDEKİ SON DÖNEMDEKİ GELİŞMELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ; BU BAĞINTIDA GÖREVLER

Türkiye'de durum tartışmasının girişinde, Konferans öncesinde hazırlanmış olan "15/16 Haziran Büyük İşçi Direnişi İşçi Sınıfının Mücadelesinde Yaşıyor!" başlıklı broşürde yeralan bugünkü sınıf mücadelesinin durumu ile ilgili değerlendirmeler Konferans delegeleri tarafından okundu; ayrıca bir yoldaş, bu yazıya ek olarak PKK / faşist devlet çatışması bağıntısında bazı değerlendirmeleri getirdi. Bir bütün olarak şu görüşler getirildi:

TÜRKİYE'DE DURUM

İçinde bulunulan durumun belirleyici özelliği, Türkiye tarihinde en koyu askeri faşist diktatörlük dönemlerinden biri olan 12 Eylül döneminin Türkiye'de yaratmaya çalıştığı mezar sessizliğinin parçalanmış olmasıdır.

Bir yanda emperyalizmin uşağı hakim sınıflarla; işçi sınıfı, tüm ezilenler-sömürülenler; ezilen halklar arasındaki çelişmeler işçi sınıfının, ezilenlerin, ezilen Kürt ulusunun gelişen eylemliliğinde kendini belirtirken; diğer yandan hakim sınıfların çeşitli kanatları ve onların siyasi sözcü ve temsilcileri arasındaki çelişmeler de onların arasındaki giderek sertleşen iktidar dalaşında kendini ortaya koymaktadır.

Türkiye Kürdistanı'nda (Kuzey Kürdistan'da) özellikle PKK'nın örgütlü güçlerinin faşist devlet güçleri ile savaşı, bütün şiddeti ile sürüyor. Türk faşist devleti elindeki tüm araçlarla, Kürt ulusunun ulusal uyanışını durdurmaya; ve örgütlenerek

mücadeleye atılmasını engellemeye çalışıyor. Bunun için PKK, ve bölgede çalışma yürüten devrimci örgütler faşist devlet güçlerinin ilk saldırı hedefi oluyor. Bu savaşta faşist devlet güçlerinden yana açık tavır takınmayan tüm işçiler, köylüler, emekçiler saldırı hedefleri içinde yer alıyor. Sürek avları, katliamlar, bombalamalar yanında, şimdi de zoraki göç planları, Türkiye Kürdistanı'nda Türk faşistlerinin "devletin toprağı ve milleti ile bölünmezliği" ırkçı-faşist iddiasını ayakta tutmakta iyice zorlandıklarını, ve bu zorlanmanın giderek daha büyük boyutlara varacağını gösteriyor.

Türkiye Kürdistanı'nda, Türk faşistlerinin 12 Eylül 1980 sonrası önemli ölçüde sağladıklarını sandıkları "huzur ve sükun" bozulmuştur. Ve hiçbir katliam, soykırım plan ve uygulamaları, Kürt ulusunun ulusal uyanış ve direnişini tümden bastırmaya yetmeyecektir.

Bu alanda PKK / faşist devlet arasındaki savaşın en belirleyici niteliklerinden biri, bu savaşın PKK cephesinin bir yanı ile, Kürt ulusunun ayrılma hakkının gaspedilmesine karşı çıkan, Kürt ulusu üzerindeki milli zulme karşı çıkan demokratik muhtevası ile haklı bir savaş olmasıdır.

PKK, kendisi işçi sınıfı adına konuşmasına rağmen, gerçekte burjuva nitelikte bir örgüttür. Çizgisi burjuva milliyetçisi bir çizgidir ve Marksizm-Leninizme gerçekte düşmandır. PKK'nın burjuva milliyetçi çizgisinin Kürt ulusal kurtuluş mücadelesini gerçek anlamda bir zafere; emperyalizmden bağımsız bir Kürdistan yaratma hedefine götürmesi gerçekte sıfıra yakın bir ihtimaldir. Ve burjuva milliyetçiliğinin emperyalizm çağında emperyalizme karşı tutarlı tavır takınmasını beklemek de abestir. O bu yapısı ile gelişme içinde —şu anda şu veya bu emperyalist gücün doğrudan devamı, onun oyuncağı durumunda değilse de— şu ya da bu emperyalist güçle, çelişmelerden yararlanma adına, ince taktiklerle de yapılsa, ilişkiler içine girip, giderek

onun uzantısı olma potansiyelini içinde taşımaktadır. PKK'nın önderliğinde kurulacak bir "Bağımsız Kürdistan" gerçekte, içerde Kürt milliyetinden burjuvazinin ve toprak ağalarının bir kesiminin hüküm sürdüğü, dışarda Kürdistan'ın bağımsızlık mücadelesini "destekleyen" emperyalist gücün güdümünde bir Kürdistan olabilir. Bunun ne Kürt ulusu için gerçek kurtuluş; ne de herşeyden önce Kürt milletinden işçiler ve köylüler için gerçek kurtuluş olmadığı açıktır. PKK'nın eylem çizgisi de, onun burjuva nitelikteki ideolojik-siyasi çizgisi ile uyum içindedir. Sürdürülen, adına "Halk Savaşı" adı verilen savaş, gerçekte halk yığınlarının değil, esasta öncülerin savaşıdır. Ve PKK bunun Kürdistan şartlarında da başka türlü olmayacağı teorisini savunmaktadır. PKK, kendi içinde çıkan muhalif unsurlara; ve bir zamanlar iyice içiçe olup, "Faşizme Karşı Birleşik Direniş Cephesi" bile kurduğu örgütlerden insanlara karşı da, ideolojik-siyasi ayrılıklar gündeme geldiğinde, sosyal-faşist yöntemlerle saldırı yolunu tutmakta; ideolojik-siyasi ayrılıkları şiddet yöntemi ile çözmeye çalışmaktadır.

Bütün bunlara rağmen, PKK ile devlet savaşında, bu savaşın en başta belirttiğimiz belirleyici niteliği nedeniyle, tarafsızlık; bu savaşın iki yanını da mahkum etme Komünistlerin tavrı olamaz. Komünistler, PKK / Devlet savaşında, bu savaşın milli zulme karşı, Kürt ulusunun ayrılma hakkını kazanmak için olan yanını desteklediklerini açıklamak zorundadırlar. Bu pratik olarak da, ajitasyon-propaganda-örgütlenme çalışmamızda Türk faşistlerinin soykırıma varan milli zulüm uygulamalarının; PKK'ya yönelik alçakça ideolojik-politik, pratik saldırıların etkisinin kırılması için çalışmanın önemli bir yer tutması yanında; savaşın olduğu alanda, güç oranında bizzat bu savaşa katılmak —ama bağımsız bir güç olarak katılmak— anlamına da gelir.

İdeolojik-siyasi planda, PKK'yı karşı-devrimci ilan edip ona saldıran tavırlar; PKK / Devlet savaşında

tarafsızlık tavırları, ve hakim sınıfların "Günahsız çoluk-çocuk öldürülüyor" demagojilerinin peşindeki pasifist tavırlar teşhir edilmek zorundadır. Revizyonizmin-oportünizmin Türk şövenizmi önünde secdeye yatan ve onu güçlendiren bu tip tavırlarının teşhiri bu alanda merkezde durmak zorundadır.

Buna bağlı olarak, PKK'nın işçi sınıfı adına savunduğu milliyetçiliğin burjuva özü de teşhir edilmek; Kürt işçi sınıfına ve emekçilerine gerçek kurtuluşun burjuva önderlikle elde edilemeyeceği ortaya konmak zorundadır.

Türkiye Kürdistanı'nda görev, gerçek bir komünist alternatifi yaratmak, inşa etmektir.

Bu noktada, Kürdistan'da örgütlenmenin biçiminin nasıl olacağının kesin açıklığa kavuşturulması; Türkiye Kürdistanı açısından İbrahim Kaypakkaya yoldaşın ortaya koyduğu programatik görüşlerin kavranıp derinleştirilmesi; son dönemde iyice gelişen Kürdistan'da ayrı, Türkiye'nin diğer bölgesinde ayrı devrim stratejisini savunmak biçimindeki görüşler konusunda berrak bir tavır acilen gerekliliktir. Bunlar olmadan bizim milliyetçi örgütler karşısında gerçek bir güç olmamız mümkün olmayacaktır.

Kürdistan'da çalışan ve Marksizm-Leninizm adına konuşan, anti-sosyal-emperyalist grupların, en başta da Kawa'nın yeniden ve tam bir değerlendirilmesi yapılmalıdır.

Açıktır ki, bu görevler hepsi birbirine bağlı olan ve süreç içinde çözülecek görevlerdir. Bunlar çözülene kadar da, şimdiye kadarki anlayışlarımız temelinde Kürdistan'da da güç oranında propaganda-ajitasyon-örgütlenme çalışması ele alınmak zorundadır.

*

12 Eylül sonrasında tesis edildiği ile övünülen sömürü huzur ve sükunu, işçi sınıfının gelişen sınıf hareketince de bozulmuştur.

12 Eylül 1980 sonrasında hemen hemen sıfıra indirilen işçi sınıfının kendiliğinden hareketleri, 1985'den itibaren yeniden başladı. İşçi sınıfının "24 Ocak Kararları" denen talan-vurgun kararları temelinde —(her türlü devrimci örgütlenmenin ağır darbeler aldığı, hemen hemen yıkıma uğradığı şartlarda)— gerçekleştirilen sınır tanımaz sömürü sonucu uğradığı sürekli gerçek ücret düşüşü; mücadele içinde elde edilmiş ve pratikte mücadele ile ve içinde kullanılmış olan bir dizi demokratik hakkın, süngü zoru ile geri alınmış olmasına karşı duyduğu tepkiler giderek artan şikayetlerle dile gelmeye başladı. Öyle ki, 12 Eylül döneminde askeri faşist cuntanın kurduğu sivil hükümete çalışma bakanı verme şerefsizliği de alnına sürülmüş olan; ve sarı sendika olduğunu bir kez daha ispatlıyan Türk-İş bile mücadeleci tavırlar takınmak, yapılan Temsilciler Meclisi toplantısında ve daha sonra Genel Kurulunda tabandan gelen "genel Grev" şiarları karşısında mitingler, eylemler düzenleme kararı almak zorunda kaldı.

1985'de yeniden gelişmeye başladığının ilk işaretlerini veren işçi sınıfı hareketi, 1986'da ve 1987'de, Türk-İş önderliğinde gerçekleştirilen büyük kitle katılımlı mitinglerinde; üç aydan fazla süren NETAŞ grevinde, Dora, Derby, İETT grev ve direnişlerinde; toplu sözleşme arifesinde girişilen ve 300 bin işçiyi kapsayan grev hazırlıklarında, gelişmeye devam ettiğini gösterdi.

Yani şimdi 15/16 Haziran'ın 17. yıldönümünde, Türkiye işçi sınıfı yavaş yavaş hareketlenen; şimdilik ekonomik ağırlıklı taleplerle de olsa yine kitleler halinde sınıf mücadelesinde sesini giderek daha gür bir sesle yükselten bir işçi sınıfı.

* * *

Toplumun diğer sınıf ve tabakalarından da sesler yükseliyor. Bunlar içinde öğrenci gençliğin faşist YÖK uygulamalarına karşı yürüttüğü yürüyüşler; yemek ve oturma boykotları, miting, açlık grevi gibi eylemleri dikkat çekiyor.

İstanbul kısa süre önce 12 Eylül sonrasının —aslında ondan önce de kuraldışı olan— ilk kadın yürüyüşüne şahit oldu. Dayağa, kadınlara —cinsiyetlerinden ötürü— baskılara karşı bu eylem de ezilenler içinde "en ezilenler" olanların sessizliği yırtmaya başladıklarının işaretidir.

İşçi sınıfının demokratik devrimdeki temel müttefiki köylülük; Türkiye Kürdistanı'nda milli mücadele şiarları etrafında hareketlenmeye başlama eğilimi gösterirken; en azından Bağımsız Kürdistan şiarı ile yola çıkan örgütlere belli ölçülerde destek verirken; diğer bölgelerde şimdilik seçim meydanlarında taleplerini yüksek sesle dile getiriyor. Özellikle küçük üreticiler arasında hoşnutsuzluk giderek daha fazla yüksek sesle seslendirilmeye başlanıyor.

Yani gelinen yerde 12 Eylül askeri faşist rejiminin kurmayı düşlediği; sömürüye karşı susturulmuş, sessiz bir Türkiye hayali parçalanmış durumda. Ve 12 Eylül askeri faşist rejimine karşı direniş, yalnızca örgütlü devrimci silahlı güçlerin savunma ve saldırı eylemlerinde; ve yalnızca "aydınların dilekçelerinde", faşizmin zindanlarında savaş esirlerinin yiğit mücadelelerinde değil; ezilen sınıf ve tabakaların yeniden canlanan kendi hareketlerinde, herşeyden önce ve hepsinden önemlisi de İŞÇİ SINIFININ kendiliğinden hareketinde dile geliyor.

* * *

Emperyalizmin uşağı hakim sınıfların siyasi temsilcilerinin, askeri faşist cunta dışı, ve onun bugünkü "sivil" Özal-ANAP hükümeti dışı kesimleri, bu ortamda gelişen ve henüz düzen çerçevesi içinde olan kitle hareketlerini, kendi iktidar dalaşlarında bir kaldıraç olarak kullanabilmek, ve aynı zamanda onların

düzen çerçevesi dışına taşmasını da önlemek için; güya demokrasi savunucuları olarak ortaya çıkıyorlar.

15/16 Haziran 1970'in başbakanı, işçi sınıfının düşmanı FAŞİST Demirel, şimdi demokrasi havarisi pozlarında, ANAP hükümetine karşı güya işçi sınıfının haklarını da savunma pozlarında ortaya çıkıyor! Demokrasi dışında bir gayesi varsa "namert" olduğunu söylüyor. Bu namert! faşistin gayesi olduğunu ilan ettiği demokrasinin ne menem bir demokrasi olduğunu, 15/16 Haziran'ı Demirel Hükümetinin planlarına karşı yaratmış olan Türkiye işçi sınıfı, herşeyden önce de onun sınıf bilinçli kesimleri çok iyi bilir.

Sınıf bilinçli Türkiyeli işçiler; Demirel faşistinin şimdi güya uğrunda mücadele ettiği "konuşan" Türkiye'nin, gerçekte yalnızca halk düşmanlarına sınırsız konuşma hakkı tanınan bir Türkiye olduğunu; "yasaksız" Türkiye'nin de, yalnızca Demirel, Ecevit gibilerinin cunta tarafından konmuş yasaklarının kaldırıldığı bir Türkiye olduğunu iyi bilir.

Demirel'in istediği Anayasayı 1982'de askeri faşist cunta gerçek haline getirmiştir. Bir farkla ki, bu Anayasaya geçici bir madde konarak, Demirel, Ecevit, Erbakan, Türkeş gibi sivil siyasetçilere de sınırlı yasaklar getirilmiştir. İşte Demirel faşistinin mücadelesi buna karşıdır.

Şimdi, MSP'nin devamı RP; MHP'nin devamı MÇP gibi partiler, güya işçi haklarını, güya demokrasiyi savunma pozlarında da ortaya çıkıyorlar. Bunların demokrasisinin ne menem bir demokrasi olduğu, MC hükümetlerinin faşist uygulamaları ile, MHP'nin açık ırkçı-faşist ideolojisi, ve yüzlerce devrimcinin kanı ile; MSP'nin dinci-faşist ideolojisi ile, dinci faşizmin uygulamadaki örnekleri ile bellidir. Ramazanda oruç tutmayanların, "dini bütün" fanatiklerce katledilmesi 1987 Türkiye'sinin somut gerçeklerinden; dinci faşistlerin demokrasisinin nasıl bir demokrasi olduğunun açık örneklerinden biridir.

Şimdi CHP'nin mirası üzerinde yükselen SHP ve DSP adlı partiler; sol adına, sosyal-demokrasi, demokratik sol adına, demokrasi savunucusu görünümünde ortaya çıkıyor, kitle hareketini, özellikle de işçi sınıfı hareketini kendi kuyruklarına takmaya çalışıyorlar. Bunların 'solcu'luğunun, demokratlığının sınırı mesela Kürt ulusal hareketine karşı takındıkları tavırda bellidir. En 'ilerici' görünümlü Ecevit'in uygulayacağının ne olacağı, 1974-1976 ve 1978-1979'da hükümet iken uyguladığından bellidir. Birinci dönem: "Kıbrıs fatihliği", yani Kıbrıs'ın kuzeyinin faşist Türk ordusunca işgali; ikinci dönem: Sıkıyönetim... ve onun genişletilmesi... İşte Ecevit'in demokrasisi de budur.

Bunların hepsi, evet hepsi faşist Türk devletinin koruyucusu, savunucusudur. Tümü, emperyalizme bağımlı Türk hakim sınıflarının temsilcisidir. Tümünün uygulayacağı ve şimdiye dek iktidarlarında da uyguladıkları, faşizmin çeşitli tonları olmuştur, olacaktır. Türkiye'de kullanılan demokratik hakların sınırını-genişliğini ise hakim sınıfların bu temsilcileri değil; işçi sınıfının ve tüm milliyetlerden ezilen halkların mücadeleleri belirleyecektir.

İşte 15/16 Haziran'ın 17. yıldönümüne girerken böyle bir ortam sözkonusudur.

*

Gelişen bu mücadeleler karşısında, "sol", "Marksizm", "Sosyalizm", "Komünizm", "Marksizm-Leninizm" adına konuşan örgütlü güçler arasında kabaca iki türlü tavır belirdi. (Burada öncelikle ve özellikle işçi hareketine karşı tavrı ele alıyoruz.)

1. Kendiliğinden gelişen işçi hareketinin gerçek durumunu abartma, bu harekete şu anda sahip olmadığı nitelikleri atfetme, yer yer kaba işçi kuyrukçuluğu, yer yer de onun inceltilmişi.

(Hala işçi sınıfı içinde çalışmanın hayati önemini kavramamış olan, ve işçi sınıfı içinde çalışmayı ikincil çalışma alanı olarak gören, Partizan Menşevizmi içindeki hızlı "halk savaşçısı" kanadı ve İşçi Partisi olduğunu iddia etmesine rağmen, gelişen işçi hareketleri karşısında tavır bile takınma ihtiyacı duymayan PKK'yı bu bağıntıda diğerlerinden ayrı ele almak, ayrı bir kategori içinde saymak gerekir.)

Bu bağıntıda şunları söylemek istiyoruz:

Bugün gelişen, ve çeşitli eylemlerle kendini somutlaştıran işçi hareketi, şimdilik düzenin sınırları (evet şimdilik 12 Eylül askeri faşist düzeninin de sınırları) içinde olan; ve hakim sınıfların esas olarak Türk-İş'in sendika ağaları ve Türk-İş aygıtı aracılığı ile kontrol altında bulundurduğu sendikal harekettir. Şimdiye kadar olan tüm grevlerin talepleri ekonomik taleplerdir. Türk-İş'in düzenlediği mitinglerde ise bu hareketin içine bazı demokratik-siyasi talepler de taşınmıştır. Ve yer yer tabanın baskısı sonucu Türk-İş yönetimi de bugünkü açık faşist uygulamalara karşı; Demirel tipi bir demokrasinin sınırlarını aşmayan bazı demokratik talepleri seslendirmek zorunda kalmıştır. Geneli itibarı ile bugünkü kendiliğinden hareketin en ileri talepleri bile reform sınırları içindedir.

12 Eylül rejiminin çizdiği olağanüstü dar faşist bir yasal çerçeve içinde yürütülmeye, ve sendika ağaları tarafından da bu çerçeve dışına katiyen taşırılmamaya özen gösterilen hareket, birçok halde kendiliğinden zorunlu olarak yasal çerçevenin darlığı sonucu bu yasal çerçevenin dışına çıkma eğilimleri taşısa bile; şimdilik o sınırlar içinde tutulabilmektedir.

Bu niteliklere sahip kendiliğinden bir hareket karşısında Marksist-Leninistlerin tavrı; işçi sınıfının bu hareketi içine güçleri oranında girmek, ve bu hareket içine Marksist-Leninist görüşleri taşımaktır. Marksist-Leninistler açısından bugünkü ekonomik talepli grevler, onun içinde yeralan işçilerle birleşmek, iş-

çilerin ileri unsurlarını Komünizm davasına kazanmak, işçilerin grev okulu içinde doğruları görmesine yardımcı olmak için araçtır. Hem ekonomik talepli grevler, ve hem de diğer reform talepli siyasi eylemlerle ilgili olarak Marksist-Leninistlerin görevi, işçilere kurtuluş yolunun reformlarda olmadığını; kurtuluşun devrimde olduğunu propaganda etmek; reform için mücadeleyi, Marksist-Leninistlere yaraşır biçimde, onun sınırlılığını göstererek, ve devrim mücadelesine tabi kılarak yürütmek, böyle desteklemektir. Bu grevleri, eylemleri hiç sınırlamasız, "bütün yönleri" ile vb. desteklemek, en iyi halde işçi kuyrukçuluğudur. Aşağıda çeşitli örgütlerin bugünkü hareket karşısında tavrını incelerken buna birçok örnekler göstereceğiz.

Hareketin niteliğini abartmamak gerektiği gibi, aynı zamanda boyutları konusunda da abartma yapılmamalıdır. Bugünkü hareket, henüz umut verici, ve öncelikle nerede, nerelerde çalışılması gerektiğini gösterir bir yeni —bir anlamda yeni— BAŞLANGIÇTIR. Boyutları abartma, yalnızca yanlış siyaset tespitine yolaçar.

2. Kendiliğinden hareketin, bir anlamda Marksizm-Leninizmden "ayrı" olduğu tespitini yaparak, bu hareket içine Marksizm-Leninizmin taşınmasının gerektiğini; işçi sınıfı içinde çalışmanın esas görev olduğunu savunma; ve bugün bu hareket içinde ve içinden "işçi sınıfı öncülerinin" Komünizme kazanılmasının esas görev olduğunu savunan bir anlayışla soruna yaklaşmak.

Kuşkusuz bu yaklaşım, bugünkü işçi sınıfı hareketine doğru yaklaşımdır. Ancak bu bağıntıda da şunları tespit etmek gereklidir:

Türkiye'de öteden beri, "işçi sınıfı hareketi ile sosyalizmin birleştirilmesi" gereğini tespit etmiş, ve bu çalışmayı kendi tespitlerine göre çalışmasının mer-

kezine koymuş, Marksizm-Leninizm adına çalışma yürüten gruplar vardır. Bunların en başında, Rus sosyal-emperyalizminin uşaklığını yapan T"K"P ve onun "İşçinin Sesi" kanadı; ve bir dizi troçkist, yarı-troçkist grup gelmektedir.

Bunların hiçbirinin yaptığı çalışmanın —bunlar işçi sınıfı içinde ağırlıklı bir çalışma yürütseler bile— gerçekte "sosyalizm ile işçi sınıfı hareketini birleştirme" ile bir ilgisi yoktur. Çünkü işçi sınıfı içine taşıdıkları Sosyalizm değildir. Pratik uygulamada; günlük mücadelede bunların siyaseti birçok halde devrime karşı, reformist bir siyasettir. Genel planda ise, taşıdıkları siyaset Marksizm-Leninizme düşman bir siyasettir.

Aşağıdaki yazılarda bunların siyasetlerine özel olarak T"K"P kanatları bağıntısında örnekler vereceğiz.

Türkiye'de, geçmişte işçi sınıfı içinde çalışmaya yeterli ve gerekli önemi vermeyen THKP/C, THKO kökenli bir dizi devrimci örgütte; ve bu arada genel niteliği itibarı ile küçük-burjuva devrimci örgütlerden kökten ayrı, ve fakat işçi sınıfı karşısındaki konumu açısından bir noktada işçi sınıfının devrimde önderliğini ideolojik önderlik durumuna düşüren bir konumda duran TKP/ML kökenli örgütlerde; özellikle 12 Eylül yenilgisi ertesinde, son yıllarda "işçi sınıfına önem vermeli", "gücün ağırlığını işçi sınıfı içinde çalışmaya vermeli", "bugün gücün tümünü işçi sınıfı içinde yoğunlaştırmalı" diyenler giderek çoğalıyor. "Marksist parti, işçi sınıfı hareketi ile sosyalizmin birliğidir" tezi bu gruplar içinde bir bölüm tarafından "keşfedildi" ve bütün sorunların çözümü olarak gündeme getirildi.

Bu bağıntıda TKP/ML(B) içinde de bir bölüm yoldaş, bu tez adına, geçmişte yapılanları bir çırpıda yok sayarak inkarcı-tasfiyeci bir akım oluşturdular. Ve gelinen yerde bu yoldaşlarla örgütsel birliğimiz de parçalandı.

Açıktır ki bugün Türkiye'de gelişen işçi sınıfı hareketi içinde Marksist-Leninistler pratik önderlik açısından güçsüz durumdadır. Bu anlamda, yalnızca bu anlamda, Marksizm-Leninizm ile işçi sınıfı hareketi "ayrı yollarda" yürüme durumundadır. Ama bu ayrı ayrı yürüme, hiçbir zaman mesela 1884-1894 arası Rusya'daki ayrı ayrı yürüme ile; ya da Türkiye'de mesela 1920 başlarına kadar olan ayrı ayrı yürüme ile; yani işçi sınıfı hareketinin Marksizm-Leninizmden nerdeyse bütünü ile habersiz; onunla hiç temasa gelmemiş olması anlamında bir ayrı yürüme ile karşılaştırılıp, paralellik kurulmayacak bir olgudur.

Bu paralelliği kuranlar —ki bunu mesela bizden ayrılanlar, TD"K"P'den ayrılan bir grup, DHB-İleri/Devrimci Kanat vb. açık seçik yapıyor— görevleri de ona uygun olarak tespit etmekte; adeta "Tarih tekerrürdür" gerici felsefesine uygun idealist bir konumda durmaktadırlar.

Açıktır ki bugün görev, Marksist-Leninistler açısından, Marksizm-Leninizmi, onun adına konuşup onu çarpıtanlara karşı ideolojik mücadele içinde işçi sınıfı hareketi içine taşımak, ve işçi sınıfı hareketi ile Marksizm-Leninizmi birleştirme çalışması yürütmektir. Bu bağıntıda bugün esas görev, Parti inşası için, ve Parti inşası içinde öncü unsurları Komünizm davasına kazanmaktır. Bunun için de çalışmanın esas biçimi propagandadır.

Ama dün olduğu gibi bugün de işçi sınıfı içinde çalışmayı esas aldığını söylemek, ve evet bunu pratikte de yapmak; genelde işçi sınıfı hareketi ile sosyalizmi birleştirmek gerektiği tespitini yapmak, kesinlikle Marksizm-Leninizm ile oportünizm arasında ayrım çizgisi değil.

Sorun işçi sınıfı hareketine taşınanın, işçi sınıfı hareketi ile birleştirilenin ne olduğunda yatıyor. Bu görevi tespit edenlerin işçi sınıfı hareketi içine taşıdıklarının gerçekten sosyalizm olup olmadığı sorgulanmak zorundadır.

Bunun için de önce taşınan genel siyasetin ne olduğuna bakmak gerekir. Biz Komünistler bugün uluslararası planda Marksizm-Leninizmi —ki günümüzün gerçek sosyalizmi Marksizm-Leninizmdir— her türden revizyonizm ve oportünizmden ayıran güncel kıstaslar olarak III. Konferansımızda şunları belirledik:

"Konferansımız, bugün modern revizyonizme ve her türden oportünizme karşı Marksizm-Leninizmin savunulmasının aktüel gerekleri, ve Dünya Marksist-Leninist Hareketinin durumunu gözönüne alarak, şu kıstaslara uyan grupların (bu kıstasları kabul ettiğini, ve bunlar doğrultusunda çalışma yapacağını açıklayan grupların) Dünya Marksist-Leninist Hareketinin parçaları olarak görülmesi gerektiğini açıklar:

- Marx, Engels, Lenin, Stalin'i Marksizm-Leninizmin klasikleri olarak savunmak

- Kruşçev modern revizyonizmine karşı çıkmak; Kruşçev tipi modern revizyonizmi Rus sosyal-emperyalizminin ideolojik dayanağı olarak kavramak ve mahkum etmek

- Kruşçev modern revizyonizmine karşı ideolojik mücadelenin tamamlanmamış olduğunu, bu mücadele içinde çok önemli hata ve sapmalar bulunduğunu, bu mücadelenin tamamlanmasının önümüzde görev olarak durduğunu kabul etmek

- Üç Dünya Teorisini karşı-devrimci bir teori olarak mahkum etmek; Üç Dünya Teorisinin köklerine karşı mücadeleyi görev olarak kabul etmek

- Mao Zedung'un değerlendirilmesinde, hem onun Marksizm-Leninizmin beşinci klasiği olarak değerlendirilmesine, ve hem de 1957 sonrası için revizyonist genel değerlendirilmesine karşı çıkmak

- Arnavutluk Emek Partisi'nin bugünkü çizgisinin revizyonist olduğunu tespit, ve bu çizgiyi mahkum etmek

- Dünya Marksist-Leninist hareketinin birliğini sağlamak için bugün Dünya Komünist Hareketinin platformunun yaratılması çalışmasının kavranacak esas halka olduğunu; gerek uluslararası alanda, gerekse tek tek ülkelerde Marksist-Leninist hareketin birliğini sağlamanın yönteminin açık ve kamuoyu önünde ilkelere dayalı ideolojik mücadele olduğunu kabul etmek

- Leninist parti öğretisini, bugün özellikle de bu öğretinin partinin nasıl yaratılacağını ilişkin "İki Aşamalı Parti İnşası Öğretisi" alanını evrensel bir öğreti olarak savunmak

- Marksizm-Leninizmin yöntemsel önermelerine, özellikle "teori/pratik uyumluluğu" ve "özeleştiri" yöntemlerine sıkıca bağlı olmak." (Bolşevik Partizan No: 27, s.9)

Sosyalizm, Marksizm adına konuşan tüm grupların, bugün işçi sınıfı içerisine taşıdıkları görüşleri bu noktalarda sorgulamak gereklidir.

Mesela işçi sınıfı içinde bugünkü Sovyetler Birliği'nin sosyalist ülke olarak propagandasını yapan, bu görüşleri yaygınlaştıran bir çalışmanın işçi sınıfı hareketini sosyalizmle birleştirmek olmadığı açıktır.

Mesela işçi sınıfı içine, Mao Zedung'un bir klasik olduğu, evet onun görüşlerinin Marksizmin uç noktası olduğu propagandası ile giden bir örgütün; işçi sınıfına Mao Zedung'un Çin şartları adına bir dönem savunduğu, burjuvazinin bir kesimi ile birlikte sosyalizm inşası görüşünün de propagandasını yapan bir grubun Marksizm-Leninizm ile işçi sınıfı hareketini birleştirmediği açıktır. Vb., vb.

Ama bugün ülkemizde, yalnızca bu uluslararası kıstaslara uygunluk ya da uygunsuzluk, taşınan düşüncelerin Marksizm-Leninizm olup olmadığını belirlemek için yeterli değildir. Ülkemiz devriminin belirleyici temel sorunlarında da taşınanın ne olduğu sorgulanmak zorundadır.

- Bu bağıntıda özellikle 12 Eylül sonrasında devrimci çevreler içinde iyice yaygınlaşmış olan reformizme karşı mücadele; kendini faşizme karşı mücadeleyi, cuntaya karşı mücadele ile eşitleme noktasında gösteren reformizme karşı mücadele belirleyici önemdedir. Bugün bu reformizm, işçi hareketi karşısında kuyrukçuluğun ideolojik köklerinden birini oluşturmaktadır.

İşçi sınıfı ve diğer sınıf ve tabakaların kendiliğinden hareketlerinin talepleri karşısında, bu taleplerin savunulmasının devrimci bir tarzda ele alınıp alınmadığı; reform taleplerinin devrimci bir tarzda, devrim mücadelesine bağlı ve onu ilerletecek tarzda ele alınıp alınmadığı belirleyici önemdedir.

- Ülkemizde Kemalizmi müttefik görenler, ve işçi sınıfı içinde Kemalistlerin ilerici olarak propagandasını yapanların, "işçi sınıfı hareketi ile sosyalizmi birleştirmedikleri" açıktır.

Evren gibi ikinci bir Kemal olmaya özenen bir Kemalist faşisti; yeterince Kemalist olmamakla suçlayan, bu bilinci işçi sınıfı içine taşıyanların işçi hareketi ile birleştirmeye çalıştıklarının Komünizm değil; Kemalizm olduğu açıktır.

- Ülkemizde Türk şövenizminin açık ve gizli savunuculuğunu yapanların, mesela bugün Türkiye Kürdistanı'ndaki PKK / Devlet çatışmasını iki karşı-devrimci gücün çatışması olarak gören, işçi sınıfına bu düşünceyi taşıyanların taşıdıklarının Sosyalizm olmadığı açıktır.

Ya da işçi sınıfı adına konuştukları halde, İşçi Partisi ismini taşıdıkları halde, proleter enternasyonalizmi yerine burjuva milliyetçiliğini koyanların işçi sınıfına taşıdıkları Sosyalizm değildir. Vb., vb.

SONUÇ:

15/16 Haziran, işçi sınıfının gücünü gösteren, ve güçleri işçi sınıfı içinde yoğunlaştırma çağrısı olan tarihi önemde bir direniş hareketidir.

Bugün Komünistler bu çağrıya uymalı; doğru Marksist-Leninist siyaseti işçi sınıfı hareketi içine taşıyarak, bugün öncelikle işçi sınıfının öncüsünü Komünizm davasına kazanma çalışmasını yürütmelidirler.

Bunun için bugün özellikle:

** İşçi sınıfı hareketinin ve diğer kitle hareketlerinin reform talepleri, devrim mücadelesine bağlı ve ona hizmet edecek biçimde ele alınmalıdır.

** Reform talepleri; özgürlük, bağımsızlık, halk demokrasisi ve Sosyalizm uğruna mücadeleye tabi kılınarak ele alınıp savunulmalıdır. Reformculuğa karşı bütün imkanlar seferber edilerek, gerçek kurtuluşun devrimle olacağı düşüncesi işçi sınıfı hareketi içine taşınmalıdır.

Bu noktada 15/16 Haziran'dan öğrenecek çok şey vardır. 15/16 Haziran, işçi sınıfının elde etmiş olduğu bazı haklarının geri alınmasını somut olarak engelleyen bir hareket olmuştur. Ama siyasi iktidar aynı sınıfların elinde kaldığı şartlarda elde edilen bir başarıdır bu başarı. Düzen bir süre sonra, bir başka ortamda bu hakları —12 Eylül sonrası— resmen geri alabilmiştir. O halde, işçi sınıfı gerçek bir sendika özgürlüğü, ve lokavtla sınırlanmamış bir grev

hakkı, lokavtın yasaklanması gibi talepleri elde etmek istiyorsa; iktidar sorununu gündeme getirmek, kendi iktidarını, ülkemiz şartlarında proletarya diktatörlüğünü kurmak, sosyalizme gidebilmek için, kendi önderliğinde İşçilerin-Köylülerin Devrimci-Demokratik Diktatörlüğünü kurmak zorundadır; esas olarak bunun için mücadele etmelidir.

İşçi sınıfının gözünü şu ya da bu reform talebiyle boyayanlar, onun mücadelesini reform sınırları içinde tutanlar Marksist-Leninist değildir, ve işçi sınıfına kurtuluş yolunu gösteremezler.

Bu noktada bugün Marksist-Leninistler açısından sendika özgürlüğü bağıntısında savunulacak genel talep, şu veya bu sendikanın serbest bırakılması, şu ya da bu kanunun şu ya da bu maddesinin öyle ya da böyle değiştirilmesi talebi değil;

İşçi sınıfı ve emekçiler için sınırsız sendika özgürlüğü, tam örgütlenme özgürlüğü, sınırsız grev hakkı, lokavtın yasaklanması... gibi taleplerdir.

Ve işçi sınıfına bu doğru talepleri tam anlamda gerçekleştirmenin DEVRİMLE olacağını propaganda etmektir.

* Türk-İş içinde tabanda gelişen ilerici muhalefeti ve bağımsız sendikalarda yürütülen devrimci-ilerici sendikal çalışmayı sınıf sendikacılığını yaratma yönünde geliştirmeye, yönlendirmeye çalışmak gereklidir.

* İşçi sınıfı içinde yerleşmeye çalışan SHP, DSP markalı açık reformist "solculuğun" yüzünün teşhirine işçi sınıfı içindeki çalışmada özel önem verilmelidir.

* Marksizm-Leninizmi işe yaramaz ilan eden, ve bugün özellikle solculukla yeni temasa gelen genç kuşaklar içinde Marksizm-Leninizme düşmanlık yaymaya çalışan burjuva akımı "Legal Marksizm"in teşhirine önem verilmelidir.

* Rus sosyal-emperyalizminin uşaklığını yapan T"K"P'nin ve onunla birlikte hareket eden modern-revizyonist, karşı-devrimci grupların; emperyalizm yanlısı, işçi sınıfı ve Marksizm-Leninizm düşmanı yüzleri teşhir edilmelidir.

* İşçi sınıfı içine Marksizm-Leninizm adına bir dizi oportünist görüşü taşıyan her türden oportünist-revizyonist-troçkist akıma karşı sürekli ideolojik mücadele içinde Marksizm-Leninizmin sürekli ve sistemli propagandası ve ajitasyonu yapılmak zorundadır.

Komünistler, en başta da sınıf bilinçli işçiler işte bu görevleri yerine getirerek, işçi sınıfı ile Sosyalizmi birleştirecekler; birliğin seviyesini er geç işçi sınıfı hareketinin Marksist-Leninist bir önderlik, Bolşevik bir önderlik altında birleşeceği seviyeye yükselteceklerdir.

O zaman, işçi sınıfının kendisini, kendisi ile birlikte tüm ezilenleri kurtaracağı günler gündeme gelecek;

İşçi sınıfı önderliğinde, işçilerin-köylülerin özgür, demokratik, bağımsız Türkiyesi gerçek haline gelecektir.

Demokratik Halk Diktatörlüğü şartlarında devrim durmadan sürdürülecek, PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜ kurulacak, sosyalizm gerçekleştirilecektir.

Türkiye'nin çeşitli milliyetlerden proletaryası, bütün ülkelerin işçileri ile omuz omuza Komünizme yürüyecektir!

*

Bu değerlendirmeler ertesinde bir yoldaş, bu değerlendirmeler temelinde varolan örgütlü güçler Türkiye/Kuzey Kürdistan somutunda nasıl dağıtılacaktır sorusunun, özellikle daha şimdiden Kürdistan'da da Bolşevik Parti inşa etmek için somut kadro ayrılıp ayrılmamasının tartışılması gerektiğini; bu bağıntıda bütün güç işçi sınıfına mı, yoksa esas güç işçi sınıfına mı biçimindeki (tabii öncelikle işçi sınıfının öncülerinin kazanılması görevine bağlı olarak) soruya somut cevap vermek gerektiğini; bu konuda kendisinin özellikle Türkiye'de devrimin temel ittifakı olan işçi-köylü ittifakını sağlamanın en önemli alanlarından biri olan (Kürdistan milli hareketi ile bağ) alan olması, ve diğer yandan gelişmekte olan bir alan olan bu alana en baştan yerleşmeye çalışmak, ve varolan bağların sağlamlaştırılmaya çalışılması gerektiğini düşündüğünü; buna uygun olarak da kadroların açıktır ki çok büyük bir bölümü büyük sanayi merkezlerinde, orada da büyük fabrikalara yönlendirilmesi gerekirken; az da olsa, özellikle Kürt olan bir bölümünün de Kuzey Kürdistan'a, onların da tabii o bölgenin en ileri kesimlerine şimdiden yerleştirilmesinin, Kürdistan seksiyonunun yaratılması için somut adımlar atılmasının doğru olacağını düşündüğünü belirtti. Gücümüzün azlığı dikkate alınarak, bu alanda çok şeyler yapılması beklentisine kapılınmaması gerektiğini, yine de bu perspektif doğrultusunda somut adımlar atılması gerektiğini düşündüğünü, sorunun örgütsel konferansa kadar bir dizi yönüyle tartışılıp, örgütsel konferansta çözüme kavuşturulmasının doğru olacağını savundu.

Aynı yoldaş, tek tek Marksizm-Leninizm adına konuşan devrimci örgütlerin içindeki parçalanmalar, ve durumları hakkında da yayınlarından, ve somut görüşmelerden çıkan bilgileri, çeşitli örgütlerden ve onlardan ayrılan gruplardan gelen önerileri aktardı, ve bu alanda şu genel değerlendirmeyi yaptı:

Marksizm-Leninizm adına konuşan örgütlerin tümü, en başta bizim için en önemli olan devrimci anti-sosyal-emperyalist gruplar, bir dağılma, örgütsel parçalanma, yeniden yeni birleşmeler arama dönemi geçirmektedirler.

12 Eylül döneminin üzerine iyice tuz-biber ektiği ideolojik-siyasi buhran iyice bilinçlere çıktığı noktada, bir dizi örgütte parçalanmalara yol açmış, bir sürü insan bir arayış içine girmiştir.

Bunların bir bölümü açıkça Legal Marksizm, legalizm, Marksizm-Leninizme açık düşmanlık noktasında konaklarken; arayış yer yer Marksizm-Leninizme küfür noktasına kadar varırken; bir bölümünde gelişme henüz oralara kadar varmamıştır. Ama yine de eğilim o yöndedir.

Son dönemlerde olan bölünmelerde:

DHB'den DHB-İleri/Devrimci Kanat'ın çıkmasında, ondan da iyice "ideolojik akımcı" açık çevrecilik teorisi yapan bazılarının çıkmasında;

Halkın Kurtuluşu içinden önce Merkez Komitesi çoğunluğu önderliğinde bir grubun, sonra onlara tasfiyeci diyen, ve fakat aynı tezleri savunarak ayrılan "Leninist Kanat!!!"ın çıkmasında;

Bizim içimizden "Mücadele Bayrağı"nın çıkmasında;

bütün bu ayrılmalarda, bu ayrılanların savunduğu ideolojik temellerde ilginç bir benzerlik, evet bazı noktalarda ayrılık vardır.

Bunların hepsi önce içinde çalıştıkları grubun Türkiye'de tek başına Marksizm-Leninizmi temsil ettiği iddiasının yanlışlığı, ve sonra da bu örgütlerin Marksist-Leninist parti olma iddiasının yanlışlığı temelinde oluşmuşlardır. Hepsinin Marksist parti konusunda savunduğu temel tez, savundukları tezin ne anlama geldiğini bile bilmeden, ve gerçek Marksist-Leninist bir tezi iğdiş edip, oportünist bir birlik anlayışına, kendiliğindenci bir komik parti anlayışına varmak için kullandıkları:

"Marksist Parti, işçi sınıfı hareketi ile sosyalizmin birliğidir" tezidir. Onlar bu tezi, işçi sınıfı içine sosyalizmin taşınmasının mutlak gereklilik olduğu, işçi sınıfı hareketi olmaksızın sosyalizmin bir kenara atılması gereken paslı bir pusula haline geleceği; sosyalizmsiz işçi sınıfı hareketinin ise pusulasız bir gemi olduğu görüşünü anlatmak için değil; kendiliğinden işçi sınıfı hareketi ile pratik bağların parti olabilmek için hangi seviyede olduğu sorusunu tartışmak, buna cevap aramak için kullanıyorlar. Onlar bu tezi, işçi sınıfı hareketi ile pratik bağı Marksist bir partinin belirleyici özelliği olarak görüp, göstermek için kullanıyorlar. Hal böyle olduğu için de, işçi sınıfı hareketi ile geçmişteki bağları da aşırı ölçüde küçültme sahtekarlığına başvurarak: "İşçi hareketi ile sosyalizmi birleştirmedik", o halde, ve yalnızca bu nedenle, "Parti olma iddiamız doğru değildi" tezleri ile ortaya atılıyorlar. Hepsi güya grupçuluğa karşı, güya mezhepçiliğe, dar kapıcılığa karşı, geniş yürekli oportünist bir birlik anlayışının savunucusu, "en birlikçi" görünümleri ile ortaya çıkıyorlar.

Hepsi de geçmiş inkarcılığı konusunda kelimenin tam anlamı ile birbiriyle yarış içinde bulunuyor. Tümünün bu alandaki tavrı, "radikal" görünümlü küçük-burjuvazinin tavrıdır.

Geçmişi inkar, bugün oportünist temellerde birleşebilmenin önünü açmak için kullanılmaktadır.

Bir bölümünde, geçmişi "Marksist-Leninist bakış açısıyla sorgulama" adına Stalin'e saldırılar ufaktan başlamıştır. Diğerlerinde de bu yönde gelişmeler kimseyi şaşırtmamalıdır.

DHB'nin "Konferans Örgütleme Komitesi", Halkın Kurtuluşu'nun geri kalan merkezci kanadının sahip çıktığı eskinin ise Marksizm-Leninizm ile ilgisinin ne olduğu ortadadır. Bu oportünist örgütlerin geçmişin kazanımlarına sahip çıkma "olumluluğu", "tasfiyeciliğe karşı mücadelesi" gerçekte oportünizmin

bir türünün, bir başka türüne karşı mücadelesidir.

Partizan menşeviklerinin durumu ise yamalı bohça durumudur. Bu örgüt içinde şu an en azından üç ayrı çizgi vardır. Onun dışında açık Maocular örgütsel olarak tasfiye edilmiştir. Bir zamanlar "YD Hizibi" dedikleri Bolşeviklere karşı ön saflarda mücadele eden, çok hızlı "Halk Savaşçısı" olanların yine örgütsel tasfiyeye uğrayan bir bölümü, şimdi legal imkanlardan yararlanma adına legalizm batağına doğru ilerleme yönünde adımlar atmaktadır.

Partizan'ın derdi, içindeki hizipleri nasıl olup da aynı parti içinde tutabileceğidir. Bu noktada giderek belirginleşen bir şekilde, Marksist-Leninist parti içinde "asgari müştereklerde birleşen" eğilimlerin varlığını çıkış yolu olarak propaganda edenler vardır.

Kısacası, esen rüzgar sağ, Marksist-Leninist olma iddiasından vazgeçme, örgüt yapılarını korumak, veya yeni örgütler oluşturabilmek için oportünist planlara daha sıkı sarılma rüzgarlarıdır.

TKP/ML(B) bu durumda, Marksist-Leninist çizgisine sahip çıkan ve geliştiren; gerçekten samimi olarak doğruyu arayan, geçmişte yürüdükleri yolun sakatlığını belli ölçülerde görmüş devrimciler için gerçek Marksist-Leninist alternatiftir.

Sorun şimdi oportünist birlik rüzgarlarından etkilenmemek, ve herkesin birlikçi göründüğü, görünmek zorunda kaldığı şartlarda; mezhepçilik-sekterlik vb. suçlamalar karşısında gerilememek, eğilmemek, bükülmemek, varolan Marksist-Leninist çizgimizi derinleştirmek, önümüze koyduğumuz doğru planı yalpalamadan uygulamaktır.

Birlik adına ilkesel taviz vermemek konusunda çok dikkatli olunması; günün modası olan "legal imkanlardan yararlanma" adına legalizme yönelmeye şiddetle karşı çıkma konusunda kararlı olun-

ması; verilen her tavizin tasfiyeci-inkarcı akımı güçlendireceği iyice bilinçlere kazınmalıdır.

Biz doğru Marksist-Leninist yolumuzda yürüyerek; ilerleyerek, gerçekten arayanlara gerçek Marksist-Leninist alternatifin biz olduğumuzu gösterebiliriz, ve göstereceğiz.

Bu noktada bizim içimizde de önemli ölçüde gelen "legal yayın organı" talepleri bağıntısında ilkesel olarak şu tespit edilmelidir:

- Türkiye'de esas sorun —yayın bağıntısında— illegal bir merkezi basım-yayın-dağıtım ağının kurulması; illegal Merkez Yayın Organının, ve illegal yayın organlarının çıkarılmasıdır.

- Legal imkanlardan yararlanma, bu temel göreve göre ikincildir. Ve bu temel görevi aksatmayacak biçimde, ona bağlı olarak ele alınmak zorundadır.

Somut olarak da şu tespit edilmelidir:

Bizim bugünkü gücümüz, kendi bağımsız gücümüze dayanarak, Türkiye'de —bu işi merkeze koymadan— legal bir yayın organı çıkarmamıza izin vermemektedir. Bunu merkeze koymanın yanlışlığı ise açık olduğuna göre, bu konudaki beklentilere sahip yoldaşlar, kısa süre içinde bu beklentinin yerine getirilmeyeceğinin bilincinde olmalıdırlar.

Varolan, bizim dışımızda çıkan legal imkanlardan yararlanma bağıntısında: İlke olarak bu reddedilmemeli; somut olarak ele alınıp çözülmelidir.

Bu bağıntıda bizim için belirleyici olan, yazılarımızın sansürsüz (açıktır ki, yayınlanan yayın organının legalliğini korumak için gerekli-zorunlu kapamaları kastetmiyoruz bundan) yayınlanması, ve bizzat yayınlanan yayın organındaki diğer görüşlere eleştiri hakkımızın olmasıdır. (Tabii ki bizim yazılarımızı da, yayınlayanlar eleştirme hakkına sahiptir. Biz bunu selamlarız da.)

*

Bütün bu görüşler konusunda yapılan tartışmalarda, ortaya konan görüşlere somut olarak şu eleştiri ve ekler getirildi:

* Kürdistan'da gelişen hareket bağıntısında, benim için esas çözülmemiş olan ve fakat mutlaka acilen çözülmesi gereken sorun, Bağımsız-Birleşik Kürdistan somut şiarı/talebi karşısında tavrımız sorunudur. Bu şiar/talep karşısında bugün kesin bir tavrımız yoktur. Halbuki bugün bu talep Kürt milli hareketi içinde yaygın olan somut bir taleptir. PKK'nın programı budur. Yaptığı somut propaganda-ajitasyon-örgütleme faaliyeti bunun üzerine kuruludur. Hal böyle iken, "Kürt ulusuna ayrılma hakkı"nın savunulması; somut ayrılık şiarının varlığı, o şiar doğrultusunda mücadelenin varlığı şartlarında yeterli değildir. Onun da ötesinde, sorun yalnızca Kuzey Kürdistan'da (Türkiye Kürdistanı) ayrılma şiarı konusunda tavır takınmakla da çözülmez. Birleşik Kürdistan konusunda ne düşündüğümüz de konmalıdır. Bu konuda bizim somut bir görüşümüz yoktur. (6)

Mesela İran Komünist Partisinin Kürdistan bölümü bu konuda açık bir siyasete sahiptir. Kendini İran Kürdistanı ile sınırlamakta; özgür İran'da özerk Kürdistan'ı savunmakta, neden birleşik Kürdistan'ı savunmadığını varolan uluslararası durum, Ortadoğu'daki durum, İran'daki durum, diğer parçalarda Kürt hareketinin durumu vb. ile somut olarak açıklamaya çalışmaktadır. Biz de neyi neden savunduğumuzu açıklamak zorundayız. Bu sorunu mutlaka açıklığa kavuşturmak zorundayız. Aksi taktirde gelişmemiz, Kürt milli hareketine karşı gerçek komünist alternatifi göstermemiz mümkün değildir. (6)

Bu konuşma bağıntısında bir yoldaş, İbrahim Kaypakkaya yoldaşın aslında bu konuda programatik olarak koyduğu bazı görüşler olduğunu; ancak bu görüşlerin bizim tarafımızdan bilince çıkartılıp propaganda edilmediğini; İbrahim Kaypakkaya

yoldaşın 1972'de somut çözüm bağıntısında programatik olarak savunduklarının şunlar olduğunu belirtti:

"Marksist-Leninist hareketin demokratik halk diktatörlüğü sisteminde milli meseleye getireceği çözüm şudur:

Demokratik halk diktatörlüğü sisteminde bütün milletlerin ve dillerin tam eşitliği garanti edilecektir. Hiçbir zorunlu dil tanınmayacak, halka bütün yerli dillerin öğretildiği okullar sağlanacaktır. Halk devletinin anayasası, herhangi bir milletin, herhangi bir imtiyaza sahip olmasını ve milli azınlığın haklarına herhangi bir tecavüzü kesinlikle yasaklayacaktır. Her ulusa kendi kaderini tayin etme hakkı tanınacaktır. Bütün bunların gerçekleşmesi için, özellikle yaygın bölgesel özerklik ve tamamen demokratik yerel kendi kendini yönetim gereklidir. Bu özerk ve kendi kendini yöneten bölgelerin sınırları ekonomik ve sosyal şartlar, nüfusun milli bileşimi vb. temeli üzerinde bizzat mahalli nüfus tarafından tayin edilecektir." (İbrahim Kaypakkaya, Seçme Yazılar, s.259, Ocak Yayınları)

Burada İbrahim Kaypakkaya'nın Kürdistan sorunu bağıntısında çözümü; a) Türkiye Kürdistanı (Kuzey Kürdistan) bağıntısında tartıştığını, b) demokratik halk diktatörlüğünün hüküm sürdüğü bir Türkiye'de bölgesel özerklikte gördüğünü belirtti.

Bugün bu konuda tavır geliştirirken, bu tavrın bilinmesi, bilince çıkartılması gerektiğini düşündüğünü belirtti. (24)

Aynı konuda daha önce konuşan yoldaş (6), İbrahim Kaypakkaya'nın 1972'de koyduğu bu görüşün, şartların değişmesi ile eskimiş olabileceğini düşündüğünü; İbrahim Kaypakkaya'nın bu konuda somut gelişmelere göre somut siyasetler geliştirme yaklaşımına da sahip olduğunu belirtti.

Daha sonra konuşan bir yoldaş da (5), İbrahim Kaypakkaya yoldaşın, "Türkiye'nin sınıf bilinçli proletaryası Kürt milletinin ayrılmasını ne zaman destekler, ne zaman desteklemez" başlığı altında (bkz. İbrahim Kaypakkaya, Seçme Eserler, s. 246-248), sorunu somut devrimi geliştirir mi geliştirmez mi bağıntısında tartıştığını; bu bağıntıda İbrahim Kaypakkaya yoldaşın koyduğu programatik görüşlerin —çözüm konusunda— gelişmelere bağlı olarak değişebileceğini düşündüğünü belirtti.

Programatik görüşlere atıfta bulunan yoldaş, bu noktada yalnızca bizim bu konuda görüşümüz yok tespitine karşı, görüşümüzün —bunu değiştirmedikçe, neden yanlış olduğunu ortaya koymadıkça— var olduğunu anlatmak için getirdiğini, ama bunun bizim propaganda-ajitasyonumuza yansımadığını, bunu bilince çıkarmak için getirdiğini belirtti.(24)

* İçinde bulunduğumuz dönemde işçicilik modadır. İşçi sınıfının esaslığı, birçok halde sosyalist devrim aşamasının propagandası ile elele yürümektedir. İçinde bulunduğumuz devrim aşamasının —demokratik halk devrimi— temel ittifakı; işçi-köylü ittifakı birçok halde savunulmaktan vazgeçilmektedir. Buna dikkat çekilmek, bununla daha sağlam polemik yürütülmek zorundadır. (21)

* Kürdistan seksiyonu için şimdiden kadro yerleştirme güce bağlı olarak ele alınmalıdır. Güç çok az ise, o zaman dağılmamalı, yalnızca işçi sınıfı içine büyük sanayi merkezlerine yönelmelidir. Eğer biraz fazla ise, daha şimdiden Kürdistan'da somut adımlar atılmalıdır. Her halükarda, III. Konferans kararında da tespit edildiği gibi, Kürdistan örgütlenmesi belirleyici önemdedir.

* İçimizdeki Kürt yoldaşların Kürtçe okuyup-yazmaması, bu noktada hala dışımızdaki insanlara dayanmak zorunda olmamız taşınamaz bir durumdur. Bu noktada önerim, belli yoldaşlara bizzat Konferans tarafından somut görev verilmesidir.

(Bu öneri benimsendi. Konferans delegesi iki Kürt yoldaşa Konferans tarafından bu görev somut olarak verildi.)

* Yazıda PKK'nın savaşı sınırlamasız olarak öncü savaşı olarak ele alınmaktadır. Bu doğru değildir. Evet, bu savaş esasta PKK'nın örgütlü güçlerinin verdiği bir savaştır, ama salt o değildir. Kürdistan bölgesinde bu savaşta PKK halktan belli bir destek almaktadır. Yoksa savaşın böyle sürdürülebilmesi, ve PKK'nın şimdi olduğu gibi güçlenmesi mümkün değildir. Bu yüzden "esas olarak öncü savaşı" vb. şeklinde bir düzeltme yapılmalıdır. (16)

Bu bağıntıda bir yoldaş şu açıklamayı yaptı:

Marksist-Leninist teoride Halk Savaşı olarak adlandırılan savaş, kelimenin gerçek anlamında halkın, halk yığınlarının yürüttüğü, Marksist-Leninist partinin başına geçtiği savaştır. Savaşı yürüten, halk adına onun öncü, örgütlü gücü değil, geniş silahlı yığınların kendisidir. Öncü yalnızca kelimenin tam anlamında öncülük etmekte, yol göstermektedir. Klasik örneği, Çin devrimindeki Halk Savaşıdır. Milyonlarca köylü ayaklanmıştır, silaha sarılmıştır; Çin Komünist Partisi bu ayaklanmanın başına geçmiş, ona önderlik etmiştir. Yığınların varolmayan savaşı —öncünün savaşı ile kışkırtılarak— yaratılmamış, varolan, yığınların sürdürdüğü bir savaşın başına ÇKP geçmiştir. Bir de "öncü savaşı" teorisi vardır. Latin Amerika devrimlerinden, öncelikle de Küba devriminden türetilmiştir. İyi silahlanmış, iyi hazırlanmış bir öncü, pasif olan halk yığınlarına, devletin güçsüzlüğünü kendi öncü eylemleri ile gösterir. Bu savaşta başlangıçta halkın rolü en iyi halde öncülere çeşitli şekillerde destek vermek, ama savaşa katılmamaktır. Süreç içinde halk yığınları, öncünün doğru yaptığını görüp öncünün peşinden gelecektir. Teori —çok kabaca ifade edilirse— budur.

Bu teori ile devrim olur, halk yığınları devrime katılır mı? Eğer şartlar olgun ise; halk yığınlarının ayaklanmaları kapıda ise, bıçak kemiğe dayandı ise; uluslararası konjonktür uygun ise vb. bir dizi şartlarda, giderek halk yığınlarının yükselen kendiliğinden mücadeleleri ile, onların pasif durumdan çıkmaları ile, öncünün hareketi ile yığınların hareketi birleşebilir. Bu mesela Küba'da böyle olmuştur. Nikaragua'da gelişme benzer bir yol izlemiştir. El Salvador'da benzer bir yol izlemektedir. Ama şartların uygun olmadığı yerde Bolivya'da Che'nin deneyinde olduğu gibi; ve daha bir dizi Latin Amerika ülkesinde olduğu gibi, bu birleşme olmayabilir de.

Yani öncü savaşı denen şey, birçoğunun anladığı gibi, halktan hiç destek almayan bir grubun devlet ile yalnız başına düellosu olarak kavranmamalıdır. Öncü, bal gibi çalıştığı bölgede yığınlardan pasif destek (yiyecek yardımı, moral desteği: "Bizi siz kurtarırsınız, güvenimiz tamdır" vb.) alabilir, ve alır da. Öncü savaşının belirleyici özelliği, onun yığınlardan hepten kopuk, hiç bağı olmayan, ondan hiç destek almayan bir savaş oluşunda değil; yığınların kendi hareketinin olmadığı bir ortamda yürütülen ve örgütlü öncünün —yığınların pasif desteğinde— yürüttüğü bir savaş olmasındadır. Bu savaşta yığınlar esasta seyirci, bekleyici durumdadır. Kitleyi kurtaracak olan "yiğit savaşçılar"dır. Kitlenin kendisi değil!

Bu yüzden PKK'nın savaşının öncü savaşı olmadığını —belli ölçüde kitle desteği olduğu gerekçesi ile— söylemek yanlıştır. Böyle bir kitle desteği olduğu açıktır. Geniş Kürt köylü yığınlarının savaşta esasta seyirci durumunda olduğunun açık olduğu gibi. Savaşı örgütlü gücün yürüttüğünün açık olduğu gibi.

*

* İşçi sınıfı içinde çalışma bağıntısında, yoğun-

laşılacak yer "işçi mahalleleri" vb. değil, Lenin'in dediği gibi büyük fabrikalardır. (10)

* Kürt milli sorunu esasta köylü sorunudur.

* Kürdistan'da yerleşme bağıntısındaki tartışmada açıktır ki sorun güce bağlı ele alınmalıdır. Ama bu konuda diyelim ki üç kadromuz varsa, biri şimdiden Kürdistan'a yerleştirilecek gibi yaklaşılmalıdır soruna. (10)

Bu bağıntıda başka bazı yoldaşlar, işçi sınıfı içinde büyük şehirlerde yoğun çalışmanın, aynı zamanda Kürdistan'da parti inşası bağıntısında da — büyük şehirlerdeki fabrikalardaki çalışma ile kazanılacak Kürt işçileri, Kürt öncü işçilerinin Kürdistan için de kadrolar olacağı bakış açısı ile— önemli olduğunu düşündüklerini belirttiler. (17, 28)

* İbrahim Kaypakkaya'nın işçi sınıfı arasındaki çalışma bağıntısında savunduğu pratik çizgi ile, sosyalizmi ne ölçüde işçi sınıfı içine taşıdığının söylenebileceği benim için problemdir. (20)

(Bu bağıntıda bir yoldaş, bu konuda 15/16 Haziran yazısında yapılan tespitin doğru olduğunu; İ. Güzel/R. Bahdiyar imzalı, BP 15/16'daki yazının doğru olduğunu, tartışılacaksa bunlar üzerine somut —daha ilerde— tartışılması gerektiğini belirtti.)

* Tek tek bugün devlet çarkının içinde olmayan kişilerin faşist olarak —kişi olarak faşist— adlandırılması benim açımdan problemdir. (20)

(Bu noktada da yazıda savunulan görüşler diğer yoldaşlarca savunuldu.)

*

Bu tartışmalar ertesinde Konferansımız, bu Rapor'un ilgili kesiminin başında yeralan değerlendirmeleri; Türkiye'deki gelişmeleri ve bu bağıntıda görevleri doğru olarak ortaya koyan bir belge olarak onayladı. (Bir yoldaş (4), bu konuda söz ko-

nusu yazıyı derinlemesine incelemediği için bu şekilde bir onay vermedi. Çekimser kaldı.)

*

REFERANDUM KONUSUNDA TARTIŞMA

Konferansımızda, 6 Eylül'de yapılacak referandum konusunda da takınılacak tavır konusu üzerine tartışıldı.

Konferansa bir yoldaşın yazdığı makale taslağı, tartışma belgesi olarak gelmişti. Bu belge şöyle idi:

Plan:

REFERANDUM SAHTEKARLIĞINA HAYIR!

TÜRKİYE'DE DEMOKRASİ, DEMİREL'İN-ECEVİT'İN VB.NİN —PRATİKTE OLMAYAN— SİYASET YASAĞININ KALMASI VEYA KALKMASI SORUNU DEĞİLDİR!

TÜRKİYE'DE GERÇEK DEMOKRASİYİ KAZANMANIN BİRİCİK YOLU İŞÇİ SINIFI ÖNDERLİĞİNDE DEMOKRATİK HALK DEVRİMİDİR!

Giriş:

Bir tartışmadır sürüyor. Ortalığı toz-duman kaplamış... 6 Eylül'de işçiler-köylüler, 1982 Anayasa referandumundan sonra şimdi ikinci kez referanduma çağrılıyor. Verilen oyların %92'si ile kabul edilen Anayasa'nın geçici dördüncü maddesinin kaldırılması için bu kez...

Sonuç ne olursa olsun... bu referandum demokrasi sahtekarlığının yeni bir adımıdır...

Demokrasiye geçişte önemli bir adım olarak tanıtılacaktır.

Bu referandum:

a) 12 Eylül rejiminin eski biçimi ile süremezliğinin göstergesidir.

b) Özde değişiklik yapmadan şekilde değişikliğe hazır olduklarının göstergesidir.

c) Hakim sınıfların siyasetçileri arasında iktidar dalaşının iyice kızıştığının göstergesidir.

Halk gerçekte figüran durumundadır... Kullanılmaktadır...

Evet olsa ne olacaktır???

Demokrasi ayıbı kalkacaktır diyor Demirel, Ecevit, vb. Bu mudur Türkiye'de demokrasi ayıbı...

Demokratlığın kıstasları:

- Emperyalizme karşı mısın?
- Ezilenlerin örgütlenme özgürlüğünden yana mısın?
- Toprak reformundan yana mısın?
- Kürt ulusuna ayrılma hakkından, tüm ezilen halklara tam hak eşitliğinden yana mısın?
- Kıbrıs'tan işgalci faşist ordunun çekilmesinden yana mısın?
- Kadınlara yapılan baskıların resmen yasaklanmasından yana mısın?
- Grev hakkından yana/Greve karşı lokavt uygulanmasına karşı mısın?

Vb. Bütün bunların olmadığı yerde, hakim sınıfların bir bölüm temsilcisine konmuş yasaklarla — pratikte işlemeyen yasaklarla— demokrasiyi ölçmek en büyük sahtekarlıktır.

Demirel'den, Ecevit'ten alıntılar...

Bunlar sahtekardır...

Hayır olursa ne olur?

Özal'a-Cuntaya yarar... İyi ama aralarında özde fark var mı?

T"K"P'nin ince taktiği: Evet deyip sınırları genişletme... Yığınları evet demeye çağırma, bunu

demokrasi mücadelesi olarak gösterme, hakim sınıfların yedeğinde iş yapmaktır...

Ne Özal/Evren... Ne Ecevit/Demirel...

DEVRİM! DEVRİM! DEVRİM!.. SİLAHLI!

*

Ayrıca Türkiye'deki yoldaşlara bu bağıntıda yazılan bir mektupta da bu konuda şunlar söyleniyordu:

"Referandum bağıntısında kabaca:

* Referandum hakim sınıfların kendi aralarındaki iktidar dalaşına halkı katmaları için kullandıkları bir araçtır. (Bugünkü somut referandumdan sözediyoruz. Genelde referandumdan değil.)

* Bu referandumda verilen evet oyları, 12 Eylül'ü reddetme, veya hayır oyları onu onaylama olarak (hakim sınıflar tarafından) tanıtılacaktır. Ne biri, ne öbürü gerçektir.

* Bu referandum hakim sınıfların yasaklı siyasetçileri (güya yasaklı; gerçekte bugün Türkiye'de yasaklı siyasetçiler yalnızca komünistler ve devrimcilerdir. Diğerlerinin yasağı zaten pratikte yasak olmaktan çıkmıştır) tarafından "demokrasi" için referandum olarak tanıtılmaya çalışılmaktadır. Bu sahtekarlıktır. Türkiye'nin demokrasi sorunu, yasaklı siyasetçilerin yasağının kalması veya kalkması ile değişmez.

Yasak işçilere, emekçilere, Kürt ulusuna, ezilen halklara varolan yasaklar bağıntısında ele alınmak, herşey yerli yerine oturtulmak zorundadır.

* Gerçek anlamda yasaksız Türkiye; işçilere, emekçilere sınırsız örgütlenme özgürlüğünün olduğu; Kürt ulusunun ayrılma hakkının tanındığı; işçilerin-köylülerin iktidarda olduğu Türkiye'dir. Böyle bir Türkiye ise devrimle yaratılacaktır.

* Bu referandum sahtekarlığına hayır demek gerekir. Somut yolu ise, katılmak ve oy pusula-

larının üzerine: Faşizme hayır! Demokratik Türkiye'yi işçi sınıfı ve emekçi halklar kendi elleriyle, devrimle yaratacaktır! Ne Cunta! Ne parlamenter maskeli faşist diktatörlük! Tek yol demokratik halk devrimi! Ne Evren/Özal! Ne Demirel/Ecevit/Türkeş/Erbakan! İşçiler-Köylüler İktidara! vb. yazmaktır.

Para cezasını göze alabileceklerin hiç katılmaması da bir yoldur.

Biz ajitasyon/propagandada teknik katılma/katılmamadan çok, içerik ve referandumun anlamı üzerinde durmalı, bunu anlatmalıyız. Ne yapalım somut sorusu geldiğinde, katılıp katılmama tartışmasını sürdürürüz. Genel şiar: Referandum sahtekarlığına hayır! Demokrasi, faşizmin referandumu ile kazanılmaz! Dünün faşizm uygulayıcılarının, bugünkü demokrasi havariliği sahtedir! vb. olmalı."

*

Bunlar üzerine yapılan tartışmada, yoldaşlar temel görüşleri onayladılar. Bir yoldaş, Türkiye'deki bir bölüm yoldaşla yaptığı tartışma temelinde, kendilerinin de —bu tavır merkezi olarak gelmeden— aynı tavra vardıkları yönünde bilgi verdi.

Somut olarak referandumu reddetme bağıntısında bir yoldaş, oy pusulalarına slogan yazma yerine, basılmış sloganların zarflara konmasının daha doğru olabileceğini getirdi.

*

Referandum konusunda tavır oybirliği ile onaylandı.

*

Temel Eğitim ve Diğer Teorik Çalışma Konusunda Tartışma ve Karar:

Olağanüstü Parti Konferansımız öncesinde şu karar tasarısı Parti ve çevresinin tartışmasına sunulmuştu:

"Olağanüstü Parti Konferansımız, III.Konferans sonrası için Teorik Çalışma Planı konusunda çizilen genel çerçevede bir değişiklik yapmaz.

Temel Eğitim alanında Partide, hücrelerde SBKP/B Tarihi — Kısa Ders'in kaynakları ile eğitime devam edilecektir.

Diğer Teorik Çalışma alanında, Devrim Aşamaları sorunu, ve bu sorunla bağımlı Faşizm, Milli Mesele, Devrimin Yolu sorunları Diğer Teorik Çalışma'nın merkezinde duracaktır.

Olağanüstü Parti Konferansımız, Temel Eğitim konusunda hem verimin arttırılması; ve hem de Temel Eğitim'den çıkardığımız derslerin toparlanması ve propagandası için özel örgütlenme biçimleri; teorik konferanslar vb. konusunda düşünülüp tartışılmasının; somut tedbirler alınmasının doğru olacağını açıklar.

Olağanüstü Parti Konferansımız ayrıca, Temel Eğitim'in de doğrudan modern revizyonizme karşı mücadele içinde ele alınmasının doğru olacağını; eğitimi yapılan konularda modern revizyonistlerin temel yazılarının da karşılaştırmalı olarak Eğitim içine çekilmesinin doğru olacağını tespit eder.

Olağanüstü Parti Konferansımız, ayrıca sempatizan komite ve dernekler düzeyinde yapılacak eğitim çalışmalarının her sempatizan komitenin ve derneğin somut durumuna, seviyesine göre ele alınması gerektiğini, somut duruma ve ihtiyaca göre bu çalışmaları yürüten parti hücrelerince somut olarak tespit edilmesi gerektiğini tespit eder."

Bu karar tasarısı üzerine yürütülen tartışmalarla ilgili olarak Konferansımıza yazılı olarak şu belgeler gelmişti:

* Bir hücre, sözkonusu karar tasarısı hakkında şu eleştiri ve önerileri getiriyordu:

"Karar tasarısına eleştirimiz:

Görüşümüze göre karar tasarısı çok geneldir. Neyin, takriben hangi zaman dilimi içinde yapılacağı daha somut tespit edilmelidir.

Eğitimde bir sorun şudur: Sırada Materyalizm ve Ampriyo-Kritisizm'in eğitimi vardır. Ama bu eserin çevirisinin kontrol ve temize çekilme işi henüz ele alınmamıştır. Bu sorun pratik olarak mutlaka ele alınıp, çözülmek zorundadır.

Eğitim, ve şimdiye kadarki eğitimin sonuçlarının toparlanması bağıntısında şu kararın alınmasını öneriyoruz:

Karar tasarısı:

1. Bir hücre eğitim sonuçlarını toparlamak görevi ile görevlendirilir. (Hücre bu görevi somut olarak nasıl ele alıp, nasıl çözeceğine kendi karar verir. Bu görevin çözümünde tabii ki, diğer hücrelerden sözkonusu eserlerin özetini kaleme almış yoldaşlardan da yararlanılabilir, onlar da bu görevin çözümü çalışmasına çekilebilir.) Sözkonusu hücre ..'e kadar SBKP/B Tarihi'nin ilk üç bölümünün eğitim notlarını toparlayan taslak-

ları hazırlar. Bu taslaklar üzerine kollektif tartışma yürütülür ve sonra takriben ..'de bir teorik eğitim konferansında sonuçlandırılır.

2. Bir başka hücreye SBKP/B Tarihi'nin dördüncü bölümünün sonuçlarını toparlama ve taslaklar hazırlama görevi verilir.

3. Dördüncü bölüm ile ilgili olarak; bu döneme ait Lenin yazıları hakkında genel bilgi için, eksik olan Lenin ciltleri üzerine bilgi veren yazılar hazırlanacaktır.

4. Bütün hücreler eğitim içine SBKP/B'nin revizyonistler tarafından kaleme alınmış tarihini de alacaklar, ve temel çarpıtmalar tespit edilecektir.

5. Bütün bu görevlerin yerine getirilmesi ve denetimi, ve aynı zamanda koordinesi için bir yoldaş görevlendirilecektir.

*

Teorik çalışma:

Karar tasarısında doğru bir şekilde, III. Konferansta alınan kararın uygulanması gerektiği tespit edilmektedir. Ama biz bu tespitin de çok genel olduğunu düşünüyoruz.

III. Konferansın bu konuda aldığı kararların gerçekleştirilmesi ve yerine getirilmesi bağıntısında ortaya çıkan bir sorun —azınlığa karşı yürütülen ideolojik mücadelenin kazandığı boyutlar yanında—, kuşkusuz tespit edilen görevlerin ağırlığının doğru biçimde tespit edilmemiş, ve bunların hangi sıra ile ele alınacağının da açık olmaması idi. Bununla ilgili olarak tabii ki hücrelerin somut olarak hangi teorik görevleri yerine getirdiklerinin bilinmesi gerekir. (Bu bağıntıda bizim Merkez Komitesi Faaliyet Raporu konusunda yaptığımız tespitlere bakınız.)

Bunlardan ve bizim çıkardığımız sonuçlardan yola çıkarak şunları öneriyoruz:

Karar tasarısı:

a) Bir hücre (.. Hücresi) Parti sorununda çizgimizin programatik olarak ortaya konması görevini üstlenir.(*)

b) Bir hücre örgütsel konferansın hazırlıklarını yapmayı üstlenir. (**)

c) Bir hücre iki aşamalı devrim sorununun çözümü için atılacak temel adımları tespit görevini üstlenir. (***)

(*) Bununla ilgili olarak planımız şöyledir:

1. XX. Parti Kongresinin, 57-60 Deklarasyonlarının, ve '63 Polemiğinin en önemli belgelerinin Parti İnşası konusundaki görüşlerinin incelenmesi ve eleştirisi

2. Bolşevik 7'nin gelen eleştiriler temelinde gözden geçirilmesi

3. En önemli /Türkiyeli/ oportünist örgütlerin bu konudaki görüşlerinin eleştirisi — T"K"P/ Partizan/Halkın Kurtuluşu/Sosyalist İşçi/Troçkistler

4. Bolşevik 7 ve BP 16/17'de yeralan geçmişin —bu konuda— değerlendirilmesi ile ilgili özeleştirel notların derinleştirilmesi (Bu bağıntıda eski kardeş örgütlerin tarihi gelişme ile ilgili yazıları da dikkate alınıp, tavır takınılacaktır)

Bu konudaki taslak Parti ve çevresinde tartışılmalı, ve bir dahaki Parti Kongresinde karara bağlanmalıdır.

(**) Bunun için bu konudaki geçmişteki Parti belgeleri gözden geçirilir, Parti konferanslarında ve kamplarda bu konuda yürütülen tartışmalar değerlendirilir.

(***) Bu noktada da NASIL yapılacağı somut olarak tartışılmalıdır. Görüşümüze göre şu adımlar atılmalı:

a) XX. Parti Kongresinin, ve ÇKP'nin bu konudaki tavırları (1957-60 Deklarasyonları, 1963 Polemikleri)

b) Bu konuda Komintern'in tavrı

c) İbrahim Kaypakkaya'nın tavrı

d) Türkiyeli örgütlerin tavrı.

Bütün bu noktalarda klasiklerin eğitimi. Bu temelde Ekonomi-Politik'in temel noktaları ve Türkiye'de sınıfların mevzilenmesi konusunda teorik çözümlemeler." (.. Parti Hücresi'nin "Karar tasarıları üzerine görüş ve önerileri"nden)

*

Aynı hücrede çalışan Recep yoldaşın Teorik Çalışma ile ilgili olarak bu yazıya eki şöyle idi:

" <u>3. nokta ile ilgili olarak:</u>

SBKP(B) Tarihi <u>4. bölümün zaman dilimi içerisinde yeralan</u> Lenin'in bütün ciltlerinin tercüme edilmesi ve yayınlanması, tercüme gücümüz ve teknik imkanlarımız gözönüne alındığında, diyelim ki 1,5-2 yıllık bir süre içerisinde mümkün değildir. Doğrusu; bu ciltler içerisinde yeralan, Türkçede olmayan ve eğitimi ve tartışılmasına ihtiyaç duyulan makalelerin, eserlerin tercüme edilmesidir.

<u>4. nokta ile ilgili olarak:</u>

Her Parti Hücresinin, revizyonistlerin SBKP tarihini <u>bütünüyle</u> gözden geçirmesi, tartışması şart ve gerekli değildir. Merkez Komitesi ya da Yazı Kurulu üyelerinden iki yoldaş, revizyonistlerin tarihinin tek tek bölümlerini, SBKP/B Tarihi—Kısa Ders temel eğitimine paralel olarak inceler, alıntılarla özetler; özellikle Marksizm-Leninizmin çarpıtıldığı yerlere yoğunlaşırlar ve bu değerlendirmelerini bütün Partiye sunarlar. Parti, bu yoldaşların değerlendirmesini temel alan

bir "SBKP/B Tarihi / revizyonistlerin SBKP Tarihi" karşılaştırması ile Marksist-Leninist görüşlerin "nerede, nasıl, neden" tahrif edildiğini ve bu tahrifatların siyasi sonuçlarının neler olduğunu ortaya çıkarmaya çalışır.

SBKP/B Tarihi—Kısa Ders'in temel eğitiminde olduğu gibi, revizyonist SBKP tarihinin değerlendirmesinde de Merkez Komitesinin önderliği kesin gereklidir.

Merkez Komitesi ve Yazı Kurulu üyeleri revizyonistlerin tarihinin tek tek bölümlerinin tamamını okumalı ve tartışmalıdır. Merkez Komitesinin ve Yazı Kurulunun, Parti Hücrelerinin yaptığı araştırma düzeyinde revizyonistlerin tarihini değerlendirmesi, eğitime önderliğin laftan ibaret olmasını beraberinde getirecektir.

Teorik çalışma ile ilgili olarak:

Burada sayılan iki konuda çalışma yapmanın tek tek parti hücrelerine verilmesi önerilmektedir.

Çalışmanın kollektif olması açısından Parti Hücrelerine verilmesi doğrudur. Yalnız bir noktaya dikkat etmek gereklidir. Bu işi yapacak Parti Hücrelerinin SEÇİMİNDE, Parti içinde en ileri, en gelişmiş yoldaşların olduğu hücreler şartı eklenmelidir.

Teorik çalışma, bu çalışmayı yapacaklardan her zaman en geniş ve en derin bilgi, en yoğun ideolojik savaşım tecrübesi ister. Bunun dışında teorik çalışma özellikle ve öncelikle Partinin en ileri ve en gelişmiş ögelerinin GÖREVİDİR. Bu nedenle önder yoldaşlar, görevlerinin bilincinde olarak, teorik çalışmaya bugüne kadar verdikleri değerin ve ayırdıkları zamanın on katını vermelidirler.

Az sayıda olan bu önder yoldaşlar, yine az sayıda olan, gelişme vaat eden ve fakat çok az tecrübe ve bilgi birikimine sahip olan yeni yoldaşla-

rın ilerlemesine özel önem vermeli, mümkün olduğunca yapacakları teorik çalışmaların içine bu yeni yoldaşları da çekmeli; kollektif çalışma içerisinde yeni yoldaşların zayıf ve eksik yönlerini aşmalarına, varolan yeteneklerinin gelişmesine yardımcı olmalıdırlar."

*

Gerek karar tasarısı, gerekse .. Parti Hücresinin bununla ilgili tavrı hakkında bir sempatizan, Konferansa şu yazılı görüşlerini iletmişti:

"Olağanüstü Parti Konferansı'nın Eğitime ilişkin karar tasarısı üzerine:

Uygulanan temel eğitimde verimliliğin arttırılması yönünde teorik konferanslar tasarımı, ancak çekirdek gücün dışında gerçekleştirilebilecekse uygulanmalıdır.

Çekirdek güç artık yurtdışında teorik konferanslar, tartışma toplantıları, seminerler vs. ile zaman ve enerji kaybına uğramadan bütün hatlarıyla Türkiye'ye yönelmeli, oranın sorunlarına konsantre olmalıdır.

Türkiye'de işçi sınıfının kendiliğinden hareketi gelişiyor... Buna paralel olarak legal olanaklar da gelişecektir... Bunlar paha biçilmez olanaklardır. Türkiye'de yaratılması zorunlu olan pratisyen çekirdek örgütü ve onun eğitimi ile, orada yapılması gereken propaganda-ajitasyon ve örgütlenme çalışması için bu olanaklar mutlaka ve en iyi şekilde değerlendirilmelidir.

Bu da buradaki çekirdek gücün bütün hatlarıyla Türkiye'ye yönelmesini zorunlu kılar. Çekirdek gücün kapasitesinin sınırlı olduğu, yurtdışında yapılabilecek (temel) şeylerin bugüne dek yeterince yapıldığı ve bu alanda gelişmenin sınırına gelindiği ortadadır.

Oysa Türkiye, örgütümüz için neredeyse hala

bakir bir alandır. Ve bu alanda eğer gereken adımlar zamanında atılırsa, bugünden tasavvuru bile mümkün olmayan kazanımlar sağlanacaktır. Ve hiç mübalağasız Parti bu kazanımlarla gelişip kök salacaktır.

Gelişen işçi sınıfı hareketine ve genişleyen legal olanaklara karşılık, Türkiye'de asgari örgütlenmemiz bile yok. Bu durumda yurtdışında verimliliğin arttırılması (buradaki unsurların geliştirilmesi) için teorik konferanslar düzenlemeyi düşünmek abestir! Yurtdışı için artık yeter! Bunun yerine, Türkiye'de şu anda Partiyle ilişki içinde olan yoldaşların aracılığıyla, gelişen işçi hareketi içerisinden (vasat düzeyde de olsa) birkaç işçiyi, Partiyle ilişki içerisinde olan yoldaşların en ilerileriyle birlikte geçici olarak buraya getirip kısa devreli eğitimden geçirdikten sonra onları yeniden gelişen işçi hareketinin içine yollamak; yurtdışında yapılacak düzinelerle eğitim konferansından, düzinelerle tartışma toplantılarından çok daha fazla kazanç getireceği gibi, üstelik bu kazançlar yurtdışında elde edilecek kazançlar gibi iğreti değil, kalıcı kazançlar olacaktır.

Çekirdek gücün dışındaki unsurların (giderek yurtdışı örgütünün) bu tür konferanslar düzenleme yetkisi varsa, o zaman bu yerinde bir uygulama olur.

Temel eğitimin modern revizyonizme karşı mücadele içinde yürütülmesi isabetli bir karardır. Fakat bununla, Partinin dışa yönelik propaganda ve ajitasyon çalışması arasında bağlar kurmanın yolları araştırılmalı; eğitim içerisindeki unsurların eğitim süreci boyunca algıladıkları teorik olguları sıcağı sıcağına çevrelerinde pratik içerisinde deneyip işlemelerini sağlayacak koşullar yaratılmalıdır.

Bu tümceden olarak: 57/60 Deklarasyonlarının hazır olduğu, SBKP XX. Parti Kongre ve 1963

Polemikleri üzerinde çalışıldığı söyleniyor. Öyle ise Parti, modern revizyonizme karşı iki yanlı (iyi planlanmış) bir kampanya başlatabilir.

a) Devrimci hareketlere sözkonusu belgeleri tanıtıp, onları (asıl olarak tabanlarını) modern revizyonizme karşı köklü tavır takınmaya ve topyekun reddetmeye zorlamak.

b) Rus sosyal-emperyalistleri ve sosyal-faşistlerin güncel uygulamaları ile modern revizyonist tezler arasındaki bağları kurup evrimleşme süreçlerini açığa çıkarma ve giderek geriye dönüş olgusunu çözümleme sorununda aşılması gereken ilk engeli aşarak, bu sorunun çözümü için tünel ağzını açma. Kampanyanın asıl hedefi Türkiye olmalıdır. Bu anlamda Türkiye'de ortaya çıkan ve giderek gelişme eğiliminde olan legal olanaklar dikkatle gözden geçirilerek bu alanda nelerin yapılabileceği belirlenmelidir. Bugün Türkiye'de bir başına 57/60 Deklarasyonlarını legal olarak basmak bile olağanüstü öneme sahiptir, çünkü Türkiye'de 1980 öncesi ve sonrası kuşaktan yüzlerce devrimci unsur arayış içerisindedir. Bu belgeler onların pekçoğunun ufkunu açacak ve giderek onların elinde modern revizyonizme ve sosyal-faşizme karşı güçlü bir silaha dönüşecektir.

Kampanya konusunda örgütsel güçsüzlüğümüz öne çıkarılmamalıdır. Bugün Parti saflarında yer alan örgütlü ve sempatizan unsurların gerçek enerjilerini işe dönüştürme yönünde yeterli çaba ve teşvik yok. Güç, önemli oranda atıl durumda. Bu tür kampanyalar (eğer iyi organize edilirse) genel hantallığı ve ilişkilerdeki matlığı gidermeye hizmet eden iyi bir araç olur.

Sempatizan komite ve dernekler düzeyinde yapılacak eğitim çalışmalarının her Şehir Komitesi ile derneğin somut durumuna göre düzenlenmesi yerinde bir saptamadır. Fakat hem bu alandaki saptamanın doğru yapılabilmesi ve hem de yapı-

lan saptamaya göre düzenlenecek eğitimin eğitime katılan unsurlar açısından azami gelişmeyi sağlayabilmesi için ne yapılmalıdır?

Parti Hücresi somut durumu ve seviyeyi ampirik yöntemlerle belirleyip buna uygun teorik eğitimi enjekte etmekle yetinemez.

Hayat biliminden kopuk, bu anlamda yeni tipte bütünlüklü bir yaşam anlayışına dönüşmeyen kupkuru teorik eğitimle yetinip sonra da insanlardan iş ve gelişme beklemek abestir.

Goethe'nin ünlü deyişi kulağımıza küpe olmalıdır: "Teori ağacı gri, ama hayat ağacı her zaman yeşildir."

Teorik eğitim son çözümlemede bir bütün olarak, eğitim içindeki unsurların yaşamlarının proleter esaslara göre ıslahına yönelik olmalıdır. Bu da ancak yaşamın belirlenen yönde her gün yeniden üretimi demektir ki, teorik eğitim yeniden üretim için yapılması gerekenlerin başta geleni, ama nihayet bir tanesidir.

Öyle ise: Parti Hücresi teorik eğitim içine çekilen her unsurun doğrudan doğruya yaşamına girmeye çalışmalı, bunun içinde Parti Hücresinin atadığı sorumlular günlük yaşamın akışı içerisinde geliştirilecek uygun ilişkilerle onların en temel özelliklerini; eğilim ve alışkanlıklarını, zaaflarını vs. saptamaya yönelmeli, somut durum ve seviye buradan çıkarılmalıdır.

..'de olduğu gibi: Teorik eğitim için ayda bir kez biraraya gelip Marksizm-Leninizm üzerine hatim indirmekle gelişme sağlanamaz.

Bu durumda sorumluların belirleyici fonksiyonu ortada. Buna göre, Parti Hücrelerinin bu alanda görevlendireceği unsurlar, sempatizanların günlük yaşam içinde çok yönlü ilişkiler kurmaya yatkın örgütçü yanı ağır basan, ideolojik-siyasi açıdan asgari sağlamlığa sahip, genel kültür düzeyi ve yaşam deneyimi yüksek, toplum ve birey psi-

kolojisini tanıyıp kavrayabilen, gözlem yeteneği gelişmiş ya da bu alanlarda ilerleme kaydeden unsurlardan oluşmalıdır.

Eğitim ve örgütlenmede bu dönem adam adama markaj esas alınmalı, özellikle eğitim sürecinde şu ya da bu branşta gelişmeler gösterenler üzerinde titizlikle durulmalı, onlara materyal, kontak vs. sağlanmalı, ilgi alanlarında deneme üretiminde bulunmaları için teşvik edilmelidirler. Bu bağlamda eğitim içindeki unsurların boş durmalarına fırsat verilmemelidir!

Eğitim içindeki unsurlara, siyasal eğitimin genel eğitim, siyasal teorinin de genel teori içerisinde her dönem kavranılması gereken esas halka olduğu, ama kavranılan bu esas halkanın genel eğitim ve teorinin öteki halkalarıyla yeterince birleştirilip donatılmazsa canlılığını yitireceği, bu anlamda Partinin denetim ve önderliğinde yürütülen siyasal eğitim sonucu elde edilen siyasal teoriyi her bireyin kendi güç ve olanakları ölçüsünde felsefe, ekonomi-politik, tarih, güzel sanatlar, aktüalite vb. gibi genel kültürün temel alanlarında alacağı değerlerle donatması gerektiği her fırsatta önemle vurgulanmalı ve onlar bu yöne de teşvik edilmeli, hatta sorunun bu yanına ilişkin her sempatizan komite ya da dernekte oturumlar ve seminerler düzenlenmelidir."

*

.. Parti Hücresinin getirdiği eleştiri ve öneriler bağıntısında Konferansa karar tasarısını sunan yoldaşın tavrı ise şöyle idi:

"<u>I. Eğitimle ilgili eleştiri ve karar tasarısı üzerine:</u>

Karar tasarısının genel olduğu doğrudur.

Ama bu genellik bir noktada bilinçli olarak seçilmiş bir genelliktir.

Ben Konferansta tabii ki somut olarak da tartışıp, perspektiflerin tespitinden yanayım. Ama

Konferans tarafından somut zaman planı çıkarılmasını —şimdiye kadarki tecrübelerden de yola çıkarak— doğru bulmuyorum. Konferansta karar olarak genel yönü, çerçeveyi belirleyen genel kararlar alınmalı, somut uygulama Merkez Komitesine bırakılmalıdır. Benim Konferansta karar sorununa genel yaklaşımım budur.

Önerilerle ilgili olarak:

Bunlara temel bir itirazım yoktur. Yalnızca bunların Konferans kararı olarak alınmasında sorunum vardır.

Bu bağıntıda belki tavsiye kararı olarak alınması, uygulamanın somutunun yine Merkez Komitesine bırakılması çözüm olabilir.

Karar tasarısındaki 4. maddede "Bütün hücrelerin eğitim içine SBKP/B'nin revizyonistler tarafından kaleme alınmış tarihini de almaları"nın nasılı sorusunun cevabı yoktur. Karar alınacaksa bu da tartışılmalıdır. Bu noktada bence bütün hücrelerin tarihini de incelemeleri yerine (bu iyi olur, ama şart koşulmamalı) bir hücrenin, evet en iyisi Merkez Komitesinin eğitimde bunu yapması, ve sonuçları —yer yer geniş, bütünlükten koparılmamış alıntılarla— Partiye sunması doğru olur.

II. Teorik çalışma ile ilgili bölüm üzerine:

Bence teorik eğitim çalışması konusunda görevlerin ağırlığının doğru tespit edilmemiş olması, ve hangi sıra ile ele alınacağının tespit edilmemiş olması eleştirisi doğru değil.

Bu ikisi de yapılmıştı. Eksik olan: a) Konferans kararları üzerine tartışmanın oynayacağı rolün, b) özeleştiri çalışmasının oynayacağı rolün tespit edilmemiş olması idi.

Bu noktada da tespitlerin genel olduğu doğrudur. Ama yine bilinçli bir genel tutma sözkonusudur.

Önerilen karar tasarısı bağıntısında, birincide olduğu gibi temel bir itirazım yoktur.

Bu bağıntıda şu bilince çıkarılmalıdır: Eğer Konferansta Konferanstan takriben .. sonrası için örgütsel konferans kararı alırsak, hücreler temel eğitim ve yürüyen işler yanında bu konular üzerinde yoğunlaşmak zorundadır.

Bu anlamda önerilen hücreler arasında işbölümü bunu dikkate alarak zamanlanmalıdır.

c) maddesi ile ilgili olarak:

Partinin tümünün bu alanda hangi klasiklerin eğitimini yapacağı somut olarak tespit edilmelidir. Bu konuda bir derleme çıkarılması —en azından çok bilinen yazılar dışındaki yazıların bu derlemede toplanması— doğru olacaktır.

Bu noktada bu görevi alan hücre böyle bir derlemeyi de hazırlayabilir."

*

Tartışma içinde, karar tasarısının önce ilk üç paragrafı ele alındı. Bu tartışma içinde önce III. Konferansta alınan temel eğitim ve diğer teorik çalışma ile ilgili kararın anlayışına karşı çıkan, bir başka plan savunan görüşler olup olmadığı soruldu. Hiçbir delege, III. Konferansın temel eğitim ve diğer teorik çalışma ile ilgili planına temel bir itiraz getirmedi.

Bu konudaki tartışma, özellikle bir yoldaşın (16) getirdiği; şimdiye kadar hücrelerde yürütülen eğitimin verimli olmadığı; hücrelerde temel eğitim yerine, temel eğitimin hücrelere bağlı olmadan, Parti Okulu, genel uzun süreli eğitim çalışmaları vb. yollarla çözülmesinin doğru olabileceği yönündeki görüşleri üzerinde yoğunlaştı.

Konuşan tüm diğer yoldaşlar, hücrelerde yürütülen eğitimin verimsizliğinin olgu olduğunu, ve fakat bunun nedeninin bu sistemle eğitimin yanlışlığında yatmadığını; Merkez Komitesinin yeterli ön-

derlik etmemesi —özellikle kendi içindeki çelişmeler sonucu— hücrelerde yönlendirmenin yeterli olmaması, tek tek yoldaşların yeterli hazırlıklı olmaması vb. nedenlerin bu verim düşüklüğünde rol oynadığını; Parti Hücrelerinde temel eğitimin kesinlikle temel alınması gerektiği, bunun —tabii ki daha doğru ve verimli biçimde— sürdürülmesi gerektiği; bazı özel tedbirlerin, araç ve eğitim biçimlerinin, hücrelerde yürütülecek temel eğitimin alternatifi olarak ele alınmasının yanlış olduğunu savundular. Düşünülen, tasarlanan teorik konferansların vb.nin de temel eğitime alternatif olarak tasarlanmadığını, eğitim açısından onun tamamlayıcısı, ve başka amaçlar için tasarlandığını belirttiler.

Bu konuda ilk görüşü savunan yoldaş, kendisi için bu sorunun kesinleşmediğini, herhalde düşünülen örgütsel konferansa dek, bu eğitim biçiminde bir değişiklik yapmayı doğru bulmadığını, örgütsel konferansa kadar da bu konudaki görüşlerini olgunluğa kavuşturup, Partiye tartışmaya sunmayı düşündüğünü belirtti. Karar tasarısı bağıntısında, tasarının bu bölümü ile ilgili olarak, örgütsel konferansa kadar kaydı ile bu bölümü destekleyeceğini açıkladı. (16)

*

Tartışma içinde .. Parti Hücresinin görüşlerini savunan bir yoldaş, .. Parti Hücresinin önerilerini açıklarken (29), kendi hücrelerinde Diyalektik ve Tarihi Materyalizm adlı eserin de incelenmesinin bittiğini; Merkez Komitesinin ise temel eğitime önderlik konusunda buraya gelip durmuş olduğunu, henüz bundan sonraki temel eser olan "Materyalizm ve Ampriyo-Kritisizm" adlı eserin çevirisinin kesin kontrolünün yapılmamış olduğunu, Merkez Komitesinde bunun tartışılıp eğitim notlarının çıkarılmasına kadar epey zaman geçeceğinin açık olduğunu; bu durumda en azından kendi hücrelerinde eğitim bağıntısında bir boşluk doğacağını —diğer hücre-

lerde de eğitim eğer düzenli yapıldı ise durumun benzer olması gerektiğini düşündüğünü—; bu boşluk içinde, daha önceki yapılmış eğitimlerin notlarının düzenlenmesinin doğru olacağını düşündüklerini belirtti.

Bir yoldaş (28), .. Parti Hücresinin önerisini bir anlamda temel eğitimde ortaya çıkan boşluğu doldurmak için getirilmiş bir öneri olarak kavramadığını; şimdiye kadarki eğitimlerimizin sonuçlarının ortaya konmasını, temel eğitim yapıldığı şartlarda da mutlaka çözülmesi gerekli bir görev olarak gördüğünü, öneriyi bu anlayışla kavrayıp olumlu bulduğunu açıkladı. Ayrıca bilgisi dahilinde olarak Partinin .. Parti Hücresi dışındaki hücrelerinde Diyalektik ve Tarihi Materyalizm adlı eserin incelenmesine başlanmadığını belirtti.

Aynı yoldaş, "Materyalizm ve Ampriyo-Kritisizm" in eğitimi bağıntısında bütün Partide bütün kitabın incelenmesini gerekli görmediğini; bu eseri inceleyen Merkez Komitesinin, bu eser içinde mutlaka incelenmesini gerekli gördüğü bölümleri tespit etmesinin ve bu bölümlerin bütün Parti içinde incelenmesinin yeterli olabileceğini; eserin doğrudan metin üzerinde incelenmeyen bölümleri hakkında ise Merkez Komitesinin yapacağı bir özetlemenin yeterli olabileceğini —bugünkü şartlarda— düşündüğünü belirtti.

Bu bağıntıda bir yoldaş (15), bu görüşe karşı çıktı. Bu eserin tümünün, tüm metninin bütün Parti içinde eğitiminin doğru olacağını savundu.

Aynı yoldaş, Türkiye'ye gidecek olanlara; ve gelişme vaadedenlere temel eğitim konusunda özel önem verilmesi; bu yoldaşların en ileri yoldaş/lar önderliğinde eğitilmelerinin doğru olacağını savundu.

Eğitim sonuçlarının çıkarılıp yayınlanmasının, hem Türkiye'deki yoldaşlarımızın eğitimi, hem de Marksizm-Leninizm adına konuşan örgütlerin için-

deki devrimcileri etkileme, onları eğitme açısından çok önemli olduğunu düşündüğünü belirtti.

Bir başka yoldaş (13), yaptığımız temel eğitimin sonuçlarının toparlanması görevinin Merkez Komitesinden beklenmemesi gerektiğini, bunu hücrelerin yapabileceğini, ve yapması gerektiğini; Merkez Komitesinin yapması gerekenin temel eğitime önderlik, ona yolgöstermek olduğunu, —temel eğitim bağıntısında— sonuçların toparlanmasının ise hücreler üzerinden yapılmasının doğru olduğunu, .. Parti Hücresinin önerisinin bu olduğunu belirtti. Kendisinin de .. Parti Hücresinin önerisini, temel eğitim yapılamayacağı dönemde yapılacak bir iş olarak kavramadığını belirtti.

Bir başka yoldaş (9), hücrelerde eğitim konusunda III. Konferanstan bu yana olan verimsizlikte, daha önce sayılan faktörler yanında, değişik hücrelerin değişik bileşimlerinin de rol oynadığını düşündüğünü; mesela azınlık ve çoğunluktan yoldaşların birlikte olduğu bir hücrede yerinde saymanın daha çok olduğunu, bunun bu bağıntıda rol oynadığını, ayrıca belli bir noktadan itibaren Partinin önüne azınlık/çoğunluk tartışması bağıntısında binlerce sayfalık belge yığıldığında, ve bunların incelenmesi zorunda kalındığında, temel eğitime hazırlıksızlıklarda bunun da rol oynadığını düşündüğünü belirtti.

Aynı yoldaş, somut sorunların tartışılması adına hücrelerdeki temel eğitimin aksatılmasına kesinlikle karşı olduğunu, III. Konferansın aldığı kararın tutarlı bir biçimde uygulanması gerektiğini savundu.

Bir yoldaş (20), özellikle bir yoldaşın hücrelerdeki eğitimin verimsizliği bağıntısında şikayetlenmelerde, yöneticilerin yeterli bir önderlik getirmediği bağıntısında söylenenlerle ilgili olarak (15 savunmuştu!), bu noktada alternatifin en iyi halde bütün hücrelere en ileri yoldaşın gitmesi olabileceğini, bunun ise doğru olmadığını belirtti. Bu nok-

tada asıl sorunun hazırlıksızlık olduğunu belirtti. Ayrıca bu bağıntıda gelişmelerin, ilerlemenin küçümsendiğini, mesela son açık tartışma toplantılarının da bu konuda olumlu ilerlemeler olduğunu somut olarak gösterdiğini belirtti.

*

Bu genel tartışmalar ertesinde karar tasarısının ilk üç paragrafı oybirliği ile onaylandı.

(Bir yoldaş (16), yukarda belirtilmiş gerekçeler ile bu kararı örgütsel konferansa kadar onaylamış olduğunu özel olarak açıkladı.)

*

Karar tasarısının dördüncü paragrafı üzerine tartışmaya geçildi.

Bu paragraf üzerine tartışmada bir sempatizanın yazısındaki bazı tespitler üzerinde (bkz. s.241-45) duruldu.

Bu bağıntıda değişik yoldaşlar şu görüşleri savundular:

* "Gelişen işçi sınıfı hareketi ve genişleyen legal olanaklar"ın bize yüklediği görevler ile, Konferansa karar tasarısı olarak sunulan tasarıda eğitimin verimliliğini arttırmak için tasarlanan, üzerinde düşünülmesi önerilen birtakım özel örgütlenmeler, tedbirler, araçları; bunlar birbirinin alternatifi imiş gibi karşı karşıya koymak yanlıştır. (20)

* Ayrıca bu yazıda bir anlamda karşı çıkılan söz konusu örgütlenmeler —eğitim için— bugün belli sınırlı ölçülerde Türkiye'de de şartlar zorlandığında yapılabilir şeylerdir.

Ve gelişen işçi hareketi içindeki birkaç işçiyi... vb.ni eğitmenin bir yolu buraya çekip eğitmek olduğu gibi, Türkiye'de de bunun şartlarının yaratılması için çalışmak gereklidir. Ve bu imkanlar bugünden belli ölçülerde yaratılabilir. (29)

* Bu yazı Türkiye ile yurtdışını karşı karşıya koyduğunda, ve yurtdışında yapılan bir teorik konferansı "buradaki unsurların... yurtdışı için" geliştirilmesi olarak gördüğünde kesinlikle yanlış bir konumda durmaktadır. Yurtdışında yapılan-düzenlenmesi istenen teorik konferanslar: a) yalnızca yurtdışındaki yoldaşlar için değildir; b) hele hele salt yurtdışı çalışması için hiç değildir. Bu konferanslarda ilerletilmek istenen yoldaşlar Türkiye devrimi için ilerletilmek istenen yoldaşlardır. (6)

* Teorik konferansların... çekirdek gücün dışında gerçekleştirilmesi önerisi; bu teorik konferansların katılımı, içeriği vb. bağıntısında ayrım yapmadığı noktada yanlıştır. Şöyle ki, mesela değişik yerlerde olduklarından, belli aralıklarla biraraya toparlanılarak eğitilmesi düşünülen sempatizanlar için eğitim konferansları, teorik konferanslar vb. de yönlendirilmesi çekirdek güç dışındaki yoldaşlarca yapılabilir. Ama diyelim ki, ileri parti kadrolarının katıldığı bir teorik konferans kesinlikle en ileri yoldaşlarca yönlendirilmek zorundadır. (27)

* Sözkonusu yazıda bu konuda savunulan görüşler, kendi içinde de çelişmelidir. Bir yandan yurtdışındaki yoldaşları ve çalışmayı aşırı küçümseme, ve burada yapılanları yd. için çalışma olarak görme durumu vardır; ama diğer yandan kendinden çok şey beklenen çekirdek güç de yurtdışındadır. (11)

(Yoldaş bu konuşmasına ek olarak şu yazılı açıklamayı yaptı:)

16 No, temel eğitimdeki verimsizlikten çıkarak; Parti Okulu önerisi getirmekte ve bunun sınırını bütün sempatizanlara kadar indirmekte. Bu yanlıştır. Parti Okulu kurulmalı; bunun sınırı: a) Türkiye'ye gidecek yoldaşlar; b) Türkiye'deki ileri yoldaşlar (bunlar belli aralıklarla yurtdışına çıkarılarak bu eğitimden geçmelidir); c) burada geliş-

me gösteren yoldaşlar olmalıdır. Bunu en ileri yoldaşlar yürütmelidir.

Teorik konferans bağıntısında ise, bizim kendi dar çevremize yönelik konferanslara mutlaka çekirdek güç önderlik etmelidir.

Çekirdek gücün yd.dekilerle uğraşması "abestir" anlayışı ise kendi içinde çelişmelidir. Bu yoldaş "abestir" derken, "çekirdek güç" de "abes" olan yurtdışında (esası) kazanılmıştır. Bu konuda 6 No'lu yoldaşın getirdiği görüşlere katılmaktayım. (11)

* Sözkonusu yazıda yoldaşın eğitim içine çekilen unsurlar ile temas kuracak, onları yönetecek, onların "doğrudan doğruya yaşamına girmeye çalışacak unsurlar" hakkında sayılan-istenen özellikler, mükemmel özelliklerdir. Ve bu noktada belirleyici olanla, ikincil olan birbirine karışmaktadır.

Mesela Thaelmann ve onun önderliğindeki KPD'nin Merkez Komitesi hakkında, onların sağ ve sol muhalifleri çokça küçümseyici bir tarzda, bunlar kültürsüz, cahil unsurlardır vb. değerlendirmeleri yapmış, bu yönde teorist, burjuva kültürüne sahip olma anlamında, onların kültürsüzlükleri vb. üzerine çok ahkam kesmişlerdir. Stalin'in bu Merkez Komitesine yapılan saldırılar karşısında tavrı, bu Merkez Komitesinin Leninist çizgiye kararlılıkla sahip çıkan bir Merkez Komitesi olduğu; ve belirleyici olanın bu olduğu; kültürün vb.nin hemen herkesce elde edilebileceği vb. yönünde olmuştur.

Açıktır ki, burjuva kültürüne sahip olma, toplum ve birey psikolojisini kavrayabilme vb. bağıntısında eksiklikler erdemmiş gibi savunulamaz; ama yönetici bir kadro için bunların bir anlamda "ideolojik-siyasi açıdan asgari sağlamlık" ile adeta eşit seviyede ele alınması da yanlıştır.

*

Bu tartışmalar ertesinde, dördüncü paragraf da aynen oylamaya sunuldu ve oybirliğiyle kabul edildi.

*

Karar tasarısının beşinci paragrafının tartışılmasında, Temel Eğitimin doğrudan modern revizyonizme karşı mücadele içinde ele alınması bağıntısında, bunun somut olarak eğitimi yapılan konuda revizyonistlerin aynı konudaki tüm metinlerinin bütün Parti içinde incelenmesi şeklinde bir yöntem ile değil; önceden görevlendirilmiş yoldaşların veya bir hücrenin bu konuda modern revizyonistlerin temel eserlerinde savundukları görüşleri inceleyip çıkardıkları özetler, ve bütün Partiye mümkün olduğunca bütünlük içinde sunulan seçilmiş alıntıların incelenip tartışılması yöntemi ile yapılmasının doğru olacağı noktasında birleşildi.

Modern revizyonistlerin temel eserlerinin eğitimde karşılaştırmalı olarak tartışma içine çekilmesinin, modern revizyonizmin kuyruğundaki bir dizi oportünist-revizyonist gücün tartışılan konulardaki tavırlarının da mümkün olduğunca, güç ölçüsünde eğitim içinde tartışılmasının engeli olmadığı, ama esas ile tali'yi ayırmak gerektiği belirtildi.

*

Tartışmalar sonrasında bu bölüm de oybirliğiyle onaylandı.

*

Karar tasarısının son paragrafı da daha önce yürütülmüş olan tartışmalar temelinde oybirliği ile onaylandı.

*

Bundan sonra .. Parti Hücresinin yazısında getirilen iki somut karar tasarısı üzerinde somut tartışmaya geçildi.

Bu tartışma içinde şu görüşler savunuldu:

* Lenin, ya da diğer klasiklerin eğitim yaptığımız konudaki eserlerinin çevrilmemişlerinin özeti yerine; bu alanda harcanacak emeğin, tespit edilmiş, henüz Türkçede olmayan birkaç makalenin

çevrilmesi için kullanılması daha doğru olacaktır. (4)

Konuşan birçok yoldaş bu doğrultuda görüşler belirttiler. Bu görüşlere karşı karar tasarısını sunan yoldaş, kendisinin getirilen bu eleştirilerde haklılık payı olduğunu düşündüğünü; ama bu bağıntıda, yoldaşların Lenin'in tüm eserlerini incelememiş olduklarının olgu olduğu şartlarda, en azından tartışma konusu olan konu veya o dönemde Lenin'in tüm yazdıklarının ne olduğu konusunda, sadece başlıklarından bile olsa, bir bilgiye sahip olmalarını önemli bulduğunu belirtti. Bunun yanında eğitim içinde Parti ve çevresinde, en azından yabancı dil bilen yoldaşların bu eserlerde tartışılan dönemle ilgili olarak varolan yazılar hakkında bunları okuma temelinde de olsa bir bilgiye sahip olmalarını, bütün eserlerin eğitim içinde yabancı dil bilen yoldaşlar arasında pay edilerek incelenmesi gerektiğini belirtti. Buna bağlı olarak yapılan bu inceleme çalışması içinde —geldiği yerde— her makalenin kısa özetini çıkarmak yerine, önemlileri tespit edip, bunların Türkçede olmayanlarını çevirme şeklinde bir pratiğin daha doğru olacağını düşündüğünü belirtti.

Bunun yapılmasının gerekliliğini yoldaş, mesela Tasfiyecilik Üzerine'nin eğitiminin bir kez daha kanıtladığını belirtti: Lenin ciltlerinin paralel taranması göstermiştir ki, revizyonistlerin yaptığı tasfiyecilik derlemesine bir dizi önemli makale alınmamıştır. Alınan parçalarda ise birçok halde, önemli bölümler alınmamıştır. Revizyonistler kendilerine göre yapmışlardır derlemeyi. Türkiye'de çıkan, ve eğitimde kullanılan derlemelerin önemli bir bölümü, revizyonistlerin ve troçkistlerin derlemeleridir. Bu yüzden eğitimde Lenin'in tüm eserlerinin paralel incelenmesi, Stalin'in eserlerinin paralel incelenmesi vb. çok önemlidir.

Yoldaş (22) aynı bağıntıda, önümüzdeki dönemde en azından Lenin'in bütün eserlerinin içindekiler

listesinin çıkarılmasının da, en azından Lenin'in hangi yazıları yazdığının —başlıkları ile de olsa— bilinmesi açısından, hangi dönemde hangi temel eserler yanında hangi yazıları yazdığının bilinmesi açısından doğru olacağını; bu konuda KKP/B (ÖK)'dan yoldaşların yaptığı Bolşevik Parti İnşası ile ilgili yazıların başlıklarının dökümünün de yararlı olacağını belirtti.

Yoldaş ayrıca eğitim notlarının düzenlenmesi bağıntısında, Merkez Komitesinden bir yoldaşın hücrelerin bir anlamda birbirinden bağımsız bu alanda yaptıkları çalışmayı koordine için de, onlara somut yol göstermesi gerektiğini belirtti. Ancak bu yol ile, yöntemde ve üslupta birlik sağlanabileceğini belirtti.

*

Tartışmalar içinde, İ. Hayri imzalı yazıda .. Parti Hücresi önerileri bağıntısında savunulan, bunların tavsiye kararı olarak ele alınması önerisi —öneriyi getiren yoldaşlar da dahil— tüm yoldaşlarca benimsendi.

.. Parti Hücresinin eğitimle ilgili karar tasarısı, tek tek maddelerinde tartışmalar temelinde, bu değişikliklerin genel anlayış olduğu bilince çıkartılarak, Merkez Komitesine somut çalışmasında göz önünde bulunduracağı ve somut durumu değerlendirdikten sonra, somut duruma uygun değişikliklerle uygulamaya koyacağı bir tavsiye kararı olarak onaylandı:

1. maddede: Eğitim sonuçlarını toparlamak görevi bir hücreye değil, değişik hücrelere verilecektir.

3. maddede: Lenin ciltleri üzerine bilgi veren yazılar hazırlamak yerine, güç mümkün olduğu ölçüde önemli makalelerin çevirisi için kullanılacaktır.

4. maddede: Tüm hücrelerde revizyonistlerin

eserleri tam metin incelenmeyecektir. Tam metin inceleme işi bir hücreye ya da Merkez Komitesine verilecektir.

*

.. Parti Hücresinin teorik çalışma ile ilgili karar tasarısı üzerine somut tartışma içinde, tespit edilen görevlerin bir hücre için çok ağır olduğu tespit edildi.

Ayrıca bir yoldaş, sınıfların mevzilenmesi bağıntısındaki görevi alan yoldaşların mutlaka ekonomi-politik alanında bazı temel eserleri daha kollektif bir incelemeden geçirmesi gerektiğini belirtti.

Burada tespit edilen görevlerin nasıl kavranması gerektiği konusundaki soruya, karar tasarısını sunan yoldaşlar; İki Aşamalı Devrim sorunu bağıntısında hücrenin yapması istenilenin, önce nasıl çözüleceği konusunda varolan planı daha somutlaştırmak için ve detaylandırmak için bir araştırma-inceleme yapıp, bunun sonuçlarını ortaya koymak olduğunu belirttiler.

Bir yoldaş, buradaki görevler bağıntısında, açık tartışmalarda birçok yoldaşın haklı olarak talep ettiği, bizim programatik görüşlerimizi derli-toplu ortaya koyan bir belgenin ortaya çıkarılması görevinin eksik olduğunu, onun da eklenmesi gerektiğini belirtti. (29)

Bu görevin eğer örgütsel konferans yapılırsa, konferans hazırlığı dönemi içinde ele alınıp alınmayacağı konusunda bir tartışma yürüdü.

Bu tartışma içinde bütün yoldaşlar, bu belirleyici önemde görevin ertelenmemesi, ama aceleye de getirilmemesi gerektiğini; yapılacak işler bütünlük içinde ele alındığında, bu görevin örgütsel konferans hazırlıklarına paralel yürütülecek bir çalışma içinde çözülmesinin mümkün olmadığı noktasında birleştiler. Ama bu görevin de çözümü

için işbölümü, ve başlamanın doğru olacağı noktasında da fikirbirliği vardı.

.. Parti Hücresinin bu karar tasarısı da bu tartışmalar sonrasında yapılan değişikliklerle tavsiye kararı olarak oybirliği ile onaylandı.

*

ÖRGÜTSEL KONFERANS İLE İLGİLİ TARTIŞMA VE KARAR:

Bu konuda Konferans öncesinde Parti ve çevresinin tartışmasına sunulan karar tasarısı şöyle idi:

"Olağanüstü Parti Konferansımız, Olağanüstü Parti Konferansı sonrasındaki somut çalışmalarla ilgili olarak:

* Tespit edilen siyasi çizginin, onu hayata uygulayacak örgütsel yapı yaratılmadığı sürece, fazla birşey ifade etmeyeceğinin;

* Örgütsel alanda çok önemli hata, zaaf ve eksikliklerimiz olduğunun;

* Bugünkü örgütsel yapımızın çok zayıf olduğunun;

* Çizgimizi, teorik görüşlerimizi doğru bulan birçok devrimciye somut çalışmalarımızın, ve örgütlenmemizin fazla güven vermediğinin; özellikle Türkiye'deki örgütlenmemizin belirleyici önemde olduğunun;

* Örgütsel çalışmalar bağıntısında, hayati önemde olan illegalite kurallarına önem verilmediğinin; vb.

bilincinde:

Olağanüstü Parti Konferansından ... ay

sonra <u>örgütsel sorunları</u> belirli bir hazırlık sonrasında ele alacak bir konfe - rans düzenlenmesini doğru bulduğunu açık lar. Merkez Komitesine böyle bir konfe - ransı hazırlama; Partiye bu konferansa kadar, örgütsel konular üzerine yoğunlaş ma görevi verir.

Bu Konferansın kaba gündemi şunları içerir:

1. Tüzük gözden geçirilir; Marksist-Leninist kurallar çerçevesinde günün ihtiyaçlarına cevap verecek duruma getirilir. Kesin bağlayıcılığı sağlanır.

2. İllegalite konusunda kesin kurallar bağlayıcı olarak tespit edilir.

3. Türkiye örgütlenmesi —örgüt şeması — Türkiye/Yurtdışı ilişkileri

4. Eğitimin daha verimli olabilmesi için örgüt biçimleri

5. Denetim Komisyonu sorunu

6. Özel örgütlenmeler ve diğer örgüt sorunları

Uzmanlaşma/Kadroların ilerletilmesi vb."

*

Bu konuda Konferans öncesinde tartışma içine sokulmuş olan .. Parti Hücresinin eleştiri ve önerileri şöyle idi:

"<u>Örgütsel konferans ile ilgili:</u>

1. Bu örgütsel konferansın gerekliliğinin gerekçelendirilmesini bazı yoldaşlar çok toptancı ve yanlış bulmaktadır. Çok ağır olduğu kuşkusuz olan hatalarımız çok toptancı, bu yüzden de çok olumsuz değerlendirilmektedir.

Mesela: "Çizgimizi, teorik görüşlerimizi doğru bulan birçok devrimciye somut çalışmalarımızın

ve örgütlenmemizin fazla güven vermediği..." şeklindeki değerlendirme bu basitliği ile doğru değildir. Her ne kadar burada sorun, bu görüşe sahip "birçok devrimci" açısından konuyorsa da, bu değerlendirme doğru bulunuyormuş gibi bir tavır objektif olarak ortaya çıkmaktadır.

Görüşümüze göre bu noktada gerekçelendirme ya daha kapsamlı yapılmalı, ya da çok kısa ama kesin yapılmalıdır. Şöyle olabilir:

Parti inşası üç parçayı içerir: Teori, Kadrolar, Örgüt. Örgüt sorununda biz Partizan'ın ve bizim deneylerimizin üzerine hemen hemen kollektif hiç bir tartışma yürütmedik, ve bu sorunda yeterli bir temele sahip değiliz.

Bu yüzden bu sorunlarda revizyonizm ve oportünizm ile aramıza gerekli temel ayrım çizgilerini çekmek ve çizgimizi ve görevlerimizi olumlu olarak ortaya koymak gereklidir.

Hazırlık için şunlar yapılmalıdır:

- Bewer'in örgütsel sorun üzerine broşürü çevrilmeli, ve Yakovlev'inki ile birlikte basılmalı.
- Bu konuda Partizan içindeki bazı tavırlar, ve bizim konferanslarımızdaki tartışmalar değerlendirilmeli.
- İkinci nokta ile ilgili olarak, "işkencede, poliste, hapiste, mahkemede tavır"ın, özellikle işkence altında tavrın bu nokta içinde ele alınması gerektiğini, ve bu noktada berrak bir tavır, ve ideolojik görevlerimizin tespit edilmesi gerektiğini vurgulamak istiyoruz." (.. Parti Hücresinin karar tasarıları üzerine görüş ve önerileri'nden)

*

Aynı konuda bir sempatizan, Konferansımıza gönderdiği bir yazıda şu tavrı takınıyordu:

"<u>Örgütsel konferans bağıntısında:</u>

Örgütsel konferansın gerekliliğinin gerekçelen-

dirilmesini "çok toptancı" bulan .. Parti Hücresi içindeki "bazı" yoldaşlar, örgütsel alandaki bazı olumluluklara dikkat çekerek, bu alandaki vahim sorunları, perakendeci bir anlayışla küçümsüyorlar.

Olağanüstü Parti Konferansı karar tasarısında yapılan: "Çizgimizi, teorik görüşlerimizi doğru bulan birçok devrimciye somut çalışmalarımızın ve örgütlenmemizin fazla güven vermediği" saptaması objektif bir gerçek olduğu gibi, bu saptama bu alandaki acı gerçeğimizin yalnızca bir yanını dile getiren bir saptamadır. Aynı alanda bugüne dek ortaya çıkarılan temel görüşlerimizi hiçbir şekilde yeterince propaganda edemediğimiz, yurtdışında bile yeterince tanınmadığımız gerçeğin bir başka yanıdır.

Öte yandan propaganda-ajitasyon ve örgütsel faaliyet alanlarında Türkiye'ye ilişkin söyleyebileceğimiz hiçbir şey yok!

Bu alanda .. Parti Hücresi içindeki "bazı" yoldaşlar, "Hiç de değil... Orada da yoldaşlarımız var, pek seyrek ve kinayeli de olsa bize yazıyorlar" diyebilirler mi?

Bana göre yoldaşların bu bağıntıdaki perakendeci tavırları, Parti içinde giderek gelişen "yurtdışı örgütü olmayı kanıksama eğiliminin" tipik bir göstergesidir.

Bir başına Türkiye'deki durumumuz bile bu alandaki sorunlarımızın vahametini göstermeye yeter. Kaldı ki, yurtdışında da durumumuz ortada. Gizlilik/demokratik merkeziyetçilik/branşa dayalı kadro politikası vb. alanlarda derin zaaflarımızın sayısız ürünleri ortada. Ama yoldaşlar bir tabak taşın içinden çıkardıkları pirinç tanelerini gösterip, "Bunlarla da pilav pişirebiliriz!" diyorlar. Yoldaşların tavrı, tıpkı Polyanna'nın mutluluk oyununa benziyor: "Her kötü durumda olumlu bir yan vardır. Onu bul ve onunla avun." Olmaz böyle şey!

"Örgüt sorununda biz Partizan ve bizim deneylerimiz üzerine hemen hemen kollektif hiçbir tartışma yürütmedik. Bu sorunda yeterli bir temele sahip değiliz" saptamasını yapan yoldaşlar, bunun nedeni üzerinde hiç durmadan, yapılması gerekene ilişkin bir öneride bulunuyorlar.

Ama altı yıl boyunca bu soruna neden "hemen hemen hiç" el atılmadı? Yoldaşların önerileri de oldukça tipik: Yalnızca kitaplara ve geçmiş deneylere bakılarak berrak tavır belirlenemez. Bu alanda tavır pratik olmak zorundadır. Öte yandan teorik açıdan durumumuz söylenildiği gibi bulanık değildir. Sorunumuz uygulama sorunudur. Bunun için de, teoride aksayan yanlarımızı düzeltirken, aynı anda doğrudan doğruya güncel yaşama, somut duruma bakarak gereken adımları atmak zorundayız. Bu alanda gereken adımı atmakta şu ya da bu nedenle gecikmek, bizim için felaket olacaktır! Sorun bu düzeyde bir sorundur.

Özellikle Türkiye'de asgari bir örgütlenme yaratabilmek için öyle uzun boylu teorik tartışmalara girmek zorunda değiliz. Herşeyden önce Partinin buna tahammülü yoktur. Ve orada asgari yapılanmayı çatacak kadar teorik birikime sahibiz. Sorun, somut durumu değerlendirip, ona göre uygulama sorunudur. Ama yoldaşlar çeviri ve geçmişin değerlendirilmesi önerisiyle yetiniyorlar. .. Parti Hücresi içindeki "bazı" yoldaşlar Polyanna'nın mutluluk oyununu oynamayı biryana bırakıp, durumumuzun vahametini görerek, hangi adımların atılması gerektiğine ilişkin kafa yormalıdırlar.

Bu alanda ya sağlıklı adımlar atar gelişiriz, ya da tepetakla gideriz. Hayat bu kesinlikte dayatmış durumdadır."

*

Bir yoldaş (26), örgütsel konferansın gerekçelendirilmesi bağıntısında .. Parti Hücresinin getirdiği eleştiri hakkında gerek taslak yazarının, gerekse bir sempatizanın getirdiği eleştirinin haklı olduğunu; bu eleştiriyi geri çektiklerini açıkladı.

Bir yoldaş (23), örgütsel konferansın kaba gündemi içinde bizim örgütsel deneyimlerimizin değerlendirilmesinin somut olarak yeralmadığını, bunun eksiklik olduğunu düşündüğünü açıkladı. Bu bağıntıda gerek Türkiye'de örgütlenme deneylerinin; gerekse poliste-işkencede-cezaevinde tavır bağıntılarında değerlendirilmesi gereken bir dizi doğrudan tecrübe ile ilgili yazı olduğunun bilince çıkartılması gerektiğini; bunların konferansta tartışma içine çekilmesi gerektiğini düşündüğünü açıkladı.

Konuşan bütün yoldaşlar, görüşlerle hemfikir olduklarını açıkladılar.

*

Bu konudaki tartışma daha çok örgütsel konferansın somut tarihi üzerinde yoğunlaştı.

Bazı yoldaşlar, Bolşevik 7'nin yeniden ele alınıp, gelen tüm eleştiriler temelinde düzeltilmesi çalışmasını bitirip, ondan sonra örgütsel konferansın yapılmasının doğru olacağını, bunun için örgütsel konferansın somut önerilen tarihten ... sonra yapılmasının daha doğru olacağını savundular.

Diğer bazı yoldaşlar ise, örgütsel konferansın ... geri atılmasının, bu esas gerekçe ile değil ama, önerilen tarihe kadar az zaman olduğu, ... daha fazla hazırlık sonucu daha iyi bir konferans yapılabileceği gerekçesi ile geri atılmasından yana tavır takındılar.

Sonuçta somut önerilen tarihten ... sonra yapılmasının doğru olacağı konusunda birleşildi.

Örgütsel konferans ile ilgili öneri de bir değişiklik yapılmadan oybirliği ile onaylandı.

*

DENETİM KOMİSYONU İLE İLGİLİ TARTIŞMA VE KARAR:

Denetim Komisyonu konusunda Konferans öncesinde Parti ve çevresinin tartışmasına sunulan karar tasarısı şöyle idi:

" Olağanüstü Parti Konferansımız, örgütlenme alanında, Denetim Komisyonu sorunu düzenlenecek örgütsel sorunları çözecek konferansta kesin çözüme bağlanana kadar da; alınan kararların uygulanmasını doğrudan denetleyecek; kararların peşini izleyecek, bu işle görevli özel olarak görevlendirilmiş yoldaş/lar/ın tespitini gerekli gördüğünü açıklar.

Merkez Komitesine, kendi içinden veya dışından denetim işi ile ilgili özel görevli yoldaşlar tespit etme görev ve yetkisini verir."

*

Aynı konuda bir Parti üyesi Konferansa yazılı olarak şu görüşleri sunmuştu:

"Denetleme Komisyonu ile ilgili karar tasarısında katılmadığım ve yanlış bulduğum görüşlere tavır takınmak istiyorum.

Karar tasarısında şunlar söylenmektedir: "Örgütsel sorunları çözecek konferansta kesin çözüme bağlanana kadar da alınan kararların uygulanmasını doğrudan denetleyecek, kararların peşini izleyecek, bu işle görevli özel olarak görevlendirilmiş yoldaş/lar/ın tespitini gerekli gördüğünü açıklar.

Merkez Komitesine, kendi içinden veya dışından denetim işi ile ilgili özel görevli yoldaşlar tespit etme görev ve yetkisini verir."

Önce şunu belirtmek istiyorum: İki konferans arası en yüksek kurul Merkez Komitesidir. Kon-

ferans Merkez Komitesini Partinin çizgisini vs. vs. hayata geçirmekle yükümlü kılar, ve bütün Partililer de Merkez Komitesinin bu görevini yerine getirip getirmediğini denetlemekle yükümlüdürler. Bana göre bir Denetim Komisyonunun Partinin en üst organını ve hatta bütün Partiyi denetlemesi ve böyle bir komisyonun gerekliliği, bu görevi üstlenmesi, Merkez Komitesi ve Parti içindeki gelişebilecek olumsuzluklara dikkat çekmek, bu olumsuzluklara fren olabilmektir.

Denetim Komisyonunun görevi bu olduğuna göre, bu görevin Konferansta verilmesi istenirken, bu görevi üstlenecekler ise Merkez Komitesi tarafından tayin edileceklerdir. (Karar tasarısında bana göre bu konuda belli bir muğlaklık var, o da şu: "Konferansımız... görevlendirilmiş yoldaşların tespitini gerekli gördüğünü açıklar" ve devamla: "Merkez Komitesine kendi içinden veya dışından... yoldaşlar tespit etme görev ve yetkisini verir" deniyor. Burada bir bölümünü Merkez Komitesi, bir bölümünü Konferans mı atayacak, bu tam açık değil. Ama bizim Parti Hücresinde yapılan tartışmada sorumlu yoldaş, Merkez Komitesi atayacak diye belirtti. Ben bu anlamda soruna yaklaşacağım.)

Bu görevlerle yüklü bir kurulun Merkez Komitesi tarafından tayin edilmesi, somut durum adına da, geçici de olduğu söylense, görüşüme göre demokratik bir kurul olmaz; çünkü Merkez Komitesini denetleme görevi verilen bir kuruldu. Tayin edilecek kişiler Merkez Komitesi tarafından tayin edildiğinde, Merkez Komitesi kendisini onaylayacak kişileri seçebilir. (Bugün problem çıkmaz ama, çıktığında) kendine ters düşenleri kuruldan çeşitli gerekçelerle uzaklaştırabilir. Bu kurum demokratik bir kurum da olmayacaktır, çünkü bu kurumda yeralanlar bizzat Konferansta seçilerek çoğunluğun güvenini alan yoldaşlar olsun, öbür türlü Merkez Komitesinin güvenini alan

yoldaşlardan oluşacak bir kurum olsun, bu kurum "Merkez Komitesini denetleyecek". Buna somut durum, geçici birşey demekle geçmemelidir. Eğer birşeye ihtiyaç varsa, o kurallarına uyularak yapılmalıdır. Ayrıca somut-geçici durum adına bilinçler de karartılmamalıdır.

Üstte bahsettiğim gibi, Konferans tarafından seçilmelidir ve görev alanı çizilmelidir. Tüm yoldaşları bir Denetim Komisyonunun ne olduğu yönünde eğitmeliyiz.

Bu kurumda yeralacakların Merkez Komitesi tarafından tayini halinde, dışa karşı da savunulamaz bir kurum olacaktır.

Problemler, sorunlar çıktığında da Parti içinde "Zaten Merkez Komitesi seçti" sesleriyle bu kurum, problem çıktığı andan itibaren "güvenilirliğini" yitirecektir. Bu kurum gerçekten doğru karar vermiş de olsa, problemli durumlarda bu kurum genellikle bir tarafa ters düşebilir; düştüğü anda da bu kurul işlemeyen bir kurul haline gelecektir. Çünkü gelen suçlamalarla bu kurum vicdan rahatlığı içinde çalışamaz.

Ben, üstte anlatmaya çalıştığım gerekçelerden dolayı bu karar tasarısını yanlış buluyorum ve şu karar tasarısını tüm yoldaşların tartışmasına sunuyorum:

Karar tasarısı:

Konferansımız, aşağıda sıraladığımız yetki ve görevlere sahip bir Denetim Komisyonu kurar:

1- Konferansımız Denetim Komisyonuna, Parti çizgimizin (ideolojik, siyasi ve örgütsel alanlarda) Merkez Komitesi ve Parti örgütleri tarafından uygulanıp uygulanmadığını denetleme görevini verir.

2- Denetim Komisyonuna ideolojik mücadelede hem Parti içi, hem Parti dışında Merkez Komitesinin doğru bir biçimde, eğitici, öğretici, ve

Parti çizgimize bağlı kalarak yönetip yönetmediğini denetleme görevi verir.

3- Denetim Komisyonuna, Parti üyeleri, aday üyeleri, sempatizanlar arasında; Parti Hücrelerinde ve Sempatizan Komitelerde ve bu organlardakilerle yönetici sekreterler arasında çıkan problem ve sorunlara Merkez Komitesinin zamanında müdahale edip etmediğini, bu örgüt ve kişilerin raporlarını inceleme görevini verir. Bu sorunlara Merkez Komitesinin zamanında müdahale edip etmediğini denetler ve Merkez Komitesini uyarır. Sorunlarda taraflardan birinin isteği üzerine Denetim Komisyonu direkt müdahale ve sorunları karşılıklı görüşme yetkisine sahiptir.

4- Denetim Komisyonu, Merkez Komitesinin ve bütün Parti örgütlerinin Parti değerlerini (maddi, malzeme, yayın vs.) doğru kullanıp kullanmadığını denetler. Merkez Komitesi her üç ayda bir Denetim Komisyonuna rapor vermekle yükümlüdür.

5- Denetim Komisyonu, Parti üyesi, aday üye, örgütlü sempatizanların örgütlü çalışmada istenen minimuma uyup uymadığını; yeni üye alımında (aday üye) istenene uyup uymadığını denetler. Bunlara uymayanlara Tüzük maddelerinin uygulanmasını talep eder. Denetim Komisyonu, Tüzüğün doğru işletilmediği kanısında ise, Merkez Komitesinin aldığı kararı tam sayı Denetim Komisyonunun oybirliğiyle bozar. Sorun çözümlenmediği taktirde, bir dahaki konferans gündemine alınır ve konferansta çözülür. Merkez Komitesi ve Denetim Komisyonu tarafından ortak karar alınamadığı taktirde, geçerli olan, herkesin eski konumundaki yeridir (örgütlü yeridir).

6- Denetim Komisyonu, Parti üyesi, aday üye, sempatizanların yüklendikleri görevleri yerine getirip getirmediklerini; Parti disiplinini ihlal edip etmediklerini; poliste, mahkemede komünist tavır takınıp takınmadıklarını denetler; Tüzük

kurallarının işletilmesini ve verilen cezaların yerinde olup olmadığını inceler. Merkez Komitesinin aldığı kararı tam sayı oybirliğiyle onaylarsa, Merkez Komitesinin kararı geçerlidir. Denetim Komisyonu tam sayı onaylamazsa, Merkez Komitesi Parti içi oylamaya başvurur; salt çoğunluk kararı geçerli olur.

7- Denetim Komisyonunun görevlerini yerine getirebilmesi için Merkez Komitesi gerekli materyali zamanında Denetim Komisyonuna ulaştırmakla yükümlüdür. Merkez Komitesi üç ayda bir Denetim Komisyonuna mali ve örgütsel vs. sorunlarla ilgili rapor vermekle yükümlüdür.

8- Denetim Komisyonu üç ayda bir, illegaliteyi yaralamadan, iç yayın organında Partiye gelişmelerden rapor verir.

9- Denetim Komisyonu üç kişiden oluşur: Bir Merkez Komitesi temsilcisi; iki Parti üyesinden. Merkez Komitesi kendi temsilcisini kendi içinden atar; iki Parti üyesi Konferans tarafından seçilir; ve bir yedek seçilir.

10- Denetim Komisyonunun Konferans tarafından seçilen üyelerini Konferans görevden alabilir. Olağanüstü durumlarda (polis veya karşıdevrime iltihak vs. durumunda) Merkez Komitesi salt çoğunluğu görevden alır. Görevden gönüllü ayrılmada ise yerini yedek üye doldurur."

Baki

*

Bu konuda .. Parti Hücresi şu görüşleri Konferansa ulaştırmıştı:

"Bu noktada hücremizin üyeleri arasında çözülmeyen bir çelişme var. Yoldaşların bir bölümü, Merkez Komitesi üyelerinin içinde çoğunluğu oluşturmadığı ve karar alma yetkisine sahip bir Denetim Komisyonunun kurulmasından yanadır.

Diğer yoldaşlar, bu konunun ilkesel bir konu

olmasa da, bir Merkez Komitesi üyesinden ve bir Parti üyesinden kurulu bir komisyon biçiminde —bugünkü şartlarımızda— çözülmesinin doğru olacağı; aksi taktirde bürokratik bir yapılanmanın giderek çıkma tehlikesinin olduğu görüşündedir."

*

Aynı konuda bir başka Parti Hücresi şu görüşleri Konferansımıza ulaştırmıştı:

"Denetim Komisyonu ile ilgili:

Biz Denetim Komisyonu ile ilgili getirilenin çözüm olmadığını, sorunu çözmeyeceğini düşünüyoruz. Bizce III. Konferansta görevlerle ilgili alınan kararın uygulanması gerektiğini düşünüyoruz. Herşeyden önce de bizce Tüzüğün bağlayıcılığı mutlaka sağlanmalıdır.

*

Tartışmalar esas olarak Denetim Komisyonunun Konferansta seçilip seçilmemesi, içinde Merkez Komitesinden üyelerin azınlıkta olup olmaması, ve bu sorunların ilkesel olup olmadığı noktalarında yoğunlaştı.

Bazı yoldaşlar, her iki konunun da ilke olduğunu, eğer Denetim Komisyonu gerçek bir denetim komisyonu olacaksa, o zaman bu şartların mutlaka olmasının mantıklı ve doğru olduğunu düşündüklerini savundular. (4, 11)

Diğer bazı yoldaşlar ise, ne Denetim Komisyonunun, ne de Denetim Komisyonunun nasıl seçilip, bileşiminin ne olacağının ilke sorunları olmadığını, Denetim Komisyonu denen şeyin ihtiyaca, şartlara göre kurulan bir kurum olduğunu düşündüklerini belirttiler. (8, 27)

Bu konudaki tartışmanın araştırma-incelemeler sonucu, ve Parti içinde de derinlemesine tartışıl-

dıktan sonra, örgütsel konferansta kesin bir çözüme bağlanmasının doğru olacağı noktasında tüm yoldaşlar birleştiler.

Baki yoldaşın karar tasarısını savunan yoldaşlar da, bu karar tasarısının bu genişlikte bu Konferanstan çıkamayacağını —çünkü yoldaşların bu tartışmaya hazır olmadıklarını, bu durumda karar almanın yanlış olduğunu belirttiler.

Sonuçta, sunulan karar tasarısı ile ilgili olarak, Denetim Komisyonunun —örgütsel konferansa kadar önerilen biçimi ile Denetim Komisyonunun— Konferansta mı seçileceği, yoksa yetkinin Merkez Komitesine mi verileceği noktasındaki çelişme kaldı.

Tüzükte Denetim Komisyonu üzerine varolan hüküm bilince çıkartıldı.

Bizim bu hükmü I. Konferansımızdan bu yana, Partimizin somut durumu böyle bir uygulama gerektirmediği gerekçesi ile uygulamadığımız bir yoldaş tarafından açıklandı. Örgütsel konferansa kadar uygulanacak olanın da Tüzükte öngörülen Merkez Denetleme Komisyonu olmadığı tespit edildi.

*

Sunulmuş olan karar tasarısı oylamaya sunuldu.

Önerilen Denetim Komisyonunun görevleri içine mali denetimin de eklenmesi önerisi de oylanarak; karar tasarısı %75 evet, %25 hayır oyu ile çoğunlukla kabul edilerek karar haline geldi.

*

DİĞER SİYASETLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ, İZLENMESİ İLE İLGİLİ KARAR TASARISI:

Konferansa bu bağıntıda sunulan karar tasarısı şöyle idi:

"Olağanüstü Parti Konferansı için karar tasarısı:

Konferansımız, Marksizm-Leninizm adına konuşan çeşitli güçlerin tam bir değerlendirilmesi; ve bu güçlerin yayınlarının sürekli ve sistemli izlenmesi görevinin ciddi bir şekilde ele alınıp çözülmesi gerektiğini; bunun için yeteneği olan sempatizanların da sıkı bir denetim altında bu işlere seferber edilmesi gerektiğini tespit eder.

Özellikle ve öncelikle Partimiz içinde niteliği konusunda netlik olmayan gruplar ele alınarak, değerlendirme çalışmasına girilmelidir."

*

Bu karar tasarısı hakkında Konferans öncesinde .. Parti Hücresinin eleştirisi şöyle idi:

"Diğer örgütlerin değerlendirilmesi üzerine karar tasarısı:

Biz bu karar tasarısının çok genel olduğunu düşünüyoruz. Öncelikli görev, bizim bugün oportünist olarak değerlendirmediğimiz, ve Marksizm-Leninizme yakın olarak değerlendirdiğimiz örgütlerin tam bir değerlendirilmesidir. Biz bugün bütün Marksizm-Leninizm adına konuşan örgütlerin —mesela yarı-troçkist örgütlerin— tek tek detaylı bir değerlendirilmesini öncelikli görev olarak görmüyoruz."

*

Bu eleştiri karşısında karar tasarısının yazarı yoldaşın görüşleri şöyle idi:

"Diğer örgütlerin değerlendirilmesi üzerine karar tasarısı:

Karar tasarısının ikinci bölümünde: "Özellikle ve öncelikle Partimiz içinde niteliği konusunda netlik olmayan gruplar ele alınarak değerlendirme çalışmasına girilmelidir" deniyor.

Yoldaşların da önerdiğinin bu olduğunu düşünüyorum.

Çok somut konuşacaksak, bugün öncelikle değerlendirilmesi gerekenler:

Kawa, Yılmaz Güney, DHB-İleri/Devrimci Kanat gibi gruplardır.

Uluslararası planda özellikle KKP/B (ÖK), KKP/ML (ÖK), Hindistan KP/ML İnşa Örgütü gibi örgütler; İran KP, Bolshevik Union çevresindeki bazı gruplar vb.dir.

Eski kardeşlerin, Spartaküs'ün, şimdi "Mücadele Bayrağı"nın gelişmesi de sürekli ve sistemli izlenmek zorundadır.

Bu öncelikli görevin yanında, yapabildiğimiz ölçüde tüm Marksizm-Leninizm adına konuşan grupların yayınlarının izlenmesi, ve onlarla ideolojik mücadele de görevdir." (İ. Hayri)

*

Bu noktada tartışma esas olarak; somut olarak öncelikle değerlendirme için ele alınacak grupların hangileri olduğu noktasında yoğunlaştı.

Bu bağıntıda bir yoldaş (20), DHB-İleri/Devrimci Kanat konusunda kendi değerlendirmesinin oportünist şeklinde olduğunu; bu konuda sorun olmaması gerektiğini belirtti.

Diğer bazı yoldaşlar ise, bu bağıntıda sorunun DHB-İleri/Devrimci Kanat diğer kanattan ayrılıp ayrı örgüt olarak ortaya çıktıktan sonra, bizim bu örgüt hakkında pratik olarak bir genel değerlendirme yapmamış olduğumuzun; tersine bazı kişisel

değerlendirmelerde de (Mesela İ. Güzel'in BP 29' daki yazısı) bunlar hakkında Marksizm-Leninizme yakın anlamına gelen tespitler yapıldığının olgu olduğunu; içimizden kısa süre önce ayrılmış olan bir dizi insanın ise bunlarla birlikte birleşik komünist partisi kurup kuramayacaklarını araştırdıklarını, bu durumda böyle bir genel değerlendirme çalışmasını sanki bu sorun yokmuş gibi öncelikli bir görev olarak görmemenin yanlış olduğunu savundular. (27, 28)

Tartışmalarda bu çelişme tam olarak çözülmedi.

*

Karar tasarısı ile ilgili olarak somut düzeltme önerileri getirildi. Karar tasarısında iki düzeyin birbirine karıştırıldığı (henüz hakkında genel değerlendirme yapmadığımız örgütler konusunda görev; diğerleri konusunda görev) eleştirisi doğrultusunda düzeltmeler yapıldı.

Bu düzeltme temelinde şu karar tasarısı oylamaya sunuldu:

"Konferansımız, Partimiz içinde niteliği konusunda netlik olmayan grupların önümüzdeki dönem içinde ele alınarak, bir genel değerlendirilmelerinin yapılması çalışmasının yürütülmesini karara bağlar.

Hem bu görevin çözümünde, hem de Marksizm-Leninizm adına konuşan devrimci ve karşı-devrimci oportünist-revizyonist örgütlerin yayınlarının sürekli ve sistemli izlenmesi görevinin çözümünde, yeteneği olan sempatizanların da sıkı bir denetim altında bu görevlere seferber edilmesi gerektiğini tespit eder."

*

Yapılan oylamada, karar %90 evet, %10 çekimser ile çoğunlukla kabul edildi.

*

Bir yoldaş, bu karar tasarısında, genel değerlendirmenin kıstaslarımız temelinde yapılacağının açıklanmasının, ve ayrıca bu görevlerin modern revizyonizme, oportünizme karşı ideolojik mücadele bağıntısında esas görevler olmadığının da açıklanmasının doğru olacağını belirtti.

Buna karşı karar tasarısını savunan yoldaş, bu ikisinin de bizim belgelerimizde açık olduğunu, her somut kararda, açık olan noktaların bir kez daha yinelenmesine gerek görmediğini belirtti.

*

III. KONFERANS SÖZ TUTANAĞININ KİŞİ DEĞERLENDİRMELERİ İLE İLGİLİ BÖLÜMÜ HAKKINDA:

Azınlığımızın "ideolojik mücadele"de dayanmak istediği —ve fakat elinde olmayan— bu belge ile ilgili olarak, bir yoldaş şu tavrı takındı:

* Sözkonusu belge Konferansa getirilmiştir. Bütün delegeler belgeyi inceleme hakkı ve imkanına sahiptir.

* Bu belgenin bundan sonra ne yapılacağı sorusu vardır. Bildiğiniz gibi azınlık Parti içinde iken, bu belgeden bir nüsha talep etmiştir. Azınlığın tek tek üyeleri bu belgeyi kullanabileceklerini, bu belgeden alıntı yapabileceklerini, garanti veremeyeceklerini vb. de açıklamışlardır.

* Sözkonusu belge, belgeyi tanıyan, ve inceleyen tüm yoldaşların göreceği gibi, Merkez Komitesi seçimi öncesinde tek tek kişilerin kişisel özelliklerini, yeteneklerini, yaptıkları somut çalışmaları değerlendirdikleri, bu bağıntılarda birbirlerini değerlendirdikleri, eleştiri getirip, tavır takındıkları bir belgedir. Somut yer, tarih vb. isimleri çıkarıldığında

da yine bu temel nitelikleri değişmemiştir.

Konferansta/Kongrede yönetici kademe seçimlerinden önce böyle değerlendirmelerin üzerine tartışmak hak ve görevdir. Ama bu konular üzerinde konferans ve kongre dışında, konuşulan konular aslında denetleme hakkı ve imkanı olmayan forumlar önünde tartışmak, Lenin'in deyimi ile "skandal ticareti"dir, "dedikodu"dur, konferans/kongre dışında bu konular üzerine tartışmak "oportünistlerin metodudur"; ideolojik mücadelede gerçek sorunlardan saptırmaktan başka işe yaramaz.

* Aslında bir konferanstaki değerlendirmelerin, bir dahaki konferansta ele alınması da kural değildir. Biz bu konuda çok gürültü kopartıldığı için, ve Parti kararı ile bu belgeleri bu konferansa getirdik.

* Biz bu belgeyi kullanmayacağımızı kesinlikle açıklamalıyız. Ayrıca bu belgeyi ne yapacağımıza —arşivde mi tutacağımıza, yoksa yok mu edeceğimize— karar vermeliyiz. Bu konuda önerim yok etmektir.

* Aynı belgenin azınlıkla ilgili bölümlerinin azınlığa verilip verilmeyeceği de tartışılmalıdır.

*

Bu konuda yürüyen tartışmada, bütün yoldaşlar belgenin ilgili bölümlerinin azınlığa verilmesine kesinlikle karşı çıktılar.

Esas tartışma, belge Konferans ertesinde derhal yok mu edilsin, yoksa örgütsel konferansa kadar elde tutulup; eğer bu konuda bir çamur savaşı başlatılırsa, belli alıntıların kullanılması —içte— imkanı kullanılsın mı noktasında oldu.

Oylama sonucunda, bizim bu belgeyi kullanmayı ilkesel olarak reddettiğimizin tabii sonucunun — bu durumda bu belgeyi saklamak yalnızca yük olacağından— bu belgeyi yoketmek olduğu görüşü çoğunlukla (%65) karar haline geldi.

*

YAYINLAR / SOMUT YAYIN PLANI ÜZERİNE TARTIŞMA:

Konferansın bu bölümünde, genel olarak yayın siyaseti ve somut yayın planı üzerine tartışıldı.

III. Konferansın bu bağıntıda aldığı karar onaylandı.

Somut yayın planı bağıntısında yetki Merkez Komitesine verildi.

*

KADINLAR SORUNU ÜZERİNE:

Konferansımıza Kadın Sorunu üzerine şu karar tasarısı gelmişti:

"Türkiye'de Marksist-Leninist Parti İnşası için Mücadelede Kadın Sorununun Doğru Çözümü için!

1. Olağanüstü Parti Konferansı, TKP/ML (B) III. Parti Konferansında kararlaştırılan esas görevlerine ve gücüne bağlı olarak, Kadın Sorununda Marksist-Leninist siyasetin merkezi olarak tespit ve yönlendirilmesinin, somutlaştırılmasının ve geliştirilmesinin gerekliliğini karar altına alır.

2. Olağanüstü Parti Konferansı, Kadın Sorununda zamanında TKP/ML'in YD. örgütünün merkezi belgelerinde ... temel alınan; reformizm ve oportünizme karşı mücadelede savunulan en önemli ilkeleri derlemeyi ve programatik olarak tespit etmeyi önüne görev olarak koyar. Bu görev gele-

cek Parti konferanslarından birinde, böy le bir belgenin çıkmasıyla sonuçlanmalıdır.

3. Olağanüstü Parti Konferansı, bugün esas görevin Partili kadın yoldaşların ve örgütlü sempatizanların aktif, eşit hak ve yükümlülükler temelinde Partinin tüm alanlardaki çalışmalarına katılmalarını sağlamak olduğunu tespit eder.

Bu amaca ulaşmak için özel tedbirlerin alınması doğru ve gereklidir. Böylesi özel tedbirlerden biri, Partili ve sempatizan kadınların Parti yaşamına daha aktif katılmalarını sağlamak amacıyla özel örgütlenme biçimleri yaratmaktır.

Örneğin, bir yanda Kadın Sorunuyla ilgili siyasetin geliştirilmesi için çalış ma yapan, diğer yandan Parti siyaseti ve klasiklerin öğrenimi ile uğraşan; Partili ve sempatizan kadınlardan oluşan kadın grupları, böylesi özel örgütlenme bi çimlerinden biridir.

Bir başka önemli görev, örgütsüz sempa tizanlar için ve bizimle tartışmak isteyen devrimci kadınlar için, üzerlerindeki özel baskının sonucu olan zaaflarını aşmanın şartlarını yaratmaktır. Kadın grup larında yürütülen çalışmalara —klasikle rin öğrenimi, BP'nin çizgisi üzerine ide olojik tartışmalar ve Kadın Sorunu üzeri ne tartışmalara— böylesi kadınlar çekil melidir.

4. Partinin kadınlar arasındaki komünist çalışması, merkezi olarak (Merkez Ko mitesi tarafından görevlendirilen, Merkez Komitesine ve Konferansa karşı sorumlu tu tulan) bir yoldaş tarafından yönlendirilir. Görevlerin yerine getirilmesinden

sorumlu olan bu yoldaş, Merkez Komitesi ile sürekli danışma içindedir. İlkesel ö-ze sahip sorunlarda karar verme yetkisi Merkez Komitesindedir.

Merkezi yönlendirme, herşeyden önce,baş latılan tartışmanın kadın grupları ara - sında yürütülmesini; bu grupların çalış-malarının yönlendirilmesi ve denetlenme-sini; zaaf ve hataların aşılmasının ve de neyimlerden karşılıklı öğrenilmesinin sağ lanmasını içermektedir.

Olağanüstü Parti Konferansı aynı zaman da, böyle bir görev dağılımının kesinlik le "Kadın Sorunu Partili kadınlar ve sem patizanlar tarafından çözülür" ve böyle-ce Partinin geri kalan kısmı, yani Parti li ve sempatizan erkek yoldaşların bu gö revle ilişkilerinin kalmadığı şeklinde yorumlanamayacağını özellikle vurgular. Tersine, bu görev ancak tüm Parti tara - fından taşındığı ve aktif bir şekilde des teklendiği taktirde başarıyla yerine ge-tirilecektir.

5. Konferansımız, 8 Martlarda yapılan açık toplantılarda yürütülmüş olan tar - tışmalara, Parti içinde ve çevresinde yü rütülmüş tartışmalara dayanarak, TKP/ML I. Merkez Komitesi tarafından alınan ve halen resmen özeleştiriyle reddedilmemiş olan "Evlilik ve Çocuk Yapma" üzerine ka rarı yanlış ve oportünist bir karar ola-rak değerlendirdiğini ve reddettiğini a-çıklar. Bu karar şöyledir:

"Parti üyelerinin evlilik, çocuk yapma, vs. gibi sorunları, yalnızca kendi sorunları değil, Par-tinin sorunlarıdır. Parti üyelerinin evlenmesi, çocuk yapması vs. kesinlikle izine, Parti kara-rına bağlıdır.

Her Parti üyesi bu konularda, içinde çalıştı-

ğı Parti organını bilgilendirmek, içinde çalıştığı Parti organına danışmakla yükümlüdür.

Bazı yoldaşlarımız bu gibi konularda açık davranmamakta, bu sorunu kendi başlarına "çözmekte"; ondan sonra meseleyi Partiye açarak, Partiyi bir oldu-bitti karşısında bırakmaktadırlar. Bu davranışlara müsamaha edilmemelidir.

Evlilik sorununa, Partinin ve devrimin menfaati açısından yaklaşmak tek doğru yoldur. Her meselede olduğu gibi, evlilik sorununa da somut durum değerlendirilerek çözüm getirilmelidir.

Çocuk yapma sorununa da Partinin ve devrimin menfaati açısından ve somut olarak yaklaşmak gerekir. İçinde bulunduğumuz dönemde, genel olarak Parti üyelerinin çocuk yapması doğru değildir (özel bazı durumlarda Partiye danılışarak yapılabilir)."

Bu karar şu temel gerekçeler temelinde Konferansımız tarafından reddedilmekte - dir:

- Kişisel "çıkarların" devrimin çıkarlarına tabi kılınması ilkesi bu kararda bürokratik bir yöntem ve yanlış bir içerikle uygulanmaya çalışılmaktadır.

- Kararda Komünistin yaşamına, komünist lerin birlikte yaşaması ve çocuk yapması na karşı dile gelen anlayış Marksist-Leninist değil, küçük-burjuva anlayışıdır.

- Bu kararla kadrolar Parti için bağım sız ve sorumlu davranış yönünde değil, kü çük-burjuvaca tavır ve ikiyüzlülük yönün de eğitilmektedir.

- Sözkonusu karar, pratik uygulanmasın da, kararla elde edilmek istenilenin tam tersi sonuçları doğurmuştur: Kadrolar ör güt için daha fazla fedakarlık yapacak ve

daha fazla zaman ayıracaklarına, bu konu larda sonu gelmeyen tartışmalar; bir sürü zaman kaybı, ve kadın yoldaşların da bedenen ve ruhen sakatlanmaları tehlikesi, bu kararın uygulamadaki sonucu olmuştur.

- Konferansımız, ilerde de sürdürüle - cek tartışmada, bu kararın reddinin gerekçelendirilmesinin deyatlandırılarak ya yınlanmasını karar altına alır."

*

Bu konuda Konferansımızda yürütülen tartışmalarda önemli bir çelişme çıkmadı. Konferansımız bu karar tasarısını oybirliği ile onayladı.

*

III. Konferansta Alınan Demokratik Halk Devrimi ile İlgili Karar:

Bu konu (BP 27,s.26) üzerine tartışan Konferansımız, sorun üzerine derinlemesine bir tartışma yürütmeden, sözkonusu kararda bir değişiklik yapmayı gerekli görmediğini; Konferansımızın bu karar hakkında azınlığın yürüttüğü polemik karşısında Merkez Komitesi çoğunluğunun takındığı tavırlarda ortaya koyduğu görüşleri, ve karar yorumunu doğru bulduğunu açıklar.

Bu açıklama %75 çoğunlukla yapılan bir açıklamadır. Yüzde 25, değişik gerekçelerle çekimser kalmıştır.

Çekimser kalan yoldaşların bir bölümünün gerekçesi; Demokratik Devrim aşamasının savunulması bağıntısında sorunları olması; bir diğer bölümünün gerekçesi ise; Demokratik Devrim aşamasının savunulması bağıntısında, alınan karardaki hatanın değerlendirilmesinde, hatanın ağırlığı konusunda değişik düşünmektir.

*

Kişi değerlendirmeleri Seçimler/Kapanış

Konferansımız daha sonra kişi değerlendirmeleri çalışmasına girdi. Tartışmalar/değerlendirmeler sonrasında yönetici kademeleri yeniden seçerek çalışmalarını tamamladı!

KONFERANSIMIZ TASFİYECİLİĞE KARŞI BOLŞEVİZMİN ZAFERİNİN SOMUT BİR İFADESİ OLDU!

YAŞASIN MARKSİZM-LENİNİZM!

YAŞASIN BOLŞEVİZM!

YAŞASIN PROLETER DÜNYA DEVRİMİ!

YAŞASIN PROLETER ENTERNASYONALİZMİ!

TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ/MARKSİST-LENİNİST (BOLŞEVİK)'İN BOLŞEVİK KIZIL BAYRAĞINI DAHA DA YÜKSEKLERE KALDIRMAK İÇİN İLERİ!

* * *

* *

*